

Joseph Conrad

Victory

Victorie

An Island Tale

Parallel Texts

Volume One

Edited by
C. George Sandulescu and Lidia Vianu

Translated into Romanian by
Ştefan Mălaimare

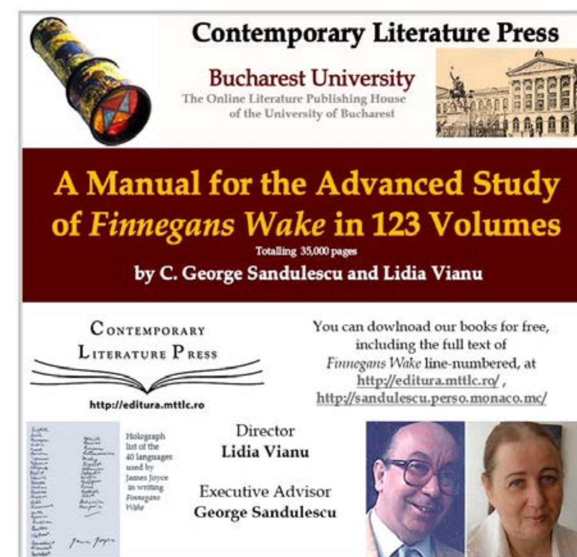

http://editura.mttlc.ro

The University of Bucharest. 2017

ISBN 978-606-760-041-4

Cover Design and overall Layout by

Lidia Vianu

Subediting: Andrei Bîrsan
Proofreading: Ioana Agafiței, Violeta Baroană, Andrei Bîrsan, Diana Centea, Manuela Chira, Bianca Ene, Beatrice Negoiță, Anca Romete
Typing: Ema Nițu
IT Expertise: Cristian Vîjea
PR Manager: Violeta Baroană

Acknowledgements

The English version of *Victory* used by CLP was published by Methuen & Co. Ltd., London in 1915. **The Romanian version by Andrei Ion Deleanu** was first published by Editura Univers in 1972. We have included it for didactic-comparative reasons in the second column of this volume.
Cover: Joseph Conrad on board the special service ship *Ready* in 1916. Image credit: Beinecke Rare Book and Manuscript Library, Yale University. René Magritte: Le séducteur.

Joseph Conrad

Victory.

An Island Tale

Parallel Texts

Volume One

Edited by

C. George Sandulescu and Lidia Vianu

Translated into Romanian by

Ştefan Mălaimare

CONTEMPORARY

LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro

The University of Bucharest. 2017

Table of Contents

Joseph Conrad
Victory. Victorie. Parallel Texts.
2

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

De ce *Victorie*?

Conrad a învățat engleza la Marsilia, când era aproape la maturitate. A plecat din Polonia la 16 ani, şi a ajuns cel mai bun stilist englez. *Victorie* (1915) este ultimul lui roman. Este o carte enigmatică, aşa cum este, în foarte mare măsură tot ceea ce-l înconjoară pe Joseph Conrad, [pe numele lui adevărat Józef Teodor Konrad Korzeniowski, 1857-1924]. De ce tocmai engleza? Cum a învățat-o? Ştim, de pildă, că, deşi marinar, Conrad nu a învățat niciodată să înnoate. Cu cine a învățat engleza, nu ştim.

Încerc să refac povestea a acestui roman, gândindu-mă la oamenii care l-au citit, la coincidențele din viața lor... Puțin înainte de *Victory*, Conrad publica în 1912, în *Last Essays*, un eseu despre „viitorul" Constantinopolelui, oraşul lui Constantin, „the jewel of the Balkans and once the only luminous spot through nearly five centuries of European night"... Un tânăr născut la cumpăna dintre Rac şi Leu [21 iulie, ultimul deceniu din veacul al XIX-lea] pleacă trimis de

Why *Victory*?

Conrad learned English in Marseilles, when he was almost a mature man. He left his native Poland when he was 16, and he ended up as the best stylist in the English language. Written in 1915, *Victory* was his last novel. It is as enigmatic as everything else that had to do with Joseph Conrad, whose real name was, actually, Józef Teodor Konrad Korzeniowski [1857-1924]. Why did he choose English? How did he learn it? We know for instance that, even though a sailor, Conrad never learnt how to swim. We know next to nothing as to who taught him English and how.

I am trying to imagine the people who read this book from generation to generation, the coincidences in their lives... A few years before *Victory*, Conrad published, in 1912, in *Last Essays*, an essay about the "future" of Constantinople, „the jewel of the Balkans and once the only luminous spot through nearly five centuries of European night"... A young man born on the night between the sign of the crab and that of the lion [21 July,

tatăl lui—funcționar important în cadrul *Commission Européenne du Danube* de la Sulina—la liceul american din Constantinopol, Robert College, unicul liceu american care a supaviețuit în afara SUA din 1863 până în ziua de azi. Petrece acolo aproape zece ani, chiar la începutul secolului XX. Când încep pregătirile pentru război, revine în țară, după o adolescență petrecută în internat.

Fiul lui—căruia i-a transmis bucuria limbilor străine, şi mai ales a limbii engleze—observă, o generație mai târziu, că tatăl său nu şi-a scris numele pe nicio altă carte în afară de aceasta: *Victory*. În amintirea tatălui care nu mai era, el mi-a pus în mână acest roman magic. L-am citit la 19 ani, mi-am scris lucrarea de diplomă având ca subiect opera lui Joseph Conrad.

Iată-mă cu aproape jumătate de veac mai târziu, întrebându-mă încă, la fel ca liceanul din Constantinopol, fără îndoială, şi la fel ca profesorul meu, care mi-a pus cartea în mână (pentru că ea nu se studia la cursuri): de ce *Victorie*? A cui victorie? Când? Asupra cui? Cine învinge în povestea enigmatică a unui bărbat şi a unei femei, a relației dintre doi oameni morali şi doi bandiți ucigaşi? A cui să fie victoria, şi ce câştigă oare învingătorul?

Pro captu lectoris habent sua fata libelli. Cărțile îşi au

last decade of the 19th Century] was sent by his father—important official at the *Commission Européenne du Danube* in Sulina—to study at Robert College in Constantinople, the only American school that has survived outside the USA since 1863 to this day. At the beginning of the 20th Century, this young man spent ten years there. When the war became imminent, he was recalled to his native country.

When the time came, this young man passed on to his own son his love for English. His son noticed at some point, a generation later, that this particular book by Conrad, *Victory*, had been the only book that his father had signed his name on. In the memory of his father, the son passed on to me this magic novel. I read it when I was 19. I wrote my diploma paper on Joseph Conrad.

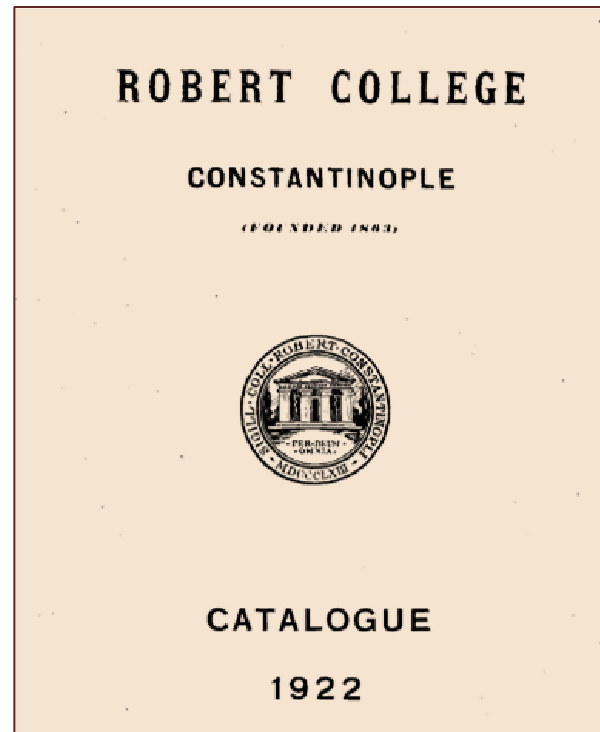
Here I am, half a century later, wondering, probably just like the student of Robert College in Constantinople, and then just like this student's son—the teacher who gave me the book to read: why *Victory*? Whose victory? When? Against whom? Who wins in this enigmatic story of a man and a woman, a story of two moral humans faced with two desperados? Whose victory is it, and what is the prize?

Pro captu lectoris habent sua fata libelli. According to the capabilities of the reader, books have their own destiny... It is

destinul lor, care depinde de priceperea cititorului... Sperăm că cititorii acestui volum vor duce întrebarea mai departe. În mod sigur, nu răspunsul este esențial aici...

our belief that those who read this book we are publishing now in two Romanian translations will help this question survive. It is more than certain that answering it is not essential here...

Lidia Vianu

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

Note to the first edition

The last word of this novel was written on the 29th of May, 1914. And that last word was the single word of the title.

Those were the times of peace. Now that the moment of publication approaches I have been considering the discretion of altering the title-page. The word Victory the shining and tragic goal of noble effort, appeared too great, too august, to stand at the head of a mere novel. There was also the possibility of falling under the suspicion of commercial astuteness deceiving the public into the belief that the book had something to do with war.

Of that, however, I was not afraid very much. What influenced my decision most were the obscure promptings of that pagan residuum of awe and wonder which lurks still at the bottom of our old humanity. Victory was the last word I had written in peacetime. It was the last literary thought which had occurred to me before the doors of the Temple of Janus flying open with a crash shook the minds, the hearts, the consciences of men all over the world. Such coincidence could not be treated lightly. And I made up my mind to let the word stand, in the

Notă la prima ediție

Traducere de Ştefan Mălaimare

Ultimul cuvânt din acest roman a fost scris la data de 29 mai, 1914. Iar acel ultim cuvânt a fost titlul romanului.

Erau vremuri de pace. Acum cu apropierea publicării, m-am gândit, din prudență, să modific pagina de titlu. Cuvântul „Victorie” țelul strălucit și tragic al efortului nobil părea prea grandios, prea solemn, pentru a fi așezat în capul unui simplu roman. Exista și posibilitatea de a cădea sub suspiciunea unei viclenii comerciale de a amăgi publicul că romanul ar avea vreo legătură cu războiul.

De acest lucru, însă, nu mă temeam foarte tare. Ce mi-a influențat decizia au fost acele îndemnuri obscure ale reziduului păgân de uimire și înfiorare care pândește din străfundurile umanității noastre antice. Victorie a fost ultimul cuvânt pe care l-am scris pe timp de pace. A fost ultimul gând literar pe care l-am avut înainte ca porțile templului lui Ianus, deschise cu un trosnet, să zdruncine mințile, inimile și conștiințele oamenilor din toată lumea. Așa o coincidență nu putea fi tratată cu ușurință. Și m-am hotărât să păstrez cuvântul,

same hopeful spirit in which some simple citizen of Old Rome would have "accepted the Omen."

The second point on which I wish to offer a remark is the existence (in the novel) of a person named Schomberg.

That I believe him to be true goes without saying. I am not likely to offer pinchbeck wares to my public consciously. Schomberg is an old member of my company. A very subordinate personage in Lord Jim as far back as the year 1899, he became notably active in a certain short story of mine published in 1902. Here he appears in a still larger part, true to life (I hope), but also true to himself. Only, in this instance, his deeper passions come into play, and thus his grotesque psychology is completed at last.

I don't pretend to say that this is the entire Teutonic psychology; but it is indubitably the psychology of a Teuton. My object in mentioning him here is to bring out the fact that, far from being the incarnation of recent animosities, he is the creature of my old, deep-seated, and, as it were, impartial conviction.

J. C.

cu același sentiment plin de nădejde cu care vreun simplu cetățean al Vechii Rome ar fi „acceptat Profeția."

Al doilea punct asupra căruia aș vrea să comentez este existența (în roman) a unei persoane numite Schomberg.

Este de la sine înțeles că îl consider autentic. Nu obișnuiesc să ofer publicului bijuterii din alamă în mod conștient. Schomberg este un membru vechi al companiei mele. Un personaj foarte supus în Lord Jim, încă din anul 1899, a devenit cu precădere activ într-o anumită povestire de-a mea publicată în 1902. Aici apare într-un rol și mai mare, realist (sper), dar și fidel naturii sale. Numai că, în cazul de față, pasiunile sale adânci intră în acțiune și astfel psihologia sa grotescă este desăvârșită în sfârșit.

Nu pretind că aceasta ar fi întreaga psihologie teutonică; dar este fără îndoială psihologia unui teuton. Scopul meu, menționându-l aici, este de a clarifica faptul că, departe de a fi încarnarea animozităților recente, el este o creatură a unei convingeri vechi, înrădăcinate și, de altfel, imparțiale.

J. C.

Author’s note

On approaching the task of writing this Note for "Victory", the first thing I am conscious of is the actual nearness of the book, its nearness to me personally, to the vanished mood in which it was written, and to the mixed feelings aroused by the critical notices the book obtained when first published almost exactly a year after the beginning of the war. The writing of it was finished in 1914 long before the murder of an Austrian Archduke sounded the first note of warning for a world already full of doubts and fears.

The contemporaneous very short Author’s Note which is preserved in this edition bears sufficient witness to the feelings with which I consented to the publication of the book. The fact of the book having been published in the United States early in the year made it difficult to delay its appearance in England any longer. It came out in the thirteenth month of the war, and my conscience was troubled by the awful incongruity of throwing this bit of imagined drama into the welter of reality, tragic enough in all conscience, but even more cruel than tragic and more inspiring than cruel. It seemed awfully presumptuous to

Nota autorului

Traducere de Ştefan Mălaimare

Scriind această Notă pentru „Victorie”, primul lucru de care sunt conștient este apropierea efectivă a cărții, de mine personal, de sentimentul dispărut în care a fost scrisă, și de sentimentele amestecate trezite de recenziile pe care le-a avut cartea când a fost publicată prima dată, exact la un an de la începerea războiului. Cartea a fost terminată în 1914 cu mult înainte ca uciderea unui arhiduce austriac să dea primul semnal de alarmă pentru o lume deja plină de îndoieli și de temeri.

Nota autorului, contemporană și foarte scurtă, care apare și în prezenta ediție, este mărturie suficientă sentimentelor cu care am încuviințat să se publice cartea. Faptul că a fost publicată în Statele Unite la începutul anului a făcut dificilă de amânat publicarea în Anglia. Cartea a apărut în a treisprezecea lună a războiului, iar conștiința îmi era chinuită de nepotrivirea aruncării acestei drame imaginare în zbuciumul realității, suficient de tragic pentru orice conștiință, chiar mai crud decât tragic și mai mișcător decât crud. Îmi părea un gest încrezut să mă aștept ca alții să aibă răgaz pentru

think there would be eyes to spare for those pages in a community which in the crash of the big guns and in the din of brave words expressing the truth of an indomitable faith could not but feel the edge of a sharp knife at its throat.

The unchanging Man of history is wonderfully adaptable both by his power of endurance and in his capacity for detachment. The fact seems to be that the play of his destiny is too great for his fears and too mysterious for his understanding. Were the trump of the Last Judgement to sound suddenly on a working day the musician at his piano would go on with his performance of Beethoven's Sonata and the cobbler at his stall stick to his last in undisturbed confidence in the virtues of the leather. And with perfect propriety. For what are we to let ourselves be disturbed by an angel's vengeful music too mighty for our ears and too awful for our terrors? Thus it happens to us to be struck suddenly by the lightning of wrath. The reader will go on reading if the book pleases him and the critic will go on criticizing with that faculty of detachment born perhaps from a sense of infinite littleness and which is yet the only faculty that seems to assimilate man to the immortal gods.

It is only when the catastrophe matches the natural obscurity of our fate that even the best representative of the race is liable to lose his detachment. It is very obvious that on the

paginile acestea într-o comunitate care în confruntarea zgomotoasă a armelor puternice și în zarva cuvintelor curajoase exprimând adevărul de o credință de nedominat nu avea cum să nu simtă sabia ascuțită deasupra capului.

Omul istoriei, neschimbător, este perfect adaptabil atât prin puterea rezistenței sale cât și prin capacitatea sa pentru detașare. S-ar părea că soarta sa este prea grozavă pentru temerile sale și prea misterioasă pentru înțelegerea sa. De-ar suna dintr-odată trâmbița judEcății de apoi într-o zi de lucru, muzicianul, la pianul său, ar continua cu Sonata lui Beethoven, iar cizmarul, la taraba sa, și-ar vedea de ale lui cu o încredere de neclintit în virtuțile pielii. Toate cu multă bună-cuviință. Fiindcă cine suntem să ne lăsăm deranjați de muzica răzbunătoare a îngerilor, prea înaltă pentru urechile noastre și prea groaznică pentru terorile noastre? Astfel ni se întâmplă să fim de nicăieri loviți de trăsnetul mâniei. Cititorul va continua să citească dacă îi face plăcere, iar criticul va continua să critice cu acea facultate a detașării născută probabil dintr-un sentiment de micime infinită și care, totuși, este singura facultate care pare să-l asemene pe om zeilor nemuritori.

Doar atunci când catastrofa este pe măsura obscurității naturale a soartei noastre, chiar și cel mai bun reprezentant al rasei poate să-și piardă detașarea. Este de la sine înțeles că la

arrival of the gentlemanly Mr. Jones, the single-minded Ricardo, and the faithful Pedro, Heyst, the man of universal detachment, loses his mental self-possession, that fine attitude before the universally irremediable which wears the name of stoicism. It is all a matter of proportion. There should have been a remedy for that sort of thing. And yet there is no remedy. Behind this minute instance of life's hazards Heyst sees the power of blind destiny. Besides, Heyst in his fine detachment had lost the habit of asserting himself. I don't mean the courage of self-assertion, either moral or physical, but the mere way of it, the trick of the thing, the readiness of mind and the turn of the hand that come without reflection and lead the man to excellence in life, in art, in crime, in virtue, and, for the matter of that, even in love. Thinking is the great enemy of perfection. The habit of profound reflection, I am compelled to say, is the most pernicious of all the habits formed by the civilized man.

But I wouldn't be suspected even remotely of making fun of Axel Heyst. I have always liked him. The flesh and blood individual who stands behind the infinitely more familiar figure of the book I remember as a mysterious Swede right enough. Whether he was a baron, too, I am not so certain. He himself never laid a claim to that distinction. His detachment was too great to make any claims big or small on one's credulity. I will

sosirea distinsului domn Jones, a francului Ricardo și a credinciosului Pedro, Heyst, omul detașării universale, își pierde stăpânirea mentală, acea purtare delicată în fața iremediabilului universal care poartă numele de stoicism. Este totul o chestiune de proporție. Ar fi trebuit să existe un remediu pentru așa ceva. Și totuși, nu există. În spatele acestei mărunte manifestări a primejdiilor vieții, Heyst vede puterea destinului orb. Pe lângă aceasta, Heyst, în detașarea sa delicată își pierduse obiceiul de a-și impune autoritatea. Nu mă refer la curajul de a se afirma, moral sau fizic, ci pur și simplu la maniera de a o face, la șiretlic, la iuțeala minții și a mâinii care vin fără reflecție și poartă omul spre excelență în viață, în artă, în crimă, în virtute și, la drept vorbind, chiar și în dragoste. Gândirea este marele dușman al perfecțiunii. Obiceiul reflecției profunde, trebuie spus, este cel mai dăunător dintre toate obiceiurile deprinse de omul civilizat.

Dar n-aș putea fi suspectat că râd de Axel Heyst—nici în cea mai mică măsură. Mi-a plăcut întotdeauna de el. Pe individul în carNe și oase care se află în spatele figurii infinit mai familiare din carte mi-l amintesc, desigur, ca pe un suedez misterios. Dacă a fost sau nu și baron, nu sunt sigur. El, unul, nu a revendicat niciodată așa o distincție. Detașarea sa era prea mare pentru a face orice revendicare, măruntă sau

not say where I met him because I fear to give my readers a wrong impression, since a marked incongruity between a man and his surroundings is often a very misleading circumstance. We became very friendly for a timeand I would not like to expose him to unpleasant suspicions though, personally, I am sure he would have been indifferent to suspicions as he was indifferent to all the other disadvantages of life. He was not the whole Heyst of course; he is only the physical and moral foundation of my Heyst laid on the ground of a short acquaintance. That it was short was certainly not my fault, for he had charmed me by the mere amenity of his detachment which, in this case, I cannot help thinking he had carried to excess. He went away from his rooms without leaving a trace. I wondered where he had gone to—but now I know. He vanished from my ken only to drift into this adventure that, unavoidable, waited for him in a world which he persisted in looking upon as a malevolent shadow spinning in the sunlight. Often in the course of years an expressed sentiment, the particular sense of a phrase heard casually, would recall him to my mind so that I have fastened on to him many words heard on other men's lips and belonging to other men's less perfect, less pathetic moods.

The same observation will apply *mutatis mutandis* to Mr.

substanțială, indiferent cât de creduli ar fi fost alții. Nu voi spune unde l-am întâlnit de teamă să nu le dau cititorilor mei impresia greșită, fiindcă o nepotrivire izbitoare între un om și împrejurimile sale este de multe ori o circumstanță foarte amăgitoare. Am devenit buni prieteni o perioadă și nu aș vrea să-l expun suspiciunilor neplăcute deși, personal, sunt sigur că i-ar fi fost indiferente, așa cum îi erau indiferente toate celelalte neplăceri ale vieții. Nu era întregul Heyst, firește; este doar fundația fizică și morală, clădită în urma unei cunoștințe de scurtă durată. Durata scurtă cu siguranță nu mi s-a datorat mie, fiindcă mă fermecase deja cu caracterul plăcut al detașării sale care, în acest caz, nu pot să nu cred că fusese dusă la extrem. A plecat din locuința sa fără să lase o urmă. M-am întrebat unde a dispărut—dar acum știu. A dispărut din orizontul meu pentru a se lăsa purtat într-o aventură de neevitat, care îl aștepta în lumea aceasta pe care persista s-o privească ca pe o umbră rea învârtindu-se în lumina soarelui. De multe ori, de-a lungul anilor, un sentiment exprimat, sentimentul anume al unei vorbe auzite întâmplător, mi-au adus aminte de el, astfel încât i-am atribuit multe cuvinte auzite de pe buzele altora și aparținând unor alți bărbați cu dispoziții mai puțin perfecte, mai puțin patetice.

Aceeași observație se va aplica, *mutatis mutandis,* și

Jones, who is built on a much slenderer connection. Mr. Jones (or whatever his name was) did not drift away from me. He turned his back on me and walked out of the room. It was in a little hotel in the Island of St. Thomas in the West Indies (in the year '75) where we found him one hot afternoon extended on three chairs, all alone in the loud buzzing of flies to which his immobility and his cadaverous aspect gave a most gruesome significance. Our invasion must have displeased him because he got off the chairs brusquely and walked out, leaving with me an indelibly weird impression of his thin shanks. One of the men with me said that the fellow was the most desperate gambler he had ever come across. I said: "A professional sharper?" and got for answer: "He's a terror; but I must say that up to a certain point he will play fair...." I wonder what the point was. I never saw him again because I believe he went straight on board a mail-boat which left within the hour for other ports of call in the direction of Aspinall. Mr. Jones's characteristic insolence belongs to another man of a quite different type. I will say nothing as to the origins of his mentality because I don't intend to make any damaging admissions.

It so happened that the very same year Ricardo—the physical Ricardo—was a fellow passenger of mine on board an

domnului Jones, care este construit pe o legătură mult mai slabă. Domnul Jones (sau cum s-o fi numit) nu s-a depărtat pe nevăzute de mine. Mi-a întors spatele și a ieșit din încăpere. Se întâmpla într-un mic hotel de pe insula Sf. Thomas în India de Vest (în anul '75) unde l-am găsit într-o după-amiază toridă întins pe trei scaune, singur în bâzâitul puternic al muștelor căruia imobilitatea sa și aspectul cadaveric îi dădeau o semnificație de groază. Invazia noastră trebuie să-l fi nemulțumit, fiindcă s-a ridicat brusc de pe scaune și a plecat, lăsându-mi impresia stranie, de neuitat, a picioarelor sale subțiri. Unul din bărbații care erau cu mine a spus că individul era cel mai teribil cartofor pe care-l întâlnise. Am zis: „Un escroc de profesie?" și mi s-a răspuns: „E o teroare; dar trebuie să spun că până la un anumit punct, joacă cinstit..." Mă întreb care era acel punct. Nu l-am mai văzut niciodată pentru că probabil s-a dus direct la bordul unei bărci poștale care a plecat până într-o oră spre alte porturi de escală în direcția Aspinall. Impertinența caracteristică a domnului Jones aparține altui bărbat, cu o fire foarte diferită. Nu voi spune nimic despre originile mentalității sale, fiindcă nu doresc să fac nicio recunoaștere dăunătoare.

S-a întâmplat ca în același an Ricardo—Ricardo cel fizic—să fie, alături de mine, pasager la bordul unei goelete

extremely small and extremely dirty little schooner, during a four days' passage between two places in the Gulf of Mexico whose names don't matter. For the most part he lay on deck aft as it were at my feet, and raising himself from time to time on his elbow would talk about himself and go on talking, not exactly to me or even at me (he would not even look up but kept his eyes fixed on the deck) but more as if communing in a low voice with his familiar devil. Now and then he would give me a glance and make the hairs of his stiff little moustache stir quaintly. His eyes were green and every cat I see to this day reminds me of the exact contour of his face. What he was travelling for or what was his business in life he never confided to me. Truth to say, the only passenger on board that schooner who could have talked openly about his activities and purposes was a very snuffy and conversationally delightful friar, the Superior of a convent, attended by a very young lay brother, of a particularly ferocious countenance. We had with us also, lying prostrate in the dark and unspeakable cuddy of that schooner, an old Spanish gentleman, owner of much luggage and, as Ricardo assured me, very ill indeed. Ricardo seemed to be either a servant or the confidant of that aged and distinguished-looking invalid, who early on the passage held a long murmured conversation with the friar, and after that did

extrem de mici și extrem de murdare, într-o trecere de patru zile între două locuri din Golful Mexic al căror nume nu contează. Cea mai mare parte a timpului și-a petrecut-o pe punte, la pupă, de fapt, la picioarele mele, sprijinindu-se din când în când într-un cot să discute despre el, tot vorbind, nu neapărat cu mine sau către mine (nici nu își ridica privirea, ci își ținea ochii ațintiți pe punte) dar mai mult ca și cum ar fi comunicat pe un ton scăzut cu un diavol familiar. Din când în când îmi mai arunca o privire și-și învârtea straniu mustața ascuțită, mică. Avea ochii verzi și fiecare pisică pe care o văd, până în ziua de azi, îmi amintește de conturul exact al feței sale. Pentru ce călătorea sau ce meserie avea pe lumea asta nu mi-a destăinuit niciodată. Adevărul este că singurul pasager al acelei goelete care ar fi putut vorbi deschis despre activitățile și scopurile sale era un călugăr dezagreabil și foarte vorbăreț, starețul unei mănăstiri, servit de un frate mirean foarte tânăr, cu o înfățișare deosebit de feroce. Mai aveam cu noi, întins pe spate în întunecata și teribila cabină a acelei goelete, un bătrân gentleman spaniol, proprietarul multor bagaje și, cum m-a asigurat Ricardo, foarte grav bolnav. Ricardo părea să fie ori un servitor, ori un confident al acelui invalid bătrân și distins, care la începutul traversării a purtat o conversație lungă, în șoaptă, cu starețul, iar apoi n-a mai

nothing but groan feebly, smoke cigarettes, and now and then call for Martin in a voice full of pain. Then he who has become Ricardo in the book would go below into that beastly and noisome hole, remain there mysteriously, and coming up on deck again with a face on which nothing could be read, would as likely as not resume for my edification the exposition of his moral attitude toward life illustrated by striking particular instances of the most atrocious complexion. Did he mean to frighten me? Or seduce me? Or astonish me? Or arouse my admiration? All he did was to arouse my amused incredulity. As scoundrels go he was far from being a bore. For the rest my innocence was so great then that I could not take his philosophy seriously. All the time he kept one ear turned to the cuddy in the manner of a devoted servant, but I had the idea that in some way or other he had imposed the connection on the invalid for some end of his own. The reader therefore won't be surprised to hear that one morning I was told without any particular emotion by the padrone of the schooner that the "Rich man" down there was dead: He had died in the night. I don't remember ever being so moved by the desolate end of a complete stranger. I looked down the skylight, and there was the devoted Martin busy cording cowhide trunks belonging to the deceased whose white beard and hooked nose were the only

făcut decât să mormăie de-abia perceptibil, să fumeze țigări și, din când în când, să-l cheme pe Martin cu o voce plină de durere. Iar apoi acela care a devenit Ricardo în carte se ducea jos în gaura monstruoasă și zgomotoasă, rămânea acolo, misterios, iar mai târziu, când se întorcea pe punte cu un chip pe care nu se putea citi nimic, de obicei relua, spre edificarea mea, expunerea atitudinii sale morale față de viață, ilustrată prin anumite mutre de o ferocitate aparte. Încerca să mă sperie? Sau să mă incite? Sau să mă uimească? Sau să-mi trezească admirația? N-a reușit decât să-mi trezească o distrată neîncredere. Pentru un ticălos, era departe de a fi plictisitor. În rest, inocența mea era atât de mare pe atunci, că nu am putut să-i iau în serios filozofia. Avea tot timpul o ureche întoarsă spre cabină ca un servitor devotat, dar eu m-am gândit că, într-un fel sau altul, îi impusese legătura invalidului, pentru vreun scop personal. Așadar, cititorul nu va fi surprins să afle că într-o dimineață proprietarul goeletei mi-a spus, fără vreun sentiment deosebit, că murise „Bogătașul": murise în timpul nopții. Nu-mi amintesc să mă mai fi mișcat vreodată atât de tare sfârșitul nefericit al unui străin desăvârșit. M-am uitat la luminator și l-am văzut pe devotatul Martin, ocupat să lege între ele geamantane din piele de vacă ale decedatului, ale cărui barbă albă și nas coroiat erau singurele părți pe care le

parts I could make out in the dark depths of a horrible stuffy bunk.

As it fell calm in the course of the afternoon and continued calm during all that night and the terrible, flaming day, the late "Rich man" had to be thrown overboard at sunset, though as a matter of fact we were in sight of the low, pestilential, mangrove-lined coast of our destination. The excellent Father Superior mentioned to me with an air of immense commiseration: "The poor man has left a young daughter." Who was to look after her I don't know, but I saw the devoted Martin taking the trunks ashore with great care just before I landed myself. I would perhaps have tracked the ways of that man of immense sincerity for a little while but I had some of my own very pressing business to attend to, which in the end got mixed up with an earthquake and so I had no time to give to Ricardo. The reader need not be told that I have not forgotten him, though.

My contact with the faithful Pedro was much shorter and my observation of him was less complete but incomparably more anxious. It ended in a sudden inspiration to get out of his way. It was in a hovel of sticks and mats by the side of a path. As I went in there only to ask for a bottle of lemonade I have not to this day the slightest idea what in my appearance or actions

puteam distinge în adâncimile întunecate ale unui pat groaznic, îngust.

Cum s-a așternut calmul în cursul după-amiezii și a continuat să fie liniștit toată noaptea și dimineața dogoritoare, răposatul „Bogătaș" a trebuit să fie aruncat peste bord la apus, deși, de fapt, la orizont se întrevedea coasta joasă, pestilențială, acoperită de mangrove, destinația noastră. Ireproșabilul Părinte Stareț mi-a spus, cu un aer de o imensă compătimire: „Sărmanul om a lăsat în urmă o tânără fiică." Cine trebuia să aibă grijă de ea, nu știu, dar l-am văzut pe devotatul Martin ducând bagajele la mal cu mare grijă chiar înainte să cobor și eu de pe vas. Probabil că i-aș mai fi urmărit obiceiurile acelui om de o imensă sinceritate, dar aveam niște treburi foarte urgente de rezolvat, care în cele din urmă au fost întrerupte de un cutremur așa că nu am avut timp să-i acord și lui Ricardo. Cititorului nu trebuie să i se mai spună că nu l-am uitat, însă.

Întâlnirea mea cu credinciosul Pedro a fost de mult mai scurtă durată, iar observarea lui mult mai puțin desăvârșită, dar cu mult mai neliniștită. S-a sfârșit cu o inspirație de ultim moment de a mă feri din calea sa. S-a întâmplat într-o baracă din vergi și rogojină, la marginea unei cărări. Intrând acolo doar pentru a cere o sticlă de limonadă, nu am nici până azi

could have roused his terrible ire. It became manifest to me less than two minutes after I had set eyes on him for the first time, and though immensely surprised of course I didn't stop to think it out. I took the nearest short cut—through the wall. This bestial apparition and a certain enormous buck nigger encountered in Haiti only a couple of months afterwards, have fixed my conception of blind, furious, unreasoning rage, as manifested in the human animal, to the end of my days. Of the nigger I used to dream for years afterwards. Of Pedro never. The impression was less vivid. I got away from him too quickly.

It seems to me but natural that those three buried in a corner of my memory should suddenly get out into the light of the world—so natural that I offer no excuse for their existence. They were there, they had to come out; and this is a sufficient excuse for a writer of tales who had taken to his trade without preparation, or premeditation and without any moral intention but that which pervades the whole scheme of this world of senses.

Since this Note is mostly concerned with personal contacts and the origins of the persons in the tale, I am bound also to speak of Lena, because if I were to leave her out it would look like a slight; and nothing would be further from my

cea mai mică idee ce din aspectul sau acțiunile mele se poate să-i fi stârnit furia teribilă. La mai puțin de două minute după ce l-am văzut prima dată, mi-a fost limpede și deși am fost foarte surprins, desigur, nu am stat să mă gândesc prea mult. Am luat prima scurtătură—prin perete. Apariția bestială și un anumit sclav negru enorm, întâlnit în Haiti la doar câteva luni după, au cimentat concepția mea despre furia oarbă, turbată, irațională, manifestată în animalul uman, până la sfârșitul zilelor mele. Pe negru l-am visat mulți ani după. Pe Pedro niciodată. Impresia a fost mult mai puțin aievea. Am scăpat de el prea rapid.

Mi se pare un lucru firesc ca aceștia trei, ascunși într-un colț al memoriei mele, să iasă dintr-odată la lumina lumii—atât de firesc încât nu ofer nicio scuză pentru existența lor. Erau acolo, au trebuit să iasă la suprafață; iar aceasta este o scuză suficientă pentru un scriitor de povești care s-a apucat de meserie fără pregătire sau premeditare și fără vreo intenție moralizatoare, poate doar cu aceea care se regăsește în toată structura acestei lumi a simțurilor.

Din moment ce această Notă privește în principal legăturile personale și originile persoanelor din poveste, sunt obligat să vorbesc și despre Lena, fiindcă dacă aș omite-o ar fi o jignire; și nimic nu este mai departe de gândurile mele decât

thoughts than putting a slight on Lena. If of all the personages involved in the “mystery of Samburan” I have lived longest with Heyst (or with him I call Heyst) it was at her, whom I call Lena, that I have looked the longest and with a most sustained attention. This attention originated in idleness for which I have a natural talent. One evening I wandered into a café, in a town not of the tropics but of the South of France. It was filled with tobacco smoke, the hum of voices, the rattling of dominoes and the sounds of strident music. The orchestra was rather smaller than the one that performed at Schomberg's hotel, had the air more of a family party than of an enlisted band, and, I must confess, seemed rather more respectable than the Zangiacomo musical enterprise. It was less pretentious also, more homely and familiar, so to speak, insomuch that in the intervals when all the performers left the platform one of them went amongst the marble tables collecting offerings of sous and francs in a battered tin receptacle recalling the shape of a sauceboat. It was a girl. Her detachment from her task seems to me now to have equalled or even surpassed Heyst's aloofness from all the mental degradations to which a man's intelligence is exposed in its way through life. Silent and wide-eyed she went from table to table with the air of a sleep-walker and with no other sound but the slight rattle of the coins to attract attention. It was long

să o desconsider pe Lena. Dacă, dintre toate personajele implicate în „misterul din Samburan” am trăit cel mai mult cu Heyst (sau cu acela pe care-l numesc Heyst), la aceea pe care o numesc Lena m-am uitat cel mai mult și cu o atenție susținută. Această atenție a originat dintr-o trândăvie pentru care am un talent natural. Într-o seară am ajuns într-o cafenea, într-un oraș nu din tropice, ci din sudul Franței. Era plin de fum de tutun, de murmurul vocilor, de zăngănitul pietrelor de domino și de sunetul unei muzici stridente. Orchestra era mai mică decât cea care cânta la hotelul lui Schomberg, avea aerul mai degrabă al unei adunări de familie decât al unei formații stabile și, trebuie să mărturisesc, părea mai respectabilă decât întreprinderea muzicală Zangiacomo. Era, de asemenea, mai puțin pretențioasă, mai simplă și mai familiară, ca să spun așa, atât de mult încât la interval când muzicienii părăseau platforma, unul dintre ei mergea printre mesele de marmură adunând donații de bănuți și franci într-un recipient vechi de tinichea, care aducea, la formă, cu o sosieră. Era o fată. Detașarea față de sarcina pe care o îndeplinea îmi pare acum să fi egalat sau chiar depășit răceala lui Heyst față de toată degradarea mentală la care este expusă inteligența omului în drumul său prin viață. Tăcută și cu ochii mari, trecea de la masă la masă cu aerul unui somnambul, lăsând să se audă

after the sea-chapter of my life had been closed but it is difficult to discard completely the characteristics of half a lifetime, and it was in something of the jack-ashore spirit that I dropped a five-franc piece into the sauceboat; whereupon the sleep-walker turned her head to gaze at me and said "Merci, Monsieur" in a tone in which there was no gratitude but only surprise. I must have been idle indeed to take the trouble to remark on such slight evidence that the voice was very charming and when the performers resumed their seats I shifted my position slightly in order not to have that particular performer hidden from me by the little man with the beard who conducted, and who might for all I know have been her father, but whose real mission in life was to be a model for the Zangiacomo of "Victory". Having got a clear line of sight I naturally (being idle) continued to look at the girl through all the second part of the programme. The shape of her dark head inclined over the violin was fascinating, and, while resting between the pieces of that interminable programme she was, in her white dress and with her brown hands reposing in her lap, the very image of dreamy innocence. The mature, bad-tempered woman at the piano might have been her mother, though there was not the slightest resemblance between them. All I am certain of in their personal relation to each other is that cruel pinch on the upper part of the arm. That

doar zăngănitul bănuților cu care atrăgea atenția. A fost cu mult după ce s-a încheiat capitolul pe mare al vieții mele, dar este dificil să renunți în întregime la caracteristicile a jumătate de viață, și oarecum în maniera unui marinar la mal am aruncat cinci franci în sosieră; moment în care fata pe jumătate adormită și-a întors capul pentru a se holba la mine și a spus „Merci, Monsieur" pe un ton care nu arăta gratitudine, ci doar surpriză. Trebuie într-adevăr să fi fost plictisit dacă am remarcat, pe un temei atât de mărunt, că vocea era fermecătoare, iar când muzicanții s-au întors la locurile lor, mi-am schimbat ușor poziția pentru a nu-mi fi ascunsă anume acea interpretă de omul mic cu barbă care dirija, și care, de ce nu, ar fi putut să-i fie tată, dar a cărui reală misiune în viață a fost să devină modelul lui Zangiacomo din „Victorie". Fiindcă privirea îmi era nestingherită, firește că (fiind plictisit) am continuat să mă uit la fată de-a lungul părții a doua a programului. Forma capului său negru înclinat peste vioară era fascinantă și, odihnindu-se între bucățile acelui program interminabil, era, în rochia ei albă și cu mâinile cafenii odihnite în poală, imaginea pură a inocenței visătoare. Femeia matură, irascibilă de la pian i-ar fi putut fi mamă, deși nu exista nici cea mai mică asemănare între cele două. Tot ce știu cu siguranță din legătura lor este ciupitura aceea sălbatică de

I am sure I have seen! There could be no mistake. I was in too idle a mood to imagine such a gratuitous barbarity. It may have been playfulness, yet the girl jumped up as if she had been stung by a wasp. It may have been playfulness. Yet I saw plainly poor "dreamy innocence" rub gently the affected place as she filed off with the other performers down the middle aisle between the marble tables in the uproar of voices, the rattling of dominoes, through a blue atmosphere of tobacco smoke. I believe that those people left the town next day.

Or perhaps they had only migrated to the other big café, on the other side of the Place de la Comédie. It is very possible. I did not go across to find out. It was my perfect idleness that had invested the girl with a peculiar charm, and I did not want to destroy it by any superfluous exertion. The receptivity of my indolence made the impression so permanent that when the moment came for her meeting with Heyst I felt that she would be heroically equal to every demand of the risky and uncertain future. I was so convinced of it that I let her go with Heyst, I won't say without a pang but certainly without misgivings. And in view of her triumphant end what more could I have done for her rehabilitation and her happiness?

1920. J. C.

partea de sus a brațului. Asta am văzut cu siguranță! Nu încăpea îndoială. Eram prea plictisit ca să-mi imaginez așa o cruzime gratuită. Poate să fi fost în joacă, dar fata a sărit deodată ca înțepată de viespe. Poate să fi fost în joacă. Dar am văzut foarte clar cum „inocența visătoare" masa cu blândețe zona afectată de ciupitură în timp ce cobora în rând cu ceilalți muzicieni pe culoarul din mijloc între mesele de marmură, în tumultul vocilor, zăngănitul pietrelor de domino, prin atmosfera albastră a fumului de tutun. Cred că oamenii aceia au plecat din oraș a doua zi.

Sau poate că doar migraseră în cealaltă cafenea mare, de partea cealaltă a Place de la Comédie. Este foarte posibil. Nu am traversat să aflu. Trândăvia mea perfectă îi conferise fetei un farmec deosebit, și nu-mi doream să îl distrug cu vreun efort superfluu. Receptivitatea indolenței mele a făcut impresia atât de permanentă încât, atunci când a venit momentul întâlnirii fetei cu Heyst, am simțit că se va ridica în mod eroic la înălțimea oricărei sarcini a viitorului riscant și incert. Am fost atât de convins de acest lucru încât am lăsat-o să meargă cu Heyst, nu voi spune fără durere, dar cu siguranță fără rețineri. Și, dat fiind sfârșitul ei triumfător, ce aș mai fi putut face pentru reabilitarea și fericirea fetei?

1920. J.C.

VICTORY: AN ISLAND TALE

PART ONE

Chapter One

There is, as every schoolboy knows in this scientific age, a very close chemical relation between coal and diamonds. It is the reason, I believe, why some people allude to coal as “black diamonds.” Both these commodities represent wealth; but coal is a much less portable form of property. There is, from that point of view, a deplorable lack of concentration in coal. Now, if a coal-mine could be put into one’s waistcoat pocket—but it can’t! At the same time, there is a fascination in coal, the supreme commodity of the age in which we are camped like bewildered travellers in a garish, unrestful hotel. And I suppose those

VICTORIE

Traducere de Andrei Ion Deleanu

PARTEA ÎNTÂIA

Capitolul I

Există, precum știe orice copil de şcoală în epoca asta ştiinţifică, o foarte strânsă relaţie chimică între cărbune şi diamant. E motivul, socot, pentru care unii oameni, când vorbesc despre cărbune, spun “diamantul negru”. Ambele aceste articole reprezintă bogăţie; dar cărbunele este o formă de avuţie mult mai puţin portabilă. Din acest punct de vedere, cărbunele prezintă o deplorabilă lipsă de concentrare. Ei, dac-ai putea vârî o mină de cărbune în buzunarul de la vestă—dar nu poţi! În același timp, însă, cărbunele are ceva care te fascinează, este elementul suprem al erei în care ne aflăm, cantonaţi

VICTORIE: O POVESTE INSULARĂ

Traducere de Ştefan Mălaimare

PARTEA ÎNTÂIA

Capitolul I

Există, cum știe orice școlar în această epocă științifică, o foarte apropiată legătură chimică între cărbune și diamante. Este, bănuiesc, motivul pentru care unii oameni numesc cărbunele „diamant negru”. Aceste bunuri reprezintă, amândouă, bogăția; dar cărbunele este o formă de bogăție mult mai puțin portabilă. Din acest punct de vedere, în cărbune există o deplorabilă lipsă de concentrare. Altfel ar fi dacă o mină de cărbune și-ar găsi locul în buzunarul vestonului—dar asta nu se poate! În același timp, cărbunele are o anumită fascinație, este bunul suprem al

two considerations, the practical and the mystical, prevented Heyst—Axel Heyst—from going away.

The Tropical Belt Coal Company went into liquidation. The world of finance is a mysterious world in which, incredible as the fact may appear, evaporation precedes liquidation. First the capital evaporates, and then the company goes into liquidation. These are very unnatural physics, but they account for the persistent inertia of Heyst, at which we "out there" used to laugh among ourselves—but not inimically. An inert body can do no harm to anyone, provokes no hostility, is scarcely worth derision. It may, indeed, be in the way sometimes; but this could not be said of Axel Heyst. He was out of everybody's way, as if he were perched on the highest peak of the Himalayas, and in a sense as conspicuous. Everyone in that part of the

ca nişte călători dezorientaţi într-un hotel gălăgios, agitat. Şi bănuiesc că aceste două consideraţii, cea practică şi cea mistică, îl împiedicaseră pe Heyst—Axel Heyst—să plece.

Compania Tropical Coal Belt intrase în lichidare. Lumea finanţelor este o lume misterioasă în care, oricât de incredibil ar putea să-ţi pară fenomenul, evaporarea precede lichidarea. Întâi se evaporează capitalul şi dupa aceea intră societatea în lichidare. E o fizică foarte nefirească, dar ei i se datora inerţia persistentă a lui Heyst, de care noi, „cei de-afară", râdeam între noi—fără răutate însă. Un corp inert nu poate face rău nimănui, nu provoacă ostilitate şi aproape că nu merita nici măcar să-l iei în râs. Desigur, poate uneori să-ţi stea în drum; dar despre Axel Heyst nu puteai spune aşa ceva. El sta atât de puţin în drumul cuiva, de parc-ar fi fost căţărat pe cel mai înalt vârf al Himalaiei şi, într-un fel, la fel de

epocii în care ne găsim înghesuiți ca niște călători zăpăciți într-un hotel țipător, agitat. Și bănuiesc că aceste două considerații—cea practică și cea mistică, îl opriseră pe Heyst—Axel Heyst—să plece.

Compania Tropical Coal Belt intrase în lichidare. Lumea finanțelor este o lume misterioasă, în care, oricât de incredibil ar părea, evaporarea precede lichidarea. Mai întâi capitalul se evaporă, iar apoi compania intră în lichidare. Aceasta este o fizică foarte nefirească, dar care explică inerția persistentă a lui Heyst, de care noi cei „de afară" râdeam cu toții—însă nu cu dușmănie. Un corp inert nu face rău nimănui, nu provoacă ostilitate, nici nu merită batjocură. Ar putea, într-adevăr, să încurce uneori; dar asta nu se putea spune despre Axel Heyst. El nu era în calea nimănui, de parcă ar fi fost cocoțat pe cel mai înalt vârf din Munții Himalaya și, într-un fel, era cam tot atât de bătător la ochi. Toată lumea din acea parte a lumii îl

world knew him, dwelling on his little island. An island is but the top of a mountain. Axel Heyst, perched on it immovably, was surrounded, instead of the imponderable stormy and transparent ocean of air merging into infinity, by a tepid, shallow sea; a passionless off-shoot of the great waters which embrace the continents of this globe. His most frequent visitors were shadows, the shadows of clouds, relieving the monotony of the inanimate, brooding sunshine of the tropics. His nearest neighbour—I am speaking now of things showing some sort of animation—was an indolent volcano which smoked faintly all day with its head just above the northern horizon, and at night levelled at him, from amongst the clear stars, a dull red glow, expanding and collapsing spasmodically like the end of a gigantic cigar puffed at intermittently in the dark. Axel Heyst was also a smoker; and when he lounged out on his verandah with

frapant. Oricine din colțul acesta de lume ştia despre el că locuia pe mica lui insulă. O insulă nu e decât un vârf de munte. Axel Heyst, cățărat pe el, imobil, era înconjurat, în loc de imponderabilul ocean furtunos şi transparent de aer confundându-se cu infinitul, de o mare încropită şi deloc adâncă, mlădiță impasibilă a marilor ape care cuprind continentele globului ăstuia.
Cei mai frecvenți vizitatori ai săi erau umbrele, umbrele norilor, întrerupând monotonia copleşitoare neînsuflețită a soarelui de la tropice. Vecinul lui cel mai apropiat—vorbesc acum despre lucruri vădind cât de cât oarecare însuflețire—era un vulcan indolent care fumega uşor ziua-ntreagă, cu capul puțin deasupra orizontului spre nord, şi în dreptul lui noaptea se vedea, printre stelele luminoase, o lumină roşie estompată cescând si scăzând spasmodic, ca un capăt gigantic de țigară de foi pufăind intermitent în beznă. Axel Heyst era

cunoștea ca sălășluind pe mica lui insulă. O insulă nu este altceva decât vârful unui munte. Axel Heyst, cocoțat pe el, nemișcat, era înconjurat nu de imponderabilul și furtunosul ocean de aer întrepătrunzându-se la infinit, ci de o mare nu prea adâncă și netulburată; un vlăstar liniștit al marilor ape care îmbrățișează continentele acestui glob. Vizitatorii lui cei mai frecvenți erau umbrele, umbrele norilor, ușurând monotonia răsăritului neînsuflețit, deprimant, al tropicelor. Cel mai apropiat vecin al său—vorbesc acum despre lucruri ce arată un soi de însuflețire—era un vulcan indolent care fumega slab de-a lungul zilei cu capul un pic deasupra orizontului nordic, iar noaptea, în dreptul lui, printre stelele luminoase, se vedea o fadă strălucire roșie, extinzându-se și strângându-se spasmodic precum capătul unui trabuc gigantic din care se pufăie intermitent în întuneric. Și Axel Heyst era fumător; iar când se

his cheroot, the last thing before going to bed, he made in the night the same sort of glow and of the same size as that other one so many miles away.

In a sense, the volcano was company to him in the shades of the night—which were often too thick, one would think, to let a breath of air through. There was seldom enough wind to blow a feather along. On most evenings of the year Heyst could have sat outside with a naked candle to read one of the books left him by his late father. It was not a mean store. But he never did that. Afraid of mosquitoes, very likely. Neither was he ever tempted by the silence to address any casual remarks to the companion glow of the volcano. He was not mad. Queer chap—yes, that may have been said, and in fact was said; but there is a tremendous difference between the two, you will allow.

fumător şi el; şi când îşi făcea siesta pe verandă cu trabucul lui, ultimul lucru înainte de a se duce la culcare era sa facă şi el o lumină roşie de acelaşi fel, de aceeaşi mărime ca şi cea de la atâtea mile depărtare.

Într-un sens vulcanul îi ținea companie în întunericul nopții—care uneori era prea dens ca să crezi c-ai mai putea respira în el. Rareori era vânt destul ca să ridice un fulg. Aproape totdeauna, seara, Heyst ar fi putut să stea afară cu o lumânare să citească vreuna dintre cărțile lăsate de răposatul său tată. Nu erau nici puține, nici proaste. Dar n-o făcea niciodată. De frica țânțarilor, foarte probabil. Şi nici nu se-ntâmpla vreodată să-l ispitească tăcerea să adreseze, la întâmplare, câteva vorbe luminii tovarăşe a vulcanului. Nu era nebun. Tip ciudat—da, asta s-ar fi putut spune, şi de fapt se şi spunea; dar veți fi de acord că între una şi alta e o deosebire imensă.

tolănea pe verandă cu țigara lui de foi, chiar înainte de a merge la culcare, făcea în noapte același tip de strălucire, de aceeași dimensiune cu cea de la atâtea mile depărtare.

Într-un fel, vulcanul îi ținea companie în umbrele nopții—care erau adesea prea adânci, s-ar putea crede, pentru a lăsa să se respire prin ele. Rareori era destul vânt să ridice o pană. În cele mai multe seri din an, Heyst ar fi putut sta afară doar la lumina lumânării, citind una din cărțile lăsate de răposatul lui tată. Nu era o colecție umilă. Dar nu o făcea niciodată. De teama țânțarilor, cel mai probabil. Nici nu era vreodată tentat de tăcere să îi adreseze remarci întâmplătoare strălucirii complice a vulcanului. Nu era nebun. Un individ straniu—da, asta s-ar fi putut zice, și se și spunea, de altfel; dar, dacă îmi permiteți, între cele două este o diferență enormă.

On the nights of full moon the silence around Samburan—the “Round Island” of the charts—was dazzling; and in the flood of cold light Heyst could see his immediate surroundings, which had the aspect of an abandoned settlement invaded by the jungle: vague roofs above low vegetation, broken shadows of bamboo fences in the sheen of long grass, something like an overgrown bit of road slanting among ragged thickets towards the shore only a couple of hundred yards away, with a black jetty and a mound of some sort, quite inky on its unlighted side. But the most conspicuous object was a gigantic blackboard raised on two posts and presenting to Heyst, when the moon got over that side, the white letters “T. B. C. Co.” in a row at least two feet high. These were the initials of the Tropical Belt Coal Company, his employers—his late employers, to be precise.

În nopțile cu lună plină în Samburan—„Insula Rotundă” cum scria pe hărți—tăcerea era uluitoare; şi în potopul de lumină rece Heyst putea să vadă lucrurile din imediata lui apropiere, care arătau ca o aşezare abandonată şi năpădită de junglă: acoperișuri nedefinite deasupra unei vegetații scunde, umbre întrerupte ale unor garduri de bambus în strălucirea ierbii înalte, ceva care semăna cu o bucata de drum în pantă, coborând năpădită printre tufişuri țepoase către țărmul care era numai la câteva sute de metri, cu un debarcader întunecat şi un fel de moviliță, neagră ca cerneala pe partea neluminată. Dar obiectul cel mai vizibil era o tablă neagră gigantică, ridicată pe doi stâlpi şi arătându-i lui Heyst, când era bătută de lună, scrise cu alb, literele „C.T.B.C.”, mari de doi coți fiecare. Erau inițialele Companiei Tropical Belt Coal, patronii lui—foștii lui patroni, ca să fim precişi.

În nopțile cu lună plină în Samburan—„Insula Rotundă” în hărți—liniștea era orbitoare; iar în revărsarea de lumină rece Heyst putea să vadă împrejurimile ce aveau aspectul unei așezări abandonate, invadate de către junglă: acoperișuri nedeslușite deasupra vegetației joase, umbre frânte ale gardurilor de bambus în luciul ierbii înalte, ceva ca o porțiune de drum înclinat, atârnând prin desișul zdrențuros către malul aflat la doar vreo două sute de metri depărtare, cu un debarcader negru și un fel de colină, neagră—cerneală unde lumina nu o lovea. Dar cel mai remarcabil obiect era o tablă gigantică ridicată pe doi stâlpi, dezvăluindu-i lui Heyst, când luna ajungea în acea parte, literele albe „C.T.B.C.” de cel puțin jumătate de metru fiecare. Acestea erau inițialele Companiei Tropical Belt Coal, patronii lui—foștii lui patroni, mai exact.

According to the unnatural mysteries of the financial world, the T. B. C. Company's capital having evaporated in the course of two years, the company went into liquidation—forced, I believe, not voluntary. There was nothing forcible in the process, however. It was slow; and while the liquidation—in London and Amsterdam—pursued its languid course, Axel Heyst, styled in the prospectus "manager in the tropics", remained at his post on Samburan, the No. 1 coaling-station of the company.

And it was not merely a coaling-station. There was a coal-mine there, with an outcrop in the hillside less than five hundred yards from the rickety wharf and the imposing blackboard. The company's object had been to get hold of all the outcrops on tropical islands and exploit them locally. And, Lord knows, there were any amount of outcrops. It was Heyst who had located most of them in this part of the

În conformitate cu nefireştile mistere ale lumii financiare, capitalul Companiei Tropical Belt Coal evaporându-se în decursul a doi ani, compania a intrat în lichidare forțată, cred, nu voluntară. Nu era nimic silit în această procedură. Era lentă; şi în timp ce—la Londra și la Amsterdam—lichidarea îşi urma agale cursul, Axel Heyst, denumit în prospecte „director pentru zona tropicelor", ramânea la postul său din Samburan, escala nr. 1 de alimentare cu cărbune a companiei.

Şi era nu numai o escală de alimentare. Exista acolo şi o mină de cărbune cu un zăcamânt la suprafață, în coasta dealului, la mai puțin de cinci sute de metri depărtare de şubredul debarcader şi de impunătoarea firmă. Obiectivul companiei fusese să pună mâna pe toate zăcămintele la suprafață de pe insulele tropicale şi să le exploateze local. Şi martor e Cel de Sus, zăcămintele

Conform misterelor stranii ale lumii financiare, cum capitalul companiei T.B.C. se evaporase în doi ani, compania a intrat în lichidare—forțată, bănuiesc, ci nu voluntară. Procedura însă nu a implicat nicio forțare. A fost lentă; și în timp ce lichidarea—la Londra și la Amsterdam—și-a urmat cursul greoi, Axel Heyst, denumit în prospecte „director în zona tropicelor", a rămas la post în Samburan, escala nr. 1 de alimentare cu cărbune a companiei.

Și nu era doar o escală de alimentare. Exista acolo și o mină de cărbune, cu un afloriment în coasta dealului la mai puțin de cinci sute de metri de șubredul debarcader și de panoul impunător. Țelul companiei fusese de a pune mâna pe toate aflorimentele de pe insulele tropicale și de a le exploata local. Și, Dumnezeu știe, ele erau numeroase. Heyst le descoperise în această parte a

tropical belt during his rather aimless wanderings, and being a ready letter-writer had written pages and pages about them to his friends in Europe. At least, so it was said.

la suprafață erau berechet. Heyst era cel care reperase cea mai mare parte dintre ele în zona asta a lanțului tropical, în peregrinările sale oarecum făra țel şi, având facilitate epistolară, scrisese nenumărate pagini pe tema asta prietenilor săi din Europa. Cel puțin aşa se spunea.

centurii tropicale în timpul rătăcirilor sale, și având înclinație epistolară, scrisese pagini întregi despre ele prietenilor săi din Europa. Cel puțin așa se spunea.

We doubted whether he had any visions of wealth—for himself, at any rate. What he seemed mostly concerned for was the "stride forward", as he expressed it, in the general organisation of the universe, apparently. He was heard by more than a hundred persons in the islands talking of a "great stride forward for these regions". The convinced wave of the hand which accompanied the phrase suggested tropical distances being impelled onward. In connection with the finished courtesy of his manner, it was persuasive, or at any rate silencing—for a time, at least. Nobody cared to argue with him when he talked in

Noi nu credeam ca el să fi avut visuri de îmbogățire—în orice caz nu pentru sine. Ceea ce părea să-l preocupe în mod deosebit era „a păşi înainte"—cum se exprima el—cu organizarea generală a lumii, evident. Mai bine de o sută de persoane de pe insule îl auziseră vorbind despre „un mare pas înainte în aceste regiuni". Gestul convingător cu mâna cu care îşi însoțea vorbele sugera o împingere înainte a spațiilor tropicale. Împreună cu politețea desăvârşită a manierelor sale, gestul acesta era persuasiv, sau în orice caz impunea tăcere—cel puțin pentru o vreme. Când începea să vorbească pe tema

Ne îndoiam că ar fi visat la vreo avere—nu pentru sine, cel puțin. Ce părea să îl preocupe cel mai mult era „mersul înainte", cum îl numea, al organizării generale a universului, aparent. Fusese auzit de mai mult de o sută de persoane de pe insule vorbind de „mersul înainte al acestor regiuni". Hotărâtul gest cu mâna ce acompania vorba sugera o răspândire a deschiderii tropicelor. Împreună cu politețea definitivă a purtării sale, gestul era convingător, sau, oricum, impunător—pentru o vreme, cel puțin. Nimeni nu îndrăznea să îl contrazică atunci când vorbea în această manieră.

this strain. His earnestness could do no harm to anybody. There was no danger of anyone taking seriously his dream of tropical coal, so what was the use of hurting his feelings?

Thus reasoned men in reputable business offices where he had his entrée as a person who came out East with letters of introduction—and modest letters of credit, too—some years before these coal-outcrops began to crop up in his playfully courteous talk. From the first there was some difficulty in making him out. He was not a traveller. A traveller arrives and departs, goes on somewhere. Heyst did not depart. I met a man once—the manager of the branch of the Oriental Banking Corporation in Malacca—to whom Heyst exclaimed, in no connection with anything in particular (it was in the billiard-room of the club):

"I am enchanted with these islands!"

asta, nu-l contrazicea nimeni. Seriozitatea lui n-avea cum face rău, nimănui. Nu exista primejdia ca cineva să îi ia în serios visul lui cu cărbunele tropical, așa că de ce să-i jigneşti sentimentele?

Astfel judecau oamenii din birourile întreprinderilor serioase, în care era primit ca unul ce venise în Orient cu scrisori de recomandare—și cu unele modeste scrisori de credit de asemenea—cu câțiva ani înainte ca acele zăcăminte de cărbune la suprafață să fi început să-şi facă apariția în vorbirea sa de o politețe vioaie. A fost din capul locului cam greu să-ți dai seama cu cine ai de-a face. Călător nu era. Un călător vine, pe urmă pleacă, se duce undeva. Heyst nu pleca. Am întâlnit odată pe cineva—pe directorul sucursalei din Malacca a Societății Bancare Orientale—în fața căruia Heyst exclamase cândva, fără nicio legătură cu ceva în special (erau în salonul de biliard al clubului):

„Sunt vrăjit de insulele astea!"

Seriozitatea sa n-ar fi putut face rău nimănui. Nu exista pericolul ca cineva să îi ia în serios visul cărbunelui tropical, așadar de ce să îi fie rănite sentimentele?

Așa judecau oamenii din birourile întreprinderilor serioase în care era primit ca unul care venise în Orient cu scrisori de recomandare—și cu modeste scrisori de credit, de asemenea—cu câțiva ani înainte ca acele aflorimente de cărbune să-și găsească locul în discursul său jovial și curtenitor. La prima vedere, era greu de deslușit. Nu era un călător. Un astfel de om ajunge și pleacă, se duce mai departe. Heyst nu se îndepărta. Am întâlnit odată un om—directorul filialei corporației Oriental Banking din Malacca—căruia Heyst îi destăinuise, fără legătură (se întâmplase în camera de biliard a clubului):

—Sunt fermecat de insulele astea!

He shot it out suddenly, *à propos des bottes*, as the French say, and while chalking his cue. And perhaps it was some sort of enchantment. There are more spells than your commonplace magicians ever dreamed of.

Roughly speaking, a circle with a radius of eight hundred miles drawn round a point in North Borneo was in Heyst's case a magic circle. It just touched Manila, and he had been seen there. It just touched Saigon, and he was likewise seen there once. Perhaps these were his attempts to break out. If so, they were failures. The enchantment must have been an unbreakable one. The manager—the man who heard the exclamation—had been so impressed by the tone, fervour, rapture, what you will, or perhaps by the incongruity of it that he had related the experience to more than one person.

"Queer chap, that Swede," was his only comment; but this is the origin of the

A trântit-o aşa, deodata, *à propos des bottes,* cum zice franțuzul, pe când îşi freca tacul cu cretă. Şi poate chiar că era ceva ca un fel de vrajă. Există mai multe vrăji decât şi-au închipuit vreodată vrăjitorii.

În cazul lui Heyst, cercul magic putea fi în general apreciat ca având o rază de vreo opt sute de mile, cu centrul într-un punct undeva în Borneo de Nord. Atingea Manila, şi Heyst fusese zărit acolo. Atingea Saigonul, și fusese zărit şi la Saigon o dată. Poate ca astea să fi fost tentativele lui de a evada. Dacă da, eşuaseră. Vraja trebuie să fi fost de neînvins. Directorul—cel care auzise exclamația—fusese atât de impresionat de tonul ei, de pasiunea, extazul, de tot ce vreți, sau poate de absurditatea ei, încât a relatat întâmplarea nu numai unei singure persoane.

„Ciudat tip, suedezul ăsta," fusese unicul său comentariu: dar de aici i se

A izbucnit astfel pe neașteptate, în timp ce-și dădea tacul cu cretă, *à propos des bottes,* cum spun francezii. Și poate că era un fel de farmec. Există mai multe vrăji decât își poate închipui vreodată magicianul de rând.

Estimativ, un cerc cu raza de opt sute de mile trasat în jurul unui punct din Borneo de Nord era, în situația lui Heyst, unul magic. Atingea Manila, iar el fusese văzut acolo. Atingea Saigon, și el fusese de asemenea văzut acolo o dată. Poate că astea erau tentativele lui de a evada. Dacă astea erau, nu erau reușite. Vraja trebuie să fi fost de nedezlegat. Directorul—omul care auzise exclamarea—fusese atât de impresionat de ton, de înflăcărare, de extaz, cum vreți să-i spuneți, poate chiar de absurdul ei, încât relatase experiența mai multor persoane.

—Straniu individ, suedezul ăla, era singurul lui comentariu; dar aceasta este

name "Enchanted Heyst" which some fellows fastened on our man.

He also had other names. In his early years, long before he got so becomingly bald on the top, he went to present a letter of introduction to Mr. Tesman of Tesman Brothers, a Sourabaya firm—tip-top house. Well, Mr. Tesman was a kindly, benevolent old gentleman. He did not know what to make of that caller. After telling him that they wished to render his stay among the islands as pleasant as possible, and that they were ready to assist him in his plans, and so on, and after receiving Heyst's thanks—you know the usual kind of conversation—he proceeded to query in a slow, paternal tone:

"And you are interested in—?"

"Facts," broke in Heyst in his courtly voice. "There's nothing worth knowing but

trăgea numele de „Heyst cel vrăjit" pe care i-l atribuiseră unii omului nostru.

Mai avea și alte nume. Pe când era ceva mai tânăr, mult înainte de a avea pe creştet o chelie care să-i stea atât de bine, s-a dus să prezinte o scrisoare de recomandare domnului Tesman de la firma Frații Tesman din Surabaya—o firmă de prim ordin. Ei, şi domnul Tesman acesta era un bătrân gentleman amabil şi binevoitor, care nu ştia ce să facă cu acest vizitator. După ce i-a spus că doreau să-i facă şederea în insule cât mai agreabilă cu putință şi că erau gata să-i dea concursul în proiectele sale şi aşa mai departe şi după ce a primit mulțumirile lui Heyst—ştiți, conversația uzuală în asemenea împrejurări—a continuat, întrebându-l pe un ton domol, patern:

„Și ce te interesează în mod special...?"

„Fapte," a exclamat Heyst, cu glasul său amabil. „Nimic altceva nu-i

originea poreclei „Heyst Fermecatul" pe care unii i-au aplicat-o omului.

Avea și alte nume. În anii tinereții sale, cu mult înainte să capete o chelie numai potrivită, s-a dus să prezinte o scrisoare de recomandare domnului Tesman de la firma Frații Tesman din Surabaya—o firmă de elită. Ei bine, domnul Tesman era un om bătrân și binevoitor. Nu știa cum să îl trateze pe cel care-l vizita. Dupa ce i-au spus că doreau să îi facă șederea în insule cât mai plăcută posibil, și că erau gata să îl ajute cu planurile sale și tot așa, și după ce a primit mulțumirile lui Heyst—vă este cunoscut tipul de conversație—a continuat rar, părintește:

—Ce te interesează pe tine?

—Faptele, a spus Heyst cu vocea sa curtenitoare. Nimic altceva nu merită să

facts. Hard facts! Facts alone, Mr. Tesman."

I don't know if old Tesman agreed with him or not, but he must have spoken about it, because, for a time, our man got the name of "Hard Facts." He had the singular good fortune that his sayings stuck to him and became part of his name. Thereafter he mooned about the Java Sea in some of the Tesmans' trading schooners, and then vanished, on board an Arab ship, in the direction of New Guinea. He remained so long in that outlying part of his enchanted circle that he was nearly forgotten before he swam into view again in a native proa full of Goram vagabonds, burnt black by the sun, very lean, his hair much thinned, and a portfolio of sketches under his arm. He showed these willingly, but was very reserved as to anything else. He had had an "amusing time," he said. A man who will go to New Guinea for fun—

demn de-a fi cunoscut, în afară de fapte. Fapte concrete. Numai fapte, domnule Tesman."

Nu știu dacă bătrânul Tesman s-a declarat de acord cu el sau nu, dar trebuie să fi vorbit despre chestia asta pentru că, o bucată de vreme, omul nostru a purtat porecla de „Fapte concrete". Avea bizarul noroc ca spusele lui să rămână legate de el, să devină parte din numele lui. După asta a peregrinat prin mările Javei cu câte una dintre goeletele Tesmanilor, pentru ca apoi să dispară la bordul unei nave arabe în direcția Noii Guinee. A rămas destulă vreme în aceste părți periferice ale cercului său vrăjit pentru ca, atunci când a apărut din nou la vedere, într-o navă indigenă, malaeză, plină cu vagabonzi din Goram, ars de soare, foarte slab, cu părul mult rărit şi cu o mapă de schițe la subsuoară, lumea să fi uitat aproape cu totul de el. Își arăta schițele foarte bucuros, dar era rezervat în orice altă privință. Un om care să se ducă

fie cunoscut decât faptele. Faptele palpabile! Numai faptele, domnule Tesman.

Nu știu dacă bătrânul Tesman a fost de acord sau nu cu el, dar o fi vorbit despre asta, fiindcă pentru o vreme Heyst al nostru a avut porecla „Faptele palpabile". Avea straniul noroc ca vorbele-i să se lipească de el, devenind parte din numele său. De atunci încolo a umblat pe marea Java în goeletele de comerț ale companiei Tesman și apoi a dispărut, la bordul unei nave arabe, înspre Noua Guinee. A rămas atât de mult în acea regiune limitrofă a cercului său fermecat, încât a fost aproape uitat înainte de a ieși la suprafață din nou pe o provă nativă plină de hoinari din Goram, pârjolit de soare, cu părul împuținat, foarte slab și cu o mapă cu schițe la braț. Pe acestea din urmă le arăta de bunăvoie, dar era foarte rezervat în orice altă privință. Zicea că se simțise bine. Un om care se duce în Noua

well!

Later, years afterwards, when the last vestiges of youth had gone off his face and all the hair off the top of his head, and his red-gold pair of horizontal moustaches had grown to really noble proportions, a certain disreputable white man fastened upon him an epithet. Putting down with a shaking hand a long glass emptied of its contents—paid for by Heyst—he said, with that deliberate sagacity which no mere water-drinker ever attained:

"Heyst's a puffect g'n'lman. Puffect! But he's a ut-uto-utopist."

Heyst had just gone out of the place of public refreshment where this pronouncement was voiced. Utopist, eh? Upon my word, the only thing I heard him say which might have had a bearing on the point was his invitation to old McNab

în Noua Guinee după amuzament....ce să zic!

Cu ani de zile mai târziu, când orice vestigii de tinerețe îi dispăruseră de pe față şi orice urmă de păr de pe creştetul capului, iar mustățile lui țepene, de-un auriu roşcat ajunseseră la proporții cu-adevărat nobile, un nume alb cu o reputație proastă i-a pus un epitet care-a rămas. Aşezând pe masă cu o mână tremurândă un pahar lung al cărui conținut tocmai îl golise—conținut plătit de Heyst—el spuse cu aerul acela de perspicacitate categorică la care un băutor de apă nu poate niciodata ajunge:

„Heyst e-un gen'lman desăvâ'şt. Desăvâ'şt! Da-i un u-uto-utopist."

Când a fost rostită această sentință, Heyst tocmai ieșise din local. Utopist, ai? Pe cuvântul meu, singurul lucru pe care l-am auzit spunându-l şi care-ar fi putut avea vreo legătură oarecare cu chestiunea era tocmai faptul că-l invitase pe însuşi

Guinee pentru distracție—ca să vezi!

Târziu, mulți ani după aceea, când ultimele vestigii ale tinereții îi părăsiseră chipul iar întreg părul din cap îi căzuse și perechea de mustăți orizontale de un roșu auriu ajunsese la proporții nobile, un anumit alb cu reputație proastă i-a lipit un epitet. Punând pe masă, cu o mână tremurândă, un pahar lung, tocmai golit,—plătit de Heyst—spusese, cu perspicacitatea aceea inaccesibilă unui abstinent de la alcool:

—Heyst e un domn perfect. Perrrfect! Dar i-un u-uto-utopist.

Heyst tocmai ieșise din bar când a fost făcută acea declarație. Utopist, deci? Pe cinstea mea, singurul lucru pe care am auzit să-l zică și care ar putea fi relevant în acest sens a fost invitația adresată bătrânului McNab. Întorcându-se în scaun

himself. Turning with that finished courtesy of attitude, movement, voice, which was his obvious characteristic, he had said with delicate playfulness:

"Come along and quench your thirst with us, Mr. McNab!"

Perhaps that was it. A man who could propose, even playfully, to quench old McNab's thirst must have been a utopist, a pursuer of chimeras; for of downright irony Heyst was not prodigal. And, may be, this was the reason why he was generally liked. At that epoch in his life, in the fulness of his physical development, of a broad, martial presence, with his bald head and long moustaches, he resembled the portraits of Charles XII, of adventurous memory. However, there was no reason to think that Heyst was in any way a fighting man.

batrânul McNab. Răsucindu-se puţin în scaun cu-acea desăvârşită curtoazie în ţinută, în mişcare, în glas, care era caracteristica lui evidentă, spusese cu o delicată voioşie:

„„Hai să-ţi stingi setea cu noi, dom'le McNab!"

Poate că asta ar fi fost. Un om care poate sugera, chiar şi în glumă, să stingă setea bătrânului McNab trebuie să fie un utopist, un vânator de himere; pentru că, în ironii pe faţă, Heyst nu era de loc prodig. Şi poate ca acesta era chiar motivul pentru care se bucura de simpatia generală. La acea epocă din viaţa sa, în deplinătatea forţelor fizice, voinic, marţial la înfăţişare, cu capul său chel şi mustăţile lungi, semăna cu portretul lui Carol XII de aventuroasă memorie. Cu toate astea, nu exista nici-un motiv să crezi că Heyst era, sub orice aspect, un combativ.

cu acea curtoazie aleasă a ținutei, mișcării, vocii, care îi era trăsătura definitorie, spusese cu jovialitate delicată:

—Alăturați-vă nouă să vă potoliți setea, domnule McNab!

Poate că asta era. Un om care putea propune, chiar și în joacă, să-i astâmpere setea domnului McNab trebuie să fie utopist în căutare de himere; fiindcă Heyst nu risipea ironii fățișe. Și se poate ca acesta să fi fost motivul pentru care era în general plăcut. În acea etapă a vieții sale, în deplinătatea dezvoltării fizice, un om cu o prezență impunătoare, marțială, chel și mustăți lungi, se asemăna portretelor lui Charles al XII-lea de amintire aventuroasă. Însă nu erau motive să-l crezi pe Heyst un luptător.

CHAPTER TWO

It was about this time that Heyst became associated with Morrison on terms about which people were in doubt. Some said he was a partner, others said he was a sort of paying guest, but the real truth of the matter was more complex. One day Heyst turned up in Timor. Why in Timor, of all places in the world, no one knows. Well, he was mooning about Delli, that highly pestilential place, possibly in search of some undiscovered facts, when he came in the street upon Morrison, who, in his way, was also an "enchanted" man. When you spoke to Morrison of going home—he was from Dorsetshire—he shuddered. He said it was dark and wet there; that it was like living with your head and shoulders in a moist gunny-bag. That was only his exaggerated style of talking. Morrison was "one of us." He was owner and master of the *Capricorn*, trading brig, and was

Capitolul II

Cam pe vremea asta s-a asociat Heyst cu Morrison, în condiții depre care lumea nu ştia mare lucru. Unii spuneau că era tovarăş, alții că-i era doar chiriaş, dar adevărul-adevărat era ceva mai complicat. Într-o bună zi, Heyst apăruse în Timor. De ce în Timor, dintre toate colțişoarele lumii ăsteia, nimeni nu ştie. Pe când peregrina prin Delli, colțul acesta atât de pestilențial, poate că în căutarea cine ştie căror fapte încă nedescoperite, dădu pe stradă peste Morrison care, în felul lui, era şi el un om „vrăjit". Când îi vorbeai lui Morrison despre plecat acasă—era din Dorsetshire—se cutremura. Spunea c-acolo-i întunecos şi umed, c-acolo parca-i trăi cu capul vârât până-n umeri într-un sac de iută ud. Ăsta nu era decât felul lui exagerat de a vorbi. Morrison era unul „de-ai noştri". Era proprietarul şi căpitanul *Capricornului*, un bric de canotaj,

Capitolul II

Cam în perioada aceasta Heyst a început să fie asociat cu Morrison în circumstanțe care îi nedumereau pe oameni. Unii spuneau că îi este partener, alții că îi este un fel de chiriaș, dar adevărul era ceva mai complex. Într-o zi, Heyst apăruse în Timor. De ce în Timor, dintre toate locurile, nimeni nu știe. Dar, aiurind prin Delli, acel loc îngrozitor de pestilențial, căutând probabil niște lucruri nedescoperite, l-a întâlnit pe stradă pe Morrison, care, în felul său, era și el un om „fermecat". Când îi vorbeai lui Morrison despre întors acasă—era din Dorsetshire—se înfiora. Spunea că e întunecos și umed; că e ca și cum ai trăi cu capul îndesat într-un sac de iută ud. Acesta era doar stilul lui exagerat de a vorbi. Morrison era „unul de-ai noștri". Era proprietarul și căpitanul bricului comercial „Capricorn" și părea a se descurca bine, cu excepția neajunsului

understood to be doing well with her, except for the drawback of too much altruism. He was the dearly beloved friend of a quantity of God-forsaken villages up dark creeks and obscure bays, where he traded for "produce". He would often sail through awfully dangerous channels up to some miserable settlement, only to find a very hungry population clamorous for rice, and without so much "produce" between them as would have filled Morrison's suitcase. Amid general rejoicings, he would land the rice all the same, explain to the people that it was an advance, that they were in debt to him now; would preach to them energy and industry, and make an elaborate note in a pocket-diary which he always carried; and this would be the end of that transaction. I don't know if Morrison thought so, but the villagers had no doubt whatever about it. Whenever a coast village sighted the brig it would begin to beat all its gongs and hoist all its streamers, and all

şi după câte se ştia treburile îi mergeau destul de bine, afară de cusurul lui de a fi prea altruist. Era prietenul mult-iubit a nu-ştiu-câte sate uitate de Dumnezeu prin nişte golfulețe sumbre, obscure, pe unde oprea după „produse". Se-n-tâmpla de multe ori să navigheze prin şenale teribil de periculoase până la cine-ştie-ce aşezare nenorocită, numai ca să dea acolo peste o populație flămânzită țipând după orez, dar toți laolaltă de-abia dacă puteau aduna „produse" cât să umple valiza lui Morrison. El debarca totuşi orezul, în veselia generală, explicând oamenilor că era un avans, că ei erau acum debitorii lui; le propovăduia energie şi hărnicie şi scria o notă foarte complicată într-o agendă de buzunar pe care o purta totdeauna la el. Şi cu asta se termina tranzacția. Nu ştiu daca aşa gândea Morrison, dar pentru localnici nu exista niciun fel de îndoială pe chestia asta. Când vreun sat de pe coastă zărea bricul, începea să bată în toate gongurile,

de a fi prea altruist. Era mult-iubitul prieten al multor sate uitate de Dumnezeu printre goluri întunecate, sumbre, de unde obținea „produse". Adeseori naviga prin canale periculoase până la o așezare mizerabilă, doar pentru a găsi o populație înfometată, disperată după orez, și cu „produse" abia cât să umple valiza lui Morrison. În sunetul laudelor generale le dădea totuși orezul explicându-le că era un avans, că acum îi erau datori; le predica despre energie și industrie și scria o notă elaborată într-o agendă de buzunar pe care o căra cu el mereu; iar acesta era sfârșitul tranzacției. Nu știu dacă Morrison credea asta, dar sătenii nu aveau nicio îndoială. De fiecare dată când un sat de coastă vedea bricul, începea să bată toate gongurile și să ridice steagurile, și toate fetele își puneau flori în păr și se îngrămădeau pe linia râului, iar Morrison strălucea de bucurie privind prin monoclul său cu un aer de adâncă încântare. Era înalt, cu obrajii supți,

its girls would put flowers in their hair and the crowd would line the river bank, and Morrison would beam and glitter at all this excitement through his single eyeglass with an air of intense gratification. He was tall and lantern-jawed, and clean-shaven, and looked like a barrister who had thrown his wig to the dogs.

We used to remonstrate with him:

"You will never see any of your advances if you go on like this, Morrison."

He would put on a knowing air.

"I shall squeeze them yet some day—never you fear. And that reminds me"—pulling out his inseparable pocketbook—"there's that So-and-So village". They are pretty well off again; I may just as well squeeze them to begin with."

He would make a ferocious entry in the pocketbook:

şi înălţa toate flamurile, şi toate fetele işi puneau flori în păr, şi mulţimea se înşira la mal, şi Morrison zâmbea radios privind prin monoclul său, cu un aer de profundă încântare, la toată agitaţia asta. Era lung, cu obrajii supţi şi cu falca de jos trasă înainte, nu purta nici barbă nici mustăţi şi arăta ca un avocat care-şi aruncase dracului peruca.

Noi îi făceam reproşuri:

„Dac-ai să continui tot aşa, Morrison, n-ai să mai pupi nimic din toate avansurile astea."

El lua atunci un aer competent:

„Într-o bună zi am să storc eu untul din ei—n-aveţi nicio grijă. Şi asta-mi aminteşte"—făcea el scoţând inseparabila sa agendă—„de satul Cutare-şi-Cutare. Le merge destul de bine acum; aş putea foarte bine să-ncep cu ei."

Însemna feroce în carneţel:

proaspăt ras și arăta ca un avocat care își aruncase cât colo peruca.

Obișnuiam să-l tachinăm:

—N-ai să vezi niciun avans, Morrison, dacă o ții tot așa.

Lua atunci un aer atotștiutor.

—O să le sec eu vistieria într-o bună zi—n-aveți grijă. Și asta-mi amintește—scoțându-și agenda de care nu se putea separa—mai e și satul Cutare-Și-Cutare. O duc destul de bine mai nou; mai bine să încep cu ei.

Își nota cu ferocitate în agendă:

Memo: Squeeze the So-and-So village at the first time of calling.

Then he would stick the pencil back and snap the elastic on with inflexible finality; but he never began the squeezing. Some men grumbled at him. He was spoiling the trade. Well, perhaps to a certain extent; not much. Most of the places he traded with were unknown not only to geography but also to the traders' special lore which is transmitted by word of mouth, without ostentation, and forms the stock of mysterious local knowledge. It was hinted also that Morrison had a wife in each and every one of them, but the majority of us repulsed these innuendoes with indignation. He was a true humanitarian and rather ascetic than otherwise.

When Heyst met him in Delli, Morrison was walking along the street, his eyeglass tossed over his shoulder, his head

„*Notă:* De stors satul Cutare-Şi-Cutare la prima escală."

Pe urmă înfingea condeiul la loc şi punea elasticul cu o plesnitură de inflexibilă hotărâre, dar de stors ceva, nu încerca niciodată. Erau şi unii care mormăiau. Strica piața. Deh, poate că da, într-o anumită măsură; dar nu cine ştie ce. Cele mai multe dintre localitățile cu care făcea comerț erau necunoscute nu numai geografiei, dar şi tradiției speciale negustoreşti care se transmite din om în om, fără ostentație, şi care constituie grosul misterioasei ştiințe locale. Se mai şoptea că Morrison avea câte o nevastă în absolut fiecare din aşezările astea, dar cei mai mulți dintre noi respingeam cu hotarâre asemenea insinuări. Era cu-adevarat un om de omenie şi, dacă-i vorba, mai curând ascet decât altminteri.

Când l-a întâlnit Heyst la Delli, Morrison mergea pe stradă cu monoclul aruncat peste umăr, cu capul plecat, cu

Notă: De secat satul Cutare-Și-Cutare cu prima ocazie.

Apoi își vâra la loc creionul și plesnea elasticul cu fermitate; dar nu începea niciodată secarea. Erau unii care îl bodogăneau. Afecta negoțul. Să zicem, poate că era adevărat într-o oarecare măsură. Majoritatea locurilor cu care făcea comerț erau necunoscute nu numai geografiei, dar și tradiției breslei negustorilor, care este transmisă din om în om, fără ostentație, și care reprezintă temelia cunoștințelor locale. Se vorbea, de asemenea, că Heyst ar fi avut o soție în fiecare din aceste sate, dar majoritatea repudiam indignați aceste aluzii. Era un adevărat filantrop și mai degrabă un ascet.

Când Heyst l-a întâlnit la Delli, Morrison mergea pe stradă cu monoclul aruncat peste umăr și cu capul aplecat,

down, with the hopeless aspect of those hardened tramps one sees on our roads trudging from workhouse to workhouse. Being hailed on the street he looked up with a wild worried expression. He was really in trouble. He had come the week before into Delli, and the Portuguese authorities, on some pretence of irregularity in his papers, had inflicted a fine upon him and had arrested his brig.

Morrison never had any spare cash in hand. With his system of trading it would have been strange if he had; and all these debts entered in the pocketbook weren't good enough to raise a *milrei* on—let alone a shilling. The Portuguese officials begged him not to distress himself. They gave him a week's grace, and then proposed to sell the brig at auction. This meant ruin for Morrison; and when Heyst hailed him across the street in his usual courtly tone, the week was nearly out.

înfățişarea deznădăjduită a acelor vagabonzi trecuți prin ciur şi prin dârmon pe care-i întâlneşti pe drumurile noastre târându-se de la un azil la altul. Auzindu-se strigat de peste drum, ridică privirea cu o expresie furioasă, tracasată. Avea într-adevăr necazuri. Sosise la Delli cu o săptămână înainte şi autoritățile portugheze, pretextând că hârtiile nu-i erau în regulă, îi aplicaseră o amendă şi îi rețineseră bricul.

Morrison n-avea niciodată bani la el. Cu sistemul lui de negustorie, ar fi fost chiar surprinzător să aibă; iar toate datoriile pe care le însemna în agendă nu făceau nici doi bani—necum un şiling. Funcționarii portughezi l-au rugat să nu-şi facă sânge rău. I-au dat termen o săptămână, după care i-au propus să-i vândă bricul la licitație. Pentru Morrison asta însemna ruină; şi când Heyst l-a strigat de peste drum, săptămâna era pe sfârşite.

având înfățișarea disperată a unui vagabond inveterat pe care-l vezi târându-se pe drum de la un azil de săraci la altul. La strigătul de peste drum răspunse ridicându-și privirea pentru a dezvălui o expresie iritată, fioroasă. Avea mari necazuri. Intrase în Delli cu o săptămână în urmă, iar autoritățile portugheze, sub pretextul unei neregularități în hârtii, îl amendaseră și-i reținuseră bricul.

Morrison nu umbla niciodată cu bani la el. Cu sistemul lui de comerț, ar fi fost și ciudat să o facă; și toate acele datorii introduse în agenda lui nu însumau nici un sfanț—darămite un șiling. Oficialii portughezi l-au rugat să nu se frământe prea tare. I-au acordat un răgaz de o săptămână și apoi au propus să-i vândă bricul la licitație. Asta l-ar fi ruinat pe Morrison; iar când Heyst l-a strigat de peste drum cu tonul lui tipic, curtenitor, săptămâna aproape se sfârșise.

Heyst crossed over, and said with a slight bow, and in the manner of a prince addressing another prince on a private occasion:

"What an unexpected pleasure. Would you have any objection to drink something with me in that infamous wine-shop over there? The sun is really too strong to talk in the street."

The haggard Morrison followed obediently into a sombre, cool hovel which he would have disdained to enter at any other time. He was distracted. He did not know what he was doing. You could have led him over the edge of a precipice just as easily as into that wine-shop. He sat down like an automaton. He was speechless, but he saw a glass full of rough red wine before him, and emptied it. Heyst meantime, politely watchful, had taken a seat opposite.

"You are in for a bout of fever, I fear," he said sympathetically.

Heyst traversă strada și, cu o uşoară înclinare, aşa cum s-ar adresa unui prinț altui prinț într-o întâlnire neoficială, îi zise:

„Ce plăcere neașteptată. Ai ceva împotrivă dacă-ți propun să bem ceva la cârciuma asta infamă de peste drum? Arde mult prea tare soarele ca să stăm de vorbă în stradă."

Morrison, istovit, îl urmă docil într-o cocioabă întunecată, răcoroasă, în care oricând altădată ar fi refuzat cu dispreț să intre. Era năuc. Nu-şi dădea seama ce face. L-ai fi putut duce şi peste o buză de prăpastie tot atât de uşor ca într-o cârciumă. Se aşeză ca un automat. Amuțise, dar văzu un pahar cu vin roşu pe masă în fața lui, şi-l goli. În timpul ăsta Heyst, atent şi politicos, se aşezase de cealaltă parte a mesei.

„Mi-e teamă că faci un pic de febră," zise el cu compătimire.

Heyst traversa și, aplecându-se ușor, cum s-ar adresa un prinț altui prinț într-un cadru informal, a spus:

—Ce plăcere neașteptată. Te-ar deranja dacă ți-aș propune să bem ceva la cârciuma asta infamă de peste drum? Soarele arde prea tare ca să rămânem în stradă.

Morrison, obosit, l-a urmat obedient într-o coșmelie întunecoasă și răcoroasă, în care, în orice alt moment, ar fi refuzat disprețuitor să pășească. Acum, însă, era distras. Nu știa ce face. Ai fi putut să-l faci să calce peste maginea unei prăpăstii la fel de ușor cum a trecut pragul cârciumii. S-a așezat ca un automat. Era fără grai, dar a văzut în fața lui un pahar plin de vin roșu sec și l-a dat pe gât. Între timp, Heyst se așezase alături, politicos și atent.

—Te paște un acces de febră, mă tem, a spus cu simpatie.

Poor Morrison's tongue was loosened at that.

"Fever!" he cried. "Give me fever. Give me plague. They are diseases. One gets over them. But I am being murdered. I am being murdered by the Portuguese. The gang here downed me at last among them. I am to have my throat cut the day after to-morrow."

In the face of this passion Heyst made, with his eyebrows, a slight motion of surprise which would not have been misplaced in a drawing-room. Morrison's despairing reserve had broken down. He had been wandering with a dry throat all over that miserable town of mud hovels, silent, with no soul to turn to in his distress, and positively maddened by his thoughts; and suddenly he had stumbled on a white man, figuratively and actually white—for Morrison refused to accept the racial whiteness of the Portuguese officials. He let himself go for the mere relief of violent

În fine, lui Morrison i se dezlegă limba:

„Febră!" exclamă el. Măcar de-ar fi febră! De-ar fi ciumă! Astea-s boli. Te vindeci. Dar eu sunt asasinat! Mă asasinează portughejii. Banda asta de-aici a pus mâna pe mine şi m-a dat gata. Poimâine or să-mi taie beregata!

În fața acestei pasiuni deznădăjduite, Heyst făcu din sprâncene o uşoară mișcare de surpriză, care n-ar fi fost nelalocul ei într-un salon. Rezerva lui Morrison se năruise în disperare. Rătăcise cu gâtlejul uscat, prin tot oraşul ăsta nenorocit de colibe de pământ, mut, fără un suflet căruia să i se poată destăinui în disperarea lui, şi realmente înnebunit de gânduri. Şi deodată dăduse peste un alb, alb la propiu şi la figurat—pentru că Morrison refuza să accepte albeața rasială a funcționarilor portughezi. Îşi dădu drumul, de dragul uşurării pe care i-o

Săracului Morrison i s-a deznodat, în sfârșit, limba.

—Febră! a strigat el. Febră, ciumă, primesc! Ele sunt boli. Omul se vindecă. Dar pe mine mă asasinează. Mă asasinează portughezii. Banda asta de aici m-a prins și nu mai scap. Poimâine îmi taie beregata!

În fața unei asemenea pasiuni, Heyst a făcut cu sprâncenele o mișcare de surpriză ce și-ar fi găsit locul într-un salon. Rezerva lui Morrison se distrusese în disperare. Umblase cu gâtlejul uscat împrejurul acelui orășel mizerabil de bojdeuci din pământ, tăcut, fără un suflet la care să se întoarcă în clipele de frământare și împins la nebunie de gândurile sale; și dintr-odată dăduse peste un alb, atât la propriu cât și la figurat—fiindcă Morrison refuza să accepte că portughezii sunt și ei rasă albă. Nu s-a mai stăpânit, doar de dragul alinării discursului violent, cu

speech, his elbows planted on the table, his eyes bloodshot, his voice nearly gone, the brim of his round pith hat shading an unshaven, livid face. His white clothes, which he had not taken off for three days, were dingy. He looked already gone to the bad, past redemption. The sight was shocking to Heyst; but he let nothing of it appear in his bearing, concealing his impression under that consummate good-society manner of his. Polite attention, what's due from one gentleman listening to another, was what he showed; and, as usual, it was catching; so that Morrison pulled himself together and finished his narrative in a conversational tone, with a man-of-the-world air.

"It's a villainous plot. Unluckily, one is helpless. That scoundrel Cousinho—Andreas, you know—has been coveting the brig for years. Naturally, I would never sell. She is not only my livelihood; she's my life. So he has hatched this pretty little plot with

aducea violența vorbelor, cu coatele proptite pe masă, cu ochii injectați, cu glasul aproape stins, cu borul căştii lui coloniale umbrind o față lividă, nebărbierită. Hainele-i albe, pe care nu le dezbrăcase de trei zile, erau murdare. Arăta decăzut, fără scăpare. Pe Heyst priveliştea îl îngrozea; dar nu lăsa să îi apară nimic în atitudine, ascunzându-şi impresia sub acele maniere desăvârşite de bună societate. Atenția politicoasă datorată de un gentleman altuia pe care-l asculta—asta era tot ce se vedea pe fața lui; şi, ca de obicei, era contagioasă; aşa că Morrison îşi reveni în fire şi termină povestirea pe un ton de conversație, cu un aer de om de lume.

„E-un complot mârşav. Din nefericire sunt neputincios. Ticălosul ăla de Cousinho—îl ştii, Andreas—râvneşte de ani de zile la bric. Natural, n-am vrut niciodată să-l vând. Nu-i numai pâinea mea—e viața mea. Aşa că a clocit frumuşel

coatele înfipte în masă, cu ochii injectați, cu vocea aproape stinsă, cu borul pălăriei sale coloniale ce umbrea un obraz nebărbierit și livid. Hainele sale albe, pe care nu și le scosese de trei zile, erau murdare. Arăta deja pierdut, irecuperabil. Pe Heyst apariția îl șoca; dar nu a permis purtării să o scoată la iveală, ascunzându-și impresia în spatele manierelor sale desăvârșite de bună societate. Atenția politicoasă pe care i-o datorează un gentleman altuia pe care-l ascultă; asta arăta chipul lui. Și, ca de obicei, era molipsitoare; astfel încât Morrison s-a înzdrăvenit și a terminat povestea pe un ton conversațional, cu aerul unui om de lume.

—E un complot malefic. Regretabil, nu pot face nimic. Mârșavul ăla de Cousinho—Andreas, știi—tânjește la bric de ani buni. Desigur, nu l-aș vinde niciodată. Nu e doar traiul meu; e toată viața. Așadar a clocit frumușel planul ăsta

the chief of the customs. The sale, of course, will be a farce. There's no one here to bid. He will get the brig for a song—no, not even that—a line of a song. You have been some years now in the islands, Heyst. You know us all; you have seen how we live. Now you shall have the opportunity to see how some of us end; for it is the end, for me. I can't deceive myself any longer. You see it,—don't you?"

Morrison had pulled himself together, but one felt the snapping strain on his recovered self-possession. Heyst was beginning to say that he "could very well see all the bearings of this unfortunate—" when Morrison interrupted him jerkily.

"Upon my word, I don't know why I have been telling you all this. I suppose seeing a thoroughly white man made it impossible to keep my trouble to myself. Words can't do it justice; but since I've told you so much I may as well tell you more.

drăgălaşul ăsta de complot cu şeful vămii. Vânzarea, fireşte, o să fie o farsă. Nu există nimeni să liciteze. O să ia bricul de pomană, pe-un fleac, pe-o bucată de pâine—nu, nici măcar atât—pe-o fărâmă de pâine. Sunt câțiva ani de când eşti în insulele astea, Heyst. Ne ştii pe toți, ai văzut cum trăim. Acuma ai să ai ocazia să vezi cum sfârşim, unii dintre noi; fiindcă e sfârşitul pentru mine. Nu mă mai pot păcăli singur. Mă-nțelegi—nu-i aşa?

Morrison își revenise, dar efortul îndârjit pe care-l făcea ca să se stăpânească se simțea. Heyst începuse să-i spună că „îşi dădea foarte bine seama de toate consecințele acestei nefericite...", când Morrison îl întrerupse brusc.

„Pe cuvântul meu, nu ştiu de ce ți-am povestit toate astea. Probabil că întâlnind un om realmente alb, ca dumneata, mi-a fost imposibil să păstrez supărarea-n mine. Cu vorbe nu-mi pot face dreptate; dar acuma, dacă ți-am spus

cu șeful vămii. Vânzarea, normal, va fi o farsă. Nu are cine să liciteze aici. Va obține bricul pe un chilipir. Nu—nici atât—va fi o pomană curată. Ești în insule de ceva ani, Heyst. Ne cunoști pe toți de aici; ai văzut cum trăim. Acum ai ocazia să vezi cum și sfârșesc unii dintre noi; fiindcă, pentru mine, este sfârșitul. Nu mă mai pot amăgi în continuare. Nu-i așa că mă înțelegi?

Morrison își revenise, dar efortul cu care se stăpânea se făcea simțit. Heyst începuse să-i spună că „pricepe foarte bine întreaga semnificație a acestei nefericite..." când Morrison l-a întrerupt abrupt.

—Pe cinstea mea, nu știu de ce ți-am povestit toate astea. Presupun că vederea unui om complet alb m-a forțat să îți mărturisesc necazurile mele. Cuvintele nu-mi fac dreptate; dar din moment ce ți-am spus atâtea, pot să-ți zic și mai multe.

Listen. This morning on board, in my cabin I went down on my knees and prayed for help. I went down on my knees!"

"You are a believer, Morrison?" asked Heyst with a distinct note of respect.

"Surely I am not an infidel."

Morrison was swiftly reproachful in his answer, and there came a pause, Morrison perhaps interrogating his conscience, and Heyst preserving a mien of unperturbed, polite interest.

"I prayed like a child, of course. I believe in children praying—well, women, too, but I rather think God expects men to be more self-reliant. I don't hold with a man everlastingly bothering the Almighty with his silly troubles. It seems such cheek. Anyhow, this morning I—I have never done any harm to any God's creature knowingly—I prayed. A sudden impulse—

cât ți-am spus, pot foarte bine să-ți spun şi mai mult. Ascultă. Azi dimineață la bord, la mine-n cabină, am căzut în genunchi şi m-am rugat după ajutor. Am căzut în genunchi!"

„Ești credincios, Morrison?" întrebă Heyst cu o vădită notă de respect.

„În orice caz, nu-s necredincios."

Era ceva ca un reproş prompt în răspunsul lui Morrison, şi se lăsă o tăcere, în care el poate că-şi întreba conştiința, Heyst păstrând un aer de interes amabil, imperturbabil.

„M-am rugat ca un copil, natural. Cred în rugăciunile copiilor—drept să spun, cred şi-n ale femeilor, dar am impresia că de la bărbați Dumnezeu se-aşteaptă să se mai descurce şi singuri. Nu-mi prea place bărbatul care toată ziulica bate capul Atotputernicului cu necazurile lui prosteşti. E o neruşinare. Cum-necum, azi dimineață—n-am făcut în viața mea, cu

Ascultă. Azi-dimineață, la bord, în cabina mea, am căzut în genunchi și m-am rugat pentru ajutor. În genunchi am căzut!

—Ești credincios, Morrison? a întrebat Heyst cu o notă deslușită de respect.

—Categoric nu sunt necredincios.

Răspunsul lui Morrison conținea un reproș expeditiv. S-a așternut o pauză și poate că Morrison își examina conștiința, în timp ce Heyst păstra un aer de interes imperturbabil, politicos.

—M-am rugat ca un copil, bineînțeles. Cred în rugăciunile copiilor—bine, și în cele ale femeilor, dar cred că Dumnezeu se așteaptă ca bărbații să se bizuie mai degrabă pe forțele proprii. Nu țin la omul care toate ziua îl deranjează pe Cel de Sus cu necazurile lui mărunte. E așa o neobrăzare. Oricum, azi-dimineață—n-am rănit niciodată de bunăvoie o creatură a

I went flop on my knees; so you may judge—"

They were gazing earnestly into each other's eyes. Poor Morrison added, as a discouraging afterthought:

"Only this is such a God-forsaken spot."

Heyst inquired with a delicate intonation whether he might know the amount for which the brig was seized.

Morrison suppressed an oath, and named curtly a sum which was in itself so insignificant that any other person than Heyst would have exclaimed at it. And even Heyst could hardly keep incredulity out of his politely modulated voice as he asked if it was a fact that Morrison had not that amount in hand.

Morrison hadn't. He had only a little English gold, a few sovereigns, on board.

bună-ştiinţă, un rău vreunei făpturi a lui Dumnezeu—azi dimineaţă zic, m-am rugat. A fost un impuls negândit—am căzut în genunchi; aşa că-ţi dai seama..."

Se uitau serioşi, unul în ochii celuilalt. Bietul Morrison adăugă, ca o reflecţie descurajată:

„Atâta doar, că ăsta-i un colţ atât de uitat de Dumnezeu..."

Heyst pe un ton foarte delicat, întrebă dacă-i e îngăduit să afle pentru ce sumă e sechestrat bricul.

Morrison îşi înghiţi un blestem şi spuse scurt o sumă care, în sine, era atât de neînsemnată, încât oricine altul decât Heyst, ar fi scos o exclamaţie. Chiar şi Heyst de-abia îşi putu reţine o notă de incredibilitate în modularea politicoasă a vocii când îl întrebă pe Morrison dacă realmente nu dispunea de această sumă asupra sa.

Nu dispunea. Avea doar câteva monede englezeşti, de aur, câţiva

domnului—cum îți ziceam, am făcut o rugăciune. Un impuls—m-am trezit în genunchi; așa că îți dai seama...

Se priveau cu sinceritate în ochi. Săracul Morrison a adăugat, ca o reflecție descurajată:

—Numai că ăsta e un loc atât de uitat de Dumnezeu...

Heyst a întrebat cu delicatețe dacă ar putea să știe suma pentru care bricul este sechestrat.

Morrison a înăbușit o înjurătură și a spus scurt o sumă care era atât de neînsemnată încât ar fi făcut pe oricine altcineva decât Heyst să exclame. Chiar și Heyst a reușit cu greu să ascundă o notă de incredulitate în vocea lui modulată politicos când l-a întrebat pe Morrison dacă într-adevăr nu dispunea de o astfel de sumă.

Nu dispunea. Cu excepția unor monede englezești de aur și a câtorva

He had left all his spare cash with the Tesmans, in Samarang, to meet certain bills which would fall due while he was away on his cruise. Anyhow that money would not have been any more good to him than if it had been in the innermost depths of the infernal regions. He said all this brusquely. He looked with sudden disfavour at that noble forehead, at those great martial moustaches, at the tired eyes of the man sitting opposite him. Who the devil was he? What was he, Morrison, doing there, talking like this? Morrison knew no more of Heyst than the rest of us trading in the Archipelago did. Had the Swede suddenly risen and hit him on the nose, he could not have been taken more aback than when this stranger, this nondescript wanderer, said with a little bow across the table:

"Oh! If that's the case I would be very happy if you'd allow me to be of use!"

Morrison didn't understand. This

sovereigni la bord. Lăsase tot numetarul disponibil la Samarang, la Tesmani, să acopere unele polițe care urmau să devină scadente în timp ce el era plecat în cursă. În orice caz, banii ăia nu-i mai erau buni la nimic, tot atât de inutili ca şi în fundul iadului. Spuse toate astea repezit. Privi cu o subită nemulțumire la fruntea aceea nobilă, la mustățile marțiale, la ochii obosiți ai bărbatului care şedea în fața lui. Cine dracului era ăsta? Ce-l apucase pe el, Morrison, să-i înşire toată povestea? Morrison nu ştia despre Heyst mai mult decât ştiam noi, ăştialalți, care învârteam afaceri în arhipelag. Dacă suedezul s-ar fi ridicat în picioare şi i-ar fi tras un pumn în nas, n-ar fi fost mai uluit decât când străinul ăsta, rătăcitorul ăsta indefinisabil îi spuse, plecându-se puțin peste masă:

„O, dacă așa stau lucrurile aş fi foarte fericit dacă mi-ai da voie să-ți fiu de folos!"

Morrison n-a priceput.

sovereigni la bord. Își lăsase toți banii peșin la Tesmani, în Samarang, pentru a acoperi anumite polițe care urmau să ajungă la scadență cât era plecat pe mare. Oricum, acei bani nu i-ar fi fost buni la nimic, puteau la fel de bine să se afle în adâncurile infernale. A spus toate astea răstit. S-a uitat cu o dezaprobare neașteptată la fruntea nobilă, la mustățile marțiale și la ochii osteniți ai omului ce-i stătea alături. Cine dracului era? De ce se apucase Morrison să-i spună toată povestea? Nu știa mai multe despre el decât noi, ceilalți, care făceam afaceri în arhipelag. De l-ar fi trosnit suedezul peste nas din senin, nu ar fi fost mai surprins ca atunci când acest străin, acest călător indescifrabil i-a spus, făcând o mică plecăciune peste masă:

—O, dacă așa stau lucrurile, aș fi foarte fericit dacă mi-ai permite să îți fiu de folos!

Morrison nu a înțeles.

was one of those things that don't happen—unheard of things. He had no real inkling of what it meant, till Heyst said definitely:

"I can lend you the amount."

"You have the money?" whispered Morrison. "Do you mean here, in your pocket? "

"Yes, on me. Glad to be of use."

Morrison, staring open-mouthed, groped over his shoulder for the cord of the eyeglass hanging down his back. When he found it, he stuck it in his eye hastily. It was as if he expected Heyst's usual white suit of the tropics to change into a shining garment flowing down to his toes, and a pair of great dazzling wings to sprout out on the Swede's shoulders—and didn't want to miss a single detail of the transformation. But if Heyst was an angel from on high, sent in answer to prayer, he did not betray

Erau chestii care nu se-ntâmplau—lucruri nemaipomenite. N-avea nici cea mai vagă idee despre ce voise să spună, până când Heyst rosti limpede:

„Pot să-ți împrumut suma necesară."

„Ai banii?" șopti Morrison. „Vreau să zic, aici, în buzunar?"

„Da, la mine. Încântat să-ți pot fi util."

Morrison, rămas cu gura căscată, bâjbâi peste umăr după şnurul monoclului care-i atârna pe spate. Când îl prinse, îl înfipse nervos la ochi. Parcă s-ar fi aşteptat ca obişnuitul costum tropical alb a lui Heyst să se fi transformat într-un veșmânt strălucitor ajungându-i până la călcâie, iar din umerii suedezului să răsară doua aripi mari sclipitoare—şi nu voia să-i scape niciun amănunt din toată transformarea asta. Dar dacă Heyst era un înger trimis de sus ca răspuns la rugăciune, nu-şi trăda

Erau lucruri care nu se întâmplau—lucruri nemaiauzite. Nu avea nicio idee ce putea să însemne asta, până când Heyst a spus:

—Îți pot împrumuta eu suma.

—Ai banii? a șoptit Morrison. Adică ai banii chiar acum, în buzunar?

—Da, îi am la mine. Te ajut cu bucurie.

Morrison, holbându-se cu gura căscată, a orbecăit după șnurul monoclului ce-i atârna peste umăr. Când l-a găsit, l-a fixat cu grabă la ochi. Parcă s-ar fi așteptat ca obișnuitul costum tropical al lui Heyst să se transforme într-un veșmânt strălucitor alunecându-i până la tălpi, și ca o pereche de aripi orbitoare să iasă din umerii suedezului—și nu voia să rateze niciun detaliu din transformare. Dar dacă Heyst era un înger trimis de sus ca răspuns la rugăciunile sale, semnele sale exterioare

his heavenly origin by outward signs. So, instead of going on his knees, as he felt inclined to do, Morrison stretched out his hand, which Heyst grasped with formal alacrity and a polite murmur in which "Trifle—delighted—of service", could just be distinguished.

"Miracles do happen," thought the awestruck Morrison. To him, as to all of us in the islands, this wandering Heyst, who didn't toil or spin visibly, seemed the very last person to be the agent of Providence in an affair concerned with money. The fact of his turning up in Timor or anywhere else was no more wonderful than the settling of a sparrow on one's window-sill at any given moment. But that he should carry a sum of money in his pocket seemed somehow inconceivable.

So inconceivable that as they were trudging together through the sand of the roadway to the custom-house—another

prin semne exterioare cereasca-i origine. Aşa că în loc să cadă în genunchi cum se simţea înclinat să facă, Morrison întinse mâna pe care Heyst o strânse cu promptitudine formală şi cu un murmur politicos în care s-ar fi putut distinge „neînsemnat... încântat... util..."

„Se-ntâmplă totuşi minuni," gândi Morrison, cuprins de-o spaimă religioasă. Pentru el, ca şi pentru noi toţi cei de pe insule, acest Heyst rătăcitor, pe care nu-l vedeai nici trudind nici învârtind ceva, părea cel din urmă om ales a fi agentul Providenţei într-o afacere de bani. Apariţia lui în Timor sau oriunde-n altă parte n-avea nimic dintr-o minune, cum n-ar fi avut o vrabie care ţi se aşeza pe fereastră la un moment dat. Dar el ca să aibă în buzunar o sumă de bani părea într-adevăr absurd.

Atât de absurd, încât mergând cu greu prin nisipul drumului spre vamă—altă cocioabă de pământ—să plătească

nu-i trădau originea divină. Așa că, în loc să cadă în genunchi, cum a simțit nevoia, Morrison și-a întins mâna iar Heyst i-a apucat-o prompt, formal, cu un murmur în care „Fleac...încântat...bucurie" abia puteau fi distinse.

„Iată că se întâmplă miracole", s-a gândit Morrison cuprins de evlavie. Lui, ca și nouă, toți ceilalți de pe insule, acest bărbat rătăcitor, Heyst, care nu părea a se da peste cap cu munca sau afacerile, îi părea a fi cel mai improbabil agent al Providenței într-o chestiune legată de bani. Apariția lui în Timor sau oriunde altundeva nu era mai mult o minune ca așezarea unei ciori pe pervazul cuiva într-o clipă oarecare. Dar să aibă cu el așa o sumă de bani părea aberant.

Atât de aberant încât, pășind cu greu prin nisipul drumului către vamă—altă cocioabă din pământ—pentru a plăti

mud hovel—to pay the fine, Morrison broke into a cold sweat, stopped short, and exclaimed in faltering accents:

"I say! You aren't joking, Heyst?"

"Joking!" Heyst's blue eyes went hard as he turned them on the discomposed Morrison. "In what way, may I ask?" he continued with austere politeness.

Morrison was abashed.

"Forgive me, Heyst. You must have been sent by God in answer to my prayer. But I have been nearly off my chump for three days with worry; and it suddenly struck me: 'What if it's the Devil who has sent him?'"

"I have no connection with the supernatural," said Heyst graciously, moving on. "Nobody has sent me. I just happened along."

"I know better," contradicted Morrison. "I may be unworthy, but I have been heard. I know it. I feel it. For why

amenda, pe Morrison îl trecură sudori reci, se opri scurt şi exclamă îngăimat:

„Spune-mi, Heyst, nu glumeşti?"

„Să glumesc?!" Ochii albaştri ai lui Heyst se făcură tăioşi când se opriră pe faţa descompusă al lui Morrison. „În ce sens, dacă-mi dai voie să-ntreb?" continuă el cu o politeţe sobră.

Morrison se simţi ruşinat.

„Iartă-mă, Heyst. Cred că Dumnezeu te-a trimis, ca răspuns la rugăciunea mea. Dar aproape că mi-am ieşit din minţi de griji, în astea trei zile; şi mi-a trecut deodată prin cap: Ce-ar fi să-l fi trimis Diavolul?"

„N-am niciun fel de legătură cu supranaturalul," zise Heyst amabil, pornind mai departe. „Nu m-a trimis nimeni. S-a întâmplat să trec pe-aici."

„Ştiu eu mai bine," îl contrazise Morrison. „Oi fi eu nevrednic, dar am fost ascultat. Ştiu. Simt. Pentru că de ce să-mi

amenda, pe Morrison l-au trecut sudori reci, s-a oprit deodată și a exclamat cu glas șovăielnic:

—Zău, Heyst, nu glumești cumva?

—Să glumesc! Ochii albaștri ai lui Heyst au devenit aspri când s-au oprit pe chipul tulburat al lui Morrison. În ce fel, dacă îmi permiți? a continuat el cu o politețe sobră.

Morrison s-a fâstâcit.

—Iartă-mă, Heyst. Trebuie că Dumnezeu te-a trimis ca răspuns la rugăciunile mele. Dar de trei zile îmi cam lipsește o doagă de atâta îngrijorare; și deodată îmi zic: Dacă l-a trimis Diavolul de fapt?

—Nu am nicio legătură cu supranaturalul, a spus Heyst amabil, mergând mai departe. Nimeni nu m-a trimis. S-a nimerit să fiu în trecere.

—Știu eu mai bine, l-a contrazis Morrison. Oi fi eu nevrednic, dar am fost auzit. Știu asta. O simt. Căci de ce mi-ai

should you offer—"

Heyst inclined his head, as from respect for a conviction in which he could not share. But he stuck to his point by muttering that in the presence of an odious fact like this, it was natural—

Later in the day, the fine paid, and the two of them on board the brig, from which the guard had been removed, Morrison—who, besides being a gentleman, was also an honest fellow—began to talk about repayment. He knew very well his inability to lay by any sum of money. It was partly the fault of circumstances and partly of his temperament; and it would have been very difficult to apportion the responsibility between the two. Even Morrison himself could not say, while confessing to the fact. With a worried air he ascribed it to fatality:

"I don't know how it is that I've

oferi dumneata..."

Heyst îşi înclină capul, ca din respect pentru o convingere pe care n-o putea împărtăşi. Dar rămase la punctul său de vedere, murmurând că, în fața unui fapt atât de odios ca acesta, era foarte firesc....

Mai târziu în cursul zilei, după ce amenda fusese plătită şi cei doi erau la bordul bricului, de pe care garda fusese retrasă, Morrison—care pe lângă că era un gentleman, era şi un om cinstit—începu să vorbească despre restituire. El îşi dădea foarte bine seama că nu era în stare să pună niciun ban deoparte. Asta şi din pricina împrejurărilor, dar şi din pricina temperamentului său; şi ar fi fost foarte greu să împartă răspunderea între aceste două. Nici chiar Morrison însuși n-ar fi putut spune, cu toate că recunoştea faptul în sine. Cu un aer necăjit, îl dădea pe seama fatalității.

„Nu știu cum se face, dar niciodată

oferi...

Heyst a înclinat din cap, ca din respect pentru o convingere pe care nu o putea împărtăși. Dar a rămas la punctul său de vedere, spunând că în fața unui fapt odios ca acesta, era normal...

Mai apoi în aceeași zi, după plata amenzii, cei doi se aflau la bordul bricului, de unde garda fusese retrasă iar Morrison—care nu era doar gentleman ci și om cinstit—a început să vorbească de înapoierea banilor. Era pe deplin conștient de inabilitatea lui de a pune deoparte o sumă oricât de mică. Era în parte vina circumstanțelor, în parte a temperamentului său; și ar fi fost foarte dificil de alocat mai multă vină uneia dintre cauze. Morrison însuși nu ar fi putut să spună, cu toate că își mărturisea faptul în sine. Cu un aer îngrijorat, acuza fatalitatea.

—Nu știu cum se face că n-am fost

never been able to save. It's some sort of curse. There's always a bill or two to meet."

He plunged his hand into his pocket for the famous notebook so well known in the islands, the fetish of his hopes, and fluttered the pages feverishly.

"And yet—look," he went on. "There it is—more than five thousand dollars owing. Surely that's something."

He ceased suddenly. Heyst, who had been all the time trying to look as unconcerned as he could, made reassuring noises in his throat. But Morrison was not only honest. He was honourable, too; and on this stressful day, before this amazing emissary of Providence and in the revulsion of his feelings, he made his great renunciation. He cast off the abiding illusion of his existence.

"No. No. They are not good. I'll never be able to squeeze them. Never. I've been saying for years I would; but I give it

n-am fost în stare să pun ceva deoparte. E-un fel de blestem. Totdeauna se-ntâmplă să fie o poliță-două de plătit."

Vârî mâna în buzunar după faimoasa agendă, atât de bine cunoscută pe insule, fetişul speranțelor sale, şi răsfoi febril paginile.

„Și cu toate astea, uite," continuă el. „Sunt...sunt peste cinci mii de dolari la activ. E ceva!"

Se opri brusc. Heyst, care în vremea asta se silise să pară cât se poate de indiferent, scotea din gâtlej sunete liniştitoare. Dar Morrison nu era numai cinstit. Era şi un om de onoare; şi din ziua asta plină de tensiune, în fața acestui uimitor emisar al Providenței şi în revirimentul sentimentelor sale, făcu gestul marii renunțări. Abjură de la imuabila iluzie a vieții sale.

„Nu. Nu. Nu face doi bani. N-am sa fiu niciodată în stare să-i storc. Niciodată. De ani de zile tot spun c-am s-o fac; dar n-

niciodată în stare să fac economii. E un fel de blestem. Mereu sunt câteva polițe de achitat.

Și-a afundat mâna în buzunar după agenda atât de faimoasă în insule, fetișul speranțelor sale, și a răsfoit febril paginile.

—Și, totuși, privește, a continuat el. Scrie aici, de primit peste cinci mii de dolari. E totuși ceva!

S-a oprit dintr-odată. Heyst, care încercase tot timpul să afișeze o privire cât mai lipsită de griji, scotea sunete liniștitoare din gât. Dar Morrison nu era doar onest. Era și onorabil, pe deasupra; și în ziua asta stresantă, în fața acestui minunat emisar al Providenței și cu o schimbare completă a sentimentelor, a făcut gestul marii sale renunțări. A izgonit stăruitoarea iluzie a propriei existențe.

—Nu. Nu. Nu-mi sunt de niciun folos. Nu voi reuși niciodată să-i sec. Niciodată. De ani de zile spun c-o voi face;

up. I never really believed I could. Don't reckon on that, Heyst. I have robbed you."

Poor Morrison actually laid his head on the cabin table, and remained in that crushed attitude while Heyst talked to him soothingly with the utmost courtesy. The Swede was as much distressed as Morrison; for he understood the other's feelings perfectly. No decent feeling was ever scorned by Heyst. But he was incapable of outward cordiality of manner, and he felt acutely his defect. Consummate politeness is not the right tonic for an emotional collapse. They must have had, both of them, a fairly painful time of it in the cabin of the brig. In the end Morrison, casting desperately for an idea in the blackness of his despondency, hit upon the notion of inviting Heyst to travel with him in his brig and have a share in his trading ventures up to the amount of his loan.

o fac. N-am crezut niciodată cu-adevărat că am să pot. Să nu te bizui pe asta, Heyst. Te-am jefuit."

Sărmanul Morrison işi pusese capul pe masa cabinei şi rămase în poziția asta de om zdrobit, în timp ce Heyst îi vorbea blând şi cu o extremă amabilitate. Suedezul era la fel de dezolat ca şi Morrison, pentru că înțelegea perfect sentimentele celuilalt. Niciodată Heyst nu disprețuia un sentiment curat. Dar era incapabil de gesturi exterioare de cordialitate şi suferea cu acuitate de pe urma acestui cusur. Politețea desăvârşită nu este tonicul cel mai indicat la o prăbuşire afectivă. Trebuie să fi trecut amândoi prin ceasuri destul de grele acolo, în cabina bricului. În cele din urmă Morrison, căutând cu disperare în bezna descurajării sale o soluție, dădu peste ideea de a-l invita pe Heyst să călătorească împreună cu el pe bric şi să-şi ia partea sa din operațiunile lui negustoreşti, până la

dar mă dau bătut. Nu am crezut niciodată cu adevărat că voi putea. N-avea încredere în asta, Heyst. Te-am jefuit.

Săracul Morrison și-a așezat capul pe masa din cabină și a rămas în acea poziție zdrobită în timp ce Heyst îi vorbea liniștitor cu o extremă politețe. Suedezul era la fel de mâhnit ca și Morrison, fiindcă îi înțelegea perfect sentimentele. Heyst nu disprețuia niciodată un sentiment sincer. Dar era incapabil de un comportament vădit cordial, și suferea acut din cauza defectului său. Politețea desăvârșită nu este tonicul potrivit pentru un colaps emoțional. Trebuie să fi avut parte, amândoi, de clipe grele acolo, în cabina bricului. În cele din urmă Morrison, căutând cu disperare o idee în întunericul deznădejdii sale, s-a gândit să-l invite pe Heyst să călătorească cu el pe bric și să primească partea sa din întreprinderile lor negustorești, cât să acopere suma împrumutată.

It is characteristic of Heyst's unattached, floating existence that he was in a position to accept this proposal. There is no reason to think that he wanted particularly just then to go poking aboard the brig into all the holes and corners of the Archipelago where Morrison picked up most of his trade. Far from it; but he would have consented to almost any arrangement in order to put an end to the harrowing scene in the cabin. There was at once a great transformation act: Morrison raising his diminished head, and sticking the glass in his eye to look affectionately at Heyst, a bottle being uncorked, and so on. It was agreed that nothing should be said to anyone of this transaction. Morrison, you understand, was not proud of the episode, and he was afraid of being unmercifully chaffed.

"An old bird like me! To let myself

acoperirea sumei împrumutate.

Felul de viață lipsit de atașe, oarecum la voia întâmplării, care-i era caracteristic lui Heyst, îi permise să accepte propunerea. Nu există niciun motiv să credem că el dorea tocmai atunci, să pornească cu bricul şi să-şi vâre nasul în toate ungherele din arhipelag de unde îşi procura Morrison majoritatea mărfurilor sale. Dimpotrivă; dar ar fi consimțit la aproape orice aranjament numai ca să pună capăt scenei chinuitoare din cabină. S-a produs deodată o profundă schimbare: Morrison înălțându-şi capul său diminuat şi înfigându-şi monoclul în ochi ca să-l privească afectuos pe Heyst, destuparea unei sticle de vin și așa mai departe. S-a căzut de acord să nu se spună nimănui nimic despre această tranzacție. Morrison, înțelegeți, nu era mândru de aventura asta și se temea să nu fie cumva zeflemisit fără milă.

„O vulpe bătrână ca mine! Să mă las

Existența lipsită de constrângeri, necălăuzită, care îi era caracteristică lui Heyst, l-a pus în postura de a accepta propunerea. N-avem motiv să credem că îi căşunase chiar atunci să cotrobăie, la bordul bricului, prin toate ungherele arhipelagului, pe unde Morrison își desfășura comerțul. Asta nu, dar... ar fi fost de acord cu orice aranjament numai pentru a pune capăt scenei chinuitoare din cabină. Și, deodată, o mare transformare: Morrison ridicându-și capul aplecat și punându-și monoclul în ochi pentru a-l privi cu afecțiune pe Heyst, destuparea unei sticle de vin și așa mai departe. Au căzut de acord să nu spună nimănui de acea tranzacție. Morrison, înțelegeți, nu era mândru de această întâmplare, și se temea de batjocura nemiloasă a celorlalți.

—O vulpe bătrână ca mine! Să

be trapped by those damned Portuguese rascals! I should never hear the last of it. We must keep it dark."

From quite other motives, among which his native delicacy was the principal, Heyst was even more anxious to bind himself to silence. A gentleman would naturally shrink from the part of heavenly messenger that Morrison would force upon him. It made Heyst uncomfortable, as it was. And perhaps he did not care that it should be known that he had some means, whatever they might have been—sufficient, at any rate, to enable him to lend money to people. These two had a duet down there, like conspirators in a comic opera, of "Sh—ssh, shssh! Secrecy! Secrecy!" It must have been funny, because they were very serious about it.

And for a time the conspiracy was successful in so far that we all concluded that Heyst was boarding with the good-natured—some said: sponging on the

prins în cursă de blestemații ăia de pungaşi portugheji! O să rămân de pomină! Trebuie s-o ținem secret!"

Pentru cu totul alte motive, dintre care principalul era delicatețea-i înnăscută, Heyst era și mai dornic de tăcere. Un gentleman se va da totdeauna înapoi de la rolul de mesager ceresc pe care i-l impunea Morrison. Pe Heyst îl jena chiar. Și poate că nu ținea să se ştie că dispune de oarecari mijloace, indiferent câte—suficiente în orice caz să-i permită să dea bani cu împrumut. Cei doi constituiseră acolo jos în cabină un duet, ca doi conspiratori dintr-o operă comică, cu „Şşt, şşt! Secret! Secret!" Trebuie să fi fost amuzant, pentru că amândoi erau foarte serioși pe chestia asta.

Şi un timp conspirația a fost eficace, pentru că noi toți am tras concluzia că Heyst stătea în pensiune la omul de treabă care era Morrison—alții ziceau: trăieşte ca

permit eu să fiu tras pe sfoară de pungașii de portughezi! Aș ajunge batjocura tuturor! Trebuie să păstrăm secretul.

Din motive cu totul diferite, dintre care rafinamentul său înnăscut era cel principal, Heyst era și mai dornic să păstreze tăcerea. Un gentleman s-ar feri, desigur de rolul de mesager ceresc pe care Morrison încerca să i-l impună. Pe Heyst chiar îl stânjenea. Și poate că nu dorea să se afle că dispune de anumite mijloace, oricare ar fi fost ele—suficiente, oricum, cât să-i permită să împrumute bani. Cei doi formau un fel de duet jos în cabină, ca doi uneltitori dintr-o operă comică, cu „Șșt! Șșt! Discreție! Discreție!". Trebuie să fi fost amuzant, pentru că amândoi erau foarte serioși în legătura cu asta.

Și, o vreme, conspirația a avut succes, în sensul că toți am tras concluzia că Heyst locuia cu omul amabil care era Morrison—unii ziceau: spoliindu-l pe

imbecile—Morrison, in his brig. But you know how it is with all such mysteries. There is always a leak somewhere. Morrison himself, not a perfect vessel by any means, was bursting with gratitude, and under the stress he must have let out something vague—enough to give the island gossip a chance. And you know how kindly the world is in its comments on what it does not understand. A rumour sprang out that Heyst, having obtained some mysterious hold on Morrison, had fastened himself on him and was sucking him dry. Those who had traced these mutters back to their origin were very careful not to believe them. The originator, it seems, was a certain Schomberg, a big, manly, bearded creature of the Teutonic persuasion, with an ungovernable tongue which surely must have worked on a pivot. Whether he was a Lieutenant of the Reserve, as he declared, I don't know. Out there he was by profession a hotel-keeper, first in Bangkok, then

un parazit pe spinarea bătrânului imbecil—pe bricul lui. Dar știți cum se întâmplă cu toate misterele de felul ăsta. Totdeauna transpiră pe undeva ceva. Morrison însuși, în niciun caz discreția personificată, era gata să explodeze de recunoştinţă, şi sub presiunea asta trebuie să fi scăpat vreo vorbă, vag—destul însă ca să dea insulei prilej de trăncăneală. Şi ştiţi cât de plină bunăvoință e gura lumii când e vorba de ceva ce nu pricepe. S-a răspândit un zvon că Heyst, prinzându-l pe Morrison la mână cu ceva misterios, s-a cramponat de el şi-l suge până la ultima picătură. Cei care au mers pe firul zvonului şi au ajuns până la origine aveau destulă minte ca să nu creadă nimic. Promotorul, se pare, era un anume Schomberg, o creatură masivă, bărbătoasă, bărboasă, de origine teutonică cu o limbă afurisită care îi mergea ca o meliță. Dacă era într-adevăr locotenent de rezervă, cum spunea el, nu ştiu. Acolo, în

imbecil—pe bricul lui. Dar știți cum se întâmplă toate misterele astea. Mereu transpiră pe undeva. Morrison însuși, un om nu foarte reținut, era gata să plesnească de recunoștință, și sub presiune probabil că spusese ceva vag—destul cât să dea insulei prilej de bârfă. Și se știe cu cât drag vorbește lumea despre ceva ce nu înțelege. S-a răspândit un zvon cum că Heyst, prinzându-l pe Morrison cu cine știe ce, îl apucase ca o lipitoare și storcea banii din el. Cei care au urmat firul zvonurilor până la origine erau îndreptățiți să nu le creadă. Le răspândise, se pare, un anume Schomberg, o creatură masivă, virilă, bărboasă și teutonică, cu o limbă neînfrânată, care nu i se oprea niciodată. Dacă era locotenent de rezervă, așa cum declara el, nu știu. Acolo, în Orient, era de profesie hotelier, mai întâi în Bangkok, apoi pe altundeva și în cele din urmă la Surabaya. Căra după el, de-a lungul acelei zone tropicale, o femeie micuță și înfricoșată, cu bucle lungi, care

somewhere else, and ultimately in Sourabaya. He dragged after him up and down that section of the tropical belt a silent, frightened, little woman with long ringlets, who smiled at one stupidly, showing a blue tooth. I don't know why so many of us patronized his various establishments. He was a noxious ass, and he satisfied his lust for silly gossip at the cost of his customers. It was he who, one evening, as Morrison and Heyst went past the hotel—they were not his regular patrons—whispered mysteriously to the mixed company assembled on the verandah:

"The spider and the fly just gone by, gentlemen." Then, very important and confidential, his thick paw at the side of his mouth: "We are among ourselves; well, gentlemen, all I can say is, don't you ever get mixed up with that Swede. Don't you ever get caught in his web."

Orient, era de profesie hotelier, întâi la Bangkok, apoi pe undeva în altă parte, şi în cele din urmă la Surabaya. Târa după el, în crucişul şi-n curmezişul zonei ăsteia tropicale, o femeie măruntică şi-n spăimântată, cu bucle lungi care-ţi zâmbea prosteşte, lăsând să i se vadă un dinte înnegrit. Nu-mi dau seama de ce atât de mulţi dintre noi eram clienţii diferitelor lui localuri. Era un măgar veninos, care-şi satisfăcea pofta de clevetire idioată pe spinarea clienţilor. El a fost cel care, într-o seară, când Morrison şi Heyst au trecut prin faţa hotelului—nu erau clienţii lui obişnuiţi—a şoptit misterios către clientela heteroclită adunată pe terasă:

„Păianjenul şi musca, dom'lor, chiar acuma au trecut." Şi-apoi, cu un aer foarte important şi confidenţial, cu laba lui groasă lângă gură: „Suntem între noi, dom'lor. Ei, bine, tot ce pot să vă spun este să n-aveţi de-a face cu suedezul ăsta. Să nu cumva să îi cădeţi în plasă."

zâmbea prostește, lăsând să i se vadă un dinte înnegrit. Nu știu de ce așa mulți dintre noi frevcentam diversele lui localuri. Era un golan nociv, care-și potolea setea pentru bârfe prostești pe spinarea clienților. El a fost cel care, într-o seară, în timp ce Morrison și Heyst treceau prin fața hotelului—nu ei erau clienții lui obișnuiți—a șoptit misterios companiei felurite adunate pe verandă:

—Păianjenul și musca tocmai au trecut, domnilor. Apoi, cu un aer foarte important și confidențial, cu laba lui groasă lângă gură: „Suntem între prieteni, domnilor. Ei, bine, tot ce pot să vă spun este să n-aveți niciodată de-a face cu suedezul ăla. Să nu vă lăsați prinși în plasa lui."

CHAPTER THREE

Human nature being what it is, having a silly side to it as well as a mean side, there were not a few who pretended to be indignant on no better authority than a general propensity to believe every evil report; and a good many others who found it simply funny to call Heyst the Spider—behind his back, of course. He was as serenely unconscious of this as of his several other nicknames. But soon people found other things to say of Heyst; not long afterwards he came very much to the fore in larger affairs. He blossomed out into something definite. He filled the public eye as the manager on the spot of the Tropical Belt Coal Company with offices in London and Amsterdam, and other things about it that sounded and looked grandiose. The offices in the two capitals may have consisted—and probably did—of one room

Capitolul III

Natura omenească fiind aşa cum este, cu o latură de prostie şi alta de meschinărie, nu puțini erau cei care simulau indignarea, fără alt temei decât tendința generală de a crede în orice vorbe; iar mulți alții numai pentru că li se părea că-i amuzant să-i spună lui Heyst păianjenul—în spate, fireşte. El era, cu aceeaşi seninătate, neştiutor de această poreclă, cum era şi de celelalte câteva care i se dădeau. Dar în curând lumea avea să găsească şi alte lucruri de spus pe seama lui Heyst; nu mult după aceea se găsea în fruntea unor afaceri mai mari. Ajunsese la o stare înfloritoare în ceva foarte precis. Atrăgea atenția generală ca director local al Companiei Tropical Belt Coal, cu birouri la Londra și Amsterdam şi alte chestii care sunau şi arătau grandioase. Birourile din cele două capitale puteau să

Capitolul III

Cum natura umană e așa cum e și are atât o latură de neghiobie cât și una de meschinărie, nu puțini erau cei care se prefăceau a fi indignanți din niciun motiv mai bun decât înclinația generală de a crede orice zvon răutăcios; și mulți alții găseau că este pur și simplu haios să îl poreclească pe Heyst păianjenul—în spatele lui, desigur. În seninătatea lui era la fel de neștiutor de porecla asta, cum era și de celelalte câteva care i se puneau. Curând însă, oamenii au găsit alte lucruri de spus pe seama lui Heyst: la puțin timp după acestea, s-a găsit în fruntea unor afaceri mari. A făcut mari progrese în ceva foarte precis. Atrăgea atenția locală ca noul manager al Companiei Tropical Belt Coal, cu birouri la Londra și Amsterdam, și cu alte lucruri care sunau și arătau grandios. Birourile din cele două capitale puteau să fi

in each; but at that distance, out East there, all this had an air. We were more puzzled than dazzled, it is true; but even the most sober-minded among us began to think that there was something in it. The Tesmans appointed agents, a contract for government mail-boats secured, the era of steam beginning for the islands—a great stride forward—Heyst's stride!

And all this sprang from the meeting of the cornered Morrison and of the wandering Heyst, which may or may not have been the direct outcome of a prayer. Morrison was not an imbecile, but he seemed to have got himself into a state of remarkable haziness as to his exact position towards Heyst. For, if Heyst had been sent with money in his pocket by a direct decree of the Almighty in answer to Morrison's

fi constat—și probabil că şi constau—din câte o odaie fiecare; dar de la depărtarea asta, acolo în Orient, poate luau proporții. Erau mai mult perplecşi decât uluiți e-adevărat, dar până şi cel mai ponderat dintre noi începuse să creadă că era ceva dedesubt. Tesmanii fuseseră numiţi reprezentanţi, se obținuse un contract pentru alimentarea pacheboturilor guvernamentale, pentru insule începea epoca navigației cu aburi—un mare pas înainte—pasul lui Heyst!

Şi toate astea au ieşit din întâlnirea încolțitului Morrison cu rătăcitorul Heyst, ceea ce poate să fi fost, sau să nu fi fost, rezultatul direct al unei rugăciuni. Morrison nu era un imbecil, dar se pare că şi în capul lui era o teribiă nebuloasă cu privire la situația sa reală în raport cu Heyst. Şi anume: dacă Heyst fusese trimis cu banii în buzunar direct printr-un decret al Atotputernicului, ca răspuns la

constat—și probabil așa și era—dintr-o singură cameră fiecare; dar, la acea distanță, acolo în Orient, aveau un aer aparte. Eram mai degrabă nedumeriți decât uimiți, asta e adevărat; dar chiar și cei mai cumpătați dintre noi au început să creadă că pe undeva se acunde o fărâmă de adevăr. Tesmanii fuseseră numiți reprezentanţi, se obținuse un contract pentru nave poştale guvernamentale, iar era navigației cu abur începuse pentru insule—un mare pas înainte—pasul lui Heyst!

Și toate astea au izvorât din întâlnirea încolțitului Morrison cu rătăcitorul Heyst, ceea ce se poate să fi fost rezultatul direct al unei rugăciuni. Morrison nu era un imbecil, dar părea a fi deosebit de confuz cu privire la poziția lui reală față de Heyst. Căci, dacă Heyst fusese trimis, cu banii în buzunar, direct printr-un decret al Atotputernicului, ca răspuns la rugăciunea lui Morrison, atunci nu exista

prayer then there was no reason for special gratitude, since obviously he could not help himself. But Morrison believed bothin the efficacy of prayer and in the infinite goodness of Heyst. He thanked God with awed sincerity for His mercy, and could not thank Heyst enough for the service rendered as between man and man. In this (highly creditable) tangle of strong feelings Morrison's gratitude insisted on Heyst's partnership in the great discovery. Ultimately we heard that Morrison had gone home through the Suez Canal in order to push the magnificent coal idea personally in London. He parted from his brig and disappeared from our ken; but we heard that he had written a letter or letters to Heyst, saying that London was cold and gloomy; that he did not like either the men or things, that he was "as lonely as a crow in a strange country." In truth, he pined after the *Capricorn*—I don't mean only the tropic; I mean the ship too. Finally he went

rugăciunea lui Morrison, nu exista niciun motiv de recunoştinţă specială, pentru că realmente n-ar fi avut încotro. Dar Morrison credea atât în eficacitatea rugăciunii sale, cât şi în infinita bunătate a lui Heyst. Îi mulţumea lui Dumnezeu cu pioasă sinceritate pentru îndurarea lui, şi nu putea să-i mulţumească îndeajuns lui Heyst pentru serviciul făcut de la om la om. În această (profund onorabilă) încâlceală de sentimente, Morrison, în gratitudinea lui, insista ca Heyst să devină tovarăş la marea descoperire. În cele din urmă am auzit că Morrison plecase acasă, via Canalul de Suez, ca să depună personal eforturi întru promovarea la Londra a grandioasei idei cu cărbunele. Îşi părăsi bricul şi dispăru din ochii noştri; dar am aflat că-i scrisese lui Heyst o scrisoare, sau mai multe, în care-i spunea că Londra-i rece şi tristă, că nu-i plac nici oamenii nici lucrurile, că se simţea „singur ca un câine". În realitate îi era dor de

motiv pentru recunoștință specială, din moment ce el sigur nu avusese încotro. Dar Morrison credea atât în eficacitatea rugăciunii cât și în bunătatea infinită a lui Heyst. Îi mulțumea lui Dumnezeu cu o pioasă sinceritate pentru mila Sa și lui Heyst nu știa cum să-i mai mulțumească pentru serviciul făcut ca de la om la om. În acest (cât se poate de lăudabil) amestec de sentimente puternice, recunoștința lui Morrison insista ca Heyst să devină partener la marea descoperire. În cele din urmă, am auzit că Morrison a plecat acasă prin Canalul de Suez pentru a promova personal la Londra magnifica idee cu cărbune. A plecat de pe bricul său și a dispărut din orizontul nostru; dar am auzit că i-a scris lui Heyst o scrisoare, sau mai multe, în care îi spunea că Londra e mohorâtă; că nu îi plac nici oamenii nici lucrurile, că e „singur ca un animal". În realitate, tânjea după *Capricorn*—nu mă refer doar la tropic; ci la vas. În cele din

into Dorsetshire to see his people, caught a bad cold, and died with extraordinary precipitation in the bosom of his appalled family. Whether his exertions in the City of London had enfeebled his vitality I don't know; but I believe it was this visit which put life into the coal idea. Be it as it may, the Tropical Belt Coal Company was born very shortly after Morrison, the victim of gratitude and his native climate, had gone to join his forefathers in a Dorsetshire churchyard.

Heyst was immensely shocked. He got the news in the Moluccas through the Tesmans, and then disappeared for a time. It appears that he stayed with a Dutch government doctor in Amboyna, a friend of his who looked after him for a bit in his bungalow. He became visible again rather suddenly, his eyes sunk in his head, and with a sort of guarded attitude, as if afraid

Capricorn – nu mă refer numai la tropic, ci la navă. Până la urmă se duse în Dorsetshire să-şi vadă rudele, răci foarte rău şi muri extraordinar de repede în sânul familiei sale consternate. Dacă străduințele depuse de el la Londra, în City, i-au debilitat forța vitală, nu ştiu; dar cred ca ceea ce i-a dat viață ideii cu cărbunele a fost vizita asta a lui. Oricum ar fi fost, Compania Tropical Belt Coal s-a născut foarte curând dupa ce Morrison, victima recunoştinței și a climatului natal, se dusese să-şi întâlnească străbunii într-un cimitir din Dorsetshire.

Heyst s-a simțit teribil de tulburat. A aflat vestea în Moluce, prin Tesmani, și după asta a dispărut fără veste. Se pare că a stat la Amboyna la un doctor al guvernatorului olandez, un prieten al său, care l-a îngrijit în vila lui. A reapărut destul de brusc, cu ochii în fundul capului, cu un fel de circumspecție în atitudine, ca şi cum i-ar fi fost frică să nu-i reproşeze

urmă a mers în Dorsetshire pentru a-și vedea rudele, a răcit foarte rău și a murit degrabă în sânul familiei sale îngrozite. Dacă eforturile depuse în City îi slăbiseră vitalitatea nu știu; dar cred că vizita asta a lui a dat viață ideii cu cărbune. Oricum ar fi fost, Compania Tropical Belt Coal s-a născut la scurt timp după ce Morrison, victima recunoștinței și a climatului său natal, a plecat să se alăture străbunilor săi într-un cimitir din Dorsetshire.

Heyst a fost zdruncinat strașnic. A aflat vestea în Moluce, prin Tesmani și apoi a dispărut o vreme. Se pare că a stat la Amboyna la un doctor al guvernatorului olandez, prieten de-al lui, care l-a îngrijit în vila sa. A reapărut destul de brusc, cu ochii în fundul capului și cu un fel de prudență în atitudine, ca și cum s-ar fi temut că cineva îi va imputa moartea lui Morrison.

someone would reproach him with the death of Morrison.

Naive Heyst! As if anybody would... Nobody amongst us had any interest in men who went home. They were all right; they did not count any more. Going to Europe was nearly as final as going to Heaven. It removed a man from the world of hazard and adventure.

As a matter of fact, many of us did not hear of this death till months afterwards—from Schomberg, who disliked Heyst gratuitously and made up a piece of sinister whispered gossip:

“That’s what comes of having anything to do with that fellow. He squeezes you dry like a lemon, then chucks you out—sends you home to die. Take warning by Morrison!”

Of course, we laughed at the innkeeper’s suggestions of black mystery. Several of us heard that Heyst was

cineva moartea lui Morrison.

Naivul Heyst! Ca şi cum s-ar fi putut găsi cineva... Nimeni dintre noi nu mai acorda niciun fel de importanță oamenilor care plecau acasă. Era-n regulă; nu mai contau. A te duce în Europa era aproape tot atât de mortal cu a te duce în ceruri. Omul era scos din lumea hazardului și a aventurii.

De fapt, mulți dintre noi n-am aflat de această moarte decât cu luni de zile mai târziu—de la Schomberg, care-l detesta pe Heyst absolut gratuit şi care născocise o sinistră calomnie şuşotită:

„Cu-aşa ceva te-alegi când ai de-a face cu individul ăsta. Te stoarce ca pe o lămâie, pe urmă te zvârle-n drum—te trimite să mori acasă. Morrison să vă fie un avertisment.”

Natural, râdeam toți de insinuările sumbre şi misterioase ale hotelierului. Câțiva dintre noi auziseră că Heyst însuşi

Heyst, naivul! De parcă cineva ar fi... Niciunuia dintre noi nu-i mai păsa de oamenii care plecau acasă. Era în regulă; nu mai contau. Să mergi în Europa sau să te ridici la ceruri era totuna. Omul era înlăturat din lumea hazardului și a aventurii.

De altfel, mulți dintre noi n-am auzit de această moarte decât după câteva luni—de la Schomberg, care avea o aversiune gratuită față de Heyst și care născocise o sinistră defăimare, bârfind în șoaptă:

—Așa se-ntâmplă când ai de-a face cu omul ăsta. Te stoarce ca pe o lămâie și apoi scapă de tine—te trimite să mori la tine-acasă. Luați aminte la Morrison.

Desigur, noi am râs de sugestiile misterioase și lugubre ale hotelierului. Câțiva dintre noi auziseră că Heyst era

prepared to go to Europe himself, to push on his coal enterprise personally; but he never went. It wasn't necessary. The company was formed without him, and his nomination of manager in the tropics came out to him by post.

From the first he had selected Samburan, or Round Island, for the central station. Some copies of the prospectus issued in Europe, having found their way out East, were passed from hand to hand. We greatly admired the map which accompanied them for the edification of the shareholders. On it Samburan was represented as the central spot of the Eastern Hemisphere with its name engraved in enormous capitals. Heavy lines radiated from it in all directions through the tropics, figuring a mysterious and effective star—lines of influence or lines of distance, or something of that sort. Company promoters have an imagination of their own. There's no more romantic

se pregătea să plece în Europa, să-mpingă personal afacerea cu cărbunele; dar n-a plecat. N-a fost nevoie. Compania s-a format şi fără el, iar numirea sa ca director la tropice i-a venit prin poștă.

El alesese din capul locului ca stațiune centrală Samburan, adică Insula Rotundă. Câteva exemplare din prospectul de emisiune publicat în Europa își făcuseră drum până în Orient și erau trecute din mână-n mână. Admiram grozav harta anexată, pentru edificarea acționarilor. Pe ea Samburanul figura ca punctul central al emisferei orientale, cu numele gravat cu majuscule enorme. De acolo linii groase radiau în toate direcțiile prin zona tropicelor, reprezentând misterioase şi eficiente linii astrale, sau linii de influență, sau linii de distanță, sau în fine, ceva de felul ăsta. Promotorii de societăți îşi au o imaginație a lor. Nu există pe pământ temperament mai romantic

pregătit să plece în Europa, să promoveze personal afacerea cu cărbune; dar nu s-a dus niciodată. N-a fost necesar. Compania s-a format în lipsa lui, iar numirea ca director la tropice i-a sosit prin poștă.

El alesese de la început Samburan, sau Insula Rotundă, ca stațiune centrală. Câteva exemplare din prospectul de emisiune publicat în Europa își făcuseră drum până în Orient și circulau din mână în mână. Admiram grozav harta care le însoțea, pentru edificarea acționarilor. Pe hartă, Samburan era reprezentat ca punctul central al emisferei estice, iar numele său era gravat cu majuscule foarte mari. Linii groase radiau dinspre el în toate direcțiile prin tropice, înfățișând o stea misterioasă și eficientă—linii de influență sau linii de distanță, sau ceva de felul acesta. Promotorii de companii au o imaginație aparte. Nu există pe pământ temperament mai romantic ca acela al unui promotor de

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

temperament on earth than the temperament of a company promoter. Engineers came out, coolies were imported, bungalows were put up on Samburan, a gallery driven into the hillside, and actually some coal got out.

These manifestations shook the soberest minds. For a time everybody in the islands was talking of the Tropical Belt Coal, and even those who smiled quietly to themselves were only hiding their uneasiness. Oh, yes; it had come, and anybody could see what would be the consequences—the end of the individual trader, smothered under a great invasion of steamers. We could not afford to buy steamers. Not we. And Heyst was the manager.

"You know, Heyst, enchanted Heyst."

"Oh, come! He has been no better than a loafer around here as far back as any

decât temperamentul unui promotor de societăți. Au apărut ingineri, au fost importați culi, adică mână de lucru, s-au ridicat baracamente în Samburan, s-a săpat o galerie în coasta dealului şi, efectiv, s-a scos cărbune.

Aceste manifestări au zdruncinat până și mințile cele mai cumpătate. O bucată de vreme toată lumea pe insule vorbea despre Compania Tropical Belt Coal, și chiar și cei care afişau un zâmbet cald şi discret nu făceau decât să-și ascundă neliniștea. Ei, da; se-ntâmplase, și oricine putea să-şi dea seama care vor fi consecințele—sfârșitul cabotoarelor personale, sugrumate de o mare invazie a vapoarelor. Și noi nu ne puteam permite să cumpărăm vapoare. Nu noi. Şi Heyst era directorul.

„Știi, Heyst, Heyst-vrăjitul."

„Fugi de-acolo! Ce-a fost el, pe-aici, prin părțile astea, decât un vagabond, de

companie. Au apărut ingineri, au fost importați culi, au fost ridicate bungalouri în Samburan, s-a săpat o galerie în coasta dealului, și chiar a fost extras niște cărbune.

Aceste manifestări au zguduit până și mințile cele mai cumpătate. Pentru o vreme, toată lumea din insule vorbea despre Compania Tropical Belt Coal, și chiar și cei care surâdeau discret nu făceau decât să-și ascundă neliniștea. Ei, da! Se întâmplase, și oricine putea să prevadă consecințele—sfârșitul cabotierelor personale, sugrumate de o mare invazie a vapoarelor. Și noi nu ne puteam permite vapoare. Nu noi. Iar Heyst era directorul.

—Știi, Heyst, fermecatul Heyst./

—Ei, asta-i culmea! N-a fost decât o haimana pe aici de când îl știm cu toții.

of us can remember."

"Yes, said he was looking for facts. Well, he's got hold of one that will do for all of us," commented a bitter voice.

"That's what they call development—and be hanged to it!" muttered another.

Never was Heyst talked about so much in the tropical belt before.

"Isn't he a Swedish baron or something?"

"He, a baron? Get along with you!"

For my part I haven't the slightest doubt that he was. While he was still drifting amongst the islands, enigmatical and disregarded like an insignificant ghost, he told me so himself on a certain occasion. It was a long time before he materialized in this alarming way into the destroyer of our little industry—Heyst the Enemy.

It became the fashion with a good

când îşi aduce lumea aminte de el?"

„Da-da, zicea că nu-l interesau decât fapte. Ei, ce să zic, a pus mâna pe unul care-o să ne curețe pe toți," comentă un glas amar.

„Asta numesc ei progres—găsi-l-ar dracii de-aşa progres!" bombăni un altul.

Niciodată până atunci nu se vorbise la tropice atât de mult despre Heyst.

„Nu-i baron suedez, sau aşa-ceva?"

„El, baron? Vezi-ți de treabă!"

În ce mă priveşte, n-aveam nici cea mai mică îndoială că era. Pe când se lăsa purtat de colo până colo prin insule, enigmatic și desconsiderat ca o nălucă lipsită de importanță, mi-a spus-o chiar el într-o anumită ocazie. Era cu mult înainte de a se fi întruchipat în modul acesta alarmant, în distrugător al micii noastre negutătorii—Heyst Inamicul.

A vorbi despre Heyst ca despre un

—Da, zicea că-l interesează numai faptele. Ei, iată că a pus stăpânire pe unul care o să ne termine pe toți, a comentat o voce înverșunată.

—Asta numesc ei dezvoltare—ducă-se pe pustii! mormăi altul.

Niciodată până atunci nu se vorbise la tropice așa mult despre Heyst.

—Nu e vreun baron suedez, ceva așa?

—El, baron? Fugi de-aici!

În ceea ce mă privește, nu am nici cea mai mică îndoială că era. Cât timp încă hoinărea prin insule, enigmatic și neglijat ca o fantomă neînsemnată, mi-a spus-o chiar el la un moment dat. A fost cu mult timp înainte de a se materializa în felul acesta alarmant în distrugător al micii noastre industrii—Heyst Dușmanul.

Pentru mulți devenise șic să

many to speak of Heyst as the Enemy. He was very concrete, very visible now. He was rushing all over the Archipelago, jumping in and out of local mail-packets as if they had been tram-cars, here, there, and everywhere—organizing with all his might. This was no mooning about. This was business. And this sudden display of purposeful energy shook the incredulity of the most sceptical more than any scientific demonstration of the value of these coal-outcrops could have done. It was impressive. Schomberg was the only one who resisted the infection. Big, manly in a portly style, and profusely bearded, with a glass of beer in his thick paw, he would approach some table where the topic of the hour was being discussed, would listen for a moment, and then come out with his invariable declaration:

"All this is very well, gentlemen; but he can't throw any of his coal-dust in my eyes. There's nothing in it. Why, there can't

duşman deveni modă pentru multă lume. Era foarte concret acum, foarte vizibil. Alerga prin tot arhipelagul, sărea dintr-un pachebot local într-altul, parc-ar fi fost tramvaie, ici, colo, peste tot—organizând din toate puterile. Asta nu mai era pierdere de vreme. Erau afaceri. Şi această subită desfăşurare de energie chibzuită zdruncină incredulitatea şi a celor mai sceptici, mai mult decât ar fi putut s-o facă orice demonstrație științifică a valorii extracțiilor de cărbune. Era impresionant. Schomberg era singurul care rezista contagiunii. Înalt, corpolent, cu oarecare prestanță şi tare bărbos, cu un pahar de bere în laba lui groasă, se apropia de câte o masă la care se discuta tema la ordinea zilei, asculta o clipă şi-apoi dădea drumul declarației lui stereotipe:

„Toate-s foarte frumoase dom'lor, da' mie nu-mi aruncă el în ochi praful lui de cărbune. Nu-i nimic serios în afacerea

vorbească de Heyst, Dușmanul. Era foarte concret, foarte vizibil de acum. Gonea prin tot arhipelagul, dintr-o navă poștală în alta de parcă ar fi fost tramvai, ici, colo, peste tot—organizând cu toată priceperea sa. Asta nu era rătăcire într-aiurea. Erau afaceri. Iar această bruscă demonstrație de energie hotărâtă a zguduit incredulitatea și a celor mai sceptici, mai mult decât ar fi putut-o face orice demonstrație științifică a valorii acestor aflorimente de cărbune. Era impresionant. Schomberg era singurul care rezista acestei molipsiri. Înalt, impunător prin corpolența sa și cu o barbă abundentă, cu un pahar de bere în laba lui masivă, se apropia de câte o masă unde se dezbătea subiectul la ordinea zilei, asculta un moment și apoi pronunța declarația lui invariabilă:

—Toate bune și frumoase, domnii mei; dar nu-mi aruncă mie în ochi praful lui de cărbune. Nu-i nimic convingător în

be anything in it. A fellow like that for manager? Phoo!"

Was it the clairvoyance of imbecile hatred, or mere stupid tenacity of opinion, which ends sometimes by scoring against the world in a most astonishing manner? Most of us can remember instances of triumphant folly; and that ass Schomberg triumphed. The T.B.C. Co. went into liquidation, as I began by telling you. The Tesmans washed their hands of it. The Government cancelled those famous contracts. The talk died out, and presently it was remarked here and there that Heyst had faded completely away. He had become invisible, as in those early days when he used to make a bolt clear out of sight in his attempts to break away from the enchantment of "these isles," either in the direction of New Guinea or in the direction of Saigon—to cannibals or to cafés. The enchanted Heyst! Had he at last broken the spell? Had he died? We were too

asta. Nu poate fi. Un individ ca ăsta, director?! Pfui!"

Să fi fost luciditatea urii imbecile sau simplă obstinație stupidă, care uneori sfârşeşte uluitor prin a câştiga împotriva lumii întregi? Cei mai mulți dintre noi își pot aduce aminte de momente în care sminteala a triumfat; şi măgarul ăla de Schomberg triumfă. Compania T.B.C. intră în lichidare, aşa cum v-am spus de la început. Tesmanii s-au spălat pe mâini. Guvernul a anulat faimoasele contracte. Trăncăneala s-a domolit, s-a stins, şi în curând se făcea pe ici pe colo observația că Heyst dispăruse cu totul. Devenise invizibil, ca în zilele acelea de la început când dispărea complet din vedere, în încercările lui de a se rupe din „vraja insulelor ăstora", fie înspre Noua Guinee, fie înspre Saigon—la canibali sau prin cafenele. Heyst—vrăjitul! Măcar rupsese vraja? Murise? Eram mult prea indiferenți ca să ne întrebăm cine-ştie-ce. Vedeți,

afacerea asta. N-are cum să fie. Unul ca el, director? Aiurea!

Să fi fost clarviziunea urii imbecile sau simpla perseverență a convingerii, ce sfârșește uneori prin a înfrânge restul lumii într-o maniera surprinzătoare? Cei mai mulți dintre noi își pot aminti cazuri în care prostia a triumfat; iar măgarul acela de Schomberg a triumfat. Compania T.B.C. a intrat în insolvență, după cum vă spuneam. Tesmanii s-au spălat pe mâini. Guvernul a anulat faimoasele contracte. Discuțiile s-au stins, și acum se zvonea, pe ici pe colo, că lui Heyst i s-ar fi pierdut de tot urma. Devenise invizibil, ca în zilele de la început, când dispărea din vedere în încercările lui de a ieși de sub vraja „acelor insule", fie înspre Noua Guinee, fie înspre Saigon—la canibali sau prin cafenele. Heyst vrăjitul! Să fi rupt în sfârșit vraja? Să fi murit? Eram prea indiferenți ca să ne punem vreo întrebare. Vedeți, nouă, în general, ne plăcuse Heyst. Iar simpatia nu ajunge

indifferent to wonder over-much. You see we had on the whole liked him well enough. And liking is not sufficient to keep going the interest one takes in a human being. With hatred, apparently, it is otherwise. Schomberg couldn't forget Heyst. The keen, manly Teutonic creature was a good hater. A fool often is.

"Good evening, gentlemen. Have you got everything you want? So! Good! You see? What was I always telling you? Aha! There was nothing in it. I knew it. But what I would like to know is what became of that—Swede."

He put a stress on the word Swede as if it meant scoundrel. He detested Scandinavians generally. Why? Goodness only knows. A fool like that is unfathomable. He continued:

"It's five months or more since I have spoken to anybody who has seen him."

nouă, în general, ne fusese destul de simpatic. Dar simpatia nu-i de ajuns ca să păstreze viu interesul pentru o făptură omenească. Cu ura s-ar părea că lucrurile stau altfel. Schomberg nu-l putea uita pe Heyst. Vajnicul, corpolentul teuton ştia să urască. Nerozii ştiu, adesea.

"Bună seara, dom'lor. Vi s-a servit tot ce doriți? Da! Bun! Ați văzut? Ce v-am spus eu totdeauna? Aha! Nu era nimic serios. Știam. Dar ce-aș vrea acum să ştiu e ce s-a ales din ...*sudezu* ' ăla."

Punea un accent pe cuvântul „suedez", ca şi cum ar fi vrut să spună ticălos. Îi detesta pe scandinavi în general. De ce? Numai Dumnezeu ar fi putut spune. Un nerod ca ăsta-i un mister fără fund. Și continua:

„Sunt cinci luni şi mai bine de când n-am mai vorbit cu cineva care să fi dat ochii cu el."

pentru a menține treaz interesul pentru un om. Cu ura, se pare, lucrurile stau altfel. Schomberg nu putea să uite de Heyst. Pătimașul teuton impozant știa să urască. Neghiobii adesea știu.

—Bună seara, domnilor. Ați fost serviți bine? Așa! Bun! Ați văzut? Ce v-am tot spus eu? Aha! Nu era nimic convingător. Știam. Dar ce-aș vrea eu să știu este ce s-a ales de... suedez.

Rostea cuvântul „suedez" cu o apăsare de parcă ar fi însemnat ticălos. Îi ura pe scandinavi. De ce? Naiba știe. Așa un neghiob e de nepătruns. Și continua:

—Au trecut cinci luni, sau mai multe, de când am vorbit cu cineva care să-l fi văzut.

As I have said, we were not much interested; but Schomberg, of course, could not understand that. He was grotesquely dense. Whenever three people came together in his hotel, he took good care that Heyst should be with them.

"I hope the fellow did not go and drown himself," he would add with a comical earnestness that ought to have made us shudder; only our crowd was superficial, and did not apprehend the psychology of this pious hope.

"Why? Heyst isn't in debt to you for drinks, is he?" somebody asked him once with shallow scorn.

"Drinks! Oh, dear no!"

The innkeeper was not mercenary. Teutonic temperament seldom is. But he put on a sinister expression to tell us that Heyst had not paid perhaps three visits altogether to his "establishment". This was Heyst's crime, for which Schomberg wished him nothing less than a long and

Cum spuneam, pe noi nu ne interesa cine ştie ce, dar Schomberg, natural, nu putea pricepe aşa ceva. Era greu de cap până la grotesc. Cum se întâlneau trei inşi laolaltă, avea grijă să le pomenească de Heyst.

„Sper că individu' nu s-a apucat să se înece," avea el obiceiul să adauge cu o comică seriozitate care-ar fi trebuit să ne-nfioare; numai că noi eram nişte oameni superficiali şi nu înțelegeam fondul psihologic al acestei pioase speranțe.

„Dar de ce? Doar nu ți-a rămas dator pe băutură, nu-i aşa?" L-a întrebat o dată cineva cu uşor dispreț.

„Băutură? Oh, Doamne, nu!"

Hotelierul nu era cărpănos. Temperamentele teutonice rareori sunt. Dar îşi luă o mutră sinistră ca să ne spună că Heyst, dacă-i călcase, cu totul şi cu totul, de vreo trei ori în prăvălie, în „local", cum zicea el. Asta era crima lui Heyst, pentru care Schomberg nu-i dorea nimic altceva

Cum spuneam, nu prea eram interesați, dar Schomberg, normal, nu putea să înțeleagă. Era obtuz până la ridicol. De fiecare dată când trei oameni se întâlneau în hotelul lui, avea grijă să nu lipsească Heyst din conversație.

—Eu sper să nu se fi înecat pe undeva, mai spunea el, cu o sinceritate comică ce ne-ar fi dat fiori, dacă grupul nostru nu era unul cam superficial, care nu înțelegea psihologia acelei speranțe pioase.

—De ce? Heyst nu-ți e dator la băutură, nu? L-a întrebat cineva odată, cu ușoară ironie.

—Băutură? Vai mie, nu!

Hotelierul nu era avar. Temperamentele teutonice rareori sunt. Dar și-a făcut o expresie sinistră pentru a ne spune că Heyst nu trecuse prin „localul" lui nici de trei ori, probabil. Asta era crima lui Heyst, pentru care Schomberg nu-i dorea decât o viață lungă în agonie. Luați

tormented existence. Observe the Teutonic sense of proportion and nice forgiving temper.

At last, one afternoon, Schomberg was seen approaching a group of his customers. He was obviously in high glee. He squared his manly chest with great importance.

"Gentlemen, I have news of him. Who? Why, that Swede. He is still on Samburan. He's never been away from it. The company is gone, the engineers are gone, the clerks are gone, the coolies are gone, everything's gone; but there he sticks. Captain Davidson, coming by from the westward, saw him with his own eyes. Something white on the wharf; so he steamed in and went ashore in a small boat. Heyst, right enough. Put a book into his pocket, always very polite. Been strolling on the wharf and reading. 'I remain in possession here', he told Captain Davidson. What I want to know is what he gets to eat

decât o viață lungă şi chinuită. Remarcați simțul teutonic al proporțiilor şi firea blândă şi milostivă.

În fine, într-o după-masă Schomberg fu văzut apropiindu-se de un grup de clienți. I se citea pe față că-i grozav de bine dispus. Îşi umflă pieptu-i masiv dându-şi importanță.

„Dom'lor, am aflat veşti despre el. Despre cine? Păi cum, despre suedezu' ăla. E încă în Samburan. N-a plecat niciun moment. Compania s-a dus, inginerii s-au dus, toate s-au dus, numai el a rămas. Căpitanu' Davidson, care-a trecut pe-aici venind dinspre vest, l-a văzut cu ochii lui. A văzut ceva alb la debarcader, s-a apropiat şi s-a dus la mal cu o barcă. El era, Heyst. Şi-a pus o carte în buzunar, foarte politicos şi-acuma ca-ntotdeauna. Se plimba pe cheu citind. Hotărâse să rămână acolo, i-a spus căpitanului Davidson. Ce-aş vrea eu să ştiu acuma e ce-are el de mâncat acolo. O bucată de pește uscat din

aminte la simțul teutonic al proporției și la firea plăcută, iertătoare.

În sfârșit, într-o după-amiază, Schomberg a fost văzut apropiindu-se de un grup de clienți. Se vedea pe el că e foarte voios. Și-a îndreptat umerii cu mare importanță.

—Domnii mei, am vești despre dânsul. Despre cine? Apăi, despre suedezul ăla! E încă în Samburan. N-a fost deloc plecat. Compania a dispărut, inginerii au dispărut, funcționarii și ei, la fel și culii, totul; dar el stă pe-aproape. Căpitanul Davidson care-a trecut pe aici venind dinspre vest, l-a văzut cu ochii lui. Ceva alb pe debarcader; a navigat într-acolo și a ajuns la mal cu barca. Era chiar Heyst. Cu o carte în buzunar, politicos nevoie mare. Se plimbase pe debarcader, citise. „Eu rămân aici", i-a zis căpitanului Davidson. Ce mă-ntreb eu e ce mănâncă acolo. O bucată de pește uscat din când în

there. A piece of dried fish now and then—what? That's coming down pretty low for a man who turned up his nose at my table d'hôte!"

He winked with immense malice. A bell started ringing, and he led the way to the dining-room as if into a temple, very grave, with the air of a benefactor of mankind. His ambition was to feed it at a profitable price, and his delight was to talk of it behind its back. It was very characteristic of him to gloat over the idea of Heyst having nothing decent to eat.

când în când—nu? Înseamnă c-a ajuns destul de prost, pentru unu' care strâmba din nas când era vorba de *table d'hôte* la mine!

Clipi cu nesfârşită răutate în ochi. Se auzi un clopot sunând şi el conduse lumea în sufragerie, parc-ar fi fost într-un templu, grav, cu aerul binefăcător al omenirii. Aspiraţia lui era să-i dea de mâncare la un preţ rentabil şi s-o vorbească de rău în spate. Era absolut caracteristic pentru el să savureze ideea că Heyst n-are nimic ca lumea de mâncare.

când, poate? Ce decădere, pentru unul care a strâmbat din nas când am servit *table d'hôte*!

A clipit cu strașnică răutate. A început să sune un clopot, iar el i-a îndrumat pe oameni către sala de mese, ca și cum ar fi intrat într-un templu, foarte grav, cu aerul unui binefăcător al umanității. Aspirația lui era să-i dea de mâncare la un preț profitabil, iar plăcerea-i era să o vorbească de rău în spate. Era foarte caracteristic pentru el să se bucure că Heyst nu are nimic bun de mâncare.

CHAPTER FOUR

A few of us who were sufficiently interested went to Davidson for details. These were not many. He told us that he passed to the north of Samburan on purpose to see what was going on. At first, it looked as if that side of the island had been altogether abandoned. This was what he expected. Presently, above the dense mass of vegetation that Samburan presents to view, he saw the head of the flagstaff without a flag. Then, while steaming across the slight indentation which for a time was known officially as Black Diamond Bay, he made out with his glass the white figure on the coaling-wharf. It could be no one but Heyst.

"I thought for certain he wanted to be taken off, so I steamed in. He made no signs. However, I lowered a boat. I could

Capitolul IV

Câțiva dintre noi care eram destul de interesați ne-am dus la Davidson după amănunte. N-au fost multe. Ne-a spus că a trecut pe la nord de Samburan anume ca să vadă ce mai e pe-acolo. La prima vedere avusese impresia că totul fusese abandonat în partea aceea a insulei. Se și aștepta la aşa ceva. Deodată, deasupra mesei dense de vegetație pe care Samburanul o oferă privirii, zări vârful unui catarg de drapel, fără drapel. Apoi, în timp ce naviga prin mica scobitură care o bucată de vreme fusese cunoscută sub numele de Golful Diamantului Negru, descoperi cu luneta o siluetă albă pe schela de încărcat cărbune. Nu putea fi altul decât Heyst.

„Eram sigur că voia să fie luat la bord, aşa că am intrat în golf. N-a făcut semne. Am lăsat totuşi o barcă la apă. N-

Capitolul IV

Câțiva dintre noi care eram îndeajuns de interesați ne-am dus la Davidson să aflăm detalii. N-au fost multe. Ne-a spus că a trecut la nord de Samburan tocmai pentru a vedea ce se mai întâmplă acolo. La început, i s-a părut că acea parte a insulei fusese abandonată pe de-a-ntregul. La asta se și așteptase. Iar atunci, deasupra mesei dense de vegetație cu care se deschide Samburan, a văzut vârful unui catarg, fără drapel. Apoi, navigând prin mica spațiere ce o vreme fusese cunoscută drept Golful Diamantului Negru, a remarcat cu luneta o siluetă albă pe cheiul de încărcat cărbune. Nu putea fi altcineva decât Heyst.

—M-am gândit că sigur vrea să-l ia careva, așa că m-am apropiat. Nu mi-a făcut niciun semn. Totuși, am coborât o

not see another living being anywhere. Yes. He had a book in his hand. He looked exactly as we have always seen him—very neat, white shoes, cork helmet. He explained to me that he had always had a taste for solitude. It was the first I ever heard of it, I told him. He only smiled. What could I say? He isn't the sort of man one can speak familiarly to. There's something in him. One doesn't care to.

"But what's the object? Are you thinking of keeping possession of the mine?" I asked him.

"Something of the sort", he says. "I am keeping hold."

"But all this is as dead as Julius Caesar", I cried. "In fact, you have nothing worth holding on to, Heyst. "

"Oh, I am done with facts," says he, putting his hand to his helmet sharply with one of his short bows.

Thus dismissed, Davidson went on

am zărit nicio altă făptură vie, nicăieri. Da. Avea o carte în mână. Arăta tocmai aşa cum îl văzusem întotdeauna—foarte corect, pantofi albi, cască colonială. Mi-a explicat că-ntotdeauna i-a plăcut solitudinea. E prima oară c-aud de-așa ceva, i-am spus. A zâmbit. Ce puteam să zic? El nu-i genul de om cu care să poți vorbi mai familiar. E ceva în el. Nu-ți vine.

L-am întrebat: „Dar ce gând ai? Vrei să rămâi în posesia minei?"

„Cam așa ceva," a spus el. „N-o las din mână."

„Dar toată afacerea asta-i moartă, moartă și-ngropată, am exclamat eu. „De fapt, ceea ce stăpânești nu mai are nici o valoare, Heyst!"

„Oh, știu, m-am săturat de fapte," a zis el ducându-și repezit mâna la cască, cu un salut scurt de-al lui."

Concediat în felul acesta, Davidson

barcă. N-am văzut nicio altă ființă în jur. Da, avea o carte în mână. Arăta așa cum îl vazusem mereu—foarte îngrijit, cu pantofi albi și cască colonială. Mi-a explicat că mereu i-a plăcut singurătatea. I-am spus că e prima oară când aud așa ceva. A zâmbit. Ce puteam să zic? Nu e genul de om cu care să poți vorbi cordial. E ceva în el. Parcă nu te-mbie.

—Dar care-i scopul? Vrei să rămâi proprietarul minei? l-am întrebat eu.

—Cam așa ceva, a zis el. Nu-i dau drumul.

—Dar chestiunea asta-i moartă de-a binelea! De altfel, nu mai ai nimic de valoare aici, Heyst.

—O, dar am terminat-o cu faptele, a zis el, atingându-și iute casca pentru un salut.

Lăsat să plece în acest fel, Davidson

board his ship, swung her out, and as he was steaming away he watched from the bridge Heyst walking shoreward along the wharf. He marched into the long grass and vanished—all but the top of his white cork helmet, which seemed to swim in a green sea. Then that too disappeared, as if it had sunk into the living depths of the tropical vegetation, which is more jealous of men's conquests than the ocean, and which was about to close over the last vestiges of the liquidated Tropical Belt Coal Company—A. Heyst, manager in the East.

Davidson, a good, simple fellow in his way, was strangely affected. It is to be noted that he knew very little of Heyst. He was one of those whom Heyst's finished courtesy of attitude and intonation most strongly disconcerted. He himself was a fellow of fine feeling, I think, though of course he had no more polish than the rest of us. We were naturally a hail-fellow-well-met crowd, with standards of our own—no

s-a urcat la bord, a virat spre larg și, pe când se depărta, privea de pe punte la Heyst cum se ducea spre țărm de-a lungul schelei. A intrat în iarba înaltă și a dispărut—nu i se mai vedea decât vârful căștii albe coloniale părând că plutește pe o mare verde. Apoi a dispărut și asta, parcă s-ar fi scufundat în adâncul viu al vegetației tropicale care, mai geloasă de cuceririle omului decât oceanul, era gata să năpădească și ultimele vestigii ale Companiei Tropical Belt Coal în lichidare—A. Heyst, director în Orient.

Davidson, un om de treabă, simplu în felul său, a fost foarte ciudat impresionat. Trebuie ținut seama de faptul că el știa foarte puține despre Heyst. Era unul dintre acei pe care politețea desăvârșită în atitudine și intonație a lui Heyst îl deconcerta în modul cel mai puternic. În ceea ce-l privește, era un om de mare delicatețe de sentimente, cred eu, cu toate că, natural, nu era mai lustruit

a urcat la bord, a întors nava și, navigând, l-a privit de pe punte pe Heyst cum se îndreaptă spre mal de-a lungul cheiului. A defilat în iarba înaltă și a dispărut—i se mai vedea doar vârful căștii albe, părând că înoată într-o mare verde. Apoi a dispărut și acela, parcă s-ar fi scufundat în adâncul viu al vegetației tropicale, care, mai geloasă pe cuceririle omului decât oceanul, se pregătea să învăluie ultimele vestigii ale Companiei Tropical Belt Coal în lichidare—A. Heyst, director în Orient.

Davidson, un om cumsecade, simplu în felul lui, a fost foarte straniu tulburat. Trebuie spus că știa foarte puține despre Heyst. Era unul dintre aceia pe care politețea rafinată a comportării și a intonației lui Heyst îi tulbura foarte mult. El însuși era un om compătimitor, aș spune, deși nu era, sigur, mai rafinat decât oricare din noi. Eram toți, din fire, prieteni la cataramă, aveam rânduiala noastră—cu

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

worse, I daresay, than other people's; but polish was not one of them. Davidson's fineness was real enough to alter the course of the steamer he commanded. Instead of passing to the south of Samburan, he made it his practice to take the passage along the north shore, within about a mile of the wharf.

"He can see us if he likes to see us," remarked Davidson. Then he had an afterthought: "I say! I hope he won't think I am intruding, eh?"

We reassured him on the point of correct behaviour. The sea is open to all.

This slight deviation added some ten miles to Davidson's round trip, but as that was sixteen hundred miles it did not matter much.

"I have told my owner of it," said the

decât eram noi toți. Din fire eram, toți din grup, oameni care nu țineam la forme, într-o familiaritate cordială, cu normele noastre de conduită—nu mai rele, aș zice, decât ale altora, dar distins nu era nici unul dintre noi. Finețea lui Davidson era destul de substanțială ca să-l determine să modifice cursul navei pe care o comanda. În loc de a trece pe la sud de Samburan, își făcuse un obicei de a lua ruta de-a lungul coastei de nord, cam pe la o milă de schelă.

„Dacă vrea să ne vadă, poate," făcu Davidson. Apoi îi trecu un gând prin cap: „Ascultă! Sper că n-o să mă socotească indiscret, eh?"

L-am asigurat cu toții pe chestia corectitudinii comportării lui. Marea e liberă.

Ușoara abatere adăuga vreo zece mile la călătoria lui Davidson, dar cum în total ea era de vreo mie șase sute de mile, n-avea prea mare importanță.

„I-am vorbit armatorului despre

nimic mai viciată decât a altora, aș îndrăzni să spun; dar nu eram oameni rafinați. Finețea lui Davidson era așa mare încât l-a făcut să schimbe cursul vasului pe care-l comanda. În loc să treacă pe la sud de Samburan, se obișnuise să treacă de-a lungul coastei nordice, pe la vreo milă de chei.

—Ne poate vedea dacă vrea, a spus Davidson. Și apoi s-a gândit: Nu cumva... Sper că nu crede că vin nepoftit, nu?

L-am asigurat în legătură cu comportarea sa corectă. Marea e deschisă tuturor.

Această mică ocolire îi adăuga vreo zece mile călătoriei sale dus-întors, dar cum, întreagă, era de o mie șase sute de mile, nu mai conta.

—I-am spus patronului meu despre

conscientious commander of the *Sissie*.

His owner had a face like an ancient lemon. He was small and wizened—which was strange, because generally a Chinaman, as he grows in prosperity, puts on inches of girth and stature. To serve a Chinese firm is not so bad. Once they become convinced you deal straight by them, their confidence becomes unlimited. You can do no wrong. So Davidson's old Chinaman squeaked hurriedly:

"All right, all right, all right. You do what you like, captain."

And there was an end of the matter; not altogether, though. From time to time the Chinaman used to ask Davidson about the white man. He was still there, eh?

"I never see him," Davidson had to confess to his owner, who would peer at him silently through round, horn-rimmed spectacles, several sizes too large for his

asta," zise conștiinciosul comandant de pe *Sissie*.

Armatorul lui avea o față ca o lămâie veștedă. Era mărunt și zbârcit—ceea ce era ciudat, pentru că de obicei un chinez, când începe să-i meargă bine, crește și-n lățime și-n înălțime. Să slujești o firmă chinezească nu-i chiar atât de rău. Odată ce s-au convins că te porți corect cu ei, încrederea lor devine nelimitată. Nu poți greși. Așa că bătrânul chinez al lui Davidson, cu glasul lui ascuțit, spuse repede:

„*All right, all right, all right*. Fă cum îți place, căpitane."

Și cu asta s-a terminat chestiunea; dar nu de tot. Din când în când chinezul îl întreba pe Davidson despre suedez. Mai era acolo? Da?

„Nu-l văd deloc," trebuia să mărturisească Davidson armatorului, care îl privea tăcut prin niște ochelari rotunzi, cu ramă de baga, prea mari pentru fața lui

asta, a zis conștiinciosul comandant al vasului *Sissie*.

Patronul său avea o față ca o lămâie uscată. Era mic și zbârcit—lucru ciudat, fiindcă de regulă un chinez, când face bani buni, crește în lățime, dar și-n înălțime. Nu-i așa rău să lucrezi pentru o firmă chinezească. Odată ce sunt convinși că nu-i tragi pe sfoară, încrederea lor e nelimitată. Nu mai poți greși. Așadar, bătrânul chinez al lui Davidson a chițăit în grabă:

—*All right, all right, all right*. Faci cum dorești, căpitane.

Și așa s-a încheiat discuția; nu întru totul, însă. Din când în când, chinezul îl mai întreba pe Davidson despre suedez. Era încă acolo, nu?

—Nu-l văd niciodată, trebuia să-i mărturisească Davidson patronului, care-l inspecta tăcut prin niște ochelari rotunzi cu ramă de baga, mult prea mari pentru fața

little old face. "I never see him."

To me, on occasions, he would say:

"I haven't a doubt he's there. He hides. It's very unpleasant." Davidson was a little vexed with Heyst. "Funny thing," he went on. "Of all the people I speak to, nobody ever asks after him but that Chinaman of mine—and Schomberg," he added after a while.

Yes, Schomberg, of course. He was asking everybody about everything, and arranging the information into the most scandalous shape his imagination could invent. From time to time he would step up, his blinking, cushioned eyes, his thick lips, his very chestnut beard, looking full of malice.

"Evening, gentlemen. Have you got all you want? So! Good! Well, I am told the jungle has choked the very sheds in Black Diamond Bay. Fact. He's a hermit in the wilderness now. But what can this manager get to eat there? It beats me."

mică și uscată. „Nu-l văd deloc."

Mie, când se-ntâmpla, îmi spunea:

„Sunt sigur că-i acolo. Se ascunde. E foarte jenant." Davidson era puțin supărat pe Heyst. „Ciudat lucru", continua el. „Dintre toți cu care vorbesc, nici unul nu mă-ntreabă de el, în afară de chinezul meu—și de Schomberg," adăuga el după un timp.

Da, Schomberg, firește. El întreba pe oricine, despre orice, și dichisea informația în cel mai scandalos chip pe care-l putea inventa imaginația lui. Din când în când își făcea apariția, cu ochii lui înfundați în grăsime clipind, cu buzele-i groase, cu barba-i castanie, cu privirea numai răutate.

„'Nă seara, dom'lor. Vi s-a servit ce doriți? Da! Bun! Ei, mi se spune că jungla a năpădit până și barăcile, în Golful Diamantului Negru. Cert. E-un sihastru-n sălbăticie acum. Dar ce-o fi mâncând, directoru' acela, acolo? Asta nu mai

lui ponosită. Nu-l văd niciodată.

Mie, atunci, îmi zicea:

—Nu mă-ndoiesc că e acolo. Se ascunde. E foarte neplăcut. Davidson era puțin supărat pe Heyst. Ciudat lucru, continua el. Dintre toți oamenii cu care vorbesc, niciunul nu întreabă de el în afară de chinezul meu—și de Schomberg, mai spunea el.

Da, Schomberg, bineînțeles. El întreba pe toată lumea despre tot, și prefăcea informația în cel mai scandalos mod pe care-l putea conduce imaginația lui. Din când în când apărea, cu ochii lui cu grăsime clipind, cu buzele-i groase, cu barba-i castanie, iar în ochi, numai răutate.

—Bună seara, domnilor! Ați primit tot ce ați vrut? Așa! Bine! Iată, mi se spune că jungla a năpădit până și barăcile din Golful Diamantului Negru. Neîndoios. Acum e un pustnic în sălbăticie. Dar oare ce-o mânca directorul ăsta acolo? Pe mine

Sometimes a stranger would inquire with natural curiosity:

"Who? What manager?"

"Oh, a certain Swede,"—with a sinister emphasis, as if he were saying "a certain brigand."—"Well known here. He's turned hermit from shame. That's what the devil does when he's found out."

Hermit. This was the latest of the more or less witty labels applied to Heyst during his aimless pilgrimage in this section of the tropical belt, where the inane clacking of Schomberg's tongue vexed our ears.

But apparently Heyst was not a hermit by temperament. The sight of his kind was not invincibly odious to him. We must believe this, since for some reason or other he did come out from his retreat for a while. Perhaps it was only to see whether there were any letters for him at the Tesmans. I don't know. No one knows. But

pricep!"

Uneori, un străin întreba cu o curiozitate firească:

„Cine? Ce director?"

„Oh, un anume suedez,"—cu un accent sinistru, de parc-ar fi spus „un anume bandit".—„Bine-cunoscut pe-aici. S-a făcut sihastru de rușine. Așa face și diavolul când îl dai de gol."

Sihastru. Asta era ultima dintre etichetele mai mult sau mai puțin amuzante aplicate lui Heyst în timpul pelerinajelor lui fără țintă prin părțile astea ale tropicelor, unde trăncănitul inept al lui Schomberg ne jignea urechile.

Dar pesemne că Heyst n-avea temperament de sihastru. Priveliștea semenilor lui nu-i era iremediabil odioasă. Suntem datori să credem asta pentru că, dintr-un motiv sau altul, își ieși pentru o vreme din sihăstria lui. Poate că n-a fost decât să vadă dacă nu sosiseră ceva scrisori pentru el la Tesmani. Nu știu.

mă depășește!

Uneori, un străin întreba doar din curiozitate:

—Cine? Ce director?

—O, un anume suedez—cu o emfază sinistră, de parcă ar fi spus „un anume tâlhar". Cunoscut prin locurile astea. S-a dedat sihăstriei de rușine. Așa face și diavolul când îl dai în vileag.

Pustnic. Asta era ultima din poreclele mai mult sau mai puțin pline de duh pe care le căpătase Heyst în timpul peregrinării sale fără țintă prin părțile astea ale tropicelor, unde pălăvrăgeala insipidă a lui Schomberg ne supăra urechile.

Dar s-ar părea că Heyst nu era un pustnic din fire. Vederea semenilor săi nu îi era desăvârșit respingătoare. Așa suntem îndemnați să credem, fiindcă, dintr-un motiv sau altul, el a ieșit pentru o vreme din refugiu. Poate că a fost doar pentru a vedea dacă nu cumva avea vreo scrisoare pe la Tesmani. Nu știu. Nimeni nu știe. Dar

this reappearance shows that his detachment from the world was not complete. And incompleteness of any sort leads to trouble. Axel Heyst ought not to have cared for his letters—or whatever it was that brought him out after something more than a year and a half in Samburan. But it was of no use. He had not the hermit's vocation! That was the trouble, it seems.

Be this as it may, he suddenly reappeared in the world, broad chest, bald forehead, long moustaches, polite manner, and all—the complete Heyst, even to the kindly sunken eyes on which there still rested the shadow of Morrison's death. Naturally, it was Davidson who had given him a lift out of his forsaken island. There were no other opportunities, unless some native craft were passing by—a very remote and unsatisfactory chance to wait for. Yes, he came out with Davidson, to whom he volunteered the statement that it

Nimeni nu știe. Dar această reapariție demonstrează că detașarea lui de lume nu era desăvârșită. Iar lipsa de desăvârșire, de orice fel, duce la necazuri. Axel Heyst n-ar fi trebuit să se sinchisească de scrisorile lui—sau de ceea ce va fi fost ceea ce l-a scos după mai bine de un an și jumătate din Samburan. Dar era inutil. N-avea vocație de sihastru! Aici era buba, pare-se.

O fi fost ce-o fi fost, fapt e că el a reapărut în lume, cu pieptul lat, cu fruntea înaltă, cu mustățile mari, maniere alese și toate cele—Heyst din creștet până-n tălpi, până și în ochii lui înfundați și plini de bunătate în care încă mai dăinuia umbra morții lui Morrison. Natural, Davidson îl adusese de pe insula lui uitată de Dumnezeu. Alte ocazii nu erau, afară doar de vreo ambarcațiune indigenă care să fie nesatisfăcătoare. Da, s-a întors cu Davidson, căruia de bună voie și nesilit de nimeni i-a spus că vine numai pentru

această reapariție arată că detașarea lui de lume nu era completă. Iar lipsa de desăvârșire de orice fel aduce necazuri. Axel Heyst nu ar fi trebuit să se îngrijească de scrisorile lui—sau de orice îl scosese după mai bine de un an și jumătate din Samburan. Dar era inutil. N-avea vocație de pustnic! Ăsta era necazul.

Și chiar de-ar fi așa, a reapărut în lume din senin, cu pieptul lat, cu fruntea înaltă, cu mustăți lungi, purtare politicoasă și toate cele—Heyst din cap până-n picioare, chiar și în ochii blânzi, înfundați, în care se mai vedea încă umbra morții lui Morrison. Firește, Davidson îl luase de pe insula aia uitată de lume. Nu existau alte ocazii, dacă nu se întampla cumva să treacă o barcă locală pe acolo—o șansă mult prea mică și complicată. Da, a plecat de-acolo cu Davidson, căruia i-a mărturisit că nu avea să stea mult—câteva zile, nu mai mult.

was only for a short time—a few days, no more. He meant to go back to Samburan.

Davidson expressing his horror and incredulity of such foolishness, Heyst explained that when the company came into being he had his few belongings sent out from Europe.

To Davidson, as to any of us, the idea of Heyst, the wandering, drifting, unattached Heyst, having any belongings of the sort that can furnish a house was startlingly novel. It was grotesquely fantastic. It was like a bird owning real property.

“Belongings? Do you mean chairs and tables?” Davidson asked with unconcealed astonishment.

Heyst did mean that. “My poor father died in London. It has been all stored there ever since,” he explained.

scurtă vreme—câteva zile, nu mai mult. Era hotărât să se întoarcă în Samburan.

Când Davidson și-a exprimat oroarea față de o asemenea neseriozitate în care nu-i venea să creadă, Heyst îl lămuri cum, atunci când s-a întemeiat societatea, el a dispus să i se trimită din Europa cele câteva lucruri pe care le avea.

Lui Davidson, ca și oricăruia dintre noi, ideea că Heyst, rătăcitorul, peregrinatorul, de-nimic-atașatul Heyst, ar avea lucruri de felul celora cu care îți poți mobila o casă, i se păru uluitor de nouă. Fantastică până la grotesc. Era ca și cum o pasăre ar fi avut proprietăți funciare.

„Lucruri? Vrei să spui scaune și mese?” întrebă Davidson cu o uimire de loc ascunsă.

Heyst asta voia să spună. „Sărmanul meu tată a decedat la Londra. De atunci, ele au stat acolo, într-un depozit,” explică el.

Voia să se întoarcă în Samburan.

Cum Davidson și-a arătat oroarea și îndoiala față de așa o nerozie, Heyst i-a explicat că, atunci când s-a înființat compania, a pus să-i fie expediate puținele bunuri pe care le avea în Europa.

Lui Davidson, ca și nouă tuturor, ideea că Heyst, hoinar, dus de vânt, nestatornicul Heyst, ar avea orice fel de bunuri cu care să mobileze o casă, îi era surprinzător de nouă. Era fantastică într-o manieră grotescă. Era ca și cum o pasăre ar fi avut proprietăți imobiliare.

—Bunuri? Vrei să spui, scaune și mese? l-a întrebat Davidson cu vădită surprindere.

La asta se referea Heyst. „Săracul tata a murit la Londra. Toate au fost stocate acolo”, a explicat el.

"For all these years?" exclaimed Davidson, thinking how long we all had known Heyst flitting from tree to tree in a wilderness.

"Even longer," said Heyst, who had understood very well.

This seemed to imply that he had been wandering before he came under our observation. In what regions? At what early age? Mystery. Perhaps he was a bird that had never had a nest.

"I left school early," he remarked once to Davidson, on the passage. "It was in England. A very good school. I was not a shining success there."

The confessions of Heyst. Not one of us—with the probable exception of Morrison, who was dead—had ever heard so much of his history. It looks as if the experience of hermit life had the power to loosen one's tongue, doesn't it?

„Atâția ani de zile?" exclamă Davidson, făcând socoteala de câtă vreme îl știa pe Heyst zburând din pom în pom prin sălbăticii.

„Chiar mai mulți," zise Heyst, care înțelesese foarte bine.

Asta părea să implice că el călătorise încă înainte de a fi intrat în câmpul nostru de observație. Prin ce regiuni? De la ce fragedă vârstă? Mister. Poate că era o pasăre care n-avusese cuib niciodată.

„Am părăsit școala devreme," îi spuse el odată lui Davidson, în timpul traversării. „În Anglia. O școală foarte bună. N-am avut cine știe ce succes, acolo."

Mărturisirile lui Heyst. Nici unul dintre noi—cu excepția lui Morrison, poate, care murise—nu auzise vreodată atât de mult din povestea lui. Lăsa impresia că viața de sihastru are puterea de-a dezlega limba, nu-i așa?

—Toți anii ăștia? a exclamat Davidson, gândindu-se de când îl știam cu toții pe Heyst sărind dintr-un pom în altul în sălbăticie.

—Chiar mai mult, a spus Heyst, care înțelesese foarte bine.

Asta părea să însemne că fusese un hoinar înainte să îl reperăm noi. Prin ce regiuni? De la ce vârstă fragedă? Mister. Poate că era o pasăre care nu avusese niciodată cuib.

—M-am lăsat de școală devreme, îi spusese el odată lui Davidson, în timpul traversării. În Anglia. O școală foarte bună. Nu am avut mare succes acolo.

Mărturisirile lui Heyst. Niciunul dintre noi—probabil cu excepția lui Morrison, care murise—nu auzise așa multe despre trecutul său. S-ar părea că experiența sihăstriei are puterea de a dezlega limba, nu-i așa?

During that memorable passage, in the *Sissie*, which took about two days, he volunteered other hints—for you could not call it information—about his history. And Davidson was interested. He was interested not because the hints were exciting but because of that innate curiosity about our fellows which is a trait of human nature. Davidson's existence, too, running the *Sissie* along the Java Sea and back again, was distinctly monotonous and, in a sense, lonely. He never had any sort of company on board. Native deck-passengers in plenty, of course, but never a white man, so the presence of Heyst for two days must have been a godsend. Davidson was telling us all about it afterward. Heyst said that his father had written a lot of books. He was a philosopher.

În timpul acestei memorabile traversări pe *Sissie*, care a ținut vreo două zile, el a mai făcut și alte aluzii indirecte—pentru că informații nu le puteai spune—în legătură cu istoria vieții lui. Și pe Davidson îl interesau. Îl interesau nu pentru că aveau ceva senzațional în ele, ci din curiozitatea înnăscută pe care o avem pentru viața semenilor noștri și care-i o trăsătură a firii omenești. Și viața pe care-o ducea Davidson, navigând cu *Sissie* pe Marea Javei, de la un cap la altul și înapoi, era incontestabil monotonă și, într-un sens, solitară. N-avea niciodată vreun fel de societate la bord. Pasageri pe punte, indigeni din belșug, natural, dar niciodată un alb, așa că prezența lui Heyst timp de două zile a fost un noroc. Mai târziu Davidson ne-a povestit totul. Heyst îi spusese că tatăl său scrisese o mulțime de cărți. Era filozof.

De-a lungul acelei călătorii în *Sissie*, care a durat aproape două zile, el a oferit și alte indicii—căci informații nu le-ai putea numi—despre trecutul său. Iar Davidson era interesat. Era interesat, nu pentru că erau fascinante, dar din cauza curiozității înnăscute pe care o avem pentru camarazii noștri, care-i o trăsătură a naturii umane. Și existența lui Davidson, care trecea *Sissie* prin marea Java și înapoi, era profund monotonă și, într-un fel, singuratică. Nu avea niciodată companie la bord. Mulți pasageri, indigeni din belșug desigur, dar niciodată un european, așa că prezența lui Heyst timp de două zile trebuie să fi fost o mană cerească. După asta, Davidson ne-a povestit în amănunt. Heyst îi spusese că tatăl lui a scris multe cărți. Fusese filozof.

"Seems to me he must have been something of a crank, too," was Davidson's

„Impresia mea e că trebuie să fi fost și puțin excentric," comenta Davidson. „Se

—Mi se pare că a fost și cam maniac, a fost comentariul lui Davidson. Se pare că

comment. "Apparently he had quarrelled with his people in Sweden. Just the sort of father you would expect Heyst to have. Isn't he a bit of a crank himself? He told me that directly his father died he lit out into the wide world on his own, and had been on the move till he fetched up against this famous coal business. Fits the son of his father somehow, don't you think?"

For the rest, Heyst was as polite as ever. He offered to pay for his passage; but when Davidson refused to hear of it he seized him heartily by the hand, gave one of his courtly bows, and declared that he was touched by his friendly proceedings.

"I am not alluding to this trifling amount which you decline to take," he went on, giving a shake to Davidson's hand. "But I am touched by your humanity." Another shake. "Believe me, I am profoundly aware of having been an object of it." Final shake of the hand. All

pare că se certase cu neamurile lui din Suedia. Exact genul de tată pe care te-ai aștepta să-l aibă Heyst. Nu-i și el puțin excentric? Mi-a spus că îndată ce-a murit tatăl său, a pornit în lumea largă pe seama lui, și nu s-a oprit locului decât când a fost cu afacerea aia faimoasă cu cărbunele. Fecioru' lui taică-său, n-aveți impresia? "

Altminteri, Heyst era la fel de politicos ca totdeauna. S-a oferit să-i plătească traversarea, dar când Davidson nici n-a vrut s-audă de-aşa ceva, i-a strâns cordial mâna, s-a înclinat politicos, după obiceiul lui, şi i-a spus că-i foarte mişcat de atitudinea lui prietenească.

„Nu fac aluzie la suma asta neînsemnată de bani pe care refuzi să o primeşti," continuă el strângând mâna lui Davidson. „Dar sunt mișcat de omenia dumitale." Din nou o strângere de mână. „Crede-mă, îmi dau perfect de bine seama că am fost obiectul ei." Şi o ultimă

se certase cu familia lui, în Suedia. Chiar tipul de tată pe care te aștepți să-l aibă Heyst. N-are și el manii? Mi-a spus că imediat ce i-a murit tatăl, a fugit în lumea largă de unul singur, și că a tot hoinărit până când a încropit afacerea aia faimoasă cu cărbune. Potrivit, cu așa un tată, nu credeți?

În rest, Heyst era la fel de politicos ca întotdeauna. S-a oferit să-i plătească drumul; dar când Davidson nici n-a vrut să audă, l-a prins cu patos de mână, i-a făcut una din plecăciunile sale curtenitoare, și a declarat că e mișcat de comportarea sa prietenească.

—Nu mă refer la această sumă neînsemnată pe care refuzi s-o primești, a continuat el, scuturându-i mâna lui Davidson. Dar sunt mișcat de omenia ta. O altă strângere de mână. Crede-mă, sunt profund conștient că am fost obiectul ei. Ultima strângere de mână. Toate astea

this meant that Heyst understood in a proper sense the little *Sissie*'s periodic appearance in sight of his hermitage.

"He's a genuine gentleman," Davidson said to us. "I was really sorry when he went ashore."

We asked him where he had left Heyst.

"Why, in Sourabaya—where else?"

The Tesmans had their principal counting-house in Sourabaya. There had long existed a connection between Heyst and the Tesmans. The incongruity of a hermit having agents did not strike us, nor yet the absurdity of a forgotten cast-off, derelict manager of a wrecked, collapsed, vanished enterprise, having business to attend to. We said Sourabaya, of course, and took it for granted that he would stay with one of the Tesmans. One of us even wondered what sort of reception he would

strângere de mână. Toate astea însemnau că Heyst înțelesese aşa cum trebuia apariția periodică a corăbiei la orizontul sihăstriei sale.

„E-un veritabil gentleman," ne spunea Davidson. „Mi-a părut sincer rău când a debarcat."

L-am întrebat unde l-a lăsat pe Heyst.

„Păi unde să-l las, la Surabaya—unde-n altă parte?"

Tesmanii îşi aveau serviciul principal de contabilitate la Surabaya. Existase de mult o legătură între Heyst și Tesmani. Ciudățenia asta ca un sihastru să aibă agenți pe noi nu ne frapa şi nici absurditatea ca un eşuat uitat de lume, directorul abandonat al unei întreprinderi naufragiată, prăbuşite, dispărute, să aibă treburi de rezolvat. Am spus Surabaya, natural, şi eram siguri că va sta la unul dintre Tesmani. Unii dintre noi chiar se întrebau cam de ce fel de primire va avea

însemnau că Heyst înțelesese cu adevărat apariția periodică în câmpul sihăstriei sale a micului vas *Sissie*.

—Este un adevărat gentleman, ne-a spus Davidson. Mi-a părut foarte rău când s-a dus pe uscat.

L-am întrebat unde l-a lăsat pe Heyst.

—Apăi, în Surabaya—unde altundeva?

Tesmanii aveau principalul birou de contabilitate în Surabaya. Existase de mult o legătură între Heyst și Tesmani. Disonanța într-un sihastru ce are agenți nu ne-a izbit, și nici absurditatea unui proscris uitat, a unui director de întreprindere scufundată, năruită și dispărută, pe care îl așteptau afaceri de rezolvat. Când am zis Surabaya, desigur că am considerat un dat faptul că va sta la unul din Tesmani. Unii dintre noi chiar se întrebau de ce fel de primire va avea parte; fiindcă se știa că

get; for it was known that Julius Tesman was unreasonably bitter about the Tropical Belt Coal fiasco. But Davidson set us right. It was nothing of the kind. Heyst went to stay in Schomberg's hotel, going ashore in the hotel launch. Not that Schomberg would think of sending his launch alongside a mere trader like the *Sissie*. But she had been meeting a coasting mail-packet, and had been signalled to. Schomberg himself was steering her.

"You should have seen Schomberg's eyes bulge out when Heyst jumped in with an ancient brown leather bag!" said Davidson. "He pretended not to know who it was—at first, anyway. I didn't go ashore with them. We didn't stay more than a couple of hours altogether. Landed two thousand cocoanuts and cleared out. I have agreed to pick him up again on my next trip in twenty days' time."

parte; pentru că se știa că Julius Tesman era excesiv de înverşunat pe chestia fiasco-ului Companiei Tropical Belt Coal. Dar Davidson ne-a lămurit. Nici vorbă de aşa ceva. Heyst a tras la hotelul lui Schomberg, coborând la uscat în şalupa hotelului. Nu că Schomberg s-ar fi gândit să-şi trimită şalupa la un cabotier ca *Sissie.* Dar ea se dusese să întâmpine un pachebot costier, şi i se semnalizase. La timonă era chiar Schomberg.

„Trebuia să fi văzut ochii lui Schomberg bulbucându-i-se să-i iasă din cap când Heyst sări în şalupă cu o valiză veche de piele cafenie! " zicea Davidson. „Se făcea că nu ştie cine e—la început, cel puțin. Eu n-am coborât la țărm cu ei. Nu opream acolo cu totul decât vreo două ceasuri. Am descărcat două mii de nuci de cocos şi-am şters-o. Ne-am înțeles să mă întorc să-l iau la viitoarea escală, peste vreo douăzeci de zile."

Julius Tesman era inexplicabil de ranchiunos în legătura cu fiascoul de la Tropical Belt Coal. Dar Davidson ne-a lămurit. Nu era vorba de nimic de felul acesta. Heyst mersese la hotelul lui Schomberg, chiar coborând pe țărm de pe barcazul hotelului. Nu că Schomberg și-ar trimite vreodată barcazul pe lângă un amărât de vas precum *Sissie*. Dar fusese la întâlnire cu un pachebot costier și i se făcuse semn. Chiar Schomberg îl pilota.

—Trebuia să fi văzut ochii lui Schomberg bulbucându-se când Heyst s-a urcat la bord cu un geamantan vechi din piele cafenie, ne-a zis Davidson. S-a făcut că nu știe despre cine e vorba—la început, cel puțin. Eu n-am mers la țărm cu ei. Nu am stat mai mult de două ore acolo. Am coborât două mii de nuci de cocos și am pornit-o. Conveniserăm să îl iau la bord din nou cu ocazia următoarei mele călătorii, peste douăzeci de zile.

CHAPTER FIVE

Davidson happened to be two days late on his return trip; no great matter, certainly, but he made a point of going ashore at once, during the hottest hour of the afternoon, to look for Heyst. Schomberg's hotel stood back in an extensive enclosure containing a garden, some large trees, and, under their spreading boughs, a detached "hall available for concerts and other performances", as Schomberg worded it in his advertisements. Torn and fluttering bills, intimating in heavy red capitals "Concerts every night," were stuck on the brick pillars on each side of the gateway.

The walk had been long and confoundedly sunny. Davidson stood wiping his wet neck and face on what

Capitolul V

Întâmplarea a făcut ca pe drumul de întoarcere, Davidson să aibă două zile întârziere; nu era mare lucru, desigur, dar el consideră de datoria sa să coboare la uscat imediat, în orele cele mai toride ale după-amiezii, ca să-l caute pe Heyst. Hotelul lui Schomberg era situat în îndărătul unei vaste împrejmuiri care cuprindea o grădină, câțiva copaci mari şi, sub întinsele lor coroane, o sală separată, „disponibilă pentru concerte și alte reprezentații", cum formulase Schomberg în reclamele sale. Afişe care anunțau cu majuscule groase roşii: "În fiecare seară concert", lipite pe stâlpii de cărămidă de la intrarea în incintă, fluturau acum în vânt, sfâşiate.

Drumul fusese lung, şi soarele arsese cumplit. Davidson se oprise și își ștergea năduşealea de pe gât și față în ceea

Capitolul V

S-a întâmplat ca Davidson să întârzie două zile în călătoria sa de întoarcere; n-ar fi fost grav, desigur, dar el a ținut să coboare pe mal imediat, în cea mai călduroasă oră a după-amiezii, ca să-l caute pe Heyst. Hotelul lui Schomberg se afla în spatele unei vaste împrejmuiri ce însuma o grădină, niște copaci mari și, sub coroanele lor întinse, o sală separată „disponibilă pentru concerte și alte spectacole", așa cum formulase Schomberg în reclamele sale. Niște afișe rupte și împrăștiate de vânt, care anunțau în majuscule roșii „Concerte în fiecare seară", fuseseră lipite pe zidurile de cărămidă ale intrării.

Drumul fusese lung, iar soarele, al naibii de arzător. Davidson se oprise și își ștergea gâtul și fața de sudoare, în ceea ce

Schomberg called "the piazza." Several doors opened on to it, but all the screens were down. Not a soul was in sight, not even a China boy—nothing but a lot of painted iron chairs and tables. Solitude, shade, and gloomy silence—and a faint, treacherous breeze which came from under the trees and quite unexpectedly caused the melting Davidson to shiver slightly—the little shiver of the tropics which in Sourabaya, especially, often means fever and the hospital to the incautious white man.

The prudent Davidson sought shelter in the nearest darkened room. In the artificial dusk, beyond the levels of shrouded billiard-tables, a white form heaved up from two chairs on which it had been extended. The middle of the day, table d'hôte tiffin once over, was Schomberg's easy time. He lounged out, portly, deliberate, on the defensive, the great fair beard like a cuirass over his manly chest.

ce Schomberg numea „piazza". Se deschideau spre ea mai multe uşi, dar jaluzelele erau toate trase. Nu se vedea ţipenie de om, nici măcar vreun servitor chinez—nimic decât o mulţime de scaune şi de mese de fier vopsite. Solitudine, umbră şi tăcere mohorâtă—şi o timidă adiere înşelătoare, venind de pe sub pomi făcu să-l treacă un fior rece—fiorul rece şi uşurel al tropicelor care, în special la Surabaya, înseamnă adesea pentru albul imprudent friguri şi spital.

Circumspectul Davidson căută adăpost în cea mai apropiată cameră întunecoasă. În semiobscuritatea artificială, dincolo de mesele de biliard acoperite cu huse, o silueta albă se ridica de pe două scaune pe care stătuse întinsă. Miezul zilei, adică timpul imediat după ce se termina cu dejunul *table d'hôte*, era timpul cel mai tihnit al lui Schomberg. El îi veni în întâmpinare, impunător, fără

Schomberg numea „piazza". Câteva uși se deschideau spre ea, dar jaluzelele erau trase. Nu se vedea țipenie de om, nici măcar vreun servitor chinez—doar niște mese și scaune de fier vopsite. Solitudine, umbră și liniște lugubră—și o briză ușoară, înșelătoare, venind de sub copaci și care-l făcea pe Davidson, în mod surprinzător, să tremure—acel fior rece al tropicelor care în Surabaya, mai ales, înseamnă de obicei febră și spitalizare pentru albul imprudent.

Davidson, prudent, s-a adăpostit în cea mai apropiată cameră întunecoasă. În penumbra artificială, dincolo de șirul de mese de biliard acoperite cu huse, o siluetă albă s-a ridicat de pe cele două scaune pe care stătuse întinsă. Mijlocul zilei, după încheierea dejunului *table d'hôte*, era timpul liber al lui Schomberg. A înaintat maiestuos, cu precauție, mereu în defensivă, cu barba mare, blondă, o

He did not like Davidson, never a very faithful client of his. He hit a bell on one of the tables as he went by, and asked in a distant, Officer-of-the-Reserve manner:

"You desire?"

The good Davidson, still sponging his wet neck, declared with simplicity that he had come to fetch away Heyst, as agreed.

"Not here!"

A Chinaman appeared in response to the bell. Schomberg turned to him very severely:

"Take the gentleman's order."

Davidson had to be going. Couldn't wait—only begged that Heyst should be informed that the *Sissie* would leave at midnight.

"Not—here, I am telling you!"

Davidson slapped his thigh in

grabă, în defensivă, cu barba mare, blondă, ca o chiurasă peste pieptul masiv. Nu-l agrea pe Davidson, care nu-i fusese niciodată client credincios. În trecere, sună un clopoțel de pe una din mese şi, cu un aer distant de ofițer de rezervă, întrebă:

„Domnul doreşte? "

Davidson, om cumsecade, mai ştergându-şi încă ceafa udă de transpirație, îi declară cu candoare că venise să-l ia pe Heyst, aşa cum se înțeleseseră.

„Nu-i aici! "

Apăru un chinez—ca răspuns la clopoțel. Schomberg, foarte grav, se întoarse spre el:

„Ia comanda de la domnu'!''

Davidson spuse că trebuia să plece, că nu putea să aștepte—numai ca Heyst să fie informat că *Sissie* pleca la miezul nopții.

„Ți-am mai spus că nu-i aici!''

Davidson se bătu cu palma peste

chiurasă deasupra pieptului bărbătesc. Nu îl plăcea pe Davidson, care nu-i fusese niciodată client fidel. A atins un clopoțel de pe una din mese în timp ce trecea pe lângă el și a întrebat într-o manieră distantă, de ofițer de rezervă:

—Ce doriți?

Davidson cumsecade, încă uscându-și gâtul, a spus cu simplitate că venise să îl ia pe Heyst, cum fusese convenit.

—Nu-i aici!

Un chinez a apărut ca răspuns la clopoțel. Schomberg s-a întors către el cu multă severitate:

—Ia comanda domnului.

Davidson trebuia să plece. Nu mai putea aștepta—a rugat doar ca Heyst să fie informat că *Sissie* va pleca la miezul nopții.

—Nu-i aici, ți-am spus!

Davidson s-a plesnit peste coapsă,

concern.

"Dear me! Hospital, I suppose." A natural enough surmise in a very feverish locality.

The Lieutenant of the Reserve only pursed up his mouth and raised his eyebrows without looking at him. It might have meant anything, but Davidson dismissed the hospital idea with confidence. However, he had to get hold of Heyst between this and midnight.

"He has been staying here?" he asked.

"Yes, he was staying here."

"Can you tell me where he is now?" Davidson went on placidly. Within himself he was beginning to grow anxious, having developed the affection of a self-appointed protector towards Heyst. The answer he got was:

"Can't tell. It's none of my business," accompanied by majestic oscillations of the hotel-keeper's head,

coapsă de îngrijorare.

„Vai de mine! O fi la spital, bănuiesc.'' Presupunere destul de firească, într-o localitate plină de malarie.

Locotenentul de rezervă nu făcu decât să-şi ţuguie buzele şi ridică din sprâncene fără să îl privească. Putea să însemne orice, dar Davidson înlătură hotărât ideea de spital. Totuşi, până la miezul nopții trebuia să pună mâna pe Heyst.

„A locuit aici, nu?''

„Da, a locuit aici.''

„Poți să-mi spui unde se află acum?'' continuă Davidson placid. În sinea lui era acum îngrijorat, pentru că începuse să aibă pentru Heyst afecțiunea unui protector erijat cu de la sine putere. Răspunsul primit a fost:

„Nu pot. Nu-i treaba mea,'' însoțit de maiestuoasele oscilații ale capului hotelierului, ca o aluzie la cine ştie ce

îngrijorat.

—Vai, mie! O fi la spital, bănuiesc. O bănuială destul de firească, într-o localitate cu malarie.

Ofițerul de rezervă doar și-a boțit buzele și și-a ridicat sprâncenele fără să îl privească. Putea să însemne orice, dar Davidson a abandonat cu încredere ideea spitalului. Însă trebuia să dea de Heyst până la miezul nopții.

—A stat aici, nu?

—Da, a stat aici.

—Îmi poți spune unde e acum? A continuat Davidson cu calm. În sinea lui începea să devină nerăbdător, fiindcă dezvoltase pentru Heyst afecțiunea unui protector autoproclamat. Răspunsul primit a fost:

—Nu pot. Nu-i treaba mea, acompaniat de puternice oscilații ale capului hotelierului, făcând aluzie la vreun

hinting at some awful mystery.

Davidson was placidity itself. It was his nature. He did not betray his sentiments, which were not favourable to Schomberg.

"I am sure to find out at the Tesmans' office," he thought. But it was a very hot hour, and if Heyst was down at the port he would have learned already that the *Sissie* was in. It was even possible that Heyst had already gone on board, where he could enjoy a coolness denied to the town. Davidson, being stout, was much preoccupied with coolness and inclined to immobility. He lingered awhile, as if irresolute. Schomberg, at the door, looking out, affected perfect indifference. He could not keep it up, though. Suddenly he turned inward and asked with brusque rage:

"You wanted to see him?"

"Why, yes," said Davidson. "We agreed to meet—"

"Don't you bother. He doesn't care

mister oribil.

Davidson era placiditatea în persoană. Era firea lui aşa. Nu-și trădă sentimentele, care nu-i erau favorabile lui Schomberg.

„Cu siguranță c-am să aflu la Tesmani la birou," îşi zise el. Dar era foarte cald afară, şi dacă Heyst era jos, în port, aflase că *Sissie* era acolo. Era chiar probabil ca el să se fi urcat la bord, să se bucure de răcoarea de care n-avea parte oraşul. Davidson fiind un om corpolent, era foarte mare amator de răcoare şi oarecum înclina spre imobilism. Zăbovi puțin locului, ca şi cum ar fi fost nehotărât. Schomberg, în ușă, privind afară, afecta o indiferența totală. Dar nu se putu preface până la sfârşit. Se întoarse brusc înăuntru şi întrebă cu o furie subită:

„Voiai să-l vezi?"

„Da, desigur," zise Davidson. „Ne înțelesesem să ne întâlnim..."

„Nu-ți mai bate capul. Nu se mai

mister îngrozitor.

Davidson era placiditatea întruchipată. Era firea lui. Nu își trăda sentimentele, care nu-i erau favorabile lui Schomberg.

—Cu siguranță voi afla la biroul Tesmanilor, s-a gândit. Dar era un ceas dogoritor, iar dacă Heyst era în port, aflase deja de sosirea lui *Sissie*. Se putea chiar ca Heyst să se fi urcat la bord, unde se putea bucura de o răcoare care-i era negată orașului. Davidson, fiind corpolent, era tare preocupat de răcoare și predispus la imobilitate. A zăbovit o vreme, șovăielnic. Schomberg, privind afară de la ușă, etala indiferența perfectă. Nu a reușit însă să o mențină până la sfârșit. Deodată s-a întors și a spus cu o furie bruscă:

—Voiai să-l vezi?

—Desigur, a spus Davidson. Ne-am înțeles să ne întâlnim...

—Nu te obosi. Nu-i mai pasă de asta

about that now."

"Doesn't he?"

"Well, you can judge for yourself. He isn't here, is he? You take my word for it. Don't you bother about him. I am advising you as a friend."

"Thank you," said Davidson, inwardly startled at the savage tone. "I think I will sit down for a moment and have a drink, after all."

This was not what Schomberg had expected to hear. He called brutally:

"Boy!"

The Chinaman approached, and after referring him to the white man by a nod the hotel-keeper departed, muttering to himself. Davidson heard him gnash his teeth as he went.

Davidson sat alone with the billiard-tables as if there had been not a soul staying in the hotel. His placidity was so genuine that he was not unduly fretting himself over the absence of Heyst or the mysterious

sinchiseşte de asta acum."

„Crezi că nu?''

„Păi, cred că poţi judeca şi singur. Aici nu-i, este? Mă poţi crede pe cuvânt. Nu-ţi mai bate capul după el. Îţi dau sfatul ăsta prieteneşte."

„Mulţumesc," zise Davidson, alarmat de tonul brutal, „cred că la urma urmei am să stau puţin, să beau ceva."

Nu asta se aşteptase Schomberg să audă. Strigă, tăios:

„Chelner!"

Chinezul se apropie şi, după ce-i făcu semn cu capul spre client, hotelierul se depărtă mormăind. Pe când trecea pe lângă el, Davidson îi auzi dinţii scrâşnind.

Davidson rămase singur cu mesele de biliard, ca şi cum în hotel n-ar fi locuit niciun suflet de om măcar. Placiditatea lui era atât de autentică, încât nu se frământă peste măsură pe chestia absenţei lui Heyst

acum.

—Așa crezi?

—Judecă și tu. Așa-i că nu-i aici? Crede-mă pe cuvânt. Nu-ți bate capul cu el. Te sfătuiesc prietenește.

—Îți mulțumesc, a spus Davidson, tulburat de tonul sălbatic. Cred că mă voi așeza să beau ceva, până la urmă.

Nu la asta se aștepta Schomberg. A strigat cu asprime:

—Băiete!

Chinezul s-a apropiat, și după ce i l-a arătat din cap pe alb, hotelierul s-a îndepărtat mormăind. Davidson l-a auzit scrâșnind din dinți în timp ce mergea.

Davidson a rămas singur cu mesele de biliard, de parcă niciun suflet de om nu s-ar fi găsit în hotel. Placiditatea lui era așa naturală încât nu se agita pe nedrept în legătura cu absența lui Heyst sau cu

manners Schomberg had treated him to. He was considering these things in his own fairly shrewd way. Something had happened; and he was loath to go away to investigate, being restrained by a presentiment that somehow enlightenment would come to him there. A poster of "Concerts Every Evening", like those on the gate, but in a good state of preservation, hung on the wall fronting him. He looked at it idly and was struck by the fact—then not so very common—that it was a ladies' orchestra; "Zangiacomo's eastern tour—eighteen performers." The poster stated that they had had the honour of playing their select repertoire before various colonial excellencies, also before pashas, sheiks, chiefs, H. H. the Sultan of Mascate, etc., etc.

Davidson felt sorry for the eighteen lady-performers. He knew what that sort of life was like, the sordid conditions and

sau a manierelor misterioase pe care le adoptase față de el Schomberg. Examina lucrurile astea în felul lui, destul de perspicace. Se întâmplase ceva; n-avea deloc poftă să pornească acum să facă investigații, şi îl reținea şi presentimentul că, într-un fel sau altul, o să vină singură dezlegarea. Un afiş: „În fiecare seară concert", ca acelea din poartă, dar nesfâşiat, atârna pe perete în fața lui. Se uită la el într-o doară şi fu izbit de faptul—pe vremea aceea nu chiar atât de curent—că era o orchestră de femei. „Turneul în Orient al lui Zangiacomo—optsprezece executante". Afișul afirma că avuseseră onoarea să execute selectul lor repertoriu în fața a diferite excelențe coloniale, precum şi în fața unor paşale, şeici, căpetenii, a Înălțimii Sale Sultanul din Mascat etc., etc.

Davidson le compătimi pe cele optsprezece muzicante. Știa a ce seamănă o asemena viață, condițiile cumplite și

manierele misterioase cu care îl tratase Schomberg. Se gândea la lucrurile acestea în felul lui destul de reflectiv. Ceva se întâmplase; și nu voia să meargă să investigheze, fiind constrâns de un presentiment că, într-un fel, va fi iluminat acolo unde se afla. Un afiș: „Concerte în fiecare seară", ca acelea din poartă, dar păstrat bine, atârna de perete în fața lui. S-a uitat la el plictisit și l-a lovit faptul—pe atunci nu atât de obișnuit—că era o orchestră de femei: „Turul în Orient al lui Zangiacomo—optsprezece interprete". Afişul spunea că avuseseră onoarea de a cânta repertoriul lor select în fața unor varii excelențe coloniale, și în fața pașilor, șeicilor, căpeteniilor, a Înălțimii Sale Sultanul din Mascat, etc., etc.

Davidson le-a compătimit pe cele optsprezece interprete. Știa cum e o astfel de viață, condițiile sordide și incidentele

brutal incidents of such tours led by such Zangiacomos who often were anything but musicians by profession. While he was staring at the poster, a door somewhere at his back opened, and a woman came in who was looked upon as Schomberg's wife, no doubt with truth. As somebody remarked cynically once, she was too unattractive to be anything else. The opinion that he treated her abominably was based on her frightened expression. Davidson lifted his hat to her. Mrs. Schomberg gave him an inclination of her sallow head and incontinently sat down behind a sort of raised counter, facing the door, with a mirror and rows of bottles at her back. Her hair was very elaborately done with two ringlets on the left side of her scraggy neck; her dress was of silk, and she had come on duty for the afternoon. For some reason or other Schomberg exacted this from her, though she added nothing to the fascinations of the place. She sat there in

incidentele brutale ale unor asemenea turnee conduse de astfel de Zangiacomi, care deseori erau de profesie orice numai muzicieni nu. Pe când se uita la afiş, undeva în spatele său se deschise o uşă şi intră o femeie, care era considerată nevasta lui Schomberg, fără îndoială pe bună dreptate. Cum spusese cineva odată, cinic, prea era neatrăgătoare ca să fi fost altceva. Părerea că el se purta cu ea în mod abject se baza pe expresia ei înspăimântată. Davidson o salută, ridicând pălăria. Doamna Schomberg îi răspunse cu o uşoară aplecare a feţei gălbejite şi se aşeză imediat îndărătul unui fel de tejghele înalte, cu faţa către uşă, cu o oglindă şi rafturi de sticle în spate. Părul ei era coafat foarte îngrijit şi avea doi zulufi pe partea stângă a gâtului numai piele şi os; rochia era de mătase, şi ea venise să-şi ia în primire serviciul de după-masă. Pentru cine știe ce motiv, Schomberg îi impunea lucrul acesta, cu toate că ea nu

brutale ale unor turnee conduse de astfel de Zangiacomi, care adesea erau de profesie orice, numai muzicieni nu. Cât se holba la afiș, s-a deschis o ușă undeva în spatele lui și a intrat o femeie, care era considerată soția lui Schomberg; cu siguranță așa și era. Cum observase cineva odată, cinic, era prea neatrăgătoare ca să fie altceva. Opinia că ar trata-o îngrozitor se baza pe expresia ei înspăimântată. Davidson și-a ridicat pălăria s-o salute. Doamna Schomberg și-a înclinat capul de o culoare bolnăvicioasă și s-a așezat neputincioasă în spatele unui fel de tejghele înalte, cu fața la ușă, cu o oglindă și șiruri de sticle în spatele ei. Avea o coafură elaborată, cu două bucle în partea stângă a gâtului ei ogârjit, iar rochia-i era de mătase. Venise pentru serviciul de după-amiază. Pentru cine știe ce motiv, Schomberg i-o pretindea, deși farmecul ei nu adăuga nimic localului. Stătea acolo în fum și zgomot ca un idol întronat, zâmbind

the smoke and noise, like an enthroned idol, smiling stupidly over the billiards from time to time, speaking to no one, and no one speaking to her. Schomberg himself took no more interest in her than may be implied in a sudden and totally unmotived scowl. Otherwise the very Chinamen ignored her existence.

She had interrupted Davidson in his reflections. Being alone with her, her silence and open-eyed immobility made him uncomfortable. He was easily sorry for people. It seemed rude not to take any notice of her. He said, in allusion to the poster:

"Are you having these people in the house?"

She was so unused to being addressed by customers that at the sound of his voice she jumped in her seat. Davidson was telling us afterward that she

adăuga nimic la farmecele localului. Şedea acolo în fum şi zgomot ca un idol aşezat pe tron, zâmbind din când în când cu un aer tâmpit, deasupra biliardelor, fără să spună cuiva o vorbă, fără ca să-i spună careva vreo vorbă. Nici chiar Schomberg nu-i arăta niciun interes, afară doar de cel pe care-l implica câte o uitătură rea, din senin, complet nemotivată. Altminteri, până şi chinezii îi ignorau existenţa.

Îl întrerupsese pe Davidson din meditațiile sale. Fiind singur cu ea, tăcerea şi imobilitatea ei cu ochii larg deschişi îl jenau. Compătimea lesne oamenii. I se părea că ar fi nepoliticos să nu o bage în seamă. Zise, făcând aluzie la afiş:

„Stau în hotel oamenii ăștia?''

Era atât de neobișnuită să i se adreseze vreun cuvânt, încât la auzul glasului lui sări în sus. Davidson ne povestea mai târziu că sărise întocmai ca o

prostește din când în când peste mesele de biliard, fără să spună o vorba cuiva, fără să-i vorbească nimeni. Nici Schomberg nu se interesa de ea mai mult decât s-ar deduce din vreo privire urâtă pe care i-o arunca, complet nemotivat. Altfel, chiar și chinezii se făceau că nu există.

Îi întrerupsese reflecția lui Davidson. Fiindcă era singur cu ea, liniștea și chipul ei imobil îl incomodau. I se făcea lesne milă de oameni. Părea nepoliticos să nu-i dea atenție. A spus, făcând aluzie la afiș:

—Îi găzduiți pe oamenii ăștia aici?

Era așa de neobișnuită să-i vorbească un client, că a tresărit la auzul vocii lui. Davidson ne povestea ulterior că a sărit în scaun precum o figurină din lemn,

jumped exactly like a figure made of wood, without losing her rigid immobility. She did not even move her eyes; but she answered him freely, though her very lips seemed made of wood.

"They stayed here over a month. They are gone now. They played every evening."

"Pretty good, were they?"

To this she said nothing; and as she kept on staring fixedly in front of her, her silence disconcerted Davidson. It looked as if she had not heard him—which was impossible. Perhaps she drew the line of speech at the expression of opinions. Schomberg might have trained her, for domestic reasons, to keep them to herself. But Davidson felt in honour obliged to converse; so he said, putting his own interpretation on this surprising silence:

"I see—not much account. Such bands hardly ever are. An Italian lot, Mrs.

păpuşă de lemn, fără să-şi altereze imobilitatea rigidă. Nici ochii măcar nu i-a mişcat; dar i-a răspuns degajat, cu toate că și buzele păreau de lemn:

„Au stat o lună. Au plecat, acum. Cântau în fiecare seară.„"

„Cântau bine?"

La asta ea nu răspunse; şi continuă să privească fix, drept înainte; tăcerea ei îl deconcerta pe Davidson. Lăsa impresia că nu-l auzise—ceea ce era imposibil. Poate că punea capăt unei conversații când era vorba să emită opinii. Poate că Schomberg, din motive domestice, o dresase să şi le păstreze pentru ea. Dar Davidson considera că onoarea îl obligă să continue convsersația, așa că, dând tăcerii ei surprinzătoare propria sa interpretare, zise:

„Înțeleg—cam slăbuț. Cam aşa sunt, de cele mai multe ori, orchestrele

fără a i se deranja imobilitatea rigidă. Nici nu și-a mișcat ochii; dar i-a dat un răspuns lipsit de grijă, deși buzele în continuare păreau făcute din lemn.

—Au stat o lună. Au plecat acum. Au cântat în fiecare seară.

—Nu erau buni?

La asta nu i-a mai răspuns; și a continuat să privească țintă înainte. Tăcerea ei îl tulbura pe Davidson. Părea că nu-l auzise—ceea ce era imposibil. Poate că în materie de discuții, trăgea linia la exprimarea opiniilor. Poate Schomberg o dresase, din rațiuni domestice, să-și păstreze opiniile pentru ea. Dar Davidson simțea că onoarea îl obligă să facă convsersație, așa că, dând propria interpretare acelei tăceri surprinzătoare, a spus:

—Înțeleg—nu prea. Orchestrele astea rareori sunt bune. Un grup de italieni,

Schomberg, to judge by the name of the boss?"

She shook her head negatively.

"No. He is a German really; only he dyes his hair and beard black for business. Zangiacomo is his business name."

"That's a curious fact," said Davidson. His head being full of Heyst, it occurred to him that she might be aware of other facts. This was a very amazing discovery to anyone who looked at Mrs. Schomberg. Nobody had ever suspected her of having a mind, I mean even a little of it, I mean any at all. One was inclined to think of her as an It—an automaton, a very plain dummy, with an arrangement for bowing the head at times and smiling stupidly now and then. Davidson viewed her profile with a flattened nose, a hollow cheek, and one staring, unwinking, goggle eye. He asked himself: Did that speak just now? Will it speak again? It was as exciting,

astea. Judecând după numele șefului, italienească, doamnă Schomberg?"

Ea clătină din cap.

„Nu. E german, în realitate. Numai că-și vopsește părul și barba în negru, de dragul afacerii. Zangiacomo e numele lui de afaceri."

„Curios lucru," zise Davidson. Capul lui fiind plin de Heyst, se gândi că ea ar putea să ştie şi alte lucruri. Era o descoperire uluitoare, pentru oricine ar fi privit-o pe doamna Schomberg. Nimeni n-ar fi bănuit că ea ar putea avea judecată, un pic, deloc măcar. Erai tentat s-o crezi *un* ceva, un automat, un manechin foarte elementar, cu un dispozitiv pentru dat din cap la intervale şi pentru zâmbit prostește din timp în timp. Davidson îi privi profilul cu nas turtit, obrazul supt și un ochi bulbucat privind în gol fără să clipească. Se întrebă: „Vorbit-a asta adineaori? O să mai vorbească?" Era pasionant, de dragul lucrului în sine, să încerci să vorbeşti cu un

judecând după numele șefului, doamnă Schomberg?

Ea a clătinat din cap.

—Nu. E german, în fapt; numai că-și vopsește părul și barba în negru pentru afacere. Zangiacomo e numele lui de afaceri.

—Zău că e straniu, a spus Davidson. Cu gândul numai la Heyst, și-a dat seama că poate ea știe și alte lucruri. Nu era o descoperire măruntă pentru cine se uita la doamna Schomberg. Nimeni nu o suspectase vreodată că ar avea o minte a ei, nici măcar puțină, vreun strop. Erai înclinat să te gândești că e un obiect—un automat, un manechin rudimentar, cu un mecansim de dat din cap în răstimpi și zâmbit prostește din când în când. Davidson s-a uitat la profilul ei cu nas turtit, obrazul supt și un ochi bulbucat ce privea în gol fără a clipi. S-a întrebat: „Chestia asta tocmai a vorbit? Are să vorbească din nou?" Era palpitantă, prin raritatea sa, încercarea de a

for the mere wonder of it, as trying to converse with a mechanism. A smile played about the fat features of Davidson; the smile of a man making an amusing experiment. He spoke again to her:

"But the other members of that orchestra were real Italians, were they not?"

Of course, he didn't care. He wanted to see whether the mechanism would work again. It did. It said they were not. They were of all sorts, apparently. It paused, with the one goggle eye immovably gazing down the whole length of the room and through the door opening on to the "piazza." It paused, then went on in the same low pitch:

"There was even one English girl."

"Poor devil!"—said Davidson. "I suppose these women are not much better than slaves really. Was that fellow with the dyed beard decent in his way?"

The mechanism remained silent. The

mecanism. Pe trăsăturile pline ale lui Davidson plutea un zâmbet; zâmbetul omului care face o experiență amuzantă. Îi vorbi din nou:

„Dar ceilalți membri ai orchestrei erau italieni adevărați, nu-i așa?"

Natural, puțin îi păsa. Voia numai să vadă dacă mecanismul avea să funcționeze din nou. Da, funcționă. Îi spuse că nu. Că erau, se pare, din toate neamurile. Se opri, privind cu ochiul bulbucat și imobil de-a lungul încăperii, prin ușa deschisă în „piazza". Apoi continuă, pe același ton scăzut:

„Era și o englezoaică printre ele."

„Nenorocita!" făcu Davidson. „Am impresia că femeile astea n-o duc mai bine decât sclavii. Omul ăla, cu barba vopsită, era măcar cumsecade de felul lui?"

Mecanismul nu răspunse. Sufletul

vorbi cu un mecanism. Un zâmbet s-a prefigurat pe trăsăturile grase ale lui Davidson; zâmbetul unui om ce face un experiment amuzant. I-a vorbit din nou:

—Dar restul membrilor orchestrei erau italieni adevărați, nu-i așa?

Firește, nu-l interesa. Voia să vadă dacă mecanismul va funcționa din nou. Și a funcționat. I-a spus că nu. Erau de toate felurile, se pare. S-a oprit, iar ochiul bulbucat și imobil a privit de-a lungul încăperii,prin ușa deschisă, până în „piazza". A continuat apoi pe același ton jos:

—Era chiar și o englezoaică.

—Biata fată! a spus Davidson. Mă gândesc că femeile astea n-o duc mai bine ca sclavii. Omul ăla cu barba vopsită era bun de felul lui?

Mecanismul nu a făcut un sunet.

sympathetic soul of Davidson drew its own conclusions.

"Beastly life for these women!" he said. "When you say an English girl, Mrs. Schomberg, do you really mean a young girl? Some of these orchestra girls are no chicks."

"Young enough," came the low voice out of Mrs. Schomberg's unmoved physiognomy.

Davidson, encouraged, remarked that he was sorry for her. He was easily sorry for people.

"Where did they go to from here?" he asked.

"She did not go with them. She ran away."

This was the pronouncement Davidson obtained next. It introduced a new sort of interest.

"Well! Well!" he exclaimed placidly; and then, with the air of a man who knows

compătimitor al lui Davidson trase singur concluziile.

„Dezgustătoare viața pentru bietele femei!" zise el.

„Când spuneți o englezoaică, vreți să spuneți realmente o tânără, doamnă Schomberg? Unele dintre fetele astea din orchestre nu mai sunt atât de fragede."

„Destul de tânără," sosi, pe ton scăzut, răspunsul de pe fizionomia imobilă a doamnei Schomberg.

Încurajat, Davidson spuse că-i părea rău de ea. I se întâmpla foarte des să-i pară rău după câte cineva.

„Unde-au plecat, de aici?" întrebă el.

„Ea n-a plecat cu ei. A fugit."

Asta era a doua declarație obținută de Davidson. Trezea un interes de-o altă categorie.

„Ca să vezi!" exclamă el placid; şi apoi, cu aerul unuia care ştie ce-i aia viața,

Sufletul compătimitor al lui Davidson a înțeles și singur concluzia.

—Viață de câine au femeile astea! a spus el. Când spuneți englezoaică, vreți să spuneți chiar o fată tânără, doamnă Schomberg? Unele din fetele astea din orchestre nu mai sunt de mult puștoaice.

—Destul de tânără, a venit vocea joasă de pe fizionomia neclintită a doamnei Schomberg.

Încurajat, Davidson a spus că o compătimea. Compătimea lesne oamenii.

—Încotro au luat-o de aici? a întrebat.

—Ea n-a plecat cu ei. A fugit.

Asta a fost declarația pe care Davidson a obținut-o ca răspuns. A trezit un alt soi de interes.

—Ca să vezi, a exclamat el placid. Iar apoi, cu aerul unuia care înțelege viața,

life: “Who with?” he inquired with assurance.

Mrs. Schomberg’s immobility gave her an appearance of listening intently. Perhaps she was really listening, but Schomberg must have been finishing his sleep in some distant part of the house. The silence was profound, and lasted long enough to become startling. Then, enthroned above Davidson, she whispered at last:

“That friend of yours.”

“Oh, you know I am here looking for a friend,” said Davidson hopefully. “Won’t you tell me—”

“I’ve told you.”

“Eh?”

A mist seemed to roll away from before Davidson’s eyes, disclosing something he could not believe.

“You can’t mean it!” he cried. “He’s not the man for it.” But the last words came out in a faint voice. Mrs. Schomberg never

întrebă cu îndrăzneală: „Cu cine?”

Imobilitatea îi dădea doamnei Schomberg o înfățişare care-ți lăsa impresia că ascultă cu mare atenție. Poate că asculta într-adevăr; dar Schomberg trebuia să-şi fi terminat somnul pe undeva printr-un colț îndepărtat al casei. Tăcerea era profundă și dură destul de mult ca să devină apăsătoare. Apoi, tronând deasupra lui Davidson, sfârşi prin a șopti:

„Cu prietenul dumneavoastră.”

„Oh, ştiți, am venit să caut pe-un prieten al meu,” zise Davidson plin de speranțe. „Nu vreți să-mi spuneți....”

„V-am spus doar.”

„Eh?”

De pe ochii lui Davidson părea că se ridică un val de ceață, lăsând să iasă la iveală ceva ce nu-i venea să creadă.

„Nu vreți să spuneți una ca asta!” exclamă el. „Nu-i om de aşa ceva!” Dar vorbele din urmă le rosti cu o voce stinsă.

a întrebat cu siguranță: „Cu cine?”

Imobilitatea doamnei Schomberg o făcea să pară că ascultă cu atenție. Poate chiar asculta, dar pesemne că Schomberg își încheiase somnul în vreo parte îndepărtată a casei. Liniștea era profundă și a durat destul cât să devină apăsătoare. Apoi, tronând deasupra lui Davidson, în cele din urmă i-a șoptit:

—Cu prietenul dumneavoastră.

—Ah, știți deci că-mi caut un prieten, a răspuns Davidson înflăcărat. Nu-mi spuneți vă rog...

—V-am spus deja.

—Cum?

O ceață a părut că se răspândește dinaintea ochilor lui Davidson, lăsând să se vadă ceva ce-i părea incredibil.

—Doar nu vorbiți serios! a strigat. N-ar face el așa ceva. Dar ultimele cuvinte au fost rostite cu o voce înăbușită. Doamna

moved her head the least bit. Davidson, after the shock which made him sit up, went slack all over.

"Heyst! Such a perfect gentleman!" he exclaimed weakly.

Mrs. Schomberg did not seem to have heard him. This startling fact did not tally somehow with the idea Davidson had of Heyst. He never talked of women, he never seemed to think of them, or to remember that they existed; and then all at once—like this! Running off with a casual orchestra girl!

"You might have knocked me down with a feather," Davidson told us some time afterward.

By then he was taking an indulgent view of both the parties to that amazing transaction. First of all, on reflection, he was by no means certain that it prevented Heyst from being a perfect gentleman, as before. He confronted our open grins or quiet

Doamna Schomberg nu-şi mişcase deloc capul. După şocul care-l făcuse să sară-n picioare, Davidson se muie de tot.

„Heyst! Un gentleman atât de impecabil!" rosti el moale.

Doamna Schomberg părea să nu-l fi auzit. Faptul acesta uluitor nu se prea potrivea cu ideea pe care şi-o făcuse el despre Heyst. Niciodată nu vorbise despre femei, niciodată nu lăsase impresia că se gândește la ele sau că-și amintește măcar de existența lor pe pământ; şi pe urmă, aşa dintr-o dată—în felul ăsta! Să fugă cu o fată dintr-o orchestră, aşa la întâmplare!

„M-ai fi putut da jos dintr-o suflare," spunea Davidson la câtva timp după aceea.

Ajunsese în momentul acela, să aibă un punct de vedere mult mai indulgent asupra ambelor părți implicate în această uluitoare comportare. În primul rând, stând şi reflectând, nu mai era deloc sigur că asta îl împiedica pe Heyst să fie

Schomberg nu și-a mișcat deloc capul. Davidson, după șocul care-l făcuse să se ridice în picioare, se înumiase de tot.

—Heyst! Un gentleman desăvârșit ca el! a spus cu glasul stins.

Doamna Schomberg părea să nu-l fi auzit. Acest fapt surprinzător cumva nu se potrivea cu ideea pe care Davidson o avea despre Heyst. Nu vorbea niciodată despre femei, nu părea că se gândește vreodată la ele, sau că-și amintește de existența lor; nicidecum toate odată—ca acum! Să fugă cu o fată oarecare dintr-o orchestră!

—Puteai să mă dobori cu o suflare, ne-a spus Davidson la o vreme după aceea.

Atunci privea deja cu indulgență cele două părți prinse în acea legătură uimitoare. În primul rând, după o reflecție, nu mai era deloc sigur că asta îl împiedica pe Heyst să fie un gentleman perfect, ca înainte. Ne înfrunta rânjetele vădite sau

smiles with a serious round face. Heyst had taken the girl away to Samburan; and that was no joking matter. The loneliness, the ruins of the spot, had impressed Davidson's simple soul. They were incompatible with the frivolous comments of people who had not seen it. That black jetty, sticking out of the jungle into the empty sea; these roof-ridges of deserted houses peeping dismally above the long grass! Ough! The gigantic and funereal blackboard sign of the Tropical Belt Coal Company, still emerging from a wild growth of bushes like an inscription stuck above a grave figured by the tall heap of unsold coal at the shore end of the wharf, added to the general desolation.

acelaşi perfect gentleman ca şi înainte. Opunea rânjetelor noastre făţişe sau zâmbetelor calme o faţă gravă şi rotundă. Heyst luase fata cu el în Samburan, și asta nu era o chestie de glumit. Solitudinea, ruinele de-acolo, impresionaseră sufletul candid al lui Davidson. Ele erau incompatibile cu comentariile frivole ale celor care nu le văzuseră. Debarcaderul acela negru, ieșind din junglă ca să se înfigă în marea pustie, crestele de acoperiş ale caselor părăsite apărând pe deasupra ierburilor înalte! Uf! Firma uriaşă şi funebră a Companiei Tropical Belt Coal ivindu-se şi acuma încă din hăţişul sălbatic al vegetației, ca o inscripție înfiptă deasupra unui mormânt reprezentat acolo de mormanele înalte de cărbune nevândut de la capătul dinspre uscat al schelei accentuau această impresie de dezolare generală.

zâmbetele liniștite cu un chip solemn și rotund. Heyst dusese fata în Samburan; și cu asta nu era de glumă. Singurătatea, ruinele din zonă, impresionaseră sufletul pur al lui Davidson. Erau incompatibile cu comentariile frivole ale oamenilor care nu le văzuseră. Debarcaderul acela negru, ieșind din junglă înspre marea goală; crestele acoperișurilor de pe casele părăsite ivindu-se trist peste vegetația înaltă! Of! Giganticul și lugubrul semn al Companiei Tropical Belt Coal, încă ieșind dintr-un grup de tufişuri sălbatice, ca o inscripție prinsă unui mormânt reprezentat de înaltul morman de cărbune nevândut de la capătul dinspre uscat al debarcaderului, creșteau dezolarea generală.

Thus the sensitive Davidson. The girl must have been miserable indeed to

Așa cu sensibilul Davidson. Fata trebuie să fi fost nefericită de tot ca să

Așa era sensibilul Davidson. Fata trebuie să fi fost tare nefericită ca să-l

follow such a strange man to such a spot. Heyst had, no doubt, told her the truth. He was a gentleman. But no words could do justice to the conditions of life on Samburan. A desert island was nothing to it. Moreover, when you were cast away on a desert island—why, you could not help yourself; but to expect a fiddle-playing girl out of an ambulant ladies' orchestra to remain content there for a day, for one single day, was inconceivable. She would be frightened at the first sight of it. She would scream.

The capacity for sympathy in these stout, placid men! Davidson was stirred to the depths; and it was easy to see that it was about Heyst that he was concerned. We asked him if he had passed that way lately.

"Oh, yes. I always do—about half a mile off."

"Seen anybody about?"

urmeze un bărbat necunoscut într-un asemenea loc. Heyst, fără îndoială, îi spusese adevărul. Era gentleman. Dar nu există cuvinte să poată reda condiţiile de viaţă din Samburan. O insulă pustie nu însemna nimic în comparaţie cu asta. Ceva mai mult—când erai aruncat pe o insulă pustie—oricum, n-aveai ce face; dar să te aştepţi ca o fată care cântă la vioară, fugită dintr-o orchestră ambulantă de femei, să stea acolo o singură zi, mulţumită, era de neconceput. S-ar speria din prima clipă. Ar ţipa.

Ce capacitate de simpatie în oamenii ăştia graşi, placizi! Davidson era tulburat până-n străfunduri, şi era uşor de văzut că din cauza lui Heyst era îngrijorat. L-am întrebat dacă mai trecuse pe-acolo de curând.

„Oh, da, desigur. Întotdeauna trec—cam la o jumătate de milă depărtare."

„Ai zărit ceva pe-acolo?"

urmeze pe un străin în așa un loc. Heyst fără îndoială că îi spusese adevărul. Era un gentleman. Dar nu existau cuvinte care să poată descrie viața în Samburan. Nu se putea compara cu o insulă pustie. Mai mult, când ai fost alungat pe o insulă pustie—ei bine, nu-ți stă în putere să pleci; dar să te aștepți ca o violonistă dintr-o orchestră ambulantă de femei să rămână acolo chiar și o zi, e de neconceput. S-ar speria doar s-o vadă. Ar țipa.

Capacitatea de simpatie a acestor bărbați robuști și placizi! Davidson era profund agitat; și era lesne de văzut că își făcea griji pentru Heyst. L-am întrebat dacă mai trecuse pe acolo recent.

—Ah, da, mereu o fac—la vreo jumătate de milă distanță.

—Și ai văzut pe cineva?

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

"No, not a soul. Not a shadow."

"Did you blow your whistle?"

"Blow the whistle? You think I would do such a thing?"

He rejected the mere possibility of such an unwarrantable intrusion. Wonderfully delicate fellow, Davidson!

"Well, but how do you know that they are there?" he was naturally asked.

Heyst had entrusted Mrs. Schomberg with a message for Davidson—a few lines in pencil on a scrap of crumpled paper. It was to the effect that an unforeseen necessity was driving him away before the appointed time. He begged Davidson's indulgence for the apparent discourtesy. The woman of the house—meaning Mrs. Schomberg—would give him the facts, though unable to explain them, of course.

"What was there to explain?"

„Nu, nici țipenie de om. Nicio umbră."

„Ai fluierat?"

„Să fluier? Mă crezi în stare de-așa ceva?"

Respingea pur şi simplu posibilitatea unei atât de nejustificate indiscreții. De-o admirabilă delicatețe, Davidson ăsta!

„Bine, dar de unde știi că-s acolo?" a pornit în mod firesc, întrebarea.

Heyst încredințase doamnei Schomberg un mesaj pentru Davidson—câteva rânduri cu creionul pe o bucățică de hârtie mototolită. O situație neprevăzută îl silea să plece înainte de timpul convenit. Făcea apel la indulgența lui Davidson pentru această aparentă lipsă de politețe. Stăpâna casei—voia să spună doamna Schomberg—îi va relata cele întâmplate, cu toate că, natural, nu va fi în stare să i le explice.

„Ce era de explicat?" se minuna

—Nu, nici țipenie de om. Nici măcar o umbră.

—Ai fluierat să te audă?

—Să fluier? Crezi că aș face eu așa ceva?

Refuza posibilitatea unei asemenea intruziuni neîntemeiate. Grozav de delicat, Davidson ăsta!

—Bine, dar cum știi că-s acolo? a fost întrebat, cum era de așteptat.

Heyst îi încredințase doamnei Schomberg un mesaj pentru Davidson—câteva rânduri cu creionul pe o bucățică de hârtie mototolită. Spunea că o necesitate neprevăzută îl obliga să plece înainte de ora stabilită. Îi cerea lui Davidson să fie îngăduitor în fața aparentei lipse de tact. Stăpâna casei—adică doamna Schomberg—urma să îi povestească întâmplările, fără a putea să i le explice, bineînțeles.

—Ce era de explicat? s-a întrebat

wondered Davidson dubiously.

"He took a fancy to that fiddle-playing girl, and—"

"And she to him, apparently," I suggested.

"Wonderfully quick work," reflected Davidson. "What do you think will come of it?"

"Repentance, I should say. But how is it that Mrs. Schomberg has been selected for a confidante?"

For indeed a waxwork figure would have seemed more useful than that woman whom we all were accustomed to see sitting elevated above the two billiard-tables—without expression, without movement, without voice, without sight.

"Why, she helped the girl to bolt," said Davidson turning at me his innocent eyes, rounded by the state of constant amazement in which this affair had left him, like those shocks of terror or sorrow

Davidson cu un aer de îndoială.

„I-a plăcut o fată care cânta la vioară şi..."

„S-ar părea că şi el ei," am spus eu.

„Teribil de repede lucrat," reflectă Davidson. „Ce crezi c-o să iasă de-aici?"

„Căinţă aş zice. Dar cum se face c-a ales-o pe doamna Schomberg drept confidentă?"

Pentru că, indiscutabil, un manechin de ceară ar fi părut mai util decât femeia asta pe care toţi ne deprinsesem s-o vedem şezând la înălţime, privind de sus două mese de biliard—fără expresie, nemişcată, mută, oarbă.

„Păi cum, ea a ajutat fata s-o şteargă," zise Davidson întorcând spre mine ochii lui nevinovaţi, rotunjiţi de starea de continuă uluire în care-l lăsase afacerea asta, cum unele şocuri sau

Davidson cu suspiciune.

—I-a plăcut acea violonistă și...

—Și el ei, s-ar părea, am sugerat eu.

—Ce treabă rapidă, s-a gândit Davidson. Ce crezi că va ieși din asta?

—Pocăință, aș spune eu. Dar cum se face că doamna Schomberg a fost aleasă drept confidentă?

Fiindcă într-adevăr o figurină de ceară ar fi părut mai folositoare decât acea femeie, pe care toți eram obișnuiți să o vedem șezând undeva la înălțime peste două mese de biliard—fără expresie, fără mișcare, fără glas, fără căutătură.

—Păi, a ajutat-o pe fată să fugă, a spus Davidson întorcându-și către mine ochii inocenți, conturați de starea de uimire constantă în care îl adusese această poveste, ca unele șocuri sau suferințe ce le

which sometimes leave their victim afflicted by nervous trembling. It looked as though he would never get over it.

"Mrs. Schomberg jerked Heyst's note, twisted like a pipe-light, into my lap while I sat there unsuspecting," Davidson went on. "Directly I had recovered my senses, I asked her what on earth she had to do with it that Heyst should leave it with her. And then, behaving like a painted image rather than a live woman, she whispered, just loud enough for me to hear:

"I helped them. I got her things together, tied them up in my own shawl, and threw them into the compound out of a back window. I did it."

"That woman that you would say hadn't the pluck to lift her little finger!" marvelled Davidson in his quiet, slightly panting voice. "What do you think of that?"

I thought she must have had some

nenorociri îşi lasă victimele cu un tremur nervos. Aveai impresia că nu o să se mai vindece niciodată.

„Doamna Schomberg mi-a aruncat în poală, când nici nu gândeam, biletul lui Heyst, răsucit tocmai bine ca să-mi aprind pipa cu el," continuă Davidson. „Îndată ce mi-am revenit, am întrebat-o ce Doamne-iartă-mă a avut ea de-a face cu afacerea asta, pentru ca Heyst să-i lase ei biletul. Şi atunci, comportându-se mai curând ca o imagine pictată decât ca o femeie în carne şi oase, mi-a şoptit, doar atât de tare cât să pot auzi numai eu:

„I-am ajutat. I-am adunat lucrurile ei, le-am legat într-un șal de-al meu și le-am aruncat pe fereastra din dos, afară în curte. Asta am făcut!"

„Femeia asta, care-ai fi zis că n-are curaj nici să-şi mişte degetul cel mic!" se minuna Davidson cu glasul lui domol, uşor gâfâit. „Ce spui despre treaba asta?"

Cred că ea avusese un oarecare

dau victimelor un tremur nervos. Părea că nu-și va mai reveni niciodată.

—Doamna Schomberg mi-a azvârlit în poală, cât stăteam acolo nebănuitor, biletul lui Heyst, mototolit numai bine pentru a-ți aprinde pipa cu el, a continuat Davidson. Imediat ce mi-am venit în fire, am întrebat-o ce Dumnezeu făcuse de i-l încredințase Heyst ei. Și atunci, purtându-se ca o imagine pictată mai degrabă decât ca o femeie în viață, mi-a șoptit, atât de tare cât să pot auzi numai eu:

—I-am ajutat. I-am strâns lucrurile, i le-am legat chiar în șalul meu și le-am aruncat în curte printr-o fereastră din spate. Da, chiar așa.

—Femeia aia, de care-ai fi zis că nu îndrăznește să miște un deget! se minuna Davidson cu vocea lui liniștită, gâfâind ușor. Ce părere ai despre asta?

Eu m-am gândit că trebuie să fi avut

interest of her own to serve. She was too lifeless to be suspected of impulsive compassion. It was impossible to think that Heyst had bribed her. Whatever means he had, he had not the means to do that. Or could it be that she was moved by that disinterested passion for delivering a woman to a man which in respectable spheres is called matchmaking?—a highly irregular example of it!

"It must have been a very small bundle," remarked Davidson further.

"I imagine the girl must have been specially attractive," I said.

"I don't know. She was miserable. I don't suppose it was more than a little linen and a couple of those white frocks they wear on the platform."

Davidson pursued his own train of thought. He supposed that such a thing had never been heard of in the history of the tropics. For where could you find anyone to steal a girl out of an orchestra? No doubt

interes personal. Prea era lipsită de viață ca s-o poți bănui de impulsuri de compasiune. Era imposibil să crezi că Heyst o cumpărase. De orice mijloace ar fi dispus, nu dispunea de suficiente pentru aşa ceva. Sau să fi fost oare faptul că o mişcase pasiunea asta dezinteresată de a elibera o femeie, la un bărbat care în cercuri respectabile era numit o partidă?—exemplu cu totul contrar regulei!

„Trebuie să fi fost o boccea foarte mică," observă Davidson mai departe.

„Îmi închipui că fata trebuie să fi fost foarte drăguță," am spus eu.

„Nu știu. Era nefericită. Presupun că n-avea mai mult decât ceva rufărie și vreo două din rochiile alea albe pe care le poartă pe estradă."

Davidson își urma firul gândurilor. Îşi imagina că un asemenea lucru nu se mai pomenise niciodată în istoria tropicelor. Unde să găseşti pe cineva care să răpească o fată dintr-o orchestră? Da,

ea un interes personal. Era prea lipsită de vlagă ca s-o bănuiești de compasiune compulsivă. Era imposibil ca Heyst s-o fi mituit. Orice mijloace ar fi avut, asta tot nu putea s-o facă. Sau se poate să fi fost mișcată de acea pasiune altruistă de a îndruma o femeie către un bărbat, ce în sferele respectabile se cheamă pețit?—un exemplu foarte neobișnuit de așa ceva!

—Trebuie să fi fost un pachet foarte mic, a mai remarcat Davidson.

—Îmi imaginez că fata trebuie să fi fost deosebit de atrăgătoare, am zis eu.

—Nu știu. Era nefericită. Nu cred să fi avut mai mult de ceva rufărie și vreo două rochii albe, cum poartă pe scenă.

Davidson își urma propriul lanț de idei. Se gândea că un asemenea lucru nu mai fusese pomenit vreodată în istoria tropicelor. Fiindcă unde ai găsi pe cineva să fure o fată dintr-o orchestră? Fără îndoială

fellows here and there took a fancy to some pretty one—but it was not for running away with her. Oh dear no! It needed a lunatic like Heyst.

"Only think what it means," wheezed Davidson, imaginative under his invincible placidity. "Just only try to think! Brooding alone on Samburan has upset his brain. He never stopped to consider, or he couldn't have done it. No sane man... How is a thing like that to go on? What's he going to do with her in the end? It's madness."

"You say that he's mad. Schomberg tells us that he must be starving on his island; so he may end yet by eating her," I suggested.

Mrs. Schomberg had had no time to enter into details, Davidson told us. Indeed, the wonder was that they had been left alone so long. The drowsy afternoon was slipping by. Footsteps and voices

desigur, se găseau pe ici, pe colo indivizi să placă vreuna mai nostimă—dar nu să fugă cu ea. Oh, nu, Doamne fereşte! Pentru asta trebuia un smintit ca Heyst.

„Închipuieşte-ți numai ce-nseamnă asta," rosti astmatic Davidson, plin de imaginație sub placiditatea sa invincibilă. „Încearcă numai să-ți imaginezi! Zăcutul de unul singur în Samburan i-a tulburat mintea. Nici n-a examinat situația, că altminteri n-ar fi făcut, ce-a făcut. Niciun om în toate mințile...Cum o să poată să meargă o chestie ca asta? Ce-o să facă cu ea, la urma urmei? E nebunie curată."

„Dumneata zici că-i nebun. Schomberg spune că probabil moare de foame, acolo pe insulă, aşa că-n cele din urmă poate c-o s-o mănânce," am spus eu.

Doamna Schomberg n-a avut timp să intre în amănunte, ne-a spus Davidson. Desigur, minunea era că rămăseseră singuri atâta vreme. Somnolența după-amiezii se risipea. Se auzea zgomot de

că oamenii de pe aici se îndrăgosteau de câte o fată drăguță—dar nu să fugă cu ea. Asta nu! Numai un nebun ca Heyst putea face asta.

—Gândește-te doar ce presupune, a spus șuierat Davidson, imaginativ sub placiditatea lui de neînfrânt. Încearcă doar să-ți imaginezi! Zăbovitul de unul singur în Samburan i-a deranjat creierul. N-a analizat problema deloc, altfel n-ar fi făcut-o. Niciun om în fire... Cum poate așa ceva să meargă? Ce-o să facă cu ea, până la urmă? E o nebunie.

—Dumneata ne spui că e nebun. Schomberg ne spune că probabil moare de foame pe insula lui; așa că ar putea în cele din urmă s-o mănânce, am sugerat.

Doamna Schomberg n-a avut timp să intre în detalii, ne-a spus Davidson. De fapt, era de mirare că fuseseră lăsați singuri atât de mult timp. După-amiaza moleșitoare era pe sfârșite. Pași și sunet de

resounded on the verandah—I beg pardon, the piazza; the scraping of chairs, the ping of a smitten bell. Customers were turning up. Mrs. Schomberg was begging Davidson hurriedly, but without looking at him, to say nothing to any one, when on a half-uttered word her nervous whisper was cut short. Through a small inner door Schomberg came in, his hair brushed, his beard combed neatly, but his eyelids still heavy from his nap. He looked with suspicion at Davidson, and even glanced at his wife; but he was baffled by the natural placidity of the one and the acquired habit of immobility in the other.

"Have you sent out the drinks?" he asked surlily.

She did not open her lips, because just then the head boy appeared with a loaded tray, on his way out. Schomberg went to the door and greeted the customers outside, but did not join them. He remained blocking half the doorway, with his back to

paşi, voci pe verandă—pardon, în „piazza", hârșâit de scaune, clinchetul unui clopoțel agitat. Apăreau clienți. Repede, fără să se uite la el, doamna Schomberg îl rugă pe Davidson să nu spună nimic nimănui, când şoptitul ei nervos fu retezat la mijlocul unui cuvânt. Pe o ușă mică interioară intrase Schomberg, periat pe cap, cu barba frumos pieptănată, dar cu pleoapele încă umflate de somn. Se uită bănuitor la Davidson şi arunca o privire chiar și neveste-si, dar fu deconcertat de placiditatea naturală a unuia și de deprinderea însuşită a imobilității celeilalte.

„Ai trimis băuturile afară?" întrebă el morocănos.

Ea nu-şi dezlipi buzele, pentru că tocmai în momentul acela oberul apăru cu o tavă încărcată îndreptându-se spre verandă. Schomberg se duse la uşă şi salută clienții de afară, dar nu li se alătură. Rămase acolo, blocând jumătate din

voci se auzeau pe verandă—mă scuzați, în „piazza"; hârșâitul scaunelor, clinchetul unui clopoțel atins. Apăreau clienții. Doamna Schomberg l-a implorat agitată pe Davidson, dar fără a-l privi în ochi, să nu spună nimic nimănui, când șoapta ei nervoasă a fost întreruptă la mijlocul unui cuvânt. Pe o ușă interioară mică a intrat Schomberg, cu părul periat, cu barba pieptănată bine, dar cu pleoapele încă grele de la somn. L-a privit cu suspiciune pe Davidson, și i-a aruncat o privire chiar și nevestei; dar a fost năucit de placiditatea naturală a unuia și de obiceiul dobândit al imobilității celeilalte.

—Ai trimis băuturile afară? a întrebat înfumurat.

Buzele ei au rămas încleștate, fiindcă tocmai în acel moment chelnerul-șef a apărut cu o tavă plină, în drum spre ieșire. Schomberg s-a dus la ușă și i-a salutat pe clienții de afară, dar nu li s-a alăturat. A rămas în dreptul ușii, acoperind

the room, and was still there when Davidson, after sitting still for a while, rose to go. At the noise he made Schomberg turned his head, watched him lift his hat to Mrs. Schomberg and receive her wooden bow accompanied by a stupid grin, and then looked away. He was loftily dignified. Davidson stopped at the door, deep in his simplicity.

“I am sorry you won’t tell me anything about my friend’s absence,” he said. “My friend Heyst, you know. I suppose the only course for me now is to make inquiries down at the port. I shall hear something there, I don’t doubt.”

“Make inquiries of the devil!” replied Schomberg in a hoarse mutter.

Davidson’s purpose in addressing the hotel-keeper had been mainly to make Mrs. Schomberg safe from suspicion; but he

intrare, cu spatele spre sală, şi era încă acolo când Davidson, după ce şezuse nemişcat o vreme, se ridică să plece. L-a zgomotul pe care-l făcu, Schomberg întoarse capul, îl privi cum scoate pălăria către doamna Schomberg şi primeşte în schimb gestul ei țeapăn din cap însoțit de un zâmbet nerod, apoi se uită în altă parte. Afişa o demnitate trufaşă. În uşă, Davidson se opri cu profunda sa candoare:

„Îmi pare foarte rău că nu vrei să-mi spui nimic despre absența prietenului meu,” zise el. „Prietenul meu Heyst, ştii. Mă gândesc că acuma, singurul lucru ce-mi rămâne de făcut e să fac investigații jos, în port. Acolo cu siguranță că am să aflu ceva.”

„Investigații la dracu!” răspunse Schomberg cu un mormăit răguşit.

Scopul lui Davidson, când se adresase hotelierului, fusese în special s-o scape pe doamna Schomberg de orice

jumătate din intrare, cu spatele la cameră, și tot acolo era când Davidson, după ce a stat neclintit o vreme, s-a ridicat să plece. Schomberg și-a întors capul spre sunetul pe care-l făcuse Davidson, l-a privit cum își ridică pălăria în fața doamnei Schomberg și primește în schimb înclinarea ei rigidă, acompaniată de un zâmbet prostesc, apoi s-a uitat în altă parte. Era de o demnitate trufașă. Davidson s-a oprit la ușă, cu profunda sa nevinovăție.

—Regret că nu îmi spuneți nimic despre absența prietenului meu, a zis el. Știți, prietenul meu Heyst. Presupun că nu-mi rămâne decât să fac cercetări jos, în port. Acolo sigur voi afla ceva, nu mă îndoiesc.

—Dracu’ să-l ia! i-a răspuns Schomberg, bodogănind aspru.

Scopul lui Davidson în a vorbi cu hotelierul fusese în principal să o pună pe doamna Schomberg la adăpost de

would fain have heard something more of Heyst's exploit from another point of view. It was a shrewd try. It was successful in a rather startling way, because the hotel-keeper's point of view was horribly abusive. All of a sudden, in the same hoarse sinister tone, he proceeded to call Heyst many names, of which "pig-dog" was not the worst, with such vehemence that he actually choked himself. Profiting from the pause, Davidson, whose temperament could withstand worse shocks, remonstrated in an undertone:

"It's unreasonable to get so angry as that. Even if he had run off with your cash-box—"

The big hotel-keeper bent down and put his infuriated face close to Davidson's.

"My cash-box! My—he—look here, Captain Davidson! He ran off with a girl. What do I care for the girl? The girl is

bănuială; dar ar fi fost încântat să mai afle ceva despre isprava lui Heyst şi din alt punct de vedere. Era subtilă, încercarea. Şi a avut succes de o manieră cu totul surprinzătoare, pentru că punctul de vedere al hotelierului era insultător la culme. Dintr-odată, cu acelaşi ton răguşit, sinistru, începu să-l invectiveze în fel şi chip, şi „porc de câine" nu era termenul cel mai grav, toate cu o asemenea vehemenţă încât aproape că se sufoca. Profitând de pauza asta, Davidson, al cărui temperament putea rezista şi la şocuri mai violente, protestă în surdină:

„Este exagerat să te înfurii în halul ăsta. Chiar dac-ar fi fugit cu casa de bani..."

Masivul hotelier se aplecă să-şi apropie faţa-i furibundă de a lui Davidson.

„Casa mea de bani! Casa ...el...ascultă, căpitane Davidson! A fugit cu o fată! Ce-mi pasă mie de fată?! Fata

suspiciuni; dar cu plăcere ar mai fi ascultat o vorbă despre ispravele lui Heyst, poate dintr-un alt punct de vedere. Fusese o încercare vicleană. Și a avut succes într-o manieră foarte neașteptată, fiindcă punctul de vedere al hotelierului era îngrozitor de injurios. Din senin, pe același ton răgușit, sinistru, începuse să-l facă pe Heyst în toate felurile, dintre care „porc de câine" nu era cea mai mare insultă, și o făcuse cu așa o vehemență că aproape se înecase. Profitând de răstimp, Davidson, al cărui temperament putea să reziste unor șocuri și mai intense, a protestat în șoaptă:

—Nu e rezonabil să vă enervați așa de tare. Nici de-ar fi fugit cu încasările...

Înaltul hotelier s-a îndoit, apropiindu-și fața înfuriată de cea a lui Davidson.

—Încasările mele! Care... el... fii atent, Căpitane Davidson! A fugit cu o fată! Fata nu-nseamnă nimic, ce-mi pasă mie de

nothing to me."

He shot out an infamous word which made Davidson start. That's what the girl was; and he reiterated the assertion that she was nothing to him. What he was concerned for was the good name of his house. Wherever he had been established, he had always had "artist parties" staying in his house. One recommended him to the others; but what would happen now, when it got about that leaders ran the risk in his house—his house—of losing members of their troupe? And just now, when he had spent seven hundred and thirty-four guilders in building a concert-hall in his compound. Was that a thing to do in a respectable hotel? The cheek, the indecency, the impudence, the atrocity! Vagabond, impostor, swindler, ruffian, *schwein-hund*!

He had seized Davidson by a button of his coat, detaining him in the doorway, and exactly in the line of Mrs. Schomberg's

nu-nseamnă nimic pentru mine!"

Şi şuieră o vorbă infamă, care-l făcu pe Davidson să tresară. Asta era fata! Şi reiteră afirmația că pe el fata nu-l privea câtuşi de puțin. Ce-l privea pe el era bunul mers al hotelului său. Oriunde-a fost el stabilit, peste tot au stat la el trupe de artişti! Una îl recomanda alteia; dar acum, când conducătorii riscau să-şi piardă în casa lui—în casa lui—membri ai trupei, ce se va mai întâmpla? Şi asta tocmai acum când cheltuise şapte sute şi treizeci şi patru de guldeni ca să-şi construiască în curte o sală de concert. Ăsta era un lucru care să se petreacă într-un hotel respectabil? Ce neobrăzare, ce imoralitate, ce neruşinare, ce oroare! Vagabond, impostor, escroc, bădăran, *Schweine-hund*!

Îl apucase pe Davidson de un nasture al hainei, reținându-l în uşă, exact în dreptul privirii împietrite a doamnei

fată?

A aruncat un cuvânt scandalos, care l-a făcut pe Davidson să tresară. Asta era fata; și a reiterat afirmația categorică cum că ea nu însemna nimic pentru el. Ce îl preocupa pe el era renumele hotelului său. Oriunde se așeza, avea mereu „grupuri de artiști" în gazdă. Un grup îl recomanda altora; dar ce se va întâmpla acum, când se va afla că liderii grupurilor riscau—în casa lui—să-și piardă membri din trupă? Și tocmai acum, când cheltuise șapte sute treizeci și patru de guldeni pentru construirea unei săli de concerte în curte. Era ăsta un lucru de făcut în hotelul său respectabil? Ce neobrăzare, ce indecență, ce nerușinare, ce atrocitate! Vagabond, impostor, escroc, sălbatic, *schwein-hund*!

Îl apucase pe Davidson de unul din nasturii hainei, reținându-l în ușă, tocmai în calea privirii de piatră a doamnei

stony gaze. Davidson stole a glance in that direction and thought of making some sort of reassuring sign to her, but she looked so bereft of senses, and almost of life, perched up there, that it seemed not worth while. He disengaged his button with firm placidity. Thereupon, with a last stifled curse, Schomberg vanished somewhere within, to try and compose his spirits in solitude. Davidson stepped out on the verandah. The party of customers there had become aware of the explosive interlude in the doorway. Davidson knew one of these men, and nodded to him in passing; but his acquaintance called out:

"Isn't he in a filthy temper? He's been like that ever since."

The speaker laughed aloud, while all the others sat smiling. Davidson stopped.

"Yes, rather." His feelings were, he told us, those of bewildered resignation; but of course that was no more visible to the

Schomberg. Davidson îşi aruncă ochii spre ea, cu gândul să-i facă un semn liniştitor, dar ea arăta atât de lipsită de simțire, aproape lipsită de viață chiar, cocoțată acolo sus, încât i se păru că nu merită. Îşi eliberă nasturele cu o placiditate fermă. După care, cu o ultimă înjurătură şuierată, Schomberg dispăru undeva înăuntru, să încerce să-şi revină în fire în solitudine. Davidson ieși pe verandă. Clienții de-afară remarcaseră interludiul lui din prag. Pe unul dintre ei Davidson îl cunoștea şi, în trecere îl salută. Dar cunoştința lui îl strigă:

„E într-o dispoziție infectă, nu? Aşa-i de când cu chestia..."

Cel care vorbise râse zgomotos, în timp ce toți ceilalți zâmbeau. Davidson se opri.

„Da, destul de scârboasă." Sentimentele lui erau de tulburare resemnată, ne-a spus el, dar, natural,

Schomberg. Davidson a aruncat o privire înspre ea și s-a gândit să-i facă un soi de semn reconfortant, dar părea atât de lipsită de simțire, aproape de viață pe de-a întregul, cocoțată acolo, încât nu merita efortul. Și-a eliberat nasturele cu placiditate fermă. După aceasta, cu un ultim blestem bombănit, Schomberg a dispărut undeva înăuntru, să încerce să se adune în solitudine. Davidson a ieșit pe verandă. Grupul de clienți de acolo observase schimbul explosiv de replici din prag. Davidson îl cunoștea pe unul din acei oameni, și l-a salutat din cap în trecere; dar cunoștința lui i-a strigat:

—Nu că-i într-o dispoziție urâtă? Așa-i încă de când...

Omul a început să râdă tare, în timp ce restul zâmbeau.

—Cam da. Sentimentele lui, ne-a povestit, erau de resemnare tulburată; dar erau, desigur la fel de evidente celorlalți ca

others than the emotions of a turtle when it withdraws into its shell.

“It seems unreasonable,” he murmured thoughtfully.

“Oh, but they had a scrap!” the other said.

“What do you mean? Was there a fight!—a fight with Heyst?” asked Davidson, much perturbed, if somewhat incredulous.

“Heyst? No, these two—the bandmaster, the fellow who’s taking these women about and our Schomberg. Signor Zangiacomo ran amuck in the morning, and went for our worthy friend. I tell you, they were rolling on the floor together on this very verandah, after chasing each other all over the house, doors slamming, women screaming, seventeen of them, in the dining-room; Chinamen up the trees—Hey, John? You climb tree to see the fight, eh?”

pentru alții nu erau mai vizibile decât ale broaştei țestoase când se retrage în carapace.

„Pare puțin exagerat,” murmură el, pe gânduri.

„Oh, da’ a fost o păruială...!” zise celălalt.

„Ce vrei să spui? S-au bătut? S-a bătut cu Heyst?!” întrebă Davidson teribil de tulburat, cu toate că nu-i prea venea să creadă.

„Cu Heyst? Nu, ceilalți doi, capelmaistrul, ăla care ținea femeile. Şi Schomberg al nostru. Signor Zangiacomo era ca nebun de furie în dimineața aia şi s-a dus după neprețuitul nostru amic. Ascultă-mă ce-ți spun: se rostogoleau încleştați aici pe jos, pe veranda asta, după ce fugiseră prin toată casa, cu uși trântite, cu femei țipând, toate șaptesprezece, în sufragerie; chinezii se cățăraseră în pomi.—Hei, John, te urcaseşi în pom să priveşti la luptă, ai?

ale unei țestoase când se retrage în carapace.

—Nu e prea rezonabil, a murmurat gânditor.

—O, dar s-au încăierat! i-au spus ceilalți.

—Ce spuneți, a fost o bătaie? Cu Heyst? a întrebat Davidson, deranjat profund, deși cam bănuitor.

—Heyst? Nu, ăștia doi—conducătorul trupei, individul care le plimbă pe femeile astea, și Schomberg al nostru. Signor Zangiacomo a pornit dimineața curpins de furie, a sărit la distinsul nostru prieten. Îți spun, se rostogoleau pe podea chiar pe verandă aici, după ce s-au alergat în toată casa, cu uși trântite, cu femei țipând, șaptesprezece la număr, în sufragerie; chinezii se cocoțaseră în copaci—Hei, John! Te-ai urcat în copac să vezi bătaia, ei?

The boy, almond-eyed and impassive, emitted a scornful grunt, finished wiping the table, and withdrew.

"That's what it was—a real, go-as-you-please scrap. And Zangiacomo began it. Oh, here's Schomberg. Say, Schomberg, didn't he fly at you, when the girl was missed, because it was you who insisted that the artists should go about the audience during the interval?"

Schomberg had reappeared in the doorway. He advanced. His bearing was stately, but his nostrils were extraordinarily expanded, and he controlled his voice with apparent effort.

"Certainly. That was only business. I quoted him special terms and all for your sake, gentlemen. I was thinking of my regular customers. There's nothing to do in the evenings in this town. I think, gentlemen, you were all pleased at the opportunity of hearing a little good music; and where's the harm of offering a

Chelnerul cu ochii migdalaţi, impasibil, emise un mormăit plin de dispreţ, termină de şters masa şi se retrase.

„Asta a fost—o bătaie care-pe-care. Zangiacomo a-nceput-o. Oh, uite-l pe Schomberg. Ascultă, Schomberg, nu s-a repezit la dumneata, când a văzut că lipseşte fata, pentru că dumneata fuseseşi acela care a insistat ca artistele să circule pe la mese în timpul pauzelor?"

Schomberg reapăruse în prag. Făcu căţiva paşi inainte. Ţinuta lui era impozantă, dar nările îi erau dilatate extraordinar şi făcea vădite eforturi de a-şi stăpâni vocea.

„Desigur. Era chestie de afaceri. I-am făcut condiţii speciale. Şi asta de dragul dumneavoastră, dom'lor. Mă gândeam la clienţii mei permanenţi. Nu-i nimic de făcut, serile în oraşul ăsta. Mă gândeam, dom'lor, că v-ar face plăcere să aveţi ocazia să ascultaţi puţină muzică bună; şi ce poate fi rău în a oferi un sirop

Băiatul, cu ochii migdalați și indiferent a emis un mormăit disprețuitor, a terminat de șters masa și s-a retras.

—Asta a fost, o încăierare sănătoasă, bărbătească. Și Zangiacomo a început-o. O, iată-l pe Schomberg. Spune, Schomberg, n-a sărit la tine, când a văzut că lipsește fata, fiindcă tu ai insistat ca artiștii să se amestece cu spectatorii la pauză?

Schomberg reapăruse în prag. S-a apropiat. Statura-i era demnă, dar nările-i erau extraordinar de umflate, și-și controla vocea cu un efort vizibil.

—Cu siguranță. Erau doar afaceri. I-am pus condiții speciale. Și totul de dragul vostru, domnilor. Mă gândeam la clienții mei obșinuiți. Nu-i nimic de făcut serile în oraș. Cred, domnilor, că ați fost cu toții mulțumiți de oportunitatea de a auzi niște muzică bună; și care-i paguba dacă oferi un sirop de grenadină unei artiste? Dar

grenadine, or what not, to a lady artist? But that fellow—that Swede—he got round the girl. He got round all the people out here. I've been watching him for years. You remember how he got round Morrison."

He changed front abruptly, as if on parade, and marched off. The customers at the table exchanged glances silently. Davidson's attitude was that of a spectator. Schomberg's moody pacing of the billiard-room could be heard on the verandah.

"And the funniest part is," resumed the man who had been speaking before—an English clerk in a Dutch house—"the funniest part is that before nine o'clock that same morning those two were driving together in a gharry down to the port, to look for Heyst and the girl. I saw them rushing around making inquiries. I don't know what they would have done to the girl, but they seemed quite ready to fall upon your Heyst, Davidson, and kill him on the quay."

sau ceva unei artiste? Dar individul ăla—suedezul ăla—a sucit capul fetei. A sucit capul tuturor de pe-aici. De ani de zile am fost cu ochii pe el. V-aduceți aminte cum i-a sucit capul lui Morrison?"

Schimbă de front brusc, parc-ar fi fost la paradă, şi plecă. Clienții de la masă se priviră în tăcere. Atitudinea lui Davidson era aceea a unui spectator. Paşii de om prost dispus se auzeau din sala de bilard până pe verandă.

„Şi ce-i mai caraghios," reluă cel care vorbise înainte—un englez funcționar la o firmă olandeză—„ce-i mai caraghios e că în aceeaşi dimineață, înainte de nouă, cei doi se duceau împreună într-o birjă jos în port să-i caute pe Heyst și pe fată. I-am văzut repezindu-se de colo până colo întrebând. Nu ştiu ce i-ar fi făcut fetei dar, ascultă-mă Davidson, dacă dădeau peste Heyst îl ucideau acolo pe cheu; aşa arătau."

individul ăla—suedezul ăla—a dus-o cu vorba pe fată. A dus cu vorba pe toată lumea de pe aici. Îl urmăresc de ani de zile. Vă amintiți cum l-a dus cu vorba pe Morrison.

S-a întors dintr-odată pe călcâie, de parcă era la paradă, și a plecat. Clienții de la masă au schimbat priviri în tăcere. Atitudinea lui Davidson era de spectator. Pașii agitați ai lui Schomberg se auzeau din camera de biliard până pe verandă.

—Și partea cea mai amuzantă este, a reluat povestirea cel care vorbise mai devreme—un englez funcționar la o firmă olandeză—partea cea mai amuzantă este că înainte de ora nouă în aceeași dimineață, cei doi mergeau într-o trăsură jos în port să-i caute pe Heyst și pe fată. I-am văzut agitându-se, punând întrebări. Nu știu ce i-ar fi făcut fetei, dar, Davidson, păreau pregătiți să se repeadă la Heyst și să-l omoare pe chei.

He had never, he said, seen anything so queer. Those two investigators working feverishly to the same end were glaring at each other with surprising ferocity. In hatred and mistrust they entered a steam-launch, and went flying from ship to ship all over the harbour, causing no end of sensation. The captains of vessels, coming on shore later in the day, brought tales of a strange invasion, and wanted to know who were the two offensive lunatics in a steam-launch, apparently after a man and a girl, and telling a story of which one could make neither head nor tail. Their reception by the roadstead was generally unsympathetic, even to the point of the mate of an American ship bundling them out over the rail with unseemly precipitation.

Nu văzuse niciodată, spunea el, un lucru atât de ciudat. Cei doi investigatori lucrând febril în același scop, dar uitându-se unul la altul cu o ferocitate surprinzătoare. S-au urcat, cu ură și cu suspiciune reciprocă, într-o șalupă cu abur și au zburat prin tot portul de la un vapor la altul, stârnind o senzație nemaipomenită. Mai târziu, în cursul zilei, când au venit la uscat, căpitanii de pe vapoare au început să povestească despre strania incursiune și întrebau cine sunt cei doi nebuni agresivi dintr-o șalupă cu abur care pare-se că umblau după un bărbat și o femeie îndrugând o poveste fără cap și fără coadă. Primirea care li s-a făcut pe navele din radă a fost în general foarte rece, mergând până acolo că un ofițer de pe un vapor american i-a expediat peste copastie cu o iuțeală nu tocmai confortabilă.

Nu mai văzuse niciodată, a spus, ceva atât de straniu. Cei doi investigatori lucrând cu ardoare în același scop se priveau dușmănos cu o ferocitate neobișnuită. Plini de ură și neîncredere, au intrat într-o navă cu abur și au gonit de la vas la vas prin tot portul, provocând o rumoare de nedescris. Căpitanii vaselor, venind la mal mai târziu, au adus povești despre o invazie stranie, și au vrut să afle cine erau cei doi nebuni injurioși de pe nava cu abur, căutând, se pare, un bărbat și o fată, și spunând o poveste pe care nu puteai s-o pui cap la cap. Primirea lor pe vase a fost în general lipsită de înțelegere până la punctul în care un ofițer de pe un vas american i-a zorit peste copastie cu o grabă aproape necuviincioasă.

Meantime Heyst and the girl were a good few miles away, having gone in the

În timpul acesta Heyst și cu fata erau la câteva mile depărtare, pe o goeletă

În acest timp, Heyst și cu fata erau la câteva mile bune depărtare, după ce în

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

night on board one of the Tesman schooners bound to the eastward. This was known afterward from the Javanese boatmen whom Heyst hired for the purpose at three o'clock in the morning. The Tesman schooner had sailed at daylight with the usual land breeze, and was probably still in sight in the offing at the time. However, the two pursuers after their experience with the American mate, made for the shore. On landing, they had another violent row in the German language. But there was no second fight; and finally, with looks of fierce animosity, they got together into a gharry—obviously with the frugal view of sharing expenses—and drove away, leaving an astonished little crowd of Europeans and natives on the quay.

After hearing this wondrous tale, Davidson went away from the hotel verandah, which was filling with Schomberg's regular customers. Heyst's

a familiei Tesman, cu destinația est. Asta s-a aflat după aceea, de la un barcagiu javanez pe care Heyst îl angajase în acest scop la trei dimineața. Goeleta Tesmanilor a ridicat pânzele în zori, când se stârnește obișnuita briză dinspre uscat, și probabil că se mai și zărea încă în larg la ora aceea. Cum-necum, cei doi urmăritori, după aventura cu secundul american, s-au îndreptat spre uscat. La acostare s-au certat din nou, violent, pe nemțește. Dar de bătut nu s-au mai bătut. În cele din urmă, cu o dușmănie crâncenă-n priviri, s-au urcat împreună într-o birjă—evident cu intenția economicoasă de a împărți pe din două cheltuiala—și au plecat lăsând uluit un grup de europeni și indigeni adunați pe cheu.

După ce auzi această poveste de necrezut, Davidson plecă de pe veranda hotelului care se umplea cu clientela obișnuită a lui Schomberg. Subiectul

toiul nopții se îmbarcaseră într-una din goeletele Tesmanilor, care navigau între est. Asta s-a aflat ulterior de la barcagii javanezi pe care Heyst îi angajase în acest scop la trei dimineața. Goeleta Tesmanilor pornise dimineața odată cu vântul obișnuit dinspre uscat, și probabil încă se vedea în largul mării în timpul acesta. Însă cei doi urmăritori, după experiența cu ofițerul american, porniseră către țărm. La destinație, au avut o altă ceartă zgomotoasă în limba germană. Dar n-a urmat o a doua bătaie, iar în cele din urmă, aruncându-și priviri de o dușmănie aprigă, s-au urcat într-o trăsură—firește, cu gândul de a reduce cheltuielile—și au plecat, lăsând pe chei un grup de europeni și nativi plini de uimire.

După ce a auzit această poveste de necrezut, Davidson a plecat de pe veranda lui Schomberg, care se umplea cu clienții lui obișnuiți. Escapada lui Heyst era

escapade was the general topic of conversation. Never before had that unaccountable individual been the cause of so much gossip, he judged. No! Not even in the beginnings of the Tropical Belt Coal Company when becoming for a moment a public character he was the object of silly criticism and unintelligent envy for every vagabond and adventurer in the islands. Davidson concluded that people liked to discuss that sort of scandal better than any other.

I asked him if he believed that this was such a great scandal after all.

“Heavens, no!” said that excellent man who, himself, was incapable of any impropriety of conduct. “But it isn’t a thing I would have done myself; I mean even if I had not been married.”

There was no implied condemnation

general de dicuție era escapada lui Heyst. Niciodată până atunci nu fusese acest bizar personaj obiectul atâtor bârfeli, considera el. Nu! Nici chiar la începuturile Companiei Tropical Belt Coal când, devenind pentru o vreme un personaj public, fusese obiectul unor critici stupide și al unor invidii prostești din partea tuturor vagabonzilor și aventurierilor de pe insule. Davidson ajunse la concluzia că lumii îi plăcea să discute despre scandaluri de felul acesta mai mult decât despre orice altceva.

L-am întrebat dacă și el socotea, la urma urmei, că-i chiar un scandal atât de mare.

„Oh, Doamne, nu!” zise acest om incomparabil care, el însuși, era incapabil de cea mai mică incorectitudine în conduită. „Da-i un lucru pe care eu nu l-aș fi făcut; vreau să zic, chiar dacă n-aș fi fost însurat.”

Nu implica nici o condamnare,

subiectul general de discuție. Nicicând până atunci nu fusese individul acela misterios subiectul atâtor bârfe, s-a gândit Davidson. Nu! Nici la începuturile Companiei Tropical Belt Coal, când devenise pentru o vreme un personaj public și obiectul criticilor prostești și al unei invidii stupide a tuturor vagabonzilor și aventurierilor de pe insule. Davidson a conchis că oamenilor le plăcea să discute despre scandaluri de acel fel mai mult decât despre orice altceva.

L-am întrebat dacă credea că fusese atât de scandalos, până la urmă.

—Doamne, nu! a spus omul acela ireproșabil care el însuși era incapabil de vreun comportament indecent. Dar eu n-aș fi făcut așa ceva; vreau să zic, nici dacă nu eram căsătorit.

Nu se afla nicio condamnare

in the statement; rather something like regret. Davidson shared my suspicion that this was in its essence the rescue of a distressed human being. Not that we were two romantics, tingeing the world to the hue of our temperament, but that both of us had been acute enough to discover a long time ago that Heyst was.

"I shouldn't have had the pluck," he continued. "I see a thing all round, as it were; but Heyst doesn't, or else he would have been scared. You don't take a woman into a desert jungle without being made sorry for it sooner or later, in one way or another; and Heyst being a gentleman only makes it worse."

această declarație. Mai curând ceva ca un regret. Davidson împărtășea bănuiala mea că, în fond, aici era vorba de salvarea unei ființe omenești disperate. Nu că noi am fi fost doi romantici colorând lumea după boiul temperamentului nostru, ci pentru că amândoi fusesem destul de prevăzători ca să fi descoperit, de multă vreme, că Heyst era.

„Eu n-aș fi avut curajul," continuă el. „Eu văd un lucru sub toate fețele, așa cum e, dar Heyst nu, pentru că altminteri s-ar fi speriat. Nu iei cu tine o femeie s-o duci într-o junglă pustie fără s-ajungi să-ți pară rău, mai curând sau mai târziu, într-un fel sau într-altul; iar faptul că Heyst e-un gentleman nu face decât să agraveze lucrurile."

implicată în această afirmație; era mai mult un regret. Davidson îmi împărtășea suspiciunea că acest fapt fusese, în definitiv, salvarea unei ființe umane abătute. Nu că am fi fost doi romantici, colorând lumea în nuanța temperamentului nostru, dar amândoi fuseserăm destul de ageri să fi descoperit, în urmă cu mult timp, că Heyst era.

—Eu n-aș fi avut îndrăzneala, a continuat el. Eu văd toate nuanțele unui lucru, așa cum e el; dar Heyst nu vede, pentru că altfel ar fi fost prea speriat. Nu duci o femeie într-o junglă părăsită fără să ajungi s-o regreți mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau altul; și faptul că Heyst este un gentleman nu face decât să agraveze situația.

CHAPTER SIX

WE SAID no more about Heyst on that occasion, and it so happened that I did not meet Davidson again for some three months. When we did come together, almost the first thing he said to me was:

"I've seen him."

Before I could exclaim, he assured me that he had taken no liberty, that he had not intruded. He was called in. Otherwise he would not have dreamed of breaking in upon Heyst's privacy.

"I am certain you wouldn't," I assured him, concealing my amusement at his wonderful delicacy. He was the most delicate man that ever took a small steamer to and fro amongst the islands. But his humanity, which was not less strong and praiseworthy, had induced him to take his steamer past Samburan wharf (at an

Capitolul VI

N-am mai vorbit despre Heyst atunci, și întâmplarea a făcut să nu-l mai văd pe Davidson decât peste trei luni. Când ne-am întâlnit, aproape primul lucru pe care mi l-a spus a fost:

„L-am văzut."

Înainte de a putea să scot vreo excalamție, m-a asigurat că nu-și îngăduise nici un fel de libertate, nu importunase. Fusese chemat. Altminteri nici n-ar fi visat să pătrundă în intimitatea lui Heyst.

„Sunt convins că n-ai fi făcut-o," l-am asigurat, ascunzându-mi amuzamentul pe care mi-l producea minunata lui delicatețe. Era cel mai fin om care comandase vreodată un mic vapor făcând naveta încoace și-ncolo printre insule. Dar omenia lui, care nu era mai puțin profundă și valoroasă, îl

Capitolul VI

N-am mai spus nimic altceva despre Heyst cu acea ocazie, și s-a întâmplat să-l văd pe Davidson din nou abia după vreo trei luni. Când ne-am întâlnit, aproape primul lucru pe care mi l-a spus a fost:

—L-am văzut.

Înainte să pot exclama ceva, m-a asigurat că nu-și luase nicio libertate, nu deranjase. Fusese chemat. Altfel nici în vis n-ar fi deranjat intimitatea lui Heyst.

—Sunt sigur că n-ai fi îndrăznit, l-am asigurat eu, ascunzându-mi amuzamentul față de sensibilitatea sa minunată. Era cel mai sensibil om care navigase vreodată cu un vapor prin insulele astea. Dar umanitatea sa, care nu era mai puțin puternică sau demnă de laudă, îl făcuse să-și conducă vasul pe

average distance of a mile) every twenty-three days—exactly. Davidson was delicate, humane and regular.

“Heyst called you in?” I asked, interested.

Yes, Heyst had called him in as he was going by on his usual date. Davidson was examining the shore through his glasses with his unwearied and punctual humanity as he steamed past Samburan.

“I saw a man in white. It could only have been Heyst. He had fastened some sort of enormous flag to a bamboo pole, and was waving it at the end of the old wharf.”

Davidson didn’t like to take his steamer alongside—for fear of being indiscreet, I suppose; but he steered close inshore, stopped his engines, and lowered a boat. He went himself in that boat, which was manned, of course, by his Malay seamen.

determinase să treacă cu vaporul pe lângă schela din Samburan (cam la o milă depărtare) exact la fiecare douăzeci și trei de zile. Davidson era delicat, omenos și conștiincios.

„Te-a chemat Heyst?” am întrebat, plin de interes.

Da, îl chemase Heyst, pe când trecea pe-acolo, la termenul obișnuit. Davidson examina cu binoclul țărmul, cu neobosita și scrupuloasa-i omenie, pe când trecea pe lângă Samburan.

„Am văzut un om în alb. Nu putea fi decât Heyst. Fixase un fel de steag enorm de-un stâlp de bambus și făcea semne de la capul schelei învechite.”

Lui Davidson nu-i venea să acosteze—de teamă să nu fie socotit indiscret, bănuiesc eu; dar se apropie cu nava, mult, opri mașinile și lăsă o barcă la apă. Se duse el însuși cu barca, firește echipată cu mateloți de-ai lui, malaezi.

lângă debarcaderul din Samburan (la distanța medie de o milă) la fiecare douăzeci și trei de zile, fix. Davidson era sensibil, omenos și riguros.

—Heyst te-a chemat? am întrebat, plin de interes.

Da, Heyst îl chemase în timp ce trecea pe lângă insulă ca de obicei. Davidson examina uscatul cu binoclul, cu omenia sa neobosită și punctuală, în timp ce trecea pe lângă Samburan.

—Am văzut un om în alb. Nu putea să fie decât Heyst. Agățase un fel de steag enorm de un țăruș de bambus, și-l flutura de la capătul cheiului vechi.

Lui Davidson nu-i plăcea să-și ducă vasul atât de aproape—de frică să nu fie indiscret, bănuiesc; dar a cârmit aproape de mal, a oprit motoarele și a coborât o barcă. A mers chiar el în acea barcă, care era condusă, desigur, de marinarii lui malaiezieni.

Heyst, when he saw the boat pulling towards him, dropped his signalling-pole; and when Davidson arrived, he was kneeling down engaged busily in unfastening the flag from it.

"Was there anything wrong?" I inquired, Davidson having paused in his narrative and my curiosity being naturally aroused. You must remember that Heyst as the Archipelago knew him was not—what shall I say—was not a signalling sort of man.

"The very words that came out of my mouth," said Davidson, "before I laid the boat against the piles. I could not help it."

Heyst got up from his knees and began carefully folding up the flag thing, which struck Davidson as having the dimensions of a blanket.

"No, nothing wrong," he cried. His white teeth flashed agreeably below the

Heyst, când văzu că barca se îndreaptă spre el, coborî stâlpul de semnalizare; iar când Davidson ajunse, era îngenuncheat și dezlega steagul de pe stâlp.

„Se întâmplase ceva rău?" l-am întrebat eu pe Davidson, care se oprise din povestire tocmai când îmi stârnise curiozitatea. Trebuie să vă amintiți că Heyst, așa cum îl cunoștea tot arhipeleagul, nu era—cum să zic?—nu era genul de om care să semnalizeze.

„Chiar cuvintele astea mi-au ieșit și mie din gură" zise Davidson, „încă înainte de-a acosta. Nu m-am putut reține."

Heyst se ridică din genunchi și începu să împăturească cu grijă pânza folosită drept steag, care lui Davidson îi lăsă impresia că are dimensiunile unei pături.

„Nu, nimic rău," strigă el. Îți făcea plăcere cum străluceau dinții lui albi, pe

Când a văzut că barca trage spre el, Heyst a aruncat țărușul de semnalizat; iar când Davidson a ajuns, era în genunchi, preocupat să desprindă de pe el steagul.

—Se înâmplase ceva? am întrebat eu când Davidson s-a oprit din povestit, ceea ce mi-a trezit curiozitatea. Trebuie să țineți minte că Heyst, așa cum îl știa și arhipelagul, nu era—cum să spun eu—nu era omul să semnalizeze.

—Tocmai astea au fost și cuvintele mele, a spus Davidson, înainte să leg barca de piloni. Nu m-am putut abține.

Heyst s-a ridicat în picioare și a început să împăturească cu grijă steagul, care lui Davidson i s-a părut că are dimensiunile unei pături.

—Nu, nu s-a întâmplat nimic, a strigat el. Dinții lui albi străluceau în mod

coppery horizontal bar of his long moustaches.

I don't know whether it was his delicacy or his obesity which prevented Davidson from clambering upon the wharf. He stood up in the boat, and, above him, Heyst stooped low with urbane smiles, thanking him and apologizing for the liberty, exactly in his usual manner. Davidson had expected some change in the man, but there was none. Nothing in him betrayed the momentous fact that within that jungle there was a girl, a performer in a ladies' orchestra, whom he had carried straight off the concert platform into the wilderness. He was not ashamed or defiant or abashed about it. He might have been a shade confidential when addressing Davidson. And his words were enigmatical.

"I took this course of signalling to you," he said to Davidson, "because to preserve appearances might be of the

sub bara orizontală a mustăților lungi și arămii.

Nu știu dacă delicatețea sau obezitatea l-au oprit pe Davidson de a se cățăra pe debarcader. Rămase în barcă în picioare și, deasupra lui, Heyst se plecă în jos cu zâmbete amabile, mulțumindu-i și scuzându-se pentru îndrăzneală; exact maniera lui obișnuită. Davidson se așteptase să vadă unele schimbări la el, dar nu se petrecuse niciuna. Nimic nu trăda la el faptul important, grav că în jungla asta se afla o fată, o violonistă dintr-o orchestră de femei, pe care el o dusese de pe estrada de concert direct în sălbăticie. El, Heyst, nu era rușinat sau sfidător sau deconcertat din cauza asta. Poate să fi fost o idee mai intim când s-a adresat lui Davidson. Iar cuvintele lui erau enigmatice.

„Am recurs la calea asta, de a-ți semnaliza," îi spunea el lui Davidson, „pentru că a păstra aparențele poate fi de

plăcut sub bara orizontală ca de cupru a mustăților sale lungi.

Nu știu dacă finețea sau obezitatea lui Davidson l-au împiedicat să se cațere pe debarcader. S-a ridicat în barcă și, deasupra lui, Heyst s-a aplecat, zâmbind politicos, mulțumindu-i și cerându-și scuze pentru îndrăzneală, exact în maniera lui. Davidson se așteptase să vadă ceva schimbat, dar omul era același. Nimic din el nu trăda faptul important că în interiorul junglei se afla o fată dintr-o orechestră de femei, pe care o luase direct de pe scenă în sălbăticie. Nu era jenat sau sfidător sau stingherit de asta. Îi vorbea poate un pic confidențial lui Davidson. Și cuvintele pe care le folosea erau enigmatice.

—Am ales calea aceasta de a-ți semnaliza, i-a spus lui Davidson, fiindcă să păstrez aparențele ar putea fi de o

utmost importance. Not to me, of course. I don't care what people may say, and of course no one can hurt me. I suppose I have done a certain amount of harm, since I allowed myself to be tempted into action. It seemed innocent enough, but all action is bound to be harmful. It is devilish. That is why this world is evil upon the whole. But I have done with it! I shall never lift a little finger again. At one time I thought that intelligent observation of facts was the best way of cheating the time which is allotted to us whether we want it or not, but now I have done with observation, too."

Imagine poor, simple Davidson being addressed in such terms alongside an abandoned, decaying wharf jutting out of tropical bush. He had never heard anybody speak like this before; certainly not Heyst, whose conversation was concise, polite, with a faint ring of playfulness in the cultivated tones of his voice.

cea mai mare importanță. Nu pentru mine, natural. Mie nu-mi pasă de ce poate spune lumea și, firește, nimeni nu mă poate jigni. Cred că am creat oarecare supărare, pentru că mi-am permis să mă las ispitit de acțiune. Părea destul de inocentă, dar orice acțiune este sortită să fie nocivă. E diabolică. Din cauza asta e lumea, în întregul ei, rea. Dar am făcut-o! În viața mea n-am să mai mișc vreodată un deget. A fost o vreme când credeam că observația inteligentă a faptelor era mijlocul cel mai bun de a-nșela timpul care ne este dat, cu sau fără voia noastră; dar acum am terminat și cu observația."

Imaginați-vi-l pe sărmanul, pe candidul Davidson vorbindu-i-se în asemenea termeni cu barca lipită de-un debarcader părăsit, delabrat, ieșind ca un pinten din vegetația tropicală. Nu mai auzise pe nimeni până atunci vorbind în felul acesta, și în orice caz nu pe Heyst, a cărui conversație era concisă, politicoasă,

importanță supremă. Nu pentru mine, desigur. Mie nu-mi pasă ce ar putea spune lumea și bineînțeles că nimeni nu mă poate mâhni. Presupun că am facut lezat pe cineva permițându-mi așa să fiu tentat la acțiune. Părea destul de inocentă, dar toate acțiunile sunt destinate să fie dăunătoare. Sunt infernale. De aceea lumea asta e rea pe de-a întregul. Dar eu am terminat-o cu lumea! Nu voi mai ridica un deget de-acum. Odată, credeam că observarea inteligentă a faptelor e cel mai bun mod de a păcăli timpul care ne este dat fie că vrem, fie că nu, dar acum am terminat-o și cu observarea.

Imaginați-vi-l pe săracul, liniștitul Davidson, vorbindu-i-se în asemenea termeni, lângă un debarcader în descompunere ce se întrevedea printre tufișurile tropicale. Nu mai auzise pe nimeni vorbind așa vreodată; cu siguranță nu pe Heyst, care purta o conversație concisă, politicoasă, cu ușoare accente

cu o ușoară notă jucăușă în tonul cultivat al vocii sale.

joviale în tonul cultivat al vocii.

"He's gone mad," Davidson thought to himself.

But, looking at the physiognomy above him on the wharf, he was obliged to dismiss the notion of common, crude lunacy. It was truly most unusual talk. Then he remembered—in his surprise he had lost sight of it—that Heyst now had a girl there. This bizarre discourse was probably the effect of the girl. Davidson shook off the absurd feeling, and asked, wishing to make clear his friendliness, and not knowing what else to say:

"You haven't run short of stores or anything like that?"

Heyst smiled and shook his head.

"No, no. Nothing of the kind. We are fairly well off here. Thanks, all the same. If I have taken the liberty to detain you, it is

A înnebunit, și-a zis Davidson în gând.

Dar, privind la fizionomia de deasupra lui pe schelă, obligat să înlăture noțiunea de demență comună, simplă. Era realmente un fel de a vorbi dintre cele mai neobișnuite. Atunci își aminti—în uluiala lui scăpase din vedere—că Heyst avea acum la el o fată. Conversația asta bizară era probabil efectul fetei. Davidson se degajă de acest sentiment absurd și, dorind să vădească bunăvoința sa și neștiind ce altceva să spună:

„Nu cumva ai rămas fără aprovizionare sau ceva, în fine, de felul ăsta?"

Heyst zâmbi și dădu din cap:

„Nu, nu. Absolut deloc. Stăm destul de bine. Mulțumesc, în orice caz. Dacă mi-am luat libertatea să te rețin, nu-i

—A înnebunit, s-a gândit Davidson.

Dar privind fizionomia ce trona deasupra lui pe debarcader, a fost obligat să renunțe la noțiunea unei nebunii comune, brute. Erau cu adevărat niște vorbe foarte neobișnuite. Apoi și-a amintit—în uimirea sa, trecuse cu vederea acest fapt—că Heyst avea acum o fată acolo. Acel discurs bizar era probabil efectul fetei. Davidson s-a dezbărat repede de acest sentiment și a întrebat, cu intenția de a-și evidenția prietenia, și neștiind ce altceva să spună:

—N-ai rămas fără provizii, nu?

Heyst a zâmbit și a clătinat din cap.

—Nu, nu, nimic de felul. O ducem destul de bine aici. Îți mulțumesc, oricum. Dacă mi-am permis să te rețin, nu este

not from any uneasiness for myself and my—companion. The person I was thinking of when I made up my mind to invoke your assistance is Mrs. Schomberg."

"I have talked with her," interjected Davidson.

"Oh! You? Yes, I hoped she would find means to—"

"But she didn't tell me much," interrupted Davidson, who was not averse from hearing something—he hardly knew what.

"H'm—yes. But that note of mine? Yes? She found an opportunity to give it to you? That's good, very good. She's more resourceful than one would give her credit for."

"Women often are," remarked Davidson. The strangeness from which he had suffered, merely because his interlocutor had carried off a girl, wore off as the minutes went by. "There's a lot of

din vreo jenă pentru mine sau pentru... prietena mea. Persoana la care m-am gândit când m-am hotărât să-ți cer ajutorul este doamna Schomberg.

„Am vorbit cu ea," interveni Davidson.

„Oh! Dumneata? Da, am nădăjduit că o să găsească ea mijloace..."

„Dar nu mi-a spus prea multe," întrerupse Davidson, care n-ar fi avut nimic împotrivă să mai afle ceva—dar cu greu ar fi putut spune ce anume.

„Hm... da. Dar biletul meu? Da? A găsit prilejul să ți-l dea? E bine, e foarte bine. E mai ingenioasă decât ai fi dispus să crezi."

„Femeile sunt, foarte adesea," observă Davidson. Starea ciudată de care suferise pentru simplul motiv că interlocutorul său răpise o fată dispărea pe măsură ce minutele treceau. „Există o

dintr-un sentiment de nesiguranță față de mine sau de... cea care mă întovărășește. Persoana la care mă gândeam când m-am decis să te chem în ajutor este doamna Schomberg.

—Am vorbit cu ea, a intervenit Davidson.

—A, da? Bun, speram că va reuși să...

—Dar nu mi-a spus multe, l-a întrerupt Davidson, care nu-ar fi avut nimic împotrivă să afle ceva—nu știa nici el ce.

—Hmm, da. Dar biletul meu? Da? A găsit o ocazie să ți-l dea? Asta e bine, foarte bine. E mai descurcăreață decât s-ar crede.

—Așa-s femeile, a remarcat Davidson. Stânjeneala pe care o resimțise, din simplul motiv că interlocutorul său fugise cu o fată, s-a risipit în câteva minute. Femeile sunt foarte imprevizibile, a

unexpectedness about women," he generalized with a didactic aim which seemed to miss its mark; for the next thing Heyst said was:

"This is Mrs. Schomberg's shawl." He touched the stuff hanging over his arm. "An Indian thing, I believe," he added, glancing at his arm sideways.

"It isn't of particular value," said Davidson truthfully.

"Very likely. The point is that it belongs to Schomberg's wife. That Schomberg seems to be an unconscionable ruffian—don't you think so?"

Davidson smiled faintly.

"We out here have got used to him," he said, as if excusing a universal and guilty toleration of a manifest nuisance. "I'd hardly call him that. I only know him as a hotel-keeper."

"I never knew him even as that—not till this time, when you were so obliging as to take me to Sourabaya. I went to stay

mare doză de neprevăzut la femei," generaliză el pe un ton didactic ce părea că nu și-a atins ținta, pentru că imediat după asta Heyst spuse:

„Acesta-i șalul doamnei Schomberg." Atinse obiectul care-i atârna pe braț. „E din India, mi se pare," adăugă el privind într-o parte la brațul său.

„N-are o valoare deosebită," zise Davidson, sincer.

„Foarte probabil. Important e că e al soției lui Schomberg. Schomberg acesta pare să fie un bădăran nemaipomenit—n-ai impresia asta?"

Davidson schiță un zâmbet:

„Noi ăștia de-aici ne-am deprins cu el," răspunse, ca și cum ar fi vrut să scuze o tolerare generală și vinovată a unei pacoste indiscutabile. „Mi-ar fi greu să mă pronunț. Nu-l cunosc decât ca hotelier."

„Eu nu l-am cunoscut nici măcar sub aspectul ăsta—până acum recent, când ai avut amabilitatea să mă aduci de

generalizat el cu un scop didactic care-a părut că-și ratează ținta; fiindcă următorul lucru pe care Heyst l-a zis a fost:

—Acesta e șalul doamnei Schomberg. A atins lucrul care-i atârna pe umăr. E indian, cred, a mai zis, întorcându-și capul să-i arunce o privire.

—N-are vreo valoare, a spus Davidson sincer.

—Foarte probabil. Ideea este că-i aparține soției lui Schomberg. Schomberg acesta pare a fi un ticălos fără pereche—nu crezi?

Davidson a zâmbit cu sfială.

—Noi aici ne-am obișnuit cu el, a spus, de parcă ar fi scuzat o tolerare universală și vinovată a unui pericol limpede. Nu prea i-aș zice așa. Eu îl știu drept hotelier și atât.

—Eu nu l-am cunoscut nici măcar așa—nu până de curând, când ai avut bunătatea să mă aduci în Surabaya. Am

there from economy. The Netherlands House is very expensive, and they expect you to bring your own servant with you. It's a nuisance."

"Of course, of course," protested Davidson hastily.

After a short silence Heyst returned to the matter of the shawl. He wanted to send it back to Mrs. Schomberg. He said that it might be very awkward for her if she were unable, if asked, to produce it. This had given him, Heyst, much uneasiness. She was terrified of Schomberg. Apparently she had reason to be.

Davidson had remarked that, too. Which did not prevent her, he pointed out, from making a fool of him, in a way, for the sake of a stranger.

"Oh! You know!" said Heyst. "Yes, she helped me—us."

"She told me so. I had quite a talk with her," Davidson informed him. "Fancy any one having a talk with Mrs.

la Surabaya, și când am locuit la el pentru considerații de economie. La „Casa Olandeză" e foarte scump, și ei pretind să-ți aduci servitorul cu tine. E o pacoste."

„Firește, firește," achiesă repede Davidson.

După o scurtă tăcere, Heyst reveni la chestiunea șalului. Dorea să-l trimită doamnei Schomberg înapoi. Spunea că ea s-ar putea afla într-o situație foarte jenantă dacă i s-ar cere să-l arate și n-ar putea. El, Heyst, se simțea din cauza asta foarte încurcat. Ea era terorizată de Schomberg. De bună seamă că avea și de ce.

Davidson remarcase și el lucrul acesta. Ceea ce n-a împiedicat-o, îi atrase atenția, să-și bată joc de el, de dragul unui străin.

„Oh! va să zică știi!" făcu Heyst. „Da, m-a ajutat... ne-a ajutat... !"

„Așa mi-a spus. Am vorbit o mulțime cu ea," îl informă Davidson. „Imaginează-ți: să stai de vorbă cu

mers să stau acolo din economie. Casa Olandeză e foarte scumpă, și se așteaptă să-ți aduci propriul servitor. E o bătaie de cap.

—Desigur, desigur, a încuviințat Davidson în grabă.

După o scurtă tăcere, Heyst s-a întors la chestiunea șalului. Voia să i-l înapoieze doamnei Schomberg. Spunea că ar putea fi foarte incomod pentru ea dacă n-ar putea, la cerere, să-l arate. Asta îi provocase lui Heyst multă neliniște. Femeia era îngrozită de Schomberg. Și se pare că pe bună dreptate.

Și Davidson remarcase asta. Ceea ce n-o împiedicase, a observat el, să-l facă de râs, de dragul unui străin.

—Oh, deci știi! a spus Heyst. Da, m-a... ne-a ajutat.

—Așa mi-a spus. Am avut o discuție interesantă, l-a informat Davidson. Să te gândești că ar avea cineva o discuție cu

Schomberg! If I were to tell the fellows they wouldn't believe me. How did you get round her, Heyst? How did you think of it? Why, she looks too stupid to understand human speech and too scared to shoo a chicken away. Oh, the women, the women! You don't know what there may be in the quietest of them."

"She was engaged in the task of defending her position in life," said Heyst. "It's a very respectable task."

"Is that it? I had some idea it was that," confessed Davidson.

He then imparted to Heyst the story of the violent proceedings following on the discovery of his flight. Heyst's polite attention to the tale took on a sombre cast; but he manifested no surprise, and offered no comment. When Davidson had finished he handed down the shawl into the boat, and Davidson promised to do his best to return it to Mrs. Schomberg in some secret fashion. Heyst expressed his thanks in a

doamna Schomberg! Dac-ar fi să le spun amicilor, nu m-ar crede. Cum de-ai convins-o, Heyst? Cum de te-ai gândit la așa ceva? Arată prea idioată ca să priceapă vorbă omenească, prea speriată ca să gonească măcar un pui de găină. Ah, femeile, femeile! nu poți ști ce zace nici în cea mai potolită dintre ele!"

„Avea datoria să-și apere situația ei în viață," zise Heyst. „E o sarcină foarte respectabilă."

„Asta a fost? Mi-a dat și mie prin gând," mărturisi Davidson.

Apoi îi istorisi lui Heyst evenimentele violente care au urmat descoperirii dispariției sale. Atenția politicoasă cu care Heyst asculta povestea luă o înfățișare sumbră, dar nu maifestă niciun fel de surpriză și nu făcu niciun comentariu. După ce Davidson termină, el îi înmână șalul în barcă și Davidson îi promise să facă tot ce va putea ca să i-l restituie doamnei Schomberg pe ascuns,

doamna Schomberg! Dacă le-aș povesti prietenilor nu m-ar crede. Cum ai reușit, Heyst? Cum de te-ai gândit la așa ceva? Pare prea proastă ca să înțeleagă o vorbă și prea speriată să alunge o găină. Of, femeile, femeile! Nu știi ce afli în cea mai liniștită femeie.

—Era preocupată să-și apere poziția în viață, a spus Heyst. E o îndeletnicire foarte respectabilă.

—Așa deci? Bănuiam eu că despre asta e vorba, a mărturisit Davidson.

I-a povestit apoi lui Heyst evenimentele violente ce au urmat fugii sale. Atenția politicoasă cu care Heyst asculta povestea a căpătat o lumină sumbră; dar nu a manifestat nicio surpriză și nu a comentat povestea. Când Davidson a terminat, i-a dat șalul în barcă, iar Davidson a promis că va face tot posibilul să i-l returneze doamnei Schomberg pe ascuns. Heyst și-a exprimat mulțumirea în

few simple words, set off by his manner of finished courtesy. Davidson prepared to depart. They were not looking at each other. Suddenly Heyst spoke:

“You understand that this was a case of odious persecution, don’t you? I became aware of it and—”

It was a view which the sympathetic Davidson was capable of appreciating.

“I am not surprised to hear it,” he said placidly. “Odious enough, I dare say. And you, of course—not being a married man—were free to step in. Ah, well!”

He sat down in the stern-sheets, and already had the steering lines in his hands when Heyst observed abruptly:

“The world is a bad dog. It will bite you if you give it a chance; but I think that here we can safely defy the fates.”

When relating all this to me,

într-un fel oarecare. Heyst îi mulțumi în câteva cuvinte simple, compensate prin manierele lui de o desăvârșită curtenie. Davidson se pregătea să plece. Nu se uitau unul la celălalt. Deodată Heyst spuse:

„Îți dai seama, a fost un caz de abuz odios, înțelegi? Când am văzut, am... “

O optică pe care compătimitorul Davidson era perfect capabil să o prețuiască.

„Nu mă surprinde s-o aflu,” zise el, placid. „Odios, fară-ndoială. Și dumneata, natural—nefiind însurat—erai liber să intervii. Desigur.”

Se așeză la pupă și era deja cu mâna pe cârmă, când Heyst, brusc, spuse:

„Lumea asta-i ca un câine rău. Dacă-i dai cât de cât prilej, te mușcă, dar cred că aici pot foarte bine să înfrunt soarta.”

Când mi-a povestit toate astea,

câteva cuvinte simple, puse în valoare de manierele lui de o curtoazie rafinată. Davidson se pregătea să plece. Nu se priveau unul pe celălalt. Deodată Heyst a vorbit:

—Înțelegi, sper, că acesta a fost un caz de persecuție odioasă. Am devenit conștient de asta și...

Era o opinie pe care înțelegătorul Davidson era capabil s-o aprecieze.

—Nu mă mir să aud, a spus el cu calm. Foarte odioasă, aș îndrăzni să zic. Și tu, desigur, nefiind căsătorit, ai fost liber să intervii. Așa e.

S-a așezat la pupă și deja avea mâna pe cârmă când Heyst a observat deodată:

—Lumea-i ca un câine rău. Te mușcă dacă-i dai ocazia; dar cred că aici putem să înfruntăm soarta în siguranță.

Când îmi povestea toate astea,

Davidson's only comment was:

"Funny notion of defying the fates—to take a woman in tow!"

singurul comentariu al lui Davidson a fost:

„Ciudată idee de-a-nfrunta soarta—să-ți iei o femeie la remorcă."

singurul comentariu pe care Davidson l-a făcut a fost:

—Straniu mod de a înfrunta soarta—să te legi de o femeie!

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

CHAPTER SEVEN

SOME considerable time afterward—we did not meet very often—I asked Davidson how he had managed about the shawl and heard that he had tackled his mission in a direct way, and had found it easy enough. At the very first call he made in Samarang he rolled the shawl as tightly as he could into the smallest possible brown paper parcel, which he carried ashore with him. His business in the town being transacted, he got into a gharry with the parcel and drove to the hotel. With his previous experience, he timed his arrival accurately for the hour of Schomberg's siesta. Finding the place empty as on the former occasion, he marched into the billiard-room, took a seat at the back, near the sort of dais which Mrs. Schomberg would in due course come to occupy, and broke the slumbering silence of the house by

Capitolul VII

Destul de multă vreme după asta—nu ne întâlneam prea des—l-am întrebat pe Davidson cum a făcut cu şalul şi mi-a spus că a abordat misiunea în mod direct şi că a fost destul de uşor. La prima escală pe care a făcut-o la Samarang a răsucit şalul cât a putut mai strâns, în cel mai mic pacheţel posibil, în hârtie de ambalaj, şi l-a luat cu el, la uscat. După ce şi-a terminat treburile prin oraş, a luat o brişcă şi s-a dus cu pacheţelul la hotel. Ţinând seama de experienţa anterioară, a aranjat în aşa fel încât să ajungă exact la ora siestei la Schomberg. Cum localul era gol ca şi data trecută, s-a dus la sala de biliard, s-a aşezat pe un scaun undeva în fund, aproape de estrada pe care avea să vină s-o ocupe în scurt timp doamna Schomberg, şi a sfâşiat tăcerea adormită

Capitolul VII

La ceva vreme după aceea—nu ne întâlneam foarte des—l-am întrebat pe Davidson cum s-a descurcat cu șalul și-am aflat că a abordat misiunea într-o manieră directă, și că nu i-a fost prea greu. Cu prima ocazie în Samarang, a rulat șalul cât de strâns a putut în cel mai mic pachețel posibil, pe care l-a cărat cu el la mal. Cum a încheiat afacerile în oraș, s-a urcat într-o trăsură cu pachețelul și a plecat înspre hotel. Având în vedere ultima experiență, și-a calculat cu precizie venirea, să coincidă orei de siestă a lui Schomberg. Găsind locul pustiu ca și data trecută, a intrat în sala de biliard, s-a așezat în spate, lângă podiumul pe care doamna Schomberg urma să-l ocupe curând, și a curmat tăcerea apăsătoare a casei trosnind cu vigoare un clopoțel. Firește, a apărut imediat chinezul. Davidson a comandat o băutură și a

thumping a bell vigorously. Of course a Chinaman appeared promptly. Davidson ordered a drink and sat tight.

“I would have ordered twenty drinks one after another, if necessary,” he said—Davidson’s a very abstemious man—”rather than take that parcel out of the house again. Couldn’t leave it in a corner without letting the woman know it was there. It might have turned out worse for her than not bringing the thing back at all.”

And so he waited, ringing the bell again and again, and swallowing two or three iced drinks which he did not want. Presently, as he hoped it would happen, Mrs. Schomberg came in, silk dress, long neck, ringlets, scared eyes, and silly grin—all complete. Probably that lazy beast had sent her out to see who was the thirsty customer waking up the echoes of the house at this quiet hour. Bow, nod—and she clambered up to her post behind the raised

a hotelului agitând violent un clopoțel. Desigur, chelnerul chinez a apărut imediat. Davidson a comandat o băutură și a așteptat încordat.

„Aş fi comandat douăzeci de băuturi la rând, dac-ar fi fost nevoie,” zise el—Davidson e un om care nu bea de loc—„decât să plec din local cu pacheţelul la mine. Nu puteam să-l las într-un colţ fără să-i spun femeii că-i acolo. Ar fi putut să iasă pentru ea mai rău decât dacă nu i-l aduceam deloc.”

Aşa că a aşteptat, agitând clopoţelul iarăşi şi iarăşi şi înghiţind două sau trei băuturi la gheaţă de care n-avea nici un chef. La un moment dat, precum spera, a apărut şi doamna Schomberg, rochie de mătase, guler montant, zulufi, ochi speriaţi şi zâmbet nerod—nu lipsea nimic. Probabil că bestia aia puturoasă o trimisese să vadă cine-i clientul însetat care stârneşte ecouri în local la această oră a liniştii.

așteptat nemișcat.

—Aș fi comandat și douăzeci de băuturi, una după alta, daca era nevoie, a spus—Davidson fiind un om foarte cumpătat la băutură—decât să scot pachețelul ăla din casă. Nu puteam să-l las în vreun cotlon fără s-o avertizez pe femeie că se află acolo. Putea fi mai rău pentru ea decât dacă nu l-aș fi adus deloc.

Așa că a așteptat, sunând iar și iar din clopoțel, și înghițind două sau trei băuturi reci pe care nu le voia. După un răstimp, cum spera să se și întâmple, doamna Schomberg a intrat, cu o rochie de mătase, cu guler ridicat, inele, cârlionți, ochi înfricoșați și un zâmbet prostesc—ea în totalitate. Probabil că bestia aia leneșă o trimisese să vadă cine e clientul însetat care deranja casa la ora aceea de liniște. Reverență, salut, o mișcare a capului—și s-a

counter, looking so helpless, so inane, as she sat there, that if it hadn't been for the parcel, Davidson declared, he would have thought he had merely dreamed of all that had passed between them. He ordered another drink, to get the Chinaman out of the room, and then seized the parcel, which was reposing on a chair near him, and with no more than a mutter—"This is something of yours"—he rammed it swiftly into a recess in the counter, at her feet. There! The rest was her affair. And just in time, too. Schomberg turned up, yawning affectedly, almost before Davidson had regained his seat. He cast about suspicious and irate glances. An invincible placidity of expression helped Davidson wonderfully at the moment, and the other, of course, could have no grounds for the slightest suspicion of any sort of understanding between his wife and this customer.

Salut, gest de răspuns din cap—şi ea s-a cățărat la postul ei de la tejgheaua înaltă, arătând atât de neajutorată, de stupidă, aşa cum şedea, că de n-ar fi fost pachețelul, declara Davidson, ar fi crezut că tot ce se petrecuse între ei fusese vis. A mai comandat o băutură, ca să-l facă pe chinez să iasă din sală şi, apucând pachețelul care era pus pe un scaun lângă el şi doar şoptind: „Asta-i ceva de-al dumneavoastră"—l-a vârât repede într-o nişă mică din tejghea, la picioarele ei. Gata. Restul era treaba ei. A apărut şi Schomberg, căscând cu poftă, aproape înainte de a avea Davidson timp să se aşeze la loc. A aruncat în jur priviri bănuitoare şi furioase. Indicibila placiditate din privirea lui Davidson a folosit de minune în clipa aceea, şi celălalt, fireşte, n-ar fi putut avea nici cel mai mic temei pentru cea mai uşoară bănuială de vreo conivență oarecare între nevastă-sa şi client.

urcat la locul ei în spatele tejghelei înalte, arătând atât de disperată, de neanimată, că dacă n-ar fi fost pachețelul, a declarat Davidson, ar fi crezut că doar visase tot ce se întâmplase între ei. A mai comandat o băutură, ca să plece chinezul, și apoi a apucat pachetul, care era pe un scaun lângă el, și cu o simplă șoaptă—„Un lucru de-al dumneavoastră"—l-a azvârlit iute într-un colț al tejghelei, la picioarele ei. Și gata! Restul era treaba ei. Și tocmai la țanc de asemenea. Apăruse Schomberg, căscând afectat, aproape înainte ca Davidson să se întoarcă la locul lui. A aruncat în jur priviri suspicioase și iritate. O placiditate invincibilă a expresiei l-a ajutat de minune pe Davidson în acel moment, și celălalt, firește, nu avea niciun motiv să fie suspicios în legătură cu vreo înțelegere între nevastă-sa și client.

As to Mrs. Schomberg, she sat there like a joss. Davidson was lost in admiration. He believed, now, that the woman had been putting it on for years. She never even winked. It was immense! The insight he had obtained almost frightened him; he couldn't get over his wonder at knowing more of the real Mrs. Schomberg than anybody in the Islands, including Schomberg himself. She was a miracle of dissimulation. No wonder Heyst got the girl away from under two men's noses, if he had her to help with the job!

The greatest wonder, after all, was Heyst getting mixed up with petticoats. The fellow's life had been open to us for years and nothing could have been more detached from feminine associations. Except that he stood drinks to people on suitable occasions, like any other man, this observer of facts seemed to have no connection with earthly affairs and passions. The very courtesy of his

Cât despre doamna Schomberg, şedea acolo ca un idol. Davidson era pierdut de admirație. Acum era convins că femeia asta se preface de ani de zile. Nici măcar nu clipea. Era colosal! Intuiția asta aproape că-l înspăimânta; nu-şi revenea din uimirea că ştia despre doamna Schomberg mai multe decât oricine de pe insule, inclusiv Schomberg însuși. Femeia asta era un miracol al disimulării. Nicio minune că Heyst a putut lua fata de sub nasul celor doi bărbați, dacă a avut ajutorul ei în afacerea asta!

Minunea cea mare era, în fond, că Heyst avea de-a face cu fuste. De ani de zile viața lui se desfăşurase sub ochii noştri şi nimeni nu părea să fie mai străin de legături cu femeile. În afară de faptul că ridica paharul în cinstea cuiva la ocazii potrivite, ca şi oricine altul, acest amator al faptelor părea să fie lipsit de orice legătură cu afacerile sau cu

Cât despre doamna Schomberg, ea a rămas acolo ca o statuetă. Davidson era plin de admirație. Ajunsese să creadă că femeia purta masca asta de ani de zile. Nici măcar nu clipea. Era colosal! Informația pe care o obținuse aproape că-l înfricoșa; nu putea să-și depășească mirarea de a ști mai multe despre doamna Schomberg decât oricine altcineva de pe insule, inclusiv Schomberg însuși. Era un miracol al disimulării. Nu-i de mirare că Heyst a scăpat cu fata de sub nasul a doi bărbați dacă a avut-o în slujbă pe ea!

Cea mai mare mirare, desigur, era faptul că Heyst se încurcase cu femeile. Viața lui ne fusese clară ani de zile și nimeni n-ar fi putut fi mai lipsit de asocieri cu femei. Cu excepția faptului că cinstea oamenii când era potrivit, ca oricare altul, acest observator al faptelor părea să nu aibă vreo legătură cu afacerile terestre și cu pasiunile. Comportamenul său politicos,

manner, the flavour of playfulness in the voice set him apart. He was like a feather floating lightly in the work-a-day atmosphere which was the breath of our nostrils. For this reason whenever this looker-on took contact with things he attracted attention. First, it was the Morrison partnership of mystery; then came the great sensation of the Tropical Belt Coal where indeed varied interests were involved: a real business matter. And then came this elopement, this incongruous phenomenon of self-assertion, the greatest wonder of all, astonishing and amusing.

pasiunile pământene. Înseşi manierele lui curtenitoare, parfumul jucăuş din glas, îl situau undeva aparte. Era ca un fulg plutind uşor în atmosfera prozaică ce constituia hrana mărilor noastre. Din cauza asta, ori de câte ori acest spectator lua contact cu realitatea, atrăgea atenția. În primul rând a fost misterul tovărăşiei cu Morrison; apoi marea senzație a Companiei Tropical Belt Coal, în care incontestabil că erau implicate interese diverse: o afacere veritabilă. Pentru ca apoi să vină fuga asta de îndrăgostiți, fenomenul acesta nefiresc de afirmare personală, minunea minunilor, uluitoare și amuzantă.

aerul jovial al vocii lui, îl evidențiau. Era ca o pană plutind ușor în atmosfera prozaică din care trăiam. Din acest motiv, mereu când acest observator intra în contact cu lucrurile, atrăgea atenția. Mai întâi a fost parteneriatul misterios cu Morrison; apoi a fost marea senzație a Companiei Tropical Belt Coal unde într-adevăr erau implicate varii interese: o adevărată afacere. Și-apoi a venit această fugă din dragoste, acest fenomen anormal de impunere personală, cea mai mare mirare dintre toate, uimitoare și amuzantă.

Davidson admitted to me that the hubbub was subsiding; and the affair would have been already forgotten, perhaps, if that ass Schomberg had not kept on gnashing his teeth publicly about it. It was really provoking that Davidson should not be able to give one some idea of the girl. Was she

Davidson admitea față de mine că zarva se potolea, şi poate că afacerea ar fi fost uitată dacă măgarul de Schomberg, n-ar fi scrâşnit din dinți în public pe chestia asta. Era realmente iritat ca Davidson să nu fie în stare să ne spună ceva despre fată. Era drăguță? Nu ştia.

Davidson mi-a mărturisit că zarva se domolea; și poate că întâmplarea ar fi fost uitată, dacă măgarul ăla de Schomberg n-ar fi continuat să scrâșnească din dinți în public în legătură cu asta. Era foarte supărător că Davidson nu era în stare să ne facă o idee despre fată. Era drăguță? Nu

pretty? He didn't know. He had stayed the whole afternoon in Schomberg's hotel, mainly for the purpose of finding out something about her. But the story was growing stale. The parties at the tables on the verandah had other, fresher, events to talk about and Davidson shrank from making direct inquiries. He sat placidly there, content to be disregarded and hoping for some chance word to turn up. I shouldn't wonder if the good fellow hadn't been dozing. It's difficult to give you an adequate idea of Davidson's placidity.

Presently Schomberg, wandering about, joined a party that had taken the table next to Davidson's.

"A man like that Swede, gentlemen, is a public danger," he began. "I remember him for years. I won't say anything of his spying—well, he used to say himself he was looking for out-of-the-way facts, and what is that if not spying? He was spying into

Stătuse o după-masă întreagă la hotel la Schomberg ca să afle câte ceva despre ea. Dar povestea se învechea. Cei de la mesele de pe verandă aveau alte noutăți, mai proaspete, despre care să vorbească, şi Davidson se codea să puna întrebări directe. Şedea placid la locul lui, mulțumit să nu fie luat în seamă şi sperând ca norocul să-i aducă vreun cuvânt la ureche. Nu m-aş fi mirat deloc dacă aş fi aflat că bietul om trăsese şi un pui de somn. E greu să vă dau o idee justă despre placiditatea lui Davidson.

Chiar atunci Schomberg, rătăcind printre mese, se opri lângă un grup care se aşezase lângă masa lui Davidson.

„Un om ca suedezu' ăsta, dom'lor, i-un pericol public," începu el. „Mi-l aduc aminte, de ani de zile. Nu vreau să spun nimic despre spionatul lui—ştiți, obişnuia să spună despre el că-l interesau faptele neobişnuite, şi ce-

știa. Stătuse toată după-amiaza în hotelul lui Schomberg, cu scopul de a afla ceva despre ea. Dar povestea se învechea. Grupurile de pe verandă aveau alte evenimente, mai proaspete, despre care să discute și Davidson se dădea în lături de la a pune întrebări. Stătea acolo liniștit, mulțumit să nu fie luat în seamă și sperând să audă din întâmplare un cuvânt despre chestiune. Nu m-aș mira ca bunul nostru om să fi adormit o clipă sau mai mult. E dificil să vă fac o idee adecvată a placidității lui Davidson.

În acel moment, Schomberg, plimbându-se printre mese, s-a alăturat unui grup care stătea la masa de lângă Davidson.

—Un om ca suedezul ăla, domnilor, este un pericol public, a început să zică. Îl țin bine minte de ani de zile. Nu voi spune nimic despre spionatul lui—ei bine, spunea chiar el că e în căutarea faptelor ascunse, și asta ce-i, dacă nu spionaj? Spiona treburile

everybody's business. He got hold of Captain Morrison, squeezed him dry, like you would an orange, and scared him off to Europe to die there. Everybody knows that Captain Morrison had a weak chest. Robbed first and murdered afterward! I don't mince words—not I. Next he gets up that swindle of the Belt Coal. You know all about it. And now, after lining his pockets with other people's money, he kidnaps a white girl belonging to an orchestra which is performing in my public room for the benefit of my patrons, and goes off to live like a prince on that island, where nobody can get at him. A dam' silly girl... It's disgusting—tfui!"

He spat. He choked with rage—for he saw visions, no doubt. He jumped up from his chair, and went away to flee from them—perhaps. He went into the room where Mrs. Schomberg sat. Her aspect could not have

nseamnă asta, mă rog, dacă nu spionaj? Spiona afacerile fiecăruia. A pus mâna pe căpitanul Morrison, l-a stors de l-a uscat, cum ați face cu-o lămâie, l-a expediat în Europa, să moară-acolo. Toată lumea-l ştia pe căpitanul Morrison că-i slab de piept. Întâi l-a jefuit şi pe urmă l-a băgat în mormânt. Eu nu umblu cu menajamente—nu, deloc. Pe urmă, a montat escrocheria aia cu Belt Coal. O ştiți cu toții. Şi-acum, după ce şi-a căptuşit bine buzunarele cu banii altora, fură o fată dintr-o orchestră care dă concerte în sala mea, pentru desfătarea clienților mei, şi fuge să trăiască apoi ca un prinț pe insula aia; unde nu poate nimeni să pună mâna pe el. O neroadă de fată... E dezgustător—pfui!''

Scuipă. Se sufoca de furie—avea vedenii, fără-ndoială. Sări de pe scaun şi se depărtă, să scape de ele—poate. Intră în sala în care se afla doamna Schomberg. Înfățişarea ei nu putea fi

tuturor. L-a prins pe căpitanul Morrison, l-a stors de bani ca pe o portocală și l-a alungat în Europa, să moară acolo. Știe toată lumea că Morrison avea o inimă slabă. Întâi jefuit și-apoi ucis! Să spunem lucrurilor pe nume. Apoi s-a apucat de înşelătoria aia de Belt Coal. Știți cu toții despre asta. Şi acum, după ce şi-a umplut buzunarele cu banii altora, răpeşte o albă dintr-o orechestră care cântă în sala mea pentru clienții mei şi pleacă să ducă o viață de prinț pe insula aia, unde nu-l poate prinde nimeni. O neghioabă de fată... E dezgustător—pfui!

A scuipat. Se îneca de furie, fiindcă, fără îndoială, avea închipuiri. A sărit din scaun şi a plecat, poate ca să scape de ele. A intrat în sala în care stătea doamna Schomberg. Aspectul ei nu poate să fi fost

been very soothing to the sort of torment from which he was suffering.

Davidson did not feel called upon to defend Heyst. His proceeding was to enter into conversation with one and another, casually, and showing no particular knowledge of the affair, in order to discover something about the girl. Was she anything out of the way? Was she pretty? She couldn't have been markedly so. She had not attracted special notice. She was young—on that everybody agreed. The English clerk of Tesmans remembered that she had a sallow face. He was respectable and highly proper. He was not the sort to associate with such people. Most of these women were fairly battered specimens. Schomberg had them housed in what he called the Pavilion, in the grounds, where they were hard at it mending and washing their white dresses, and could be seen hanging them out to dry between the trees, like a lot of washerwomen. They looked very much like

prea calmantă pentru genul de chin de care suferea el.

Davidson nu se simțea chemat să ia apărarea lui Heyst. Procedeul lui era de a intra în vorbă cu unul sau altul, ca din întâmplare, fără s-arate c-ar şti mare lucru despre chestia asta, pentru ca să poată afla câte ceva despre fată. Era ieşită din comun? Era drăguță? Nu putea fi. Nu atrăsese atenția în mod deosebit. Era tânără—pe tema asta toată lumea era de acord. Englezul care era funcționar la Tesmani îşi aducea aminte că avea o figură palidă. El era un tip respectabil şi deosebit de corect, nu dintre cei care să aibă de-a face cu asemenea lume. Cele mai multe dintre femeile astea erau destul de uzate. Schomberg le cazase în ceea ce numea el Pavilion, în curte, unde toată vremea îşi cârpeau şi spălau rochiile lor albe, şi puteau fi văzute punându-le la uscat prin copaci, ca nişte spălătorese. Chiar şi pe stradă arătau

prea alinător pentru chinul care îl afecta pe el.

Davidson nu s-a simțit obligat să-l apere pe Heyst. Maniera lui era de a intra în vorbă cu unul, cu altul, nepăsător, fără să arate vreo cunoştință deosebită a situației, pentru a descoperi ceva despre fată. Era în vreun fel deosebită? Era drăguță? Nu putea să fie, în mod special. Nu atrăsese atenția altora. Era tânără—aici toată lumea era de acord. Funcționarul englez al Tesmanilor şi-a amintit că avea o față bolnăvicioasă. Era respectabil și foarte atent. Nu era genul de om care se afişează cu astfel de persoane. Multe din acele femei erau destul de boțite. Schomberg le cazase în ceea ce el numea Pavilionul, pe pământurile lui, unde lucrau din greu reparând şi spălând rochiile lor albe, şi puteau fi văzute atârnându-le prin copaci să se usuce, ca spălătoresele. Chiar arătau ca niște spălătorese la vârsta a două pe acea platformă. Dar fata locuise în clădirea principală cu patronul, cu

middle-aged washerwomen on the platform, too. But the girl had been living in the main building along with the boss, the director, the fellow with the black beard, and a hard-bitten, oldish woman who took the piano and was understood to be the fellow's wife.

This was not a very satisfactory result. Davidson stayed on, and even joined the table d'hôte dinner, without gleaning any more information. He was resigned.

"I suppose," he wheezed placidly, "I am bound to see her some day."

He meant to take the Samburan channel every trip, as before, of course.

"Yes," I said. "No doubt you will. Some day Heyst will be signalling to you again; and I wonder what it will be for."

Davidson made no reply. He had his own ideas about that, and his silence concealed a good deal of thought. We spoke

destul de mult a spălătorese mature. Dar fata locuise în clădirea principală împreună cu patronul, directorul, individul cu barbă neagră, şi cu o femeie trecută, voluntară şi tenace, care acompania la pian şi era, pe cât se pare, nevasta individului.

Nu era o recoltă prea satisfăcătoare. Davidson mai rămase, chiar şi la cină, la *table d'hôte,* fără să poată culege vreo informație în plus. Se resemnase.

„Presupun," rosti el gâfâit, „că într-o bună zi tot am s-o văd."

Era hotărât să treacă la fiecare călătorie prin strâmtoarea Samburan, ca şi înainte, natural.

„Da," am spus. "Desigur că vei trece. Într-o zi iar ai să-l vezi pe Heyst semnalizând, şi mă-ntreb pentru ce."

Davidson nu răspunse. Pe chestia asta îşi avea ideile lui, şi tăcerea sa ascundea destulă cugetare. N-am mai

directorul, cu individul cu barbă neagră și cu o femeie bătrână, cu experiență, care cânta la pian și se pare c-ar fi fost soția acelui individ.

Acesta nu era un rezultat prea satisfăcător. Davidson a mai rămas și chiar s-a alăturat cinei *table d'hôte*, fără a mai culege alte informații. Se resemnase.

—Bănuiesc, a zis el cu calm, că odată și-odată trebuie s-o văd pe fată.

Avea de gând să continue fiecare călătorie pe canalul Samburan, ca înainte, bineînțeles.

—Da, am spus, fără îndoială c-o vei vedea. Într-o zi Heyst o să-ți semnalizeze din nou; și mă întreb cu ce scop o va face.

Davidson n-a mai răspuns. Avea propriile idei despre asta, iar tăcerea ascundea multe gânduri. N-am mai vorbit

no more of Heyst's girl. Before we separated, he gave me a piece of unrelated observation.

"It's funny," he said, "but I fancy there's some gambling going on in the evening at Schomberg's place, on the quiet. I've noticed men strolling away in twos and threes towards that hall where the orchestra used to play. The windows must be specially well shuttered, because I could not spy the smallest gleam of light from that direction; but I can't believe that those beggars would go in there only to sit and think of their sins in the dark."

"That's strange. It's incredible that Schomberg should risk that sort of thing," I said.

vorbit despre fata care fugise cu Heyst. Înainte de a ne despărți, mi-a împărtăşit o observație care n-avea nicio legătură cu asta.

„Ciudat lucru," zise el, „dar am impresia că seara se joacă jocuri de noroc aici la Schomberg pe ascuns. Am observat bărbați, câte doi sau câte trei, cum se strecoară în sala unde cânta orchestra. Obloanele sunt trase cu multă grijă, pentru că n-am observat nici cea mai mică rază de lumină printre ele. Dar nu-mi vine să cred că prăpădiții ăia se închid acolo numai ca să şadă şi să se gândească la păcatele lor pe întuneric."

„E bizar. Nu-i de crezut ca Schomberg să-şi ia riscuri de felul acesta," am spus.

de fata lui Heyst. Înainte să ne despărțim, mi-a împărtășit o observație fără legătură cu asta.

—E straniu, a zis, dar cred că serile se joacă niște jocuri de noroc în localul lui Schomberg, pe furiș. Am observat oameni mergând câte doi, câte trei, către sala unde cânta orchestra. Ferestrele trebuie să fie izolate bine, căci n-am putut vedea nici cea mai mică strălucire din direcția aia; dar nu pot să cred că milogii ăia s-ar duce acolo doar ca să stea în întuneric să se gândească la păcatele lor.

—Asta-i ciudat. E incredibil că Schomberg ar risca în felul ăsta, am zis.

PART TWO

CHAPTER ONE

As we know, Heyst had gone to stay in Schomberg's hotel in complete ignorance that his person was odious to that worthy. When he arrived, Zangiacomo's Ladies' Orchestra had been established there for some time.

The business which had called him out from his seclusion in his lost corner of the Eastern seas was with the Tesmans, and it had something to do with money. He transacted it quickly, and then found himself with nothing to do while he awaited Davidson, who was to take him back to his solitude; for back to his solitude Heyst meant to go. He whom we used to refer to as the Enchanted Heyst was suffering from thorough disenchantment. Not with the islands, however. The Archipelago has a lasting fascination. It is not easy to shake off

PARTEA A DOUA

Capitolul I

După cum ştim, Heyst se dusese să locuiască la hotelul lui Schomberg ignorând cu totul că persoana sa îi era odioasă stimabilului. Când a venit el, orchestra de femei a lui Zangiacomo era instalată de câtăva vreme.

Afacerea care-l scosese din izolarea sa în colțul acela pierdut din mările Orientului era cu Tesmanii și era vorba şi de bani la mijloc. O rezolvă repede şi se pomeni că nu avea nimic de făcut până la venirea lui Davidson, care trebuia să-l aducă înapoi în solitudinea lui; pentru că Heyst înțelegea să se întoarcă la solitudinea lui. Cel pe care ne obişnuisem să-l numim Heyst cel vrăjit, suferea acum de o profundă, totală deziluzionare. Nu de insule. Fascinația arhipelagului e dăinuitoare. Nu-i uşor să scapi de sub

PARTEA A DOUA

Capitolul I

Cum bine știm, Heyst se dusese să stea în hotelul lui Schomberg fără a bănui că bunul om îl ura. Când a ajuns, orchestra femeilor a lui Zangiacomo stătea de ceva vreme acolo.

Afacerea care îl scosese din izolare în colțul său pierdut din mările estice fusese cu Tesmanii, și era o chestiune de bani. A tratat repede și-apoi n-a mai avut nimic de făcut cât îl aștepta pe Davidson, care urma să-l întoarcă în singurătate; fiindcă acolo intenționa Heyst să meargă. El, căruia-i ziceam „Heyst Fermecatul" suferea de o aprigă eliberare de sub vrajă. Nu din cauza insulelor, însă. Arhipelagul produce o fascinație de durată. Nu e ușor să ieși de sub vraja vieții pe insulă. Heyst era dezamăgit de viață, în întregime.

the spell of island life. Heyst was disenchanted with life as a whole. His scornful temperament, beguiled into action, suffered from failure in a subtle way unknown to men accustomed to grapple with the realities of common human enterprise. It was like the gnawing pain of useless apostasy, a sort of shame before his own betrayed nature; and, in addition, he also suffered from plain, downright remorse. He deemed himself guilty of Morrison's death. A rather absurd feeling, since no one could possibly have foreseen the horrors of the cold, wet summer lying in wait for poor Morrison at home.

It was not in Heyst's character to turn morose; but his mental state was not compatible with a sociable mood. He spent his evenings sitting apart on the verandah of Schomberg's hotel. The lamentations of string instruments issued from the building in the hotel compound, the approaches to which were decorated with Japanese paper

farmecul vieții în insule. Heyst era deziluzionat de viață în general. Temperamentul său disprețuitor, atras de acțiune, suferea de pe urma eşecului într-o formă subtilă, necunoscută oamenilor deprinşi să lupte cu realitățile curente ale aventurilor omenești. Era ca o durere chinuitoare a unei apostazii inutile, un fel de ruşine în fața propriei sale firi trădate; şi, în plus, îl mai chinuiau şi remuşcările simple, sincere. Se socotea vinovat de moartea lui Morrison. Sentiment absurd, pentru că nimeni n-ar fi putut să prevadă oroarea unei veri reci şi umede care-l aştepta pe sărmanul Morrison acasă.

Nu era în firea lui Heyst să fie morocănos; dar stării lui de spirit de acum nu-i pria societatea. Îşi petrecea serile şezând undeva, deoparte, pe veranda hotelului lui Schomberg. Din clădirea din curtea hotelului se auzeau lamentările instrumentelor de coarde, iar căile de acces într-acolo erau decorate cu

Temperamentul său batjocoritor, ademenit să treacă la acțiune, suferea de eșec într-o manieră subtilă, necunoscută celor care-s obișnuiți să se ia la trântă cu realitățile întreprinderilor omenești obișnuite. Era ca durerea arzătoare a unei inutile apostazii, un soi de rușine în fața propriei naturi trădate; și, în plus, suferea și de remușcări simple și sincere. Se considera vinovat de moartea lui Morrison. Un sentiment absurd, din moment ce nimeni n-ar fi putut prevedea ororile verii răcoroase și ploioase ce-l aștepta pe săracul Morrison acasă.

Nu-i stătea în fire lui Heyst să se îmbufneze; dar starea lui mentală nu era compatibilă cu o dispoziție sociabilă. Își petrecea serile stând deoparte pe veranda hotelului lui Schomberg. Lamentările instrumentelor cu coarde se auzeau din clădirea din curtea hotelului, ale cărei intrări erau decorate cu felinare japoneze

lanterns strung up between the trunks of several big trees. Scraps of tunes more or less plaintive reached his ears. They pursued him even into his bedroom, which opened into an upstairs verandah. The fragmentary and rasping character of these sounds made their intrusion inexpressibly tedious in the long run. Like most dreamers, to whom it is given sometimes to hear the music of the spheres, Heyst, the wanderer of the Archipelago, had a taste for silence which he had been able to gratify for years. The islands are very quiet. One sees them lying about, clothed in their dark garments of leaves, in a great hush of silver and azure, where the sea without murmurs meets the sky in a ring of magic stillness. A sort of smiling somnolence broods over them; the very voices of their people are soft and subdued, as if afraid to break some protecting spell.

lampioane japoneze de hârtie, agățate printre trunchiurile câtorva copaci. Frânturi de melodii, mai mult sau mai puțin plângărețe, ajungeau până la urechile sale. Îl urmăreau până în dormitor, care se deschidea pe o verandă la etaj. Caracterul fragmentar şi iritant al acestor sunete făcea ca persistența lor să devină, cu timpul, teribil de plicticoasă. Ca şi cei mai mulți dintre visători, cărora le este dat uneori să asculte muzica sferelor cosmice, Heyst, rătăcitorul din arhipelag, avea o predilecție, pentru tăcere, pe care o putuse savura ani în şir. Pe insule domnea tăcerea. Parcă le vezi, risipite, acoperite de taina sumbră a vegetației, în calmul vast de argint şi de azur, unde marea fără murmur întâlneşte cerul într-un inel de tăcere magică. Un soi de somnolență zâmbitoare pluteşte peste toate; acolo înseşi glasurile oamenilor sunt catifelate, blânde, parcă s-ar teme să nu spulbere cine ştie ce vrajă protectoare.

din hârtie agățate între trunchiurile câtorva copaci. Fragmente de cântece mai mult sau mai puțin tânguitoare îi ajungeau la urechi. Îl urmăreau până în dormitor, care se deschidea cu o verandă la etaj. Caracterul fragmentar și răgușit al acestor sunete le făcea până la urmă intruziunea nespus de plictisitoare. Ca majoritatea visătorilor, care au ocazia să audă muzica sferelor, Heyst, pribeagul arhipelagului, avea o înclinație pentru liniște, pe care reușise ani de zile s-o satisfacă. Insulele sunt foarte tăcute. Le poți vedea cum șed îmbrăcate în veșmântul întunecat de frunze, într-un calm întins de argint și azur, unde marea fără murmur întâlnește cerul într-un inel de liniște magică. Un soi de somnolență zâmbitoare pune stăpânire pe ele; înseși vocile oamenilor sunt line și domolite, parcă nevrând să rupă o vrajă protectoare.

Perhaps this was the very spell which had enchanted Heyst in the early days. For him, however, that was broken. He was no longer enchanted, though he was still a captive of the islands. He had no intention to leave them ever. Where could he have gone to, after all these years? Not a single soul belonging to him lived anywhere on earth. Of this fact—not such a remote one, after all—he had only lately become aware; for it is failure that makes a man enter into himself and reckon up his resources. And though he had made up his mind to retire from the world in hermit fashion, yet he was irrationally moved by this sense of loneliness which had come to him in the hour of renunciation. It hurt him. Nothing is more painful than the shock of sharp contradictions that lacerate our intelligence and our feelings.

Meantime Schomberg watched Heyst out of the corner of his eye. Towards the

Poate că asta era vraja care-l fermecase pe Heyst în zilele începutului. Pentru el, însă, vraja asta se sfârşise. Nu mai era fermecat, cu toate că mai era încă un captiv al insulelor. N-avea de gând să le părăsească vreodată. Unde să se fi dus, după atâția ani? Niciun singur suflet, dintre ai lui, nu mai trăia pe undeva pe pământ. De faptul acesta—nu chiar atât de rar, la urma, urmei—nu-şi dăduse seama decât recent, pentru că eşecul e ceea ce face pe om să se scufunde în sine şi să-şi socotească posibilitățile. Şi cu toate că se hotărâse să se retragă din lume şi să ducă o viață ca de schimnic, fusese totuşi mişcat, într-un chip cu totul nerațional, de sentimentul de singurătate care-l cuprinsese în ceasul renunțării. Îl durea. Nimic nu e mai chinuitor decât şocul unor contradicții ascuțite care ne lacerează mintea şi sentimentele.

În timpul acesta, Schomberg îl supraveghea pe Heyst cu coada ochiului.

Probabil că asta era vraja care-l fermecase pe Heyst în zilele de început. Pentru el însă, ea era ruptă. Nu mai era fermecat, deși încă era captiv pe insule. Nu intenționa să le părăsească vreodată. Unde-ar fi putut pleca, după atâția ani? Niciun suflet care-i aparținea nu trăia undeva pe pământ. De acest fapt—nu atât de neobișnuit, până la urmă—devenise conștient doar recent; fiindcă eșecul îl face pe om să se observe și să-și gândească resursele. Și deși decisese să se retragă din lume ca un eremit, fusese totuși mișcat în mod irațional de singurătatea care venise asupra lui în ora renunțării. Îl durea. Nimic nu e mai dureros ca șocul contradicțiilor acute ce ne sfâșie inteligența și sentimentele.

Între timp, Schomberg îl urmărea pe Heyst cu coada ochiului. Față de

unconscious object of his enmity he preserved a distant Lieutenant-of-the-Reserve demeanour. Nudging certain of his customers with his elbow, he begged them to observe what airs "that Swede" was giving himself.

"I really don't know why he has come to stay in my house. This place isn't good enough for him. I wish to goodness he had gone somewhere else to show off his superiority. Here I have got up this series of concerts for you gentlemen, just to make things a little brighter generally; and do you think he'll condescend to step in and listen to a piece or two of an evening? Not he. I know him of old. There he sits at the dark end of the piazza, all the evening long—planning some new swindle, no doubt. For twopence I would ask him to go and look for quarters somewhere else; only one doesn't like to treat a white man like that out in the tropics. I don't know how long he means to stay, but I'm willing to bet a trifle that he'll never work

El păstra, față de obiectul neştiutor al duşmăniei sale, o comportare distantă de locotenent de rezervă. Înghiontind cu cotul anumiți clienți ai săi, îi ruga să observe ce aere îşi dădea „suedezu' ăla".

„Realmente nu-mi dau seama de ce a venit să locuiască la mine. Hotelul meu nu-i destul de bun pentru unu' ca el. Aş fi preferat de-o mie de ori să se fi dus în altă parte să-şi arate superioritatea. Uite, am organizat seria asta de concerte, pentru dumneavoastră, numai pentru ca să înveselesc puțin viața în general. Credeți că a catadicsit să intre măcar o dată într-o seară să asculte două-trei bucăți? Doamne fereşte. Îl ştiu eu, demult. Stă acolo-n „piazza", în colțul cel mai întunecos, cât e seara de lungă—plănuind vreo nouă escrocherie, cu siguranță. N-ar fi mare lucru să-i spun să se ducă să-şi caute cameră în altă parte, numai că nu-ți vine să tratezi un alb în felul ăsta, aici la tropice.

obiectul inconștient al vrășmășiei sale păstra un comportament distant de locotenent de rezervă. Lovind ușor cu cotul pe unii din clienți, îi ruga să observe ce aere își dădea „suedezul ăla".

—Chiar nu știu de ce-a venit să stea în hotelul meu. Locul ăsta nu-i destul de bun pentru el. De s-ar fi dus altundeva să-și etaleze superioritatea! Aici am pregătit o serie de concerte pentru voi, domnilor, ca să înseninez lucrurile în general; și credeți că va binevoi să asculte măcar o piesă, două, într-o seară? Nu el. Îl știu de mult. Stă acolo în „piazza" într-un colț întunecat toată seara—plănuind vreo nouă escrocherie, fără îndoială. Nu merită, că m-aș duce și l-aș invita să-și caute cazare altundeva; doar că nu-i plăcut să tratezi așa un alb la tropice. Nu știu cât intenționează să stea, dar sunt gata să pariez că nu se va lăsa convins să cheltuiască cei cincizeci de cenți la intrare

himself up to the point of spending the fifty cents of entrance money for the sake of a little good music."

Nu ştiu cât are de gând să stea, dar sunt dispus să pariez pe orice că n-o s-ajungă niciodată pân-acolo încât să cheltuiască cin'zeci de cenți, taxa de intrare, de dragul de-a asculta puțină muzică bună."

de dragul de-a auzi puțină muzică bună.

Nobody cared to bet, or the hotel-keeper would have lost. One evening Heyst was driven to desperation by the rasped, squeaked, scraped snatches of tunes pursuing him even to his hard couch, with a mattress as thin as a pancake and a diaphanous mosquito net. He descended among the trees, where the soft glow of Japanese lanterns picked out parts of their great rugged trunks, here and there, in the great mass of darkness under the lofty foliage. More lanterns, of the shape of cylindrical concertinas, hanging in a row from a slack string, decorated the doorway of what Schomberg called grandiloquently "my concert-hall." In his desperate mood Heyst ascended three steps, lifted a calico curtain, and went in.

Nimeni n-a avut poftă de pariat, c-altminteri hotelierul ar fi pierdut. Într-o seară Heyst ajunsese în pragul disperării din cauza frânturilor enervante, scârțâite, pițigăiate de melodii care-l urmăreau până şi-n patul lui tare, cu o saltea cât o foaie de ceapă şi diafană ca o plasă de țânțari. Coborî printre copaci, unde lumina tamisată a lanternelor japoneze scotea în relief ici şi colo trunchiurile lor mari cu scoarță aspră în masa de beznă de sub frunzişul lor înalt. Alte lanterne, având forma unor acordeoane cilindrice, atârnau în şir pe o frânghie moale, decorând intrarea a ceea ce Schomberg numea, cu grandilocvență, „sala mea de concert". În disperarea sa Heyst urcă trei trepte, dădu la o parte o perdea de pânză şi intră.

Nimeni n-a vrut să parieze, că ar fi pierdut hotelierul. Într-o seară Heyst a fost împins la disperare de fragmentele iritante, pițigăiate, scârțâite de cântece care-l urmăreau până în patul lui tare cu o saltea subțire cât o hârtie și cu o plasă de păienjeni diafană. A coborât între copaci, unde lumina difuză a lanternelor japoneze evidenția ici și colo părți din trunchiurile lor mărețe cu scoarță aspră, în marea masă de întuneric de sub frunzișul des. Mai multe lanterne, sub formă de concertine cilindrice, atârnau în șir pe o frânghie slăbită, decorând pragul ușii a ceea ce Schomberg numea, cu grandilocvență, „sala mea de concerte". Cu dispoziția lui disperată, Heyst a urcat trei trepte, a ridicat o perdea de pânză și

The uproar in that small, barn-like structure, built of imported pine boards, and raised clear of the ground, was simply stunning. An instrumental uproar, screaming, grunting, whining, sobbing, scraping, squeaking some kind of lively air; while a grand piano, operated upon by a bony, red-faced woman with bad-tempered nostrils, rained hard notes like hail through the tempest of fiddles. The small platform was filled with white muslin dresses and crimson sashes slanting from shoulders provided with bare arms, which sawed away without respite. Zangiacomo conducted. He wore a white mess-jacket, a black dress waistcoat, and white trousers. His longish, tousled hair and his great beard were purple-black. He was horrible. The heat was terrific. There were perhaps thirty people having drinks at several little tables. Heyst, quite overcome by the volume of noise, dropped into a chair. In the quick time of that music,

Tumultul din această sală mică, ca o seră, construită din scânduri de brad importate şi ridicată puţintel deasupra solului, era pur şi simplu asurzitor. Vacarm de instrumente care şuierau, grohăiau, scânceau, hohoteau, hârşâiau, chiţăiau nu ştiu care arie oarecum vioaie, şi-n timpul ăsta un pian mare manipulat de o femeie roşcovană şi osoasă, cu nări palpitând a proastă dispoziţie făcea să plouă cu note tari ca grindina în furtuna de viori. Mica estradă era plină cu rochii albe de muselină şi eşarfe stacojii căzând oblic de la umerii prevăzuţi cu braţe goale agitându-se ca nişte ferăstraie, fără o clipă de răgaz. Zangiacomo dirija. Purta veston scurt alb, vestă neagră şi pantaloni albi. Părul, cam lung şi cârlionţat, şi barba mare erau de un negru roşcat. Era oribil, individul. Şi căldura, îngrozitoare. La câteva mese mici erau vreo treizeci de inşi, cu băuturi dinainte. Heyst, copleşit cu

a intrat.

Tumultul din acea sală mică, de forma unui hambar și construită deasupra pământului din scânduri de pin importat, era pur și simplu amețitor. O gălăgie de instrumente care țipau, grohăiau, scânceau, hohoteau, hârșâiau, scârțâiau un fel de arie vioaie; în timp ce un pian, la care lucra o femeie osoasă, cu fața roșie și nările fumegânde, arunca note aprigi ca grindina în furtuna viorilor. Scena îngustă era ocupată de rochii albe de muselină și eșarfe stacojii atârnate pe umerii goi înzestrați cu brațe goale care ferăstruiau pe corzi neîncetat. Zangiacomo dirija. Purta tunică albă, vestă neagră și pantaloni albi. Părul cam lung, răvășit, și barba lui mare erau de un negru purpuriu. Omul era îngrozitor. Iar căldura era oribilă. În jur de treizeci de oameni beau la diverse mese mici. Heyst, copleșit de intensitatea zgomotului, s-a trântit într-un scaun. În tempoul rapid al

in the varied, piercing clamour of the strings, in the movements of the bare arms, in the low dresses, the coarse faces, the stony eyes of the executants, there was a suggestion of brutality—something cruel, sensual and repulsive.

“This is awful!” Heyst murmured to himself.

But there is an unholy fascination in systematic noise. He did not flee from it incontinently, as one might have expected him to do. He remained, astonished at himself for remaining, since nothing could have been more repulsive to his tastes, more painful to his senses, and, so to speak, more contrary to his genius, than this rude exhibition of vigour. The Zangiacomo band was not making music; it was simply murdering silence with a vulgar, ferocious energy. One felt as if witnessing a deed of violence; and that impression was so strong

totul de volumul zgomotului, se lăsă să cadă pe un scaun. În ritmul rapid al acestei muzici, în zarva multiformă, penetrantă a coardelor, în mişcările braţelor goale, în rochiile lungi, în feţele necioplite, în ochii împietriţi ai executantelor plutea ca un iz de brutalitate—ceva crud, senzual, respingător.

„E oribil,” murmură Heyst, pentru sine.

Dar zgomotul sistematic exercita un fel de fascinaţie profană. N-a fugit imediat, cum te-ai fi aşteptat de la el. A rămas, uimit el însuşi că rămâne, pentru că nimic n-ar fi putut fi mai respingător pentru gustul său, mai chinuitor pentru simţurile sale şi, ca să zic aşa, mai opus geniului său decât această brutală exhibiţie de vigoare. Orchestra Zangiacomo nu făcea muzică, asasina pur şi simplu tăcerea cu o energie feroce, vulgară. Aveai sentimentul că asişti la un delict de violenţă, şi impresia era atât de

muzicii, în larma variată, străpungătoare a coardelor, în mișcarea mâinilor goale, în rochiile lungi, fețele aspre, în ochii de piatră ai interpretelor se afla sugestia brutalității—ceva nemilos și respingător.

—Ce oribil! a murmurat Heyst pentru sine.

Dar zgomotul sistematic produce o fascinație profană. N-a gonit neputincios din calea lui, cum te-ai fi așteptat. A rămas, uimit el însuși de asta, din moment ce nimic n-ar fi putut fi mai respingător pentru gusturile sale, mai dureros pentru simțuri și, ca să spunem așa, mai contrar geniului său, decât această manifestare grosolană de vigoare. Orchestra Zangiacomo nu crea muzică; ucidea pur și simplu liniștea cu o energie vulgară, feroce. Aveai impresia că asiști la un act de violență, iar impresia era așa

that it seemed marvellous to see the people sitting so quietly on their chairs, drinking so calmly out of their glasses, and giving no signs of distress, anger or fear. Heyst averted his gaze from the unnatural spectacle of their indifference.

When the piece of music came to an end, the relief was so great that he felt slightly dizzy, as if a chasm of silence had yawned at his feet. When he raised his eyes, the audience, most perversely, was exhibiting signs of animation and interest in their faces, and the women in white muslin dresses were coming down in pairs from the platform into the body of Schomberg's "concert-hall." They dispersed themselves all over the place. The male creature with the hooked nose and purple-black beard disappeared somewhere. This was the interval during which, as the astute Schomberg had stipulated, the members of the orchestra were encouraged to favour the members of the audience with their company—that is, such members as

puternică, încât ți se părea o minunăție să vezi publicul şezând atât de liniştit pe scaune, bând atât de calm din pahare, fără să dea semne de angoasă, de mânie, sau spaimă. Heyst îşi îndepărtă privirea de la spectacolul nefiresc al indiferenței lor.

Când bucata de muzică se sfârşi, uşurarea lui fu atât de mare, încât simți o uşoară amețeală, ca şi cum abisul tăcerii s-ar fi căscat la picioarele lui. Când îşi ridică ochii, publicul, perversitate extremă, dădea semne de însuflețire şi interes, iar femeile în rochii de muselină albă coborau perechi-perechi de pe estradă în incinta „sălii de concert" a lui Schomberg. Se împrăştiară peste tot. Masculul cu nasul acvilin şi barba neagră-roşcată dispăruse nu-se-ştie-unde. Aceasta era pauza pentru care şmecherul de Schomberg stipulase ca membrii orchestrei să fie încurajați a acorda membrilor asistenței favoarea companiei lor—vreau să zic membrilor care se simțeau dispuşi la o fraternizare cu

de puternică încât era incredibil să-i vezi pe oameni cum șed liniștiți pe scaune, cum beau cu calm din pahare, fără urmă de suferință, furie sau teamă. Heyst și-a ferit privirea de spectacolul nenatural al indiferenței lor.

Când bucata s-a sfârșit, alinarea a fost așa de grozavă că s-a simțit ușor amețit, de parcă un hău de tăcere s-ar fi deschis la picioarele lui. Când și-a ridicat privirea, publicul, ce perversitate, dădea semne de animație și interes, iar femeile în rochii albe de muselină coborau în perechi de pe scenă în „sala de concert"a lui Schomberg. S-au împrăștiat în toată încăperea. Creatura cu nasul acvilin și barbă neagră purpurie dispăruse pe undeva. Acesta era intervalul în care, așa cum hotărâse vicleanul de Schomberg, membrii orchestrei erau încurajați să întrețină publicul cu compania lor—adică acei membri ai publicului ce păreau înclinați să fraternizeze cu artele într-o

seemed inclined to fraternize with the arts in a familiar and generous manner; the symbol of familiarity and generosity consisting in offers of refreshment.

The procedure struck Heyst as highly incorrect. However, the impropriety of Schomberg's ingenious scheme was defeated by the circumstance that most of the women were no longer young, and that none of them had ever been beautiful. Their more or less worn cheeks were slightly rouged; but apart from that fact, which might have been simply a matter of routine, they did not seem to take the success of the scheme unduly to heart. The impulse to fraternize with the arts being obviously weak in the audience, some of the musicians sat down listlessly at unoccupied tables, while others went on perambulating the central passage arm in arm, glad enough, no doubt, to stretch their legs while resting their arms. Their crimson sashes gave a factitious touch of gaiety to the smoky atmosphere of the concert-hall; and Heyst

artele într-un mod intim şi generos; simbolul intimităţii şi al generozităţii îl constituia oferirea de băuturi.

Lui Heyst procedeul i s-a părut profund incorect. Totuşi, indecenţa ingeniosului procedeu al lui Schomberg era compensată de împrejurarea că majoritatea femeilor nu mai erau deloc tinere şi nici una dintre ele nu fusese vreodată frumoasă. Obrajii lor, mai mult sau mai puţin zbârciţi, erau uşor fardaţi, dar în afară de faptul acesta, care ar fi putut fi în fond simplă chestiune de rutină, ele nu păreau să pună peste măsură la inimă succesul acestui procedeu. Elanul de fraternizare cu arta, se vedea bine, era cam slab la public, multe dintre muzicante se aşezau apatice la mese neocupate, în timp ce altele se plimbau, braţ la braţ, pe pasajul din mijloc, destul de bucuroase să-şi desmorţească puţin picioarele în timp ce-şi odihneau braţele. Eşarfele roşii

manieră familiară și generoasă; simbolul familiarității și al generozității îl reprezenta oferirea de răcoritoare.

Procedeul i s-a părut lui Heyst grozav de incorect. Însă lipsa de decență a schemei ingenioase a lui Schomberg era cumpănită de faptul că majoritatea femeilor nu mai erau tinere și că niciuna nu fusese vreodată frumoasă. Obrajii lor mai mult sau mai puțin încrețiți erau ușor pudrați; dar în afară de acest fapt, ce putea fi pur și simplu rutină, nu păreau a pune mare preț pe succesul schemei. Impulsul de a fraterniza cu artele fiind firește slab în membrii publicului, unele muzicante s-au așezat cu indiferență la mesele neocupate, în timp ce altele au continuat să se preumble pe culoarul central braț la braț, mulțumite fără îndoială că-și pot dezmorți picioarele și relaxa brațele. Eșarfele lor stacojii ofereau un strop nefiresc de veselie atmosferei

felt a sudden pity for these beings, exploited, hopeless, devoid of charm and grace, whose fate of cheerless dependence invested their coarse and joyless features with a touch of pathos.

Heyst was temperamentally sympathetic. To have them passing and repassing close to his little table was painful to him. He was preparing to rise and go out when he noticed that two white muslin dresses and crimson sashes had not yet left the platform. One of these dresses concealed the raw-boned frame of the woman with the bad-tempered curve to her nostrils. She was no less a personage than Mrs. Zangiacomo. She had left the piano, and, with her back to the hall, was preparing the parts for the second half of the concert, with a brusque, impatient action of her ugly elbows. This task done, she turned, and, perceiving the other white muslin dress motionless on a chair in

dadeau un fals aer de veselie atmosferei pline de fum din sala de concert, şi Heyst se simţi cuprins de o subită milă pentru făpturile astea exploatate, disperate, lipsite de farmec şi de graţie, a căror soartă de tristă subordonare acorda înfăţişării lor ordinare şi dezolante o notă patetică.

Heyst era compătimitor din fire. Îl durea văzându-le cum trec încoace şi-ncolo pe lângă masa lui. Se pregătea să se ridice şi să plece, când băgă de seamă că două rochii de muselină albă cu eşarfe roşii nu coborâseră încă de pe estradă. Una din aceste rochii acoperea structura ciolănoasă a femeii cu nările trădând proastă dispoziţie. Acest personaj nu era decât doamna Zangiacomo. Se ridicase de la pian şi, cu spatele spre sală, pregătea partiturile pentru partea a doua a concertului, cu gesturi repezite, nervoase, din coatele ei urâte. O dată treaba terminată, se întoarse şi, observând cealaltă rochie albă nemişcată pe un scaun

înnegrite de fum din sala de concert; și lui Heyst i s-a făcut dintr-odată milă de acele ființe exploatate, fără speranță, lipsite de șarm și grație, a căror soartă de dependență tristă conferea trăsăturilor aspre și nefericite un strop de patetism.

Heyst era înțelegător din fire. Îl durea să le vadă cum trec pe lângă masa lui. Se pregătea să se ridice și să plece când a observat că două rochii albe de muselină cu eșarfe stacojii nu părăsiseră încă scena. Una din acele rochii ascundea scheletul costeliv al femeii cu nări ce trădau irascibilitate. Era nimeni alta decât doamna Zangiacomo. Părăsise pianul și, cu spatele la sală, pregătea partiturile pentru a doua partea a concertului, cu mișcări bruște, nervoase ale coatelor ei urâte. Când a terminat s-a întors și, observând cealaltă rochie nemișcată pe un scaun din al doilea rând, s-a îndreptat către ea printre pupitre, cu pas agresiv și

the second row, she strode towards it between the music-stands with an aggressive and masterful gait. On the lap of that dress there lay, unclasped and idle, a pair of small hands, not very white, attached to well-formed arms. The next detail Heyst was led to observe was the arrangement of the hair—two thick, brown tresses rolled round an attractively shaped head.

"A girl, by Jove!" he exclaimed mentally.

It was evident that she was a girl. It was evident in the outline of the shoulders, in the slender white bust springing up, barred slantwise by the crimson sash, from the bell-shaped spread of muslin skirt hiding the chair on which she sat averted a little from the body of the hall. Her feet, in low white shoes, were crossed prettily.

She had captured Heyst's awakened faculty of observation; he had the sensation of a new experience. That was because his faculty of observation had never before been

în rândul al doilea, se îndreptă spre ea printre pupitre, cu un mers agresiv şi autoritar. În poala acelei rochii se aflau, neâncleştate, zăcând alene, două mâini mici, nu foarte albe, terminând două braţe bine făcute. Al doilea detaliu pe care l-a remarcat Heyst a fost coafura—două cozi groase castanii răsucite pe un cap atrăgător.

„Dumnezeule, o fată!" exclamă Heyst în gând.

Se vedea bine că era o fată. Se vedea după conturul umerilor, după bustul alb şi proaspăt, traversat pieziş de eşarfa roşie, după linia elegantă cu care cădea rochia de muselină acoperind scaunul pe care şedea, cu faţa puţin întoarsă de la sală. Stătea cochet picior peste picior, cu pantofi albi decoltaţi.

Pusese stăpânire pe spiritul de observaţie al lui Heyst, trezit acum la viaţă; avea senzaţia că trăieşte ceva nou. Asta, pentru că spiritul său de observaţie

despotic. În poala acelei rochii stăteau, desfăcute și leneșe, două mâini mici, nu prea albe, la capătul a două brațe puternice. Următorul detaliu pe care Heyst l-a observat a fost părul—două cosițe dese învăluind un cap cu o formă atrăgătoare.

—Cerule, o fată! a exclamat în gând.

Era clar că era o fată. Se vedea asta în conturul umerilor, în bustul alb, zvelt, pe care numai eșarfa stacojie așezată oblic îl ascundea, în rochia de muselină ca un clopot peste scaunul pe care stătea, întoarsă de la centrul sălii. Stătea elegant picior peste picior, cu pantofii albi fără toc.

Îi surprinsese observația trezită la viață a lui Heyst. Avea senzația unei experiențe inedite. Asta fiindcă observația sa nu fusese niciodată

captured by any feminine creature in that marked and exclusive fashion. He looked at her anxiously, as no man ever looks at another man; and he positively forgot where he was. He had lost touch with his surroundings. The big woman, advancing, concealed the girl from his sight for a moment. She bent over the seated youthful figure, in passing it very close, as if to drop a word into its ear. Her lips did certainly move. But what sort of word could it have been to make the girl jump up so swiftly? Heyst, at his table, was surprised into a sympathetic start. He glanced quickly round. Nobody was looking towards the platform; and when his eyes swept back there again, the girl, with the big woman treading at her heels, was coming down the three steps from the platform to the floor of the hall. There she paused, stumbled one pace forward, and stood still again, while the other—the escort, the dragoon, the coarse big woman of the piano—passed her roughly, and, marching

nu fusese niciodată până atunci captat de vreo făptură feminină de-o manieră atât de accentuată şi de exclusivă. O privi neliniştit, cum nu se uită niciodată un bărbat la alt bărbat şi, pur şi simplu, uită unde se află. Pierduse contactul cu mediul ambiant. Femeia cea masivă, deplasându-se, îi acoperi o clipă fata. Trecând foarte aproape de ea, se plecă puțin peste tânăra făptură ce şedea pe scaun, ca şi cum ar fi vrut să lase să-i pice o vorbă la ureche. Cert e că buzele i se mişcară. Dar ce cuvânt putuse să-i spună ca s-o facă pe fată să sară-n sus atât de promt? Heyst, de la masa lui, fu cuprins de un elan de compasiune. Aruncă repede o privire în jur. Nimeni nu se uita spre estradă, iar când îşi întoarse ochii, fata, cu femeia masivă păşind pe urmele ei, cobora cele trei trepte care duceau de la estradă la pardoseala sălii; acolo ea se opri, mai făcu, împleticit, un pas înainte şi se opri din nou, în timp ce cealaltă—escorta, tambur-

surprinsă de vreo creatură feminină de o manieră așa deosebită și exclusivă. A privit-o îngrijorat, cum nu-și privește niciun bărbat un seamăn. Și-atunci, chiar a uitat unde se-afla. Pierduse contacul cu ce îl înconjura. Femeia mare, înaintând, i-a ascuns privirii fata pentru o secundă. S-a aplecat peste figura tinerească, să-i șoptească parcă un cuvânt la ureche. Sigur buzele i s-au mișcat. Dar ce fel de cuvânt o fi fost acela de-a făcut-o pe fată să tresară imediat? Heyst, de la masa lui, s-a surprins tresărind și el, din compasiune. S-a uitat repede în jur. Nimeni nu se uita la scenă; și când ochii i s-au întors într-acolo, fata, cu femeia mare călcându-i pe urme, cobora cele trei trepte de la scenă la podeaua sălii. Acolo s-a oprit, s-a poticnit înainte încă un pas, s-a oprit din nou, în timp ce cealaltă—escorta, dragonul, femeia mare și grosolană de la pian—i-a luat-o înainte și, călcând agresiv pe culoarul central,

truculently down the centre aisle between the chairs and tables, went out to rejoin the hook-nosed Zangiacomo somewhere outside. During her extraordinary transit, as if everything in the hall were dirt under her feet, her scornful eyes met the upward glance of Heyst, who looked away at once towards the girl. She had not moved. Her arms hung down; her eyelids were lowered.

Heyst laid down his half-smoked cigar and compressed his lips. Then he got up. It was the same sort of impulse which years ago had made him cross the sandy street of the abominable town of Delli in the island of Timor and accost Morrison, practically a stranger to him then, a man in trouble, expressively harassed, dejected, lonely.

It was the same impulse. But he did not recognize it. He was not thinking of

majurul, femeia masivă şi ordinară de la pian—trecu brutal pe lângă ea şi, călcând agresivă pe culoarul central printre mese şi scaune, se duse undeva afară după năsosul Zangiacomo. În timpul acestei remarcabile deplasări, ca şi cum tot ce se afla în sală era gunoi pe care călca, ochii ei plini de dispreț se încrucişară cu privirea ridicată a lui Heyst, care imediat şi-o întoarse spre fată. Ea nu se clintise din loc. Brațele îi atârnau; coborâse pleoapele.

Heyst puse jos trabucul fumat numai pe jumătate şi-şi strânse buzele. Apoi se ridică. Era acelaşi fel de impuls care, cu ani în urmă, îl făcuse să traverseze strada din oribilul oraş Delli de pe insula Timor şi să-l oprească pe Morrison, de fapt un străin pentru el pe vremea aceea, un om în încurcătură, căruia-i citeai pe față chinul, disperarea, singurătatea.

Era acelaşi impuls. Dar el nu-şi dădu seama. Nu se gândea la Morrison în

printre scaune și mese, a ieșit undeva afară să i se alăture lui Zangiacomo cu nasul său coroiat. În timpul trecerii sale extraordinare, de parcă tot ce era în sală ar fi fost praf sub picioarele ei, ochii ei disprețuitori au întâlnit privirea ridicată a lui Heyst, care și-a întors-o imediat către fată. Ea nu se mișcase. Brațele îi atârnau; pleoapele îi erau coborâte.

Heyst a pus jos trabucul, din care fumase jumătate, și și-a strâns buzele. Apoi s-a ridicat. Era același fel de impuls care, cu ani în urmă, îl făcuse să traverseze strada prăfuită a abominabilului oraș Delli de pe insula Timor și să-l acosteze pe Morrison, practic străin lui pe atunci, un om cu necazuri, care după expresia feței era hărțuit, abătut și singuratic.

Era același impuls. Dar nu l-a identificat. Nu se gândea la Morrison

Morrison then. It may be said that, for the first time since the final abandonment of the Samburan coal mine, he had completely forgotten the late Morrison. It is true that to a certain extent he had forgotten also where he was. Thus, unchecked by any sort of self consciousness, Heyst walked up the central passage.

Several of the women, by this time, had found anchorage here and there among the occupied tables. They talked to the men, leaning on their elbows, and suggesting funnily—if it hadn't been for the crimson sashes—in their white dresses an assembly of middle-aged brides with free and easy manners and hoarse voices. The murmuring noise of conversations carried on with some spirit filled Schomberg's concert-room. Nobody remarked Heyst's movements; for indeed he was not the only man on his legs there. He had been confronting the girl for some time before she became aware of his presence. She was looking down, very still,

momentul acela. E cazul de spus că, pentru prima oară de când abandonase definitiv mina de cărbune din Samburan, uitase cu totul de Morrison. E adevărat că, într-o anumită măsură, uitase şi unde se afla. Şi aşa, nefrânat de nici un fel de timiditate, Heyst porni pe culoarul central.

Între timp câteva dintre femei aruncaseră ancora, pe ici pe colo, pe la mesele ocupate. Vorbeau cu bărbații, rezemate în coate, evocând, amuzant—de n-ar fi fost eşarfele roşii—în rochiile lor albe, o adunare de mirese între două vârste cu maniere destul de libere şi cu voci destul de groase. Murmurul conversațiilor purtate cu oarecare vioiciune umplea sala de concert a lui Schomberg. Nimeni n-a observat mişcările lui Heyst; pentru că, natural, nu era singurul om care să se mişte pe-acolo. Până să-şi dea fata seama de prezența lui în fața ei, trecu câtva timp. Ea stătea cu

atunci. Se poate spune că, de la abandonarea definitivă a minei de cărbune din Samburan, uitase complet de răposatul de Morrison. E adevărat că, până la un anumit punct, uitase și unde se afla. Așadar, nestăvilit de vreo sfială, Heyst a pornit pe culoarul central.

Câteva dintre femei, în acel moment, se ancoraseră pe ici, pe colo, pe la mese ocupate. Vorbeau cu bărbații, sprijinindu-se în coate și arătând, în mod haios—de n-ar fi fost eșarfele stacojii—cu rochiile lor albe ca o adunare de mirese la vârsta a doua, cu maniere libertine și voci răgușite. Murmurul conversațiilor purtate cu o anume vervă umplea sala de concerte a lui Schomberg. Nimeni n-a remarcat mișcările lui Heyst; pentru că nu era singurul în picioare de acolo. A stat ceva vreme în fața fetei până ce a devenit conștientă de prezența lui. Se uita în jos, nemișcată, palidă, fără a privi, fără

without colour, without glances, without voice, without movement. It was only when Heyst addressed her in his courteous tone that she raised her eyes.

"Excuse me," he said in English, "but that horrible female has done something to you. She has pinched you, hasn't she? I am sure she pinched you just now, when she stood by your chair."

The girl received this overture with the wide, motionless stare of profound astonishment. Heyst, vexed with himself, suspected that she did not understand what he said. One could not tell what nationality these women were, except that they were of all sorts. But she was astonished almost more by the near presence of the man himself, by his largely bald head, by the white brow, the sunburnt cheeks, the long, horizontal moustaches of crinkly bronze hair, by the kindly expression of the man's blue eyes looking into her own. He saw the stony amazement in hers give way to a momentary

ochii în jos, nemişcată, palidă, fără să privească undeva, fără să scoată un sunet. De-abia după ce Heyst i se adresă pe tonul său curtenitor, îşi ridică ochii.

„Scuză-mă," spuse el pe englezeşte, „dar femeia asta îngrozitoare ți-a făcut ceva, te-a ciupit, nu-i aşa? Sunt sigur că te-a ciupit, adineauri, când s-a oprit lângă scaunul dumitale."

Fata primi aceste avansuri cu ochii mari, cu o privire încremenită, de profundă uimire. Heyst, nemulțumit de sine, bănui că nu-i înțelesese vorbele. Nu puteai şti de ce naționalitate erau femeile astea, decât doar că erau de tot felul. Dar ea era uimită mai mult de însăşi prezența, atât de aproape de ea, a acestui bărbat, de chelia lui mare, de fruntea albă, de obrajii arşi de soare, de mustățile lungi, arămii şi crețe, de expresia blândă a ochilor albaştri ai acestui bărbat privind într-ai ei. Văzu uluirea împietrită dintr-ai ei făcând loc unei alarme trecătoare, căreia îi urmă o

a vorbi, fără a se clinti. Doar când Heyst i-a vorbit în maniera lui curtenitoare, și-a ridicat privirea.

—Scuză-mă, a spus el în engleză, dar femeia aceea oribilă ți-a făcut ceva. Te-a ciupit, nu-i așa? Sunt sigur ca te-a ciupit chiar mai înainte, când s-a oprit lângă scaunul tău.

Fata a primit această deschidere cu privirea fixă, cu ochii mari, de o profundă uimire. Heyst, agitat, s-a gândit că nu-l auzise bine. Nu puteai spune ce naționalitate erau femeile astea, poate doar că erau de peste tot. Dar ea era aproape mai mult uimită de prezența atât de aproape a acestui bărbat, de capul lui în mare parte chel, de fruntea albă, de obrajii arși de soare, de mustățile lungi, orizontale, cu păr auriu încrețit, de expresia binevoitoare din ochii lui albaștri care-i priveau pe-ai ei. A observat cum uimirea puternică din ochii ei a

alarm, which was succeeded by an expression of resignation.

"I am sure she pinched your arm most cruelly," he murmured, rather disconcerted now at what he had done.

It was a great comfort to hear her say:

"It wouldn't have been the first time. And suppose she did—what are you going to do about it?"

"I don't know," he said with a faint, remote playfulness in his tone which had not been heard in it lately, and which seemed to catch her ear pleasantly. "I am grieved to say that I don't know. But can I do anything? What would you wish me to do? Pray command me."

Again, the greatest astonishment became visible in her face; for she now perceived how different he was from the other men in the room. He was as different from them as she was different from the other

expresie de resemnare.

„Sunt convins că te-a ciupit cu cruzime de braț," murmură el, oarecum deconcertat de propria lui acțiune.

Simți o mare uşurare auzind-o spunând :

„N-ar fi pentru prima oară. Şi, presupunând că-i adevărat—ce-ai de gând să faci ?"

„Nu ştiu", zise el cu o uşoară, foarte uşoară notă de voioşie în glas, care de mult nu mai fusese percepută, prinsă pare-se cu plăcere de urechea ei. „Îmi pare rău să spun că nu ştiu. Dar aş putea face orice? Ce-ai dori să fac? Te rog, ordonă-mi!"

Din nou se putea citi pe fața ei cea mai mare uimire, pentru că acuma băgă de seamă cât de mult se deosebea el de ceilalți bărbați din sală. Se deosebea de ei cum se deosebea ea de celelalte femei din

început să lase locul unei alarmări de moment, căreia i-a urmat o expresie de resemnare.

—Sunt sigur că te-a ciupit de mână fără milă, a șoptit, destul de tulburat acum de ceea ce făcuse.

A fost foarte liniștitor s-o audă spunând:

—N-ar fi prima dată. Și dac-a făcut-o, ce-o să faci în legătură cu asta?

—Nu știu, i-a răspuns cu o jovialitate temătoare în glas, care nu mai fusese de mult auzită, și care a părut să-i mângâie fetei auzul. Mă îndurerează să spun că nu știu. Dar pot să fac ceva pentru tine? Ce-ai vrea să fac? Te rog, poruncește-mi.

Din nou, fața ei exprima o grozavă uimire, fiindcă acum pricepea cât de diferit era față de restul bărbaților din încăpere. Era la fel de diferit de ei, cât era ea de diferită față de celelalte membre ale

members of the ladies' orchestra.

"Command you?" she breathed, after a time, in a bewildered tone. "Who are you?" she asked a little louder.

"I am staying in this hotel for a few days. I just dropped in casually here. This outrage—"

"Don't you try to interfere," she said so earnestly that Heyst asked, in his faintly playful tone:

"Is it your wish that I should leave you?"

"I haven't said that," the girl answered. "She pinched me because I didn't get down here quick enough."

"I can't tell you how indignant I am—" said Heyst. "But since you are down here now," he went on, with the ease of a man of the world speaking to a young lady in a drawing-room, "hadn't we better sit down?"

She obeyed his inviting gesture, and they sat down on the nearest chairs. They

orchestră.

„Să-ți ordon?" zise ea după o vreme, mai mult şoptit, uluită. „Cine eşti dumneata?" întrebă, ceva mai tare.

„Locuiesc la hotelul ăsta, câteva zile. Am intrat aici din pură întâmplare. Această jignire..."

„Nu încerca să te amesteci," zise ea, atât de serios încât Heyst întrebă, cu tonul său uşor jucăuş:

„Dorința dumitale e să plec?"

„N-am spus asta," răspunse fata. „M-a ciupit pentru că n-am coborât destul de repede."

„Nu-ți pot spune cât sunt de indignat," zise Heyst. „Dar dacă tot ai coborât," continuă el cu uşurința unui om de lume, adresându-se într-un salon unei domnişoare, „n-ar fi mai bine să luăm loc?"

Ea se supuse gestului lui de invitație şi se aşezară pe cele mai apropiate

orchestrei de femei.

—Să-ți poruncesc? a murmurat ea, după o vreme, pe un ton zăpăcit. Dar cine ești? a întrebat un pic mai tare.

—Stau în hotelul ăsta câteva zile. Am venit întâmplător aici. Dar grosolănia asta...

—Să nu cumva să intervii, i-a spus cu atâta sinceritate că Heyst a întrebat, cu tonul său ușor jucăuș:

—Este dorința ta să te las?

—Nu asta am spus, i-a răspuns fata. M-a ciupit fiindcă n-am coborât aici destul de repede.

—Nu-ți pot spune ce indignat sunt, i-a zis Heyst. Dar cum ești aici jos deja, a continuat el cu ușurința unui om de lume care-i vorbește unei tinere într-un salon, ce-ar fi să luăm loc?

Ea s-a supus invitației sale și au luat loc pe cele mai apropiate scaune. S-

looked at each other across a little round table with a surprised, open gaze, self-consciousness growing on them so slowly that it was a long time before they averted their eyes; and very soon they met again, temporarily, only to rebound, as it were. At last they steadied in contact, but by that time, say some fifteen minutes from the moment when they sat down, the "interval" came to an end.

So much for their eyes. As to the conversation, it had been perfectly insignificant because naturally they had nothing to say to each other. Heyst had been interested by the girl's physiognomy. Its expression was neither simple nor yet very clear. It was not distinguished—that could not be expected—but the features had more fineness than those of any other feminine countenance he had ever had the opportunity to observe so closely. There was in it something indefinably audacious and infinitely miserable—because the

scaune la îndemână. Se uitară unul la altul pe deasupra mesei mici rotunde, cu o privire mirată, sinceră, sfiala lor crescând atât de lent, încât trecu multă vreme până să-şi ia ochii unul de la celălalt; şi foarte curând se întâlniră din nou, pentru ca iar să se despartă. În cele din urmă contactul se stabiliză, dar atunci, cam la vreo cincisprezece minute din momentul în care se aşezaseră, pauza se sfârşi.

Asta în ce priveşte ochii. Cât despre conversație, fusese perfect anodină, pentru că era firesc să n-aibă ce-şi spune unul altuia. Pe Heyst îl interesase fizionomia fetei. Expresia ei nu era nici simplă şi, deocamdată, nici foarte limpede. Distinsă nu era—nici nu era de aşteptat—dar trăsăturile aveau mai multă delicatețe decât orice alt chip de femeie avusese el vreodată prilejul să observe de-atât de aproape. Aveau ceva de-o inefabilă îndrăzneală şi de-o infinită nefericire—pentru că se reflectau în ele

au privit lung și insistent peste o masă rotundă, mică, devenind destul de lent sfioşi, așa încât a durat o vreme până când și-au îndepărtat privirile; și foarte curând li s-au întâlnit din nou, temporar, doar pentru a pleca iar la loc. În cele din urmă contacul s-a mai echilibrat dar, în acel moment, la vreo cincisprezece minute de când se așezaseră, intervalul s-a terminat.

Asta a fost și cu ochii. Cât despre conversație, fusese complet irelevantă, fiindcă firește nu aveau ce să-şi spună. Heyst fusese interesat de fizionomia fetei. Expresia ei nu era nici simplă, nici foarte clară încă. Nu era distinsă—nu te puteai aștepta la asta—dar trăsăturile aveau mai multă finețe ca acelea ale oricărei alte înfățișări feminine pe care avusese vreodată oportunitatea s-o observe în atâta detaliu. Aveau ceva de o cutezanță inefabilă, și de o infinită tristețe—fiindcă temperamentul și existența acelei fete se

temperament and the existence of that girl were reflected in it. But her voice! It seduced Heyst by its amazing quality. It was a voice fit to utter the most exquisite things, a voice which would have made silly chatter supportable and the roughest talk fascinating. Heyst drank in its charm as one listens to the tone of some instrument without heeding the tune.

"Do you sing as well as play?" he asked her abruptly.

"Never sang a note in my life," she said, obviously surprised by the irrelevant question; for they had not been discoursing of sweet sounds. She was clearly unaware of her voice. "I don't remember that I ever had much reason to sing since I was little," she added.

That inelegant phrase, by the mere vibrating, warm nobility of the sound, found its way into Heyst's heart. His mind, cool, alert, watched it sink there with a sort of

temperamentul şi viaţa acestei fete. Dar vocea! Heyst fu sedus de uluitoarea ei frumuseţe. Era o voce aptă să exprime lucrurile cele mai minunate, o voce care-ar fi făcut cea mai stupidă trăncăneală suportabilă, şi vorba cea mai brutală, fascinantă. Heyst îi sorbea farmecul aşa cum asculţi un instrument fără să fii atent la melodie.

„Eşti şi cântăreaţă în afară de violonistă?" o întrebă el brusc.

„N-am cântat o singură notă în viaţa mea," zise ea, vădit surprinsă de întrebarea interlocutorului ei—pentru că nu discutau despre voci melodioase. Era limpede că ea nu-şi dădea seama ce voce avea. „Nu-mi aduc aminte să fi avut multe motive de cântat, de când eram mică," adăugă ea.

Fraza asta lipsită de eleganţă, prin simpla ei vibrare, prin nobleţea caldă a sunetului, îşi găsi drum spre inima lui Heyst. Spiritul lui rece, alert, urmări

reflectau în ele. Dar vocea ei! Heyst a fost sedus de calitatea ei uimitoare. Era o voce demnă de a rosti cele mai alese vorbe, o voce care-ar fi făcut vorba goală suportabilă și vorba rea fascinantă. Heyst îi sorbea șarmul așa cum asculți sunetul unui instrument fără a băga de seamă melodia.

—Cânți și din voce? a întrebat-o deodată.

—N-am cântat o notă în viața mea, a spus ea, evident surprinsă de întrebarea irelevantă, fiindcă nu discutaseră până acum de sunete dulci. Era clar inconștientă de puterea vocii sale. Nu-mi amintesc să fi avut vreodată motive de cântat când eram mică, a mai adăugat.

Acea frază lipsită de eleganță, prin virtutea vibrației, prin noblețea călduroasă a sunetului, și-a găsit locul în inima lui Heyst. Mintea lui limpede,

vague concern at the absurdity of the occupation, till it rested at the bottom, deep down, where our unexpressed longings lie.

"You are English, of course?" he said.

"What do you think?" she answered in the most charming accents. Then, as if thinking that it was her turn to place a question: "Why do you always smile when you speak?"

It was enough to make any one look grave, but her good faith was so evident that Heyst recovered himself at once.

"It's my unfortunate manner—" he said with his delicate, polished playfulness. Is it very objectionable to you?"

She was very serious.

"No. I only noticed it. I haven't come across so many pleasant people as all that, in my life."

sunetul pătrunzând în inimă, cu un soi de îngrijorare vagă față de absurdul situației, până ce poposi în adâncul ei, profund, acolo unde zac dorurile nerostite.

„Eşti englezoaică, fireşte?" întrebă el.

„Dumneata ce crezi?" Răspunse ea, cu accentul cel mai fermecător. Apoi, ca şi cum şi-ar fi zis că e rândul ei să pună o întrebare: „De ce zâmbești întotdeauna când vorbești?"

Era destul ca să facă pe cineva să-şi ia imediat un aer serios, dar buna ei credință era atât de vădită, încât Heyst își reveni imediat.

„E felul meu nefericit de a fi." Zise el cu aerul lui glumeț, delicat şi politicos. „Ți-e foarte dezagreabil?"

Ea era foarte serioasă.

„Nu. Am remarcat doar. N-am dat chiar peste mulți oameni agreabili în viața mea."

alertă, a urmărit cum sunetul se adâncește, cu o ușoară îngrijorare vagă legată de absurdul întâmplării, până a ajuns în adânc, acolo unde zac dorurile neexprimate.

—Ești englezoaică, nu? a zis el.

—Dumneata ce crezi? a răspuns cu un accent fermecător. Apoi, de parcă se gândise că era vremea să pună ea o întrebare: De ce zâmbești mereu când vorbești?

Era de ajuns să facă pe oricine să arate solemn; dar buna-credință îi era așa de evidentă că Heyst și-a revenit imediat.

—Este nefericita mea purtare, a spus cu jovialitatea sa delicată, rafinată. Îți este foarte neplăcut?

Ea era foarte serioasă.

—Nu, doar am observat. N-am întâlnit prea mulți oameni plăcuți în viața mea.

"It's certain that this woman who plays the piano is infinitely more disagreeable than any cannibal I have ever had to do with."

"I believe you!" She shuddered. "How did you come to have anything to do with cannibals?"

"It would be too long a tale," said Heyst, with a faint smile. Heyst's smiles were rather melancholy, and accorded badly with his great moustaches, under which his mere playfulness lurked as comfortably as a shy bird in its native thicket. "Much too long. How did you get amongst this lot here?"

"Bad luck," she answered briefly.

"No doubt, no doubt," Heyst assented with slight nods. Then, still indignant at the pinch which he had divined rather than actually seen inflicted: "I say, couldn't you defend yourself somehow?"

She had risen already. The ladies of

„Cu siguranță că femeia asta care cântă la pian e infinit mai dezagreabilă decât oricare dintre canibalii cu care-am avut de-a face."

„Fără-ndoială!" o trecu un fior. „Cum s-a făcut c-ai avut de-a face cu canibalii?"

„Ar fi o poveste prea lungă," zise Heyst schițând un zâmbet. Zâmbetele lui Heyst erau doar melancolie şi rimau greu cu mustățile mari, sub care voioşia lui se pitea la fel de confortabil ca o păsărică sfioasă în desişul ei de baştină. „Mult prea lungă. Dar cum s-a făcut de-ai picat în banda asta de-aici?"

„Ghinion," răspunse ea scurt.

„Fără-ndoială, fără-ndoială," admise Heyst cu gesturi din cap. Apoi, indignat încă de ciupitura pe care mai mult o bănuise decât o văzuse efectiv: „Spune-mi, te rog, n-ai putea să te aperi într-un fel oarecare?"

Ea se ridicase. Doamnele din

—E clar că femeia asta care cântă la pian este infinit mai dezagreabilă decât orice canibal cu care-am avut vreodată de-a face.

—Te cred! S-a înfiorat. Cum ai avut de-a face cu canibali?

—Ar fi o poveste prea lungă, a zis Heyst, cu un zâmbet ușor. Zâmbetele lui Heyst trădau melancolie și nu arătau bine cu mustățile lui lungi, sub care jovialitatea sa pură sălășuia comod ca o pasăre timidă în frunzișul ei nativ. Mult prea lungă. Cum ai ajuns în grupul ăsta?

—Ghinion, a răspuns ea scurt.

—Fără-ndoială, da, a consimțit Heyst cu ușoare înclinări din cap. Apoi, încă indignat de ciupitura pe care mai degrabă o visase decât o văzuse aplicată: Trebuie să spun, n-ai putea să te aperi cumva data viitoare?

Se ridicase deja. Femeile din

the orchestra were slowly regaining their places. Some were already seated, idle, stony-eyed, before the music-stands. Heyst was standing up, too.

“They are too many for me,” she said.

These few words came out of the common experience of mankind; yet by virtue of her voice, they thrilled Heyst like a revelation. His feelings were in a state of confusion, but his mind was clear.

“That’s bad. But it isn’t actual ill-usage that this girl is complaining of,” he thought lucidly after she left him.

orchestră se îndreptau încet spre locurile lor. Unele se şi aşezaseră, agale, cu priviri împietrite, în fața pupitrelor cu note. Heyst se ridică şi el.

„Sunt prea mulți pentru mine,” zise ea.

Aceste câteva cuvinte făceau parte din experiența comună a omenirii; cu toate astea, din cauza vocii, pe Heyst îl emoționară ca o revelație. În sentimentele lui era confuzie, dar mintea îi era clară.

Păcat. Dar în realitate nu de maltratările astea se plânge fata, îşi spuse el, lucid, după ce ea se depărtase.

orchestră își luau încet locurile. Unele deja se așezaseră, leneșe, cu ochii-mpietriți, în fața pupitrelor. Și Heyst era în picioare.

—Sunt prea mulți pentru mine, a zis ea.

Aceste puține cuvinte aparțineau experienței comune a umanității; totuși, datorită vocii, l-au încântat pe Heyst ca o revelație. Sentimentele sale erau într-o stare de confuzie, dar mintea-i era hotărâtă.

E rău. Dar fata asta nu se plânge de astfel de maltratări, s-a gândit el lucid după ce fata s-a îndepărtat.

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

CHAPTER TWO

That was how it began. How it was that it ended, as we know it did end, is not so easy to state precisely. It is very clear that Heyst was not indifferent, I won't say to the girl, but to the girl's fate. He was the same man who had plunged after the submerged Morrison whom he hardly knew otherwise than by sight and through the usual gossip of the islands. But this was another sort of plunge altogether, and likely to lead to a very different kind of partnership.

Did he reflect at all? Probably. He was sufficiently reflective. But if he did, it was with insufficient knowledge. For there is no evidence that he paused at any time between the date of that evening and the morning of the flight. Truth to say, Heyst was not one of those men who pause much. Those dreamy spectators of the world's agitation are terrible

Capitolul II

Așa a început. Cum s-a întâmplat de-a sfârșit așa cum știm că a sfârșit, nu-i ușor de spus cu precizie. E foarte limpede că lui Heyst nu-i era indiferentă, n-am să zic fata, dar soarta fetei. El rămăsese același om care plonjase după un Morrison ce se scufunda și pe care de-abia dacă-l cunoștea, după nume și după obișnuitele flecăreli de pe insule. Dar de data asta era o plonjare de o cu totul altă natură și susceptibilă de a duce la o tovărășie de o categorie mult deosbită.

A stat el să chibzuiască? Probabil. Era un om destul de chibzuit. Dar dacă a făcut-o, a făcut-o cu insuficientă pricepere. Pentru că nu există vreo dovadă ca el să fi ezitat la vreun moment dat între clipa din seara aceea și dimineața fugii. De dragul adevărului, trebuie spus că Heyst nu era omul să ezite mult. Spectatorii ăștia

Capitolul II

Astfel a început. Cum se face că s-a sfârșit așa cum știm, nu-i ușor de zis cu exactitate. E limpede că Heyst nu era indiferent. N-aș zice față de fată, ci față de soarta fetei. El era același om care sărise după Morrison care se scufunda și pe care abia îl cunoștea, din priviri și din bârfa obișnuită de pe insule. Dar acesta era un alt salt cu totul, putea să ducă la o cu totul altă tovărășie.

A reflectat măcar? Probabil. Era destul de reflexiv. Dacă a reflectat, însă, a făcut-o cu prea puțină dibăcie. Fiindcă nu-i nicio dovadă că ar fi ezitat între seara aceea și dimineața fugii. De dragul adevărului, trebuie spus că Heyst nu era unul din aceia care ezită prea mult. Acești martori visători ai agitației lumești sunt

once the desire to act gets hold of them. They lower their heads and charge a wall with an amazing serenity which nothing but an indisciplined imagination can give.

He was not a fool. I suppose he knew—or at least he felt—where this was leading him. But his complete inexperience gave him the necessary audacity. The girl's voice was charming when she spoke to him of her miserable past, in simple terms, with a sort of unconscious cynicism inherent in the truth of the ugly conditions of poverty. And whether because he was humane or because her voice included all the modulations of pathos, cheerfulnessand courage in its compass, it was not disgust that the tale awakened in him, but the sense of an immense sadness.

On a later evening, during the interval between the two parts of the concert, the girl told Heyst about herself. She was almost a

visători ai unei lumi în agitație devin teribili din clipa în care dorința de acțiune pune stăpânire pe ei. Cu capul înainte, pornesc la șarjarea unui zid, cu seninătatea uluitoare pe care nu ți-o poate da decât o imaginație nedisciplinată.

Nu era nebun. Bănuiesc că-și dădea seama—sau cel puțin avea sentimentul—unde-l putea duce treaba asta. Dar totala lui lipsă de experiență îi dădea îndrăzneala necesară. Vocea fetei, care îi vorbea despre trecutul ei nenorocit în termeni simpli, cu un fel de cinisim inconștient inerent sincerității când e vorba de urâțenia sărăciei, era fermecătoare. Și, fie din cauză că el era o fire omenoasă, fie că vocea ei cuprindea în gama ei toate modulațiile patosului, ale voioșiei și curajului, povestea n-a trezit în el silă, ci un sentiment de infinită tristețe.

Într-o altă seară, în timpul pauzei dintre cele două părți ale concertului, fata i-a povestit lui Heyst viața ei. Fusese un

teribili odată ce dorința de a acționa pune stăpânire. Cu capul înainte se lansează către un zid cu o seninătatea uimitoare pe care o dă numai imaginația nemărginită.

Nu era naiv. Bănuiesc că știa—sau cel puțin simțea—către ce se îndreaptă. Dar lipsa completă de experiență îi conferea îndrăzneala necesară. Vocea fetei era fermecătoare când îi vorbea în termeni simpli despre trecutul ei nefericit, cu un fel de cinism inconștient inerent adevărului condițiilor urâte ale sărăciei. Și, fie fiindcă era omenos, fie fiindcă vocea ei includea toate modulațiile patosului, jovialității și curajului, povestea n-a trezit în el dezgust, ci sentimentul unei infinite tristeți.

Într-o altă seară, în timpul pauzei dintre cele două părți ale concertului, fata i-a povestit lui Heyst despre ea. Fusese

child of the streets. Her father was a musician in the orchestras of small theatres. Her mother ran away from him while she was little, and the landladies of various poor lodging-houses had attended casually to her abandoned childhood. It was never positive starvation and absolute rags, but it was the hopeless grip of poverty all the time. It was her father who taught her to play the violin. It seemed that he used to get drunk sometimes, but without pleasure, and only because he was unable to forget his fugitive wife. After he had a paralytic stroke, falling over with a crash in the well of a music-hall orchestra during the performance, she had joined the Zangiacomo company. He was now in a home for incurables.

"And I am here," she finished, "with no one to care if I make a hole in the water the next chance I get or not."

Heyst told her that he thought she

copil crescut mai mult pe stradă. Tatăl ei fusese muzicant în orchestrele unor teatre mici. Mama ei fugise de la el pe când ea era încă mică și, în viața ei de copil abandonat, fusese îngrijită la întâmplare de diferite proprietărese ale camerelor mobilate sărăcăcioase în care trăiau. N-au răbdat literalmente de foame niciodată, nici numai în zdrențe n-au trăit, dar niciodată n-au scăpat din gheara unei sărăcii fără speranțe. Să cânte la vioară—tatăl ei o învățase. Pare-se că el se îmbăta câteodată, dar nu cu plăcere, ci numai pentru că nu-și putea uita nevasta care-l părăsise. După ce a făcut o congestie cerebrală căzând în fosa orchestrei unui music-hall și rămânând paralizat, ea a intrat în trupa lui Zangiacomo. Acuma el era într-un azil de incurabili.

„Și eu aici," încheie ea, „fără nimeni căruia să-i pese dac-am să mă duc la fund sau nu cu prima ocazie."

Heyst îi spuse că, dacă nu era vorba

aproape un copil al străzii. Tatăl ei fusese muzician în orechestrele teatrelor mici. Mama ei fugise de el când fata era mică, iar proprietarele diverselor apartamente sărăcăcioase în care stăteau avuseseră uneori grijă de fata abandonată din copilărie. Nu murea de foame și nici nu se acoperea cu zdrențe, dar mereu simțeau strânsoarea disperată a sărăciei. Tatăl ei o învățase se cânte la vioară. Se pare că uneori se îmbăta, dar nu cu plăcere, ci pentru că nu reușea s-o uite pe soția care-l părăsise. După ce tatăl a făcut congestie cerebrală, împiedicându-se și căzând în fosa orchestrei a unui music hall în timpul spectacolului și paralizând, fata a intrat în trupa lui Zangiacomo. El a rămas într-un azil pentru bolnavii incurabili.

—Și iată-mă aici, a încheiat ea, fără să-i pese cuiva dacă mă duc la fund cu prima ocazie.

Heyst i-a spus că se poate mai bine

could do a little better than that, if it was only a question of getting out of the world. She looked at him with special attention, and with a puzzled expression which gave to her face an air of innocence.

This was during one of the "intervals" between the two parts of the concert. She had come down that time without being incited thereto by a pinch from the awful Zangiacomo woman. It is difficult to suppose that she was seduced by the uncovered intellectual forehead and the long reddish moustaches of her new friend. New is not the right word. She had never had a friend before; and the sensation of this friendliness going out to her was exciting by its novelty alone. Besides, any man who did not resemble Schomberg appeared for that very reason attractive. She was afraid of the hotel-keeper, who, in the daytime, taking advantage of the fact that she lived in the hotel itself, and not in the Pavilion with the other "artists" prowled round her, mute,

decât de părăsit lumea asta, după părerea lui se puteau găsi și soluții mai bune. Ea îl privi cu o atenție deosebită și cu o expresie de perplexitate care dădea chipului ei un aer de inocență.

Astea s-au întâmplat într-una din pauzele dintre cele două părți ale concertului. De data asta ea coborâse singură, fără să mai fie îndemnată de o ciupitură a nevestei lui Zangiacomo. E greu de presupus că ea se simțea sedusă de fruntea lată de intelectual și de mustățile roșcovane ale noului ei prieten. Nou nu-i cuvântul potrivit. N-avusese niciodată un prieten până atunci, iar senzația acestei amiciții oferite era emoționantă prin însăși noutatea ei. În afară de asta, orice bărbat care nu semăna cu Schomberg părea, tocmai din cauza asta, atrăgător. Era speriată de hotelier care, în timpul zilei, profitând de faptul că ea locuia chiar în hotel și nu în pavilion cu celelalte „artiste", îi dădea târcoale, mut, flămând, sinistru la

de-atât, dacă vrea doar să scape din lumea asta. L-a privit cu o atenție sporită și cu o expresie nedumerită ce-i conferea chipului un aer de inocență.

Asta s-a întâmplat în timpul unuia din intervalele dintre cele două părți ale concertului. Coborâse, de data asta, fără a fi îndemnată de o ciupitură a îngrozitoarei neveste a lui Zangiacomo. E greu de spus că s-ar fi simțit sedusă de fruntea lată de intelectual și de mustățile lungi, roșiatice, ale noului său prieten. Poate că nou nu este cel mai potrivit cuvânt. Nu mai avusese un prieten până atunci; iar senzația acestei amiciții împărtășite era mișcătoare prin noutatea ei. Și-apoi, orice bărbat apărea atrăgător când nu-i semăna lui Schomberg. Îi era teamă de hotelier, care, în timpul zilei, profitând de faptul că fata locuia în hotel și nu în pavilion cu celelalte „artiste", îi dădea târcoale, tăcut, flămând,

hungry, portentous behind his great beard, or else assailed her in quiet corners and empty passages with deep, mysterious murmurs from behind, which, notwithstanding their clear import, sounded horribly insane somehow.

The contrast of Heyst's quiet, polished manner gave her special delight and filled her with admiration. She had never seen anything like that before. If she had, perhaps, known kindness in her life, she had never met the forms of simple courtesy. She was interested by it as by a very novel experience, not very intelligible, but distinctly pleasurable.

"I tell you they are too many for me," she repeated, sometimes recklessly, but more often shaking her head with ominous dejection.

She had, of course, no money at all. The quantities of "black men" all about frightened her. She really had no definite

adăpostul bărbii lui mari, sau o înghesuia prin colțuri izolate sau culoare pustii, cu murmure profunde, misterioase, care, cu toată semnificația lor limpede, aveau în ele ceva de-o demență oribilă.

Contrastul pe care-l ofereau manierele calme, politicoase ale lui Heyst o încânta și o umplea de admirație. Nu mai întâlnise niciodată până atunci așa ceva. Și dacă i se întâmplase, poate, să afle bunătate în viața ei, niciodată nu dăduse peste forme de simplă politețe. Aceasta o interesa tocmai prin noutatea ei, o experiență nu chiar inteligibilă, dar fără îndoială agreabilă.

„Îți spun eu că-s prea mulți pentru mine," repeta ea, uneori cu oarecare nepăsare, dar cel mai adesea clătinând din cap cu o deprimare neliniștitoare.

Natural, bani n-avea deloc. Numărul mare de „negri", de peste tot în jur, o înspăimânta. Efectiv n-avea o idee

înspăimântător cu barba lui deasă, sau o țintuia în colțuri ascunse și coridoare pustii cu murmure adânci, misterioase, care, cu toate semnificațiile lor, sunau oribil de nebunești.

Contrastul manierelor discrete, șlefuite, ale lui Heyst îi provoca o specială încântare și o umplea de admirație. Niciodată nu mai văzuse așa ceva. Dacă avusese parte de bunătate în viața ei, nu întâlnise însă nici cea mai simplă formă de curtoazie. O atrăgea ca experiență inedită, una greu de descifrat dar vădit plăcută.

—Îți spun, sunt prea mulți pentru mine, repeta ea, uneori cu nepăsare, dar mai des clătinând din cap cu o tristețe îngrijorătoare.

Bineînțeles, nu avea deloc bani. Numărul de „negri" din jur o înspăimânta. Chiar nu avea vreo idee

idea where she was on the surface of the globe. The orchestra was generally taken from the steamer to some hotel, and kept shut up there till it was time to go on board another steamer. She could not remember the names she heard.

"How do you call this place again?" she used to ask Heyst.

"Sourabaya," he would say distinctly, and would watch the discouragement at the outlandish sound coming into her eyes, which were fastened on his face.

He could not defend himself from compassion. He suggested that she might go to the consul, but it was his conscience that dictated this advice, not his conviction. She had never heard of the animal or of its uses. A consul! What was it? Who was he? What could he do? And when she learned that perhaps he could be induced to send her home, her head dropped on her breast.

"What am I to do when I get there?"

clară în ce punct de pe suprafața globului se afla. Orchestra, în general, era luată de la vapor și dusă la un hotel și ținută închisă până venea vremea să se îmbarce pe alt vapor. Nu-și putea aduce aminte de numele auzite.

„Mai spune-mi o dată cum se numește orașul acesta," îl întreba ea mereu pe Heyst.

„Surabaya," pronunța el clar și urmărea descurajarea apărând la auzul acestor sunete exotice în ochii țintuiți pe chipul lui.

El nu-și putea înfrâna un sentiment de compasiune. Îi sugeră că s-ar putea duce la consul, dar sfatul acesta i-l dicta conștiința, nu convingerea. Ea nu auzise niciodată de-un asemenea animal, nici nu știa la ce-ar putea fi bun. Un consul? Ce-i asta? Cine-i? Ce putea face? Și când auzi că poate s-ar lăsa convins s-o trimită acasă, bărbia îi căzu în piept.

„Și ce să fac când ajung acolo?

unde se află pe suprafața globului. Orchestra era de regulă dusă de la vapor la hotel și ținută sub cheie până la îmbarcarea pe un alt vapor. Nu-și putea aminti numele pe care le auzise.

—Cum ziceai că se cheamă locul ăsta? îl tot întreba pe Heyst.

—Surabaya, spunea el deslușit privind cum ochii care-l fixau se umple de descurajare la auzirea acestui sunet bizar.

Heyst nu se putea păzi de propria compasiune. I-a sugerat să meargă la consul, dar conștiința lui dădea acest sfat, nu convingerea. Ea nu auzise niciodată de așa un animal sau de întrebuințările sale. Un consul! Ce era asta? Cine era? Ce știa să facă? Și când a aflat că ar putea fi convins să o trimită acasă, și-a plecat capul la piept.

—Și ce să fac când ajung acolo? a

she murmured with an intonation so just, with an accent so penetrating—the charm of her voice did not fail her even in whispering—that Heyst seemed to see the illusion of human fellowship on earth vanish before the naked truth of her existence, and leave them both face to face in a moral desert as arid as the sands of Sahara, without restful shade, without refreshing water.

murmură ea cu o intonație atât de justă, cu un accent atât de pătrunzător—vraja vocii ei nu înceta nici chiar când șoptea—încât lui Heyst i se păru că vede iluzia solidarității între oameni pe pământ spulberându-se în fața adevărului nud al vieții și că îi lăsa pe amândoi față-n față într-un deșert moral mai arid decât nisipurile Saharei, fără un pic de umbră să-i odihnească, fără un pic de apă să-i răcorească.

șoptit cu o intonație atât de justă, cu un accent atât de pregnant—șarmul vocii sale nu dădea greș nici când șoptea—încât Heyst părea că vede cum iluzia întovărășirii umane dispare de pe pământ în fața adevărului dezgolit al existenței, și-i lasă pe amândoi față în față într-un deșert moral la fel de arid ca nisipurile Saharei, fără umbră odihnitoare, fără apă revigorantă.

She leaned slightly over the little table, the same little table at which they had sat when they first met each other; and with no other memories but of the stones in the streets her childhood had known, in the distress of the incoherent, confused, rudimentary impressions of her travels inspiring her with a vague terror of the world she said rapidly, as one speaks in desperation:

Ea se plecă puțin peste măsuță, aceeași măsuță la care se așezaseră când s-au întâlnit prima oară, și fără să-și aducă aminte de altceva decât de caldarâmul străzilor copilăriei ei, în disperarea impresiilor incoerente, confuze, rudimentare ale călătoriilor ei care-i inspirau o vagă teroare de lume, spuse repede, așa cum vorbești la deznădejde:

Ea s-a aplecat puțin peste masa mică, aceeași masă la care au stat când s-au întâlnit prima dată; și amintindu-și doar străzile pietruite ale copilăriei, în agitația dată de impresiile incoerente, confuze, rudimentare ale călătoriilor ei, ele inspirându-i acum o vagă teroare față de lume, a spus repede, așa cum spune cineva disperat:

"*You* do something! You are a gentleman. It wasn't I who spoke to you first,

„Fă *dumneata* ceva! Ești un gentleman. Nu eu ți-am vorbit prima, nu-i

—Fă *dumneata* ceva! Ești un gentleman. Nu eu am vorbit prima cu

was it? I didn't begin, did I? It was you who came along and spoke to me when I was standing over there. What did you want to speak to me for? I don't care what it is, but you must do something."

Her attitude was fierce and entreating at the same time—clamorous, in fact, though her voice had hardly risen above a breath. It was clamorous enough to be noticed. Heyst, on purpose, laughed aloud. She nearly choked with indignation at this brutal heartlessness.

"What did you mean, then, by saying 'command me'?" she almost hissed.

Something hard in his mirthless stare, and a quiet final "All right," steadied her.

"I am not rich enough to buy you out," he went on, speaking with an extraordinary detached grin, "even if it were to be done; but I can always steal you."

She looked at him profoundly, as though these words had a hidden and very

așa? N-am început eu, nu-i așa? Dumneata ai venit la mine și mi-ai vorbit, când stăteam acolo. Ce voiai să-mi spui? Nu-mi pasă ce, dar ceva trebuie să faci!"

Atitudinea ei era în același timp și violentă și implorantă—zgomotoasă de fapt, cu toate că glasul de-abia dacă i se auzea mai mult decât respirația. Destul de zgomotoasă ca să fie remarcată. Heyst intenționat râse hohotind. Ea aproape se sufocă de indignare la atâta nesimțire.

„Ce-ai vrut să-nțelegi când mi-ai spus: ordonă!?" zise ea cu aproape șuierat.

Ceva dur în privirea lui lipsită de orice urmă de veselie, și un: *„All right"* calm, categoric, o liniștiră.

„Nu sunt destul de bogat ca să te pot cumpăra," continuă el, vorbind cu un rânjet detașat la culme, „chiar dacă s-ar putea face, dar pot oricând să te răpesc."

Ea îl privi concentrată, ca și cum vorbele lui ar fi avut un înțeles ascuns și

tine, nu? Nu eu am început, nu? Dumneata ai venit la mine și ai vorbit cu mine când stăteam acolo. De ce ai vrut să vorbești cu mine? Nu-mi pasă, dar trebuie să faci ceva.

Atitudinea ei era aprigă și stăruitoare în același timp—chiar zgomotoasă, deși nu-și ridicase vocea peste o șoaptă. Destul de zgomotoasă să fie observată. Heyst a râs intenționat în hohote. Fata aproape că s-a înecat de indignare în fața cruzimii sale.

—Atunci ce-ai vrut să spui prin „poruncește-mi"? a șuierat ea.

Ceva dur în privirea lui melancolică și un „în regulă" șoptit, final, au liniștit-o.

—Nu-s destul de bogat să te cumpăr, a continuat el, vorbind cu un zâmbet extraordinar de larg, chiar dacă s-ar putea asta, dar pot oricând să te fur.

L-a privit intens, de parcă acele cuvinte ar fi avut un înțeles ascuns și

complicated meaning.

"Get away now," he said rapidly, "and try to smile as you go."

She obeyed with unexpected readiness; and as she had a set of very good white teeth, the effect of the mechanical, ordered smile was joyous, radiant. It astonished Heyst. No wonder, it flashed through his mind, women can deceive men so completely. The faculty was inherent in them; they seemed to be created with a special aptitude. Here was a smile the origin of which was well known to him; and yet it had conveyed a sensation of warmth, had given him a sort of ardour to live which was very new to his experience.

By this time she was gone from the table, and had joined the other "ladies of the orchestra." They trooped towards the platform, driven in truculently by the haughty mate of Zangiacomo, who looked as though she were restraining herself with difficulty from punching their backs.

foarte complicat.

„Acuma, du-te," zise el repede, „și încearcă să zâmbești plecând."

Ea se supuse cu o neașteptată promptitudine, și cum avea dinții foarte frumoși și albi, afectul acestui zâmbet mecanic și comandat a fost vesel, cald. Pe Heyst l-a uimit. Nicio mirare, îi trecu prin minte, că femeile îi pot înșela pe bărbați atât de bine. Aptitudinea asta le este înnăscută; par să fie create cu acest dar special. Fusese un zâmbet a cărui origine îi era foarte bine cunoscută, și cu toate astea îi comunicase o senzație de căldură, îi dăduse un fel de poftă de viață, fenomen foarte nou în viața lui.

Între timp ea plecase de la masă și se alăturase celorlalte „doamne din orchestră". Se îndreptau spre estradă mânate brutal de nevasta lui Zangiacomo, care lăsa impresia că se abținea numai cu greu de la a le da câte un pumn în spate. Urma Zangiacomo, cu barba lui lungă

încâlcit.

—Pleacă, acum, a zis el deodată, și zâmbește când te duci.

S-a conformat cu o promptitudine neașteptată; și având un set de dinți foarte buni, albi, efectul zâmbetului mecanic, la comandă, a fost o voioșie radiantă. L-a uimit pe Heyst. Nu-i de mirare, s-a gândit, că bărbații pot fi înșelați de femei pe deplin. Capacitatea le e inerentă, par să fi fost create cu o abilitate specială. Ăsta era un zâmbet a cărui origine îi era bine cunoscută; și totuși îi transmisese o senzație de căldură, îi dăduse un fel de ardoare să trăiască, care-i era foarte nouă.

Acum ea nu mai era la masă, se alăturase celorlalte „doamne din orchestră". Mărșăluiau înspre platformă, împinse cu ferocitate de nevasta lui Zangiacomo, care părea că se abține cu greutate de la a le pocni în spate. Le urma Zangiacomo, cu barba lui deasă

Zangiacomo followed, with his great, pendulous dyed beard and short mess-jacket, with an aspect of hang-dog concentration imparted by his drooping head and the uneasiness of his eyes, which were set very close together. He climbed the steps last of all, turned about, displaying his purple beard to the hall, and tapped with his bow. Heyst winced in anticipation of the horrible racket. It burst out immediately unabashed and awful. At the end of the platform the woman at the piano, presenting her cruel profile, her head tilted back, banged the keys without looking at the music.

Heyst could not stand the uproar for more than a minute. He went out, his brain racked by the rhythm of some more or less Hungarian dance music. The forests inhabited by the New Guinea cannibals where he had encountered the most exciting of his earlier futile adventures were silent. And this adventure, not in its execution, perhaps, but in its nature, required even

vopsită și vestonul scurt, cu o înfățișare de josnicie ereditară, dată de capul lui plecat și de neliniștea din ochii foarte apropiați unul de altul. Urcă treptele cel din urmă, se întoarse, expuse sălii barba-i roșcată și bătu ușor cu arcușul pe dosul viorii. Heyst făcu o grimasă anticipând vacarmul oribil, care izbucni imediat, neînduplecat, înspăimântător. La marginea estradei, femeia de la pian, oferindu-și profilul feroce, cu capul dat pe spate, izbea în clape fără să se uite la note.

Heyst nu putu suporta vacarmul mai mult de un minut. Ieși, cu creierul năucit de ritmul unui dans mai mult sau mai puțin ungar. În pădurile din Noua Guinee locuite de canibali, unde avusese cele mai palpitante dintre inutilele lui aventuri anterioare, era liniște. Iar aventura asta solicita, dacă nu poate în execuție, dar prin natura ei, mai multă

penduland și cu vestonul scurt, arătând abătut, cu capul atârnând și cu ochii agitați, care erau foarte apropiați. A urcat ultimul treptele, s-a întors împrejur pentru a-și afișa barba mov sălii, și a lovit ușor portativul cu arcușul. Heyst s-a cutremurat în anticipația gălăgiei oribile, care a izbucnit imediat, hotărâtă și îngrozitoare. La capătul platformei femeia izbea clapele fără a se uita la note și-și afișa profilul crunt, cu capul înclinat pe spate.

Heyst n-a putut suporta scandalul mai mult de un minut. A ieșit, cu creierul răvășit de ritmul unei melodii de dans mai mult sau mai puțin ungurești. Pădurile locuite de canibalii din Noua Guinee unde trăise cele mai interesante dintre inutilele lui aventuri din trecut erau tăcute. Și aventura asta, nu în execuție dar poate prin natura ei, necesita

more nerve than anything he had faced before. Walking among the paper lanterns suspended to trees he remembered with regret the gloom and the dead stillness of the forests at the back of Geelvink Bay, perhaps the wildest, the unsafest, the most deadly spot on earth from which the sea can be seen. Oppressed by his thoughts, he sought the obscurity and peace of his bedroom; but they were not complete. The distant sounds of the concert reached his ear, faint indeed but still disturbing. Neither did he feel very safe in there; for that sentiment depends not on extraneous circumstances but on our inward conviction. He did not attempt to go to sleep; he did not even unbutton the top button of his tunic. He sat in a chair and mused. Formerly, in solitude and in silence, he had been used to think clearly and sometimes even profoundly, seeing life outside the flattering optical delusion of everlasting hope, of conventional self-deceptions, of an ever-expected happiness. But now he was

îndrăzneală decât tot ce avusese el de înfruntat până acum. Mergând pe sub lanternele de hârtie suspendate de copaci, își aminti și-i păru rău după tenebrele și tăcerea de mormânt din pădurile de după golful Geelwink, poate cele mai sălbatice și mai nesigure, poate cel mai primejdios punct de pe fața pământului de unde putea fi văzută marea. Chinuit de gândurile sale, căută întuneric și pace în dormitorul său; dar nu le găsi. Sunetele îndepărtate ale concertului ajungeau până la urechile lui, ajungeau slabe, desigur, dar încă supărătoare. Și nici în deplină siguranță nu se simțea aici, pentru că sentimentul acesta se bizuie nu pe circumstanțe exterioare, ci pe convingerea noastră lăuntrică. Nu încercă să se culce; nici nu-și descheie un nasture măcar de la jachetă. Se așeză într-un fotoliu și rămase pe gânduri. Înainte vreme, când se afla în solitudine și liniște, putea să gândească limpede și uneori chiar profund, să-și vadă

și mai multă cutezanță decât orice întâlnise până acum. Mergând pe sub lanternele de hârtie suspendate de copaci, și-a amintit cu regret de melancolia și de calmul funebru din pădurile de după golful Geelwink, poate cel mai sălbatic și înspăimântător, cel mai periculos loc de pe pământ de unde se poate vedea marea. Asuprit de gândurile sale, a căutat întunericul și pacea dormitorului; dar nu erau desăvârșite. Sunetele distante ale concertului îi ajungeau la ureche, slabe, dar deranjându-l totuși. Nici nu se simțea foarte sigur acolo, fiindcă acest sentiment depinde nu de circumstanțe exterioare ci de convingerea interioară. N-a încercat să se culce; nici nu și-a descheiat vreun nasture de la jachetă. S-a așezat pe scaun și a contemplat. Înainte, în solitudine și în tăcere, era obșinuit să gândească lucid și chiar profund, să vadă viața în afara deziluziei optice care flatează, cea a

troubled; a light veil seemed to hang before his mental vision; the awakening of a tenderness, indistinct and confused as yet, towards an unknown woman.

Gradually silence, a real silence, had established itself round him. The concert was over; the audience had gone; the concert-hall was dark; and even the Pavilion, where the ladies' orchestra slept after its noisy labours, showed not a gleam of light. Heyst suddenly felt restless in all his limbs. As this reaction from the long immobility would not be denied, he humoured it by passing quietly along the back verandah and out into the grounds at the side of the house, into the black shadows under the trees, where the extinguished paper lanterns were gently swinging their globes like withered fruit.

viața dincolo de optica măgulitoare și înșelătoare a eternelor speranțe, a convenționalelor iluzii deșarte, a unei mereu așteptate fericiri. Dar acum era tulburat, peste viziunea sa mintală parcă era așternut un văl: se trezise în el o tandrețe neprevăzută, confuză încă, pentru o femeie necunoscută.

Încet-încet tăcerea, o tăcere adevărată, se statornicise în jurul lui. Concertul se terminase, publicul se risipise, sala de concert era în întuneric, și nici chiar la pavilionul în care orchestra de femei dormea după truda-i zgomotoasă nu se mai zărea vreo rază de lumină. Deodată Heyst simți un fel de agitație cuprinzându-i mâinile și picioarele. Cum această reacție provocată de lunga imobilizare persista, el îi cedă ieșind încet de-a lungul verandei din dos, în curtea din partea laterală a clădirii, sub umbra neagră a copacilor unde lanternele de hârtie stinse se legănau alene ca niște fructe veștede.

speranței nemuritoare, a decepțiilor convenționale, a unei fericiri mult așteptate. Dar acum era mâhnit; un văl părea să atârne peste mintea sa; se trezise în el o tandrețe neclară și confuză încă, pentru o femeie necunoscută.

Treptat, o adevărată tăcere s-a lăsat în jurul său. Concertul se terminase, publicul nu mai era, iar sala de concerte era cufundată în întuneric; nici chiar pavilionul, unde orchestra de femei dormea după truda zgomotoasă, nu lăsa să scape vreo rază de lumină. Heyst și-a simțit dintr-odată întreg corpul tulburat. Cum reacția asta la nemișcarea lungă nu se lăsa ignorată, s-a înduplecat, mergând încet prin veranda din spate și ieșind în curtea de lângă clădire, în umbra neagră de sub copaci, unde lanternele de hârtie, acum stinse, se legănau ca niște fructe uscate.

He paced there to and fro for a long time, a calm, meditative ghost in his white drill-suit, revolving in his head thoughts absolutely novel, disquieting, and seductive; accustoming his mind to the contemplation of his purpose, in order that by being faced steadily it should appear praiseworthy and wise. For the use of reason is to justify the obscure desires that move our conduct, impulses, passions, prejudices and follies, and also our fears.

He felt that he had engaged himself by a rash promise to an action big with incalculable consequences. And then he asked himself if the girl had understood what he meant. Who could tell? He was assailed by all sorts of doubts. Raising his head, he perceived something white flitting between the trees. It vanished almost at once; but there could be no mistake. He was vexed at being detected roaming like this in the middle of

Se plimbă încoace și-ncolo o bună bucată de vreme, stihie calmă și gânditoare în haine albe de in, răsucind în cap gânduri cu totul noi, neliniștitoare și seducătoare, deprinzându-și mintea cu contemplarea obiectivului său, pentru ca, fiind considerat cu persistență, să-i apară meritoriu și înțelept. Deoarece utilitatea rațiunii constă în a justifica dorințele obscure ce determină comportarea, elanurile, pasiunile, prejudecățile, și nebuniile noastre și, de asemenea, și temerile.

Avea sentimentul că, printr-o promisiune pripită, se angajase într-o acțiune amplă cu consecințe incalculabile. Și apoi se întrebă dacă fata înțelesese ce voia el să spună. Cine putea ști? Tot felul de îndoieli îl frământau. Ridicând capul, zări ceva alb strecurându-se printre copaci. Dispăru aproape imediat, dar nu putea să se fi înșelat. Îl irita faptul că fusese descoperit rătăcind în felul acesta în

S-a plimbat încoace și-ncolo destul timp, ca o fantomă calmă, gânditoare, în costumul lui alb de in, trecându-i prin cap gânduri complet noi, deconcertante și seducătoare; ajustându-și mintea pentru contemplarea scopului său, în așa fel încât, abordat insistent, acesta să apară demn de laudă și înțelept. Fiindcă folosul rațiunii este de a justifica dorințele obscure care ne mânează comportamentul, impulsurile, pasiunile, prejudecățile și nebuniile noastre și chiar și temerile noastre.

Simțea că se angajase, printr-o promisiune pripită, la o întreprindere plină de consecințe imprevizibile. Și-apoi s-a întrebat dacă fata înțelesese ce voia el. Cine-o ști? L-au cuprins tot felul de îndoieli. Ridicându-și privirea, a zărit ceva alb strecurându-se printre copaci. A dispărut aproape imediat, dar neîndoielnic ceva fusese acolo. Era iritat să fie zărit umblând așa în toiul nopții.

the night. Who could that be? It never occurred to him that perhaps the girl, too, would not be able to sleep. He advanced prudently. Then he saw the white, phantom-like apparition again; and the next moment all his doubts as to the state of her mind were laid at rest, because he felt her clinging to him after the manner of supplicants all the world over. Her whispers were so incoherent that he could not understand anything; but this did not prevent him from being profoundly moved. He had no illusions about her; but his sceptical mind was dominated by the fulness of his heart.

"Calm yourself, calm yourself," he murmured in her ear, returning her clasp at first mechanically, and afterwards with a growing appreciation of her distressed humanity. The heaving of her breast and the trembling of all her limbs, in the closeness of his embrace, seemed to enter his body, to infect his very heart. While she was growing quieter in his arms, he was becoming more

mijlocul nopții. Nu-i dăduse nici un moment prin minte că nici fata, poate, nu fusese în stare să adoarmă. Făcu câțiva pași, cu prudență. Și văzu din nou apariția albă, fantomatică, iar în clipa următoare, toate îndoielile lui cu privire la starea ei de spirit se potoliră, pentru că o simți lipindu-se de el exact așa cum fac toți cei ce imploră, oriunde pe lume. Șoaptele ei erau atât de incoerente, încât nu izbutea să înțeleagă nimic, dar asta nu-l împiedica de a fi profund emoționat. Nu-și făcea iluzii despre ea, dar mintea lui de sceptic era dominată de plenitudinea din inima lui.

„Linişteşte-te, linişteşte-te," îi murmură el la ureche, răspunzând la încleştarea ei, la început mecanic, dar după aceea cu un sentiment crescând al deznădejdii ei. Tresăltarea pieptului ei şi tremurul tuturor mădularelor păreau, prin strânsoarea îmbrățişării, să pătrundă trupul lui, să-i contamineze chiar şi inima. În timp ce în brațele lui ea începea să se

Cine putea să fie? Nu se gândise vreun moment că poate nici fata nu reușea să adoarmă. S-a apropiat cu grijă. Apoi a văzut din nou năluca albă; și în următorul moment, toate îndoielile lui referitoare la hotărârea fetei au fost îndepărtate, fiindcă a simțit-o cum îl cuprinde așa cum fac cei care imploră pe lumea asta. Șoaptele ei erau atât de incoerente, că nu înțelegea nimic; dar asta nu-l împiedica să fie profund mișcat de ele. Nu-și făcea iluzii în legătură cu fata; dar mintea lui sceptică era dominată de o inimă mare.

—Haide, calmează-te, i-a șoptit el la ureche, strângând-o și el, la început aproape mecanic, iar apoi cu o apreciere crescândă a suferinței ei. Ritmul pieptului ei și tremuratul membrelor în strânsoarea lui puternică păreau a-i pătrunde corpul, ajungându-i până la inimă. În timp ce ea se liniștea în brațele lui, el devenea tot mai agitat, ca și cum pe

agitated, as if there were only a fixed quantity of violent emotion on this earth. The very night seemed more dumb, more still, and the immobility of the vague, black shapes, surrounding him more perfect.

"It will be all right," he tried to reassure her, with a tone of conviction, speaking into her ear, and of necessity clasping her more closely than before.

Either the words or the action had a very good effect. He heard a light sigh of relief. She spoke with a calmed ardour.

"Oh, I knew it would be all right from the first time you spoke to me! Yes, indeed, I knew directly you came up to me that evening. I knew it would be all right, if you only cared to make it so; but of course I could not tell if you meant it. 'Command me,' you said. Funny thing for a man like you to say. Did you really mean it? You weren't making fun of me?"

liniştească, el devenea din ce în ce mai agitat, ca şi cum pe lume exista doar o cantitate fixă de emoție violentă. Chiar şi noaptea părea mai mută, mai nemişcată, iar încremenirea formelor înconjurătoare, vagi şi negre, mai desăvârşită.

„O să fie bine," încercă el s-o liniştească, vorbindu-i la ureche pe un ton convingător şi, inevitabil, strângând-o la piept mai tare decât înainte.

Fie cuvintele, fie gestul, au avut un efect foarte bun. El auzi un vag suspin de uşurare. Fata vorbi cu o ardoare stăpânită;

„Oh, ştiam că o să fie bine, ştiam din prima clipă în care mi-ai vorbit. Da-da, sigur, mi-am dat seama îndată ce-ai venit la mine, atunci seara. Ştiam c-o să fie bine, trebuia numai să vrei dumneata dar, fireşte, nu puteam să ştiu dacă voiai. Ai zis: ordonă. Ciudat lucru, să-l spună un om ca dumneata. Chiar asta ai vrut să spui? Nu râdeai de mine?"

pământ n-ar fi fost decât o cantitate limitată de emoție violentă. Chiar noaptea părea mai mută, mai neclintită, iar imobilitatea formelor înconjurătoare, vagi și întunecate, perfecte.

—Totul va fi bine, a încercat s-o asigure vorbindu-i la ureche cu convingere și strângând-o astfel și mai puternic.

Fie cuvintele, fie gestul, au avut un efect benefic. A auzit un ușor oftat de ușurare. Fata a vorbit cu ardoare, dar calm.

—Oh, am știut că așa va fi din primul moment în care mi-ai vorbit! Da, chiar așa, am știut imediat când ai venit la mine în acea seară. Am știut că va fi bine, dacă vei dori asta; dar, bineînțeles, nu puteam să fiu sigură că ai vorbit serios. „Poruncește-mi", ai spus. Straniu pentru un bărbat ca tine. Chiar ai vorbit serios? Nu râdeai de mine?

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

He protested that he had been a serious person all his life.

"I believe you," she said ardently. He was touched by this declaration. "It's the way you have of speaking as if you were amused with people," she went on. "But I wasn't deceived. I could see you were angry with that beast of a woman. And you are clever. You spotted something at once. You saw it in my face, eh? It isn't a bad face—say? You'll never be sorry. Listen—I'm not twenty yet. It's the truth, and I can't be so bad looking, or else—I will tell you straight that I have been worried and pestered by fellows like this before. I don't know what comes to them—"

She was speaking hurriedly. She choked, and then exclaimed, with an accent of despair:

"What is it? What's the matter?"

Heyst had removed his arms from her suddenly, and had recoiled a little. "Is it my fault? I didn't even look at them, I tell you

El se apără, susținând că fusese om serios toată viața lui.

„Te cred," zise ea cu aprindere. El fu mişcat de această declarație. „Ai un fel de a vorbi cu lumea, parcă te-ai amuza," continuă ea. „Dar nu m-am înşelat. Am văzut că erai furios pe bestia aia de femeie. Şi eşti deştept. Ai băgat imediat de seamă că-i ceva acolo. Ai citit pe fața mea, da? Nu-s urâtă, nu? N-o să-ți pară rău niciodată. Ascultă, n-am nici măcar douăzeci de ani. Spun adevărul, şi nu cred să fiu chiar atât de urâtă, c-altminteri... Am să-ți spun din capul locului c-am fost încolțită şi pisată de tipi ca ăsta şi înainte. Nu ştiu ce-i apucă..."

Vorbea pripit. I se tăie respirația, apoi exclamă cu un accent de disperare:

„Ce-i? Ce s-a-ntâmplat?"

Heyst îşi desprinse brațele din jurul ei pe neaşteptate şi se dăduse puțin înapoi. „Sunt eu de vină? Nici nu m-am uitat la ei

El a protestat, spunând că toată viața a fost un om serios.

—Te cred, a spus ea cu ardoare. Pe el l-a mişcat această declarație. E felul tău de a vorbi, pare că te amuză oamenii, a continuat ea. Dar eu n-am fost înșelată. S-a văzut că te-a înfuriat bestia aia de femeie. Și ai fost deștept. Ai observat ceva imediat. S-a văzut pe fața mea, așa-i? Nu-s urâtă, nu? Nu vei regreta. Ascultă—încă nu am douăzeci de ani. E adevărul, și nu cred că sunt așa urâtă, că altfel—o să-ți spun direct că m-au presat și m-au supărat oameni ca ăsta și-n trecut. Nu știu ce le vine...

Vorbea în grabă. S-a înecat și apoi a exclamat, pe un ton disperat:

—Ce e? Ce s-a întâmplat?

Heyst își luase brusc mâinile din jurul ei și făcuse un pas în spate.

—E vina mea? Nici nu m-am uitat

straight. Never! Have I looked at you? Tell me. It was you that began it."

In truth, Heyst had shrunk from the idea of competition with fellows unknown, with Schomberg the hotel-keeper. The vaporous white figure before him swayed pitifully in the darkness. He felt ashamed of his fastidiousness.

"I am afraid we have been detected," he murmured. "I think I saw somebody on the path between the house and the bushes behind you."

He had seen no one. It was a compassionate lie, if there ever was one. His compassion was as genuine as his shrinking had been, and in his judgement more honourable.

She didn't turn her head. She was obviously relieved.

"Would it be that brute?" she breathed out, meaning Schomberg, of course. "He's getting too forward with me now. What can

măcar, îți spun cinstit. Niciodată! M-am uitat eu la dumneata? Spune! Dumneata ai început !"

În realitate, lui Heyst îi repugna ideea unei competiții cu bărbați necunoscuți, cu hotelierul Schomberg. Silueta albă din fața lui se clătina jalnic în beznă. Lui îi fu ruşine de propria sa exagerare.

„Teamă mi-e c-am fost văzuți," murmură el. „Mi se pare că am zărit pe cineva pe aleea dintre casă şi boschetele din spatele dumitale."

Nu văzuse nimic. Mințea din milă, dacă mințea. Mila lui era tot atât de autentică precum fusese şi repulsia şi, după judecata lui, mai cinstită.

Ea nu-şi întoarse capul. Evident că se simțea uşurată.

„Să fie bruta aia?" şuşoti ea, vorbind natural despre Schomberg. „Merge prea departe cu mine, acuma. La

la ei, îți spun sincer. Niciodată! M-am uitat eu la tine? Spune-mi. Tu ai început, a spus fata.

În realitate, Heyst se dăduse înapoi de la ideea de competiție cu niște oameni necunoscuți, cu hotelierul Schomberg. Figura cețoasă din fața lui se clătina jalnic în întuneric. El s-a rușinat de propria exagerare.

—Mă tem că am fost reperați, a șoptit el. Cred c-am văzut pe cineva pe cărarea dintre casă și tufișurile din spatele tău.

Nu văzuse pe nimeni. Nu era decât o minciună compătimitoare. Compasiunea lui era la fel de sinceră ca și pasul înapoi, și, în judecata lui, chiar mai onorabilă.

Fata nu și-a întors capul. Era evident liniștită.

—Să fie bruta aia? a șoptit ea, referindu-se, desigur, la Schomberg. Deja e prea insistent cu mine. La ce să te

you expect? Only this evening, after supper, he—but I slipped away. You don't mind him, do you? Why, I could face him myself now that I know you care for me. A girl can always put up a fight. You believe me? Only it isn't easy to stand up for yourself when you feel there's nothing and nobody at your back. There's nothing so lonely in the world as a girl who has got to look after herself. When I left poor dad in that home—it was in the country, near a village—I came out of the gates with seven shillings and three-pence in my old purse, and my railway ticket. I tramped a mile, and got into a train—"

She broke off, and was silent for a moment.

"Don't you throw me over now," she went on. "If you did, what should I do? I should have to live, to be sure, because I'd be afraid to kill myself, but you would have done a thousand times worse than killing a body. You told me you had been always

ce poţi să te-aştepţi? Nu mai departe decât astă-seară, după cină... dar am fugit. Nu-ţi pasă de el, nu-i aşa? Acuma, că ştiu că te ocupi de mine, pot să-i fac faţă. O fată poate oricând să se apere. Mă crezi? Numai că nu-i uşor să rezişti de una singură, când simţi că n-ai nimic şi pe nimeni în spate. Nimic nu-i atât de singur pe lume ca o fată care trebuie să vadă singură de ea. Când l-am lăsat pe bietul tata acasă—era la ţară, lângă un sat—am ieşit pe poartă cu şapte şilingi şi trei pence în punguţa mea veche şi cu biletul de tren. Am mers pe jos o milă, şi m-am urcat într-un tren..."

Se opri, şi o vreme tăcu.

„Nu mă părăsi, acuma" continuă ea. „Dacă mă părăseşti, ce să mă fac? O să trebuiască să trăiesc, desigur, pentru c-o să-mi fie frică să mă omor, dar atunci înseamnă c-ai făcut de o mie de ori mai rău decât să omori pe cineva. Mi-ai spus c-ai

aştepţi? Doar în seara asta, după cină, a încercat—dar m-am strecurat și-am fugit. Nu te deranjează, nu? I-aș face faţă și singură acum că știu că ai grijă de mine. O fată poate mereu să se apere. Mă crezi, nu? Doar că nu-i ușor să te aperi când simţi că nimeni și nimic nu-ţi stă în spate. Nimic pe lume nu-i mai singur ca o fată care trebuie să-și poarte de grijă. Când l-am lăsat pe săracul tata în azilul ăla—era la ţară, pe lângă un sat—am ieșit pe poartă cu șapte șilingi și trei pence în buzunar, pe lângă biletul de tren. Am mers o milă și m-am urcat într-un tren.

S-a oprit și a tăcut un moment.

—Să nu mă abandonezi acum, a continuat. Fiindcă ce m-aș face? Ar trebui să continui să trăiesc, normal, pentru că n-aș avea curaj să mă omor; dar vei fi făcut de o mie de ori mai rău decât să omori un om. Mi-ai spus că mereu ai fost

alone, you had never had a dog, even. Well, then, I won't be in anybody's way if I live with you—not even a dog's. And what else did you mean when you came up and looked at me so close?"

"Close? Did I?" he murmured unstirring before her in the profound darkness. "So close as that?"

She had an outbreak of anger and despair in subdued tones.

"Have you forgotten, then? What did you expect to find? I know what sort of girl I am; but all the same I am not the sort that men turn their backs on—and you ought to know it, unless you aren't made like the others. Oh, forgive me! You aren't like the others; you are like no one in the world I ever spoke to. Don't you care for me? Don't you see—?"

What he saw was that, white and spectral, she was putting out her arms to him

fost totdeauna singur, că n-ai avut pe nimeni, nici măcar un câine. Foarte bine, atunci n-am să fiu în calea nimănui dac-am să trăiesc cu dumneata—nici chiar a unui câine. Căci, ce altceva ai vrut când ai venit şi te-ai uitat la mine de-atât de-aproape?"

„De-aproape? Am făcut eu asta?" murmură el fără să se clintească din fața ei, în întunericul profund. „Chiar atât de aproape?"

Ea avu o izbucnire de mânie şi de disperare cu glas înfundat.

„Cum, ai uitat? Ce te aşteptai să găseşti? Eu ştiu ce fel de fată sunt, dar nici chiar aşa, ca să-mi întoarcă bărbații spatele nu-s... şi dumneata ar fi trebuit s-o ştii, afară doar dacă nu eşti făcut ca şi ceilalți. Oh, iartă-mă! Nu eşti ca ceilalți, nu eşti ca nimeni de pe lumea asta pe care să-l fi întâlnit eu în viața mea. Ții puțin la mine? Nu vezi...?"

Ceea ce văzu el fu că, albă şi spectrală, ea întinse brațele spre el,

singur, n-ai avut nici măcar un câine vreodată. Apăi, atunci, nu voi sta nimănui în cale dacă locuiesc cu tine—nici vreunui câine. Și ce altceva ai vrut să sugerezi când ai venit atât de aproape și te-ai uitat la mine?

—Aproape? Așa a fost? a șoptit el nemișcat în fața ei, în întunericul profund. Atât de aproape?

Ea izbucni de furie și disperare, cu supunere în glas.

—Ai uitat, atunci? Ce te așteptai să găsești? Știu ce fel de fată sunt; dar în același timp nu sunt o fată căreia bărbații să-i întoarcă spatele—iar tu ar trebui s-o știi, dacă nu cumva ești unul de-ai lor. Of, iartă-mă! Nu ești ca ei; nu ești ca niciun altul cu care am vorbit pe lumea asta. Îți pasă de mine? Nu vezi că...?

Ce vedea el era că albă, fantomatică, fata își întindea mâinile

out of the black shadows like an appealing ghost. He took her hands, and was affected, almost surprised, to find them so warm, so real, so firm, so living in his grasp. He drew her to him, and she dropped her head on his shoulder with a deep-sigh.

“I am dead tired,” she whispered plaintively.

He put his arms around her, and only by the convulsive movements of her body became aware that she was sobbing without a sound. Sustaining her, he lost himself in the profound silence of the night. After a while she became still, and cried quietly. Then, suddenly, as if waking up, she asked:

“You haven’t seen any more of that somebody you thought was spying about?”

He started at her quick, sharp whisper, and answered that very likely he had been mistaken.

“If it was anybody at all,” she reflected

apărând din beznă ca o stafie implorând. Ea îi luă mâinile şi fu impresionat, aproape surprins să le simtă atât de calde, de reale, de tari, atât de vii în încleştarea lui. O trase la el, şi ea îşi lăsă capul să cadă pe umărul lui cu un oftat adânc.

„Sunt obosită moartă”, şopti ca o lamentare.

El o cuprinse în brațe şi numai după mişcările convulsive ale corpului ei îşi dădu seama că plângea fără să scoată un sunet. Sprijinind-o, se pierdu în tăcerea adâncă a nopții. După o vreme ea se linişti şi i se auzea doar plânsul potolit. Apoi, deodată, ca şi cum s-ar fi trezit, întrebă:

„L-ai mai văzut pe ăla, care ziceai că umbla să ne spioneze?”

La şoapta ei repezită, tăioasă, el tresări şi răspunse că foarte probabil i se păruse.

„Dac-a fost totuşi cineva,” reflectă

către el dinspre umbrele întunecate, implorând ca o fantomă. A luat-o de mâini și a fost mișcat, aproape surprins, să le găsească atât de calde, de adevărate, atât de solide și vii în strânsoarea lui. A tras-o înspre el iar ea și-a lăsat capul să cadă pe umărul lui cu un suspin profund.

—Sunt moartă de oboseală, a șoptit tânguitoare.

Și-a pus brațele în jurul ei și doar convulsiile corpului ei l-au făcut să observe că fata suspina în tăcere. Sprijinind-o, s-a pierdut în profunda liniște a nopții. După o vreme ea s-a liniștit și a continuat să plângă încet. Apoi, deodată, de parcă s-ar fi trezit, a întrebat:

—N-ai mai văzut pe cine ai crezut că ne spionează?

Pe el l-a surprins șoapta ei grăbită, ascuțită, și a răspuns că era foarte probabil să se fi înșelat.

—Dacă a fost cineva, a reflectat ea

aloud, "it wouldn't have been anyone but that hotel woman—the landlord's wife."

"Mrs. Schomberg," Heyst said, surprised.

"Yes. Another one that can't sleep o' nights. Why? Don't you see why? Because, of course, she sees what's going on. That beast doesn't even try to keep it from her. If she had only the least bit of spirit! She knows how I feel, too, only she's too frightened even to look him in the face, let alone open her mouth. He would tell her to go hang herself."

For some time Heyst said nothing. A public, active contest with the hotel-keeper was not to be thought of. The idea was horrible. Whispering gently to the girl, he tried to explain to her that as things stood, an open withdrawal from the company would be probably opposed. She listened to his explanation anxiously, from time to time pressing the hand she had sought and got hold of in the dark.

ea cu glas tare, „nu putea fi decât femeia de la hotel—nevasta hotelierului."

„Doamna Schomberg?" făcu Heyst mirat.

„Da. Încă una care nu poate dormi nopțile. De ce? Nu-nțelegi de ce? Pentru că, natural, ea vede ce se-ntâmplă. Bestia aia nici nu-ncearcă măcar să se ferească de ea. Dac-ar avea măcar un dram de energie! Îşi dă şi ea seama ce-i în sufletul meu, dar e atât de speriată, că nici să i se uite-n față n-are curaj, dară-mi-te să mai deschidă şi gura. Ar da cu ea de nu s-ar vedea!"

O vreme Heyst nu spuse nimic. Despre o luptă pe față, brutală, cu hotelierul nici vorbă nu putea fi. Ideea era oribilă. Şoptindu-i cu blândețe, el încercă să-i explice fetei că, aşa cum stăteau acum lucrurile, o retragere pe față din orchestră ar întâmpina probabil rezistență. Ea ascultă explicațiile cu nelinişte, strângându-i din când în când mâna, pe care i-o apucase într-a sa.

cu voce tare, nu poate să fi fost alta decât hoteliera—nevasta proprietarului.

—Doamna Schomberg? a întrebat Heyst, surprins.

—Da. Alta care nu poate dormi noaptea. De ce? E limpede, nu? Pentru că sigur ea vede ce se întâmplă. Bestia aia nici nu încearcă să-i ascundă ceva. Numai de-ar avea și-un strop de vigoare! Știe și ce părere am, doar că-i e prea frică și să-l privească-n ochi, nu zic să mai și spună ceva. Ar face-o bucățele!

O vreme, Heyst n-a spus nimic. O înfruntare publică, violentă, cu hotelierul era de neconceput. Ideea îl oripila. Șoptindu-i ușor fetei, a încercat să-i explice că, așa cum stau lucrurile, o retragere deschisă din orchestră ar fi probabil contestată. Ea i-a ascultat cu neliniște explicația, din când în când strângând mâna pe care o căutase și o găsise în întuneric.

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

"As I told you, I am not rich enough to buy you out; so I shall steal you as soon as I can arrange some means of getting away from here. Meantime it would be fatal to be seen together at night. We mustn't give ourselves away. We had better part at once. I think I was mistaken just now; but if, as you say, that poor Mrs. Schomberg can't sleep of nights, we must be more careful. She would tell the fellow."

The girl had disengaged herself from his loose hold while he talked, and now stood free of him, but still clasping his hand firmly.

"Oh, no," she said with perfect assurance. "I tell you she daren't open her mouth to him. And she isn't as silly as she looks. She wouldn't give us away. She knows a trick worth two of that. She'll help—that's what she'll do, if she dares do anything at all."

"You seem to have a very clear view

„Cum ți-am spus, nu sunt destul de bogat ca să te pot cumpăra, dar am să te răpesc, îndată ce voi aranja să avem cu ce pleca. În răstimp ar fi periculos să fim văzuți împreună noaptea. Nu trebuie să ne trădăm. Mai bine să ne despărțim imediat. Cred că adineauri m-am înşelat, dar dacă, aşa cum spui, biata doamnă Schomberg nu poate dormi nopţile, trebuie să fim circumspecți. E-n stare să-i spună individului."

Pe când vorbea, fata se desfăcuse din îmbrăţişarea lui uşoară, dar îi mai ţinea încă strâns mâna.

„Oh, nu," zise ea cu perfectă siguranță. „Îți spun eu: nu-ndrăzneşte să deschidă gura în fața lui. Nu-i atât de proastă cât arată. Ea nu ne-ar trăda. E mai şmecheră decât îți închipui. Ne-ar ajuta—asta ar face, dac-ar îndrăzni să facă ceva."

„Pari să ai o idee foarte netă despre

—După cum ți-am spus, nu-s destul de bogat să te cumpăr; așa că o să te răpesc când voi aranja cum să te scot de aici. Până atunci, ar fi fatal să fim văzuți împreună noaptea. Nu trebuie să fim demascați. Ar fi bine să ne despărțim imediat. Cred că am greșit mai devreme; dar, dacă e așa cum spui și săraca doamnă Schomberg nu poate dormi nopțile, trebuie să fim mai atenți. L-ar informa pe individ.

Fata se eliberase din strânsoarea lui slabă în timp ce-i vorbea iar acum, liberă, încă îi mai strângea mâna cu fermitate.

—O nu, a spus ea cu încredere deplină. Crede-mă că n-ar îndrăzni să-i zică ceva. Și nu-i atât de proastă pe cât pare. Nu ne-ar da de gol. E mai isteață decât ai crede. Ne va ajuta—dacă va face ceva, asta va fi.

—Pari a avea o viziune foarte

of the situation," said Heyst, and received a warm, lingering kiss for this commendation.

He discovered that to part from her was not such an easy matter as he had supposed it would be.

"Upon my word," he said before they separated, "I don't even know your name."

"Don't you? They call me Alma. I don't know why. Silly name! Magdalen too. It doesn't matter; you can call me by whatever name you choose. Yes, you give me a name. Think of one you would like the sound of—something quite new. How I should like to forget everything that has gone before, as one forgets a dream that's done with, fright and all! I would try."

"Would you really?" he asked in a murmur. "But that's not forbidden. I understand that women easily forget whatever in their past diminishes them in their eyes."

situație," zise Heyst, şi primi, pentru elogiul ăsta, o sărutare caldă şi prelungită.

Şi descoperi că a te despărți de ea nu era un lucru chiar atât de uşor cât îşi închipuise.

„Pe cuvântul meu," zise el înainte de a se despărți, „nu ştiu nici măcar cum te cheamă."

„Nu ? Mi se spune Alma. Nu ştiu de ce. Tâmpit nume. Şi Magdalena. Dar n-are importanță. Ai să-mi spui cum o să-ți placă. Da, să-mi alegi un nume. Gândeşte-te la unul care să-ți placă cum sună—ceva nou de tot. Ah! Cum aş vrea să uit tot ce-a fost înainte, aşa cum uiți un coşmar de care-ai scăpat, să uit şi de spaimă şi de tot! Am să-ncerc."

„Ai vrea, într-adevăr?" întrebă el cu un murmur. „Să ştii că nu-i interzis. Mi se pare că femeile uită uşor orice din trecutul lor care le scade în propriii lor ochi."

limpede a situației, a lăudat-o Heyst, lucru pentru care a primit un sărut cald și stăruitor.

A descoperit că să o părăsească nu era o chestiune așa de simplă pe cât crezuse el.

—Pe cuvântul meu, a spus înainte de a fi separați, nici nu știu cum te cheamă.

—Nu? Mi se zice Alma. Nu știu de ce. Prostesc nume! Și Magdalena. Nu contează; mă poți striga cum poftești. Da, dă-mi tu un nume. Gândește-te la unul al cărui sunet ți-ar plăcea—unul neobișnuit. Cât aș vrea să uit tot ce s-a întâmplat înainte, cum se uită un vis care e gata, cu tot cu spaima! Voi încerca.

—Chiar vei încerca? a întrebat el în șoaptă. Nu e deloc interzis. Înțeleg că femeile uită cu ușurință orice din trecut care le coboară în ochii lor.

"It's your eyes that I was thinking of, for I'm sure I've never wished to forget anything till you came up to me that night and looked me through and through. I know I'm not much account; but I know how to stand by a man. I stood by father ever since I could understand. He wasn't a bad chap. Now that I can't be of any use to him, I would just as soon forget all that and make a fresh start. But these aren't things that I could talk to you about. What could I ever talk to you about?"

„La ochii dumitale mă gândeam, pentru că ştiu bine că n-am vrut niciodată să uit ceva din viața mea, până în seara aia când ai venit la mine şi m-ai privit până-n fundul sufletului. Ştiu că nu-i mare lucru de capul meu, dar mă pricep să fiu credincioasă unui bărbat. I-am fost credincioasă tatei, de când am putut să-mi dau seama. Nu era om rău. Acuma, că nu-i mai pot fi de nici un folos, aş prefera să pot uita totul şi să iau viața de la-nceput. Dar astea nu-s lucruri despre care să pot vorbi cu dumneata. Despre ce ți-aş putea vorbi?"

—Eu la ochii tăi mă gândeam, fiindcă sunt sigură că nu mi-am dorit să uit nimic până când ai venit tu la mine în noaptea aia și m-ai înțeles perfect. Știu că nu mă fac remarcată; dar știu să fiu alături unui bărbat. I-am fost alături tatei încă de când mi-am dat seama. Nu era un om rău. Acum că nu-i mai pot fi de vreun folos, aș prefera să uit totul și să o iau de la capăt. Dar nu aș avea ce să-ți vorbesc ție despre asta. Despre ce-am putea noi doi să vorbim?

"Don't let it trouble you," Heyst said. "Your voice is enough. I am in love with it, whatever it says."

„Nu-ți face griji din pricina asta," zise Heyst. „Vocea dumitale mi-e de ajuns. Sunt îndrăgostit de ea, indiferent de ce spune."

—Nu te gândi la asta, a zis Heyst. Vocea ta mi-e de-ajuns. Sunt îndrăgostit de ea, orice ar spune.

She remained silent for a while, as if rendered breathless by this quiet statement.

Ea tăcu un timp, ca şi cum declarația asta calmă i-ar fi tăiat respirația.

Ea a tăcut o vreme, parcă lăsată fără suflare de această mărturisire șoptită.

"Oh! I wanted to ask you—"

„Oh, voiam să te-ntreb..."

—Oh, am vrut sa te întreb!

He remembered that she probably did

El îşi aduse aminte că probabil nici

Și-a amintit că probabil fata nu-i

not know his name, and expected the question to be put to him now; but after a moment of hesitation she went on:

"Why was it that you told me to smile this evening in the concert-room there—you remember?"

"I thought we were being observed. A smile is the best of masks. Schomberg was at a table next but one to us, drinking with some Dutch clerks from the town. No doubt he was watching us—watching you, at least. That's why I asked you to smile."

"Ah, that's why. It never came into my head!"

"And you did it very well, too—very readily, as if you had understood my intention."

"Readily!" she repeated. "Oh, I was ready enough to smile then. That's the truth. It was the first time for years I may say that I felt disposed to smile. I've not had many chances to smile in my life, I can tell you;

ea nu ştia cum îl cheamă şi se aştepta să-l întrebe acum, dar după o clipă de ezitare, ea continuă:

„Ce te-a făcut să-mi spui să zâmbesc, astă-seară, acolo, în sala de concert—îți aduci aminte?"

„Aveam impresia că suntem observați. Un zâmbet e cea mai bună mască. Schomberg era la a doua masă de noi, bând cu nişte funcționari olandezi din oraş. Cu siguranță că era cu ochii pe noi—cu ochii pe dumneata, în orice caz. De asta te-am rugat să zâmbeşti."

„Ah, de asta. Nu înțelesesem deloc."

„Şi ai făcut-o foarte bine...foarte, prea prompt chiar, ca şi cum mi-ai fi înțeles intenția."

„Prompt!" repetă ea. „Oh, eram dispusă să zâmbesc, în momentul ăla. Ăsta-i adevărul. Era pentru prima oară, de ani de zile, că mă simțeam dispusă să zâmbesc. N-am avut multe ocazii în viața

cunoștea numele și s-a așteptat să fie întrebat acum, însă după un moment de ezitare, fata a zis:

—De ce mi-ai spus să zâmbesc astă-seară în sala de concert—îți amintești?

—Am crezut că suntem observați. Zâmbetul e cea mai bună mască. Schomberg era la o masă de lângă noi, bând ceva cu niște funcționari olandezi din oraș. Fără-ndoială că se uita, măcar la tine. De-asta te-am rugat să zâmbești.

—Ah, deci așa. Nici nu mi-a dat prin cap.

—Și-ai făcut-o foarte bine, chiar—foarte bucuroasă, ca și cum mi-ai fi înțeles intenția.

—Bucuroasă! a repetat ea. Oh, aș fi zâmbit bucuroasă atunci. E-adevărat. A fost prima dată în ani de zile când aș zice că am fost înclinată să zâmbesc. N-am avut multe ocazii de a zâmbi în viața mea,

especially of late."

"But you do it most charmingly—in a perfectly fascinating way."

He paused. She stood still, waiting for more with the stillness of extreme delight, wishing to prolong the sensation.

"It astonished me," he added. "It went as straight to my heart as though you had smiled for the purpose of dazzling me. I felt as if I had never seen a smile before in my life. I thought of it after I left you. It made me restless."

"It did all that?" came her voice, unsteady, gentle, and incredulous.

"If you had not smiled as you did, perhaps I should not have come out here to-night," he said, with his playful earnestness of tone. "It was your triumph."

He felt her lips touch his lightly, and

mea, te asigur, mai ales în ultima vreme."

„Dar o faci fermecător—absolut fascinant."

Se opri. Ea stătea nemişcată, aşteptând ca el să mai spună ceva, nemişcarea unei încântări extreme, senzaţie pe care dorea să şi-o prelungească.

„M-a surprins," adăugă el. „Mi-a mers drept la inimă, ca şi cum ai fi zâmbit ca să mă orbeşti. Aveam sentimentul că nu mai văzusem zâmbet în viaţa mea. M-am gândit la asta după ce ne-am despărţit. Mi-a dat insomnie."

„Am făcut eu toate astea?" se auzi glasul ei, şovăitor, blând, incredul.

„Dacă n-ai fi zâmbit cum ai zâmbit, poate că n-aş fi venit aici noaptea asta," zise el, cu seriozitatea lui jucăuşă în ton. „A fost triumful dumitale."

Simţi buzele ei atingându-le uşor

îți pot spune; mai ales în ultima vreme.

—Dar zâmbești atât de fermecător—într-un fel cât se poate de fascinant.

S-a oprit. Ea stătea nemișcată, așteptând să îl mai audă, cu o neclintire vădind profundă bucurie; ar fi vrut să prelungească senzația.

—M-a uimit, a adăugat el. Mi-a ajuns la inimă imediat, de parcă ai fi zâmbit ca să-mi iei mie privirea. M-am simțit de parc-ar fi fost primul zâmbet pe care-l văd vreodată. M-am gândit la el după ce ai plecat, m-a neliniștit.

—Zâmbetul a făcut toate astea? a răspuns vocea ei, șovăielnică, blândă și neîncrezătoare.

—Dacă n-ai fi zâmbit așa cum ai făcut-o, poate că n-aș fi ieșit aici în seara asta, a zis el, cu sinceritatea sa jucăușă în ton. A fost triumful tău.

A simțit cum buzele ei le ating

the next moment she was gone. Her white dress gleamed in the distance, and then the opaque darkness of the house seemed to swallow it. Heyst waited a little before he went the same way, round the corner, up the steps of the verandah, and into his room, where he lay down at last—not to sleep, but to go over in his mind all that had been said at their meeting.

"It's exactly true about that smile," he thought. There he had spoken the truth to her; and about her voice, too. For the rest—what must be must be.

A great wave of heat passed over him. He turned on his back, flung his arms crosswise on the broad, hard bed, and lay still, open-eyed under the mosquito net, till daylight entered his room, brightened swiftly, and turned to unfailing sunlight. He got up then, went to a small looking-glass hanging on the wall, and stared at himself steadily. It was not a new-born vanity which

pe-ale lui, şi-n clipa următoare ea dispăruse. Rochia albă licări în depărtare, apoi fu înghițită de bezna casei. Heyst mai aşteptă un pic, apoi apucă pe acelaşi drum, pe după colț, pe treptele verandei, şi în odaia lui, unde în fine se întinse pe pat—nu ca să doarmă, ci ca să-şi treacă din nou prin minte tot ce fusese spus la întâlnirea lor.

„Ce-am spus despre zâmbet e perfect adevărat," îşi zise el. Îi spusese adevărul. Şi despre vocea ei, la fel. Despre rest—ce-o fi, o fi.

Îl trecu un val de căldură. Se întinse pe spate, îşi desfăcu brațele în cruce pe patul lat şi tare şi rămase nemişcat, cu ochii deschişi, sub apărătoarea de țânțari, până ce lumina zorilor pătrunse în odaie, repede, strălucitoare, apoi un soare necruțător. Atunci se ridică, se duse la o mică oglindă atârnată pe perete şi se privi persistent pe sine însuşi. Nu era o vanitate

uşor pe ale lui, iar în următorul moment, fata dispăruse. Rochia ei albă a strălucit în distanță, până când întunericul opac al casei a părut că o înghite cu totul. Heyst a așteptat o vreme până să meargă în aceeași direcție, după colț, pe scările verandei și până în camera lui, unde în sfârșit s-a așezat—nu pentru a dormi, ci pentru a se gândi la tot ceea ce fusese spus cu ocazia întâlnirii lor.

—Chiar așa e, cu zâmbetul ei, s-a gândit el. Acolo îi vorbise sincer. Și despre vocea ei, la fel. În privința celorlalte lucruri—ce-o fi, o fi.

Un mare val de căldură l-a cuprins. S-a întors pe spate, și-a aruncat mâinile în formă de cruce pe patul larg și tare și a rămas nemișcat, cu ochii deschiși sub plasa de țânțari până ce i-a intrat iute în cameră lumina dimineții care s-a transformat în raze de soare constante. Atunci s-a ridicat, s-a îndreptat către o oglindă mică atârnată de perete și s-a

induced this long survey. He felt so strange that he could not resist the suspicion of his personal appearance having changed during the night. What he saw in the glass, however, was the man he knew before. It was almost a disappointment—a belittling of his recent experience. And then he smiled at his naïveness; for, being over five and thirty years of age, he ought to have known that in most cases the body is the unalterable mask of the soul, which even death itself changes but little, till it is put out of sight where no changes matter any more, either to our friends or to our enemies.

Heyst was not conscious of either friends or of enemies. It was the very essence of his life to be a solitary achievement, accomplished not by hermit-like withdrawal with its silence and immobility, but by a system of restless wandering, by the

nou-născută care-l îndemna la această îndelungată cercetare. Era cuprins de sentimente atât de ciudate, încât nu putuse rezista bănuielii că înfăţişarea i se schimbase în cursul nopții. Ce văzu în oglindă era însă tot omul pe care-l ştia dinainte. Era aproape o dezamăgire—o diminuare a celor trăite recent. Apoi zâmbi de naivitatea sa, pentru că, fiind trecut de vârsta de treizeci şi cinci de ani, ar fi trebuit să ştie că în majoritatea cazurilor, trupul este masca inalterabilă a sufletului pe care nici chiar moartea nu o schimbă decât foarte puțin, până când nu trece acolo unde nici o schimbare nu mai are importanță, nici pentru prieteni, nici pentru duşmani.

Heyst n-avea conştiința că are prieteni sau duşmani. Esența însăşi a vieții sale era solitudinea, obținută nu printr-o retragere în sihăstrie, tăcere şi imobilism, ci printr-un sistem de neostenită rătăcire, oaspete inconstant al unor peisaje

privit cu atenție. Nu o nouă vanitate îl împingea la așa o adâncă cercetare. Se simțea atât de straniu că nu putea scăpa de bănuiala că aspectul său se schimbase în decursul nopții. Ce a văzut în oglindă, însă, a fost tot omul pe care-l știa dinainte. A fost aproape o dezamăgire—o minimalizare a experienței sale recente. Și-apoi a zâmbit, cu gândul la naivitatea sa; fiindcă, având peste treizeci și cinci de ani, ar fi trebuit să știe că în majoritatea cazurilor corpul este masca nealterabilă a sufletului, pe care nici moartea însăși n-o schimbă mult, până când este pusă deoparte, unde schimbările își pierd importanța, fie pentru prieteni, fie pentru dușmani.

Heyst n-avea, din câte știa el, nici prieteni, nici dușmani. Esența vieții sale era solitudinea, acompaniată nu de o retragere ca eremit, de tăcere și imobilitate, ci de un sistem de hoinăreală neobosită, de detașare a unui locuitor

detachment of an impermanent dweller amongst changing scenes. In this scheme he had perceived the means of passing through life without suffering and almost without a single care in the world—invulnerable because elusive.

schimbătoare. În sistemul acesta găsise el mijlocul de a trece prin viață fără să sufere şi aproape fără o singură grijă pe lume—invulnerabil pentru că era insesizabil.

temporar într-un peisaj schimbător. În acest sistem găsise el felul de a trece prin viaţă fără suferinţă și aproape fără grijă pe lume—evaziv, și deci, invulnerabil.

CHAPTER THREE

For fifteen years Heyst had wandered, invariably courteous and unapproachable, and in return was generally considered a "queer chap." He had started off on these travels of his after the death of his father, an expatriated Swede who died in London, dissatisfied with his country and angry with all the world, which had instinctively rejected his wisdom.

Thinker, stylist, and man of the world in his time, the elder Heyst had begun by coveting all the joys, those of the great and those of the humble, those of the fools and those of the sages. For more than sixty years he had dragged on this painful earth of ours the most weary, the most uneasy soul that civilization had ever fashioned to its ends of disillusion and regret. One could not refuse him a measure

Capitolul III

Timp de cincisprezece ani de zile, Heyst călătorise, totdeauna curtenitor şi inaccesibil; şi, în schimb, era considerat în general „un tip sucit". Incepuse aceste călătorii după moartea tatălui său, un suedez expatriat care murise la Londra nemuțumit de țara sa şi mâniat pe lumea-ntreagă care-i respinsese, din instinct, înțelepciunea.

Gânditor, stilist şi om de lume la timpul său, bătrânul Heyst începuse râvnind la toate bucuriile, la ale celor mari şi la ale celor umili, la ale smintiților şi la ale înțelepților. Târâse, mai bine de şaizeci de ani, prin lumea asta a noastră plină de suferințe, cel mai ostenit, cel mai chinuit suflet pe care civilizația noastră l-a modelat vreodată pentru scopurile ei de dezamăgire şi regrete. Nu puteai să nu-i acorzi o

Capitolul III

Timp de cincisprezece ani, Heyst hoinărise, invariabil curtenitor și inabordabil, iar în schimb fusese în general considerat „un individ straniu". Pornise în aceste călătorii ale sale după moartea tatălui, un suedez expatriat care a murit la Londra, nemulțumit de țara sa și furios pe întreaga lume, care îi refuzase din instinct înțelepciunea.

Gânditor, stilist și om de lume pe vremea lui, bătrânul Heyst începuse prin a tânji la toate bucuriile, la ale oamenilor mari și la ale celor umili, la ale proștilor și la ale înțelepților. Timp de mai mult de șaizeci de ani purtase pe pământul nostru aspru cel mai sfârșit și neliniștit suflet pe care l-a conceput vreodată societatea în scopurile sale—deziluzia și regretul. Nu i se putea nega un dram de măreție, fiindcă

of greatness, for he was unhappy in a way unknown to mediocre souls. His mother Heyst had never known, but he kept his father's pale, distinguished face in affectionate memory. He remembered him mainly in an ample blue dressing-gown in a large house of a quiet London suburb. For three years, after leaving school at the age of eighteen, he had lived with the elder Heyst, who was then writing his last book. In this work, at the end of his life, he claimed for mankind that right to absolute moral and intellectual liberty of which he no longer believed them worthy.

Three years of such companionship at that plastic and impressionable age were bound to leave in the boy a profound mistrust of life. The young man learned to reflect, which is a destructive process, a reckoning of the cost. It is not the clear-sighted who lead the world. Great achievements are accomplished in a

oarecare măreție, pentru că era nefericit într-un fel necunoscut sufletelor de rând, Heyst n-o cunoscuse pe maică-sa, dar păstra o afectuoasă amintire chipului distins şi palid al tatălui său. Şi-l amintea mai ales într-un halat albastru larg, într-o casă mare şi liniştită dintr-o suburbie a Londrei. După ce a terminat şcoala, la vârsta de optsprezece ani, a locuit trei ani de zile cu bătrânul Heyst, care-şi scria atunci ultima carte. În opera sa de la sfârşitul vieții, el revendica pentru omenire dreptul la o absolută libertate morală şi intelectuală, de care, el personal, nu o mai socotea demnă.

Era normal ca trei ani într-o asemenea companie, la o vârstă atât de maleabilă şi impresionabilă, să sădească în băiat o profundă neîncredere în viață. Tânărul se deprinse să reflecteze, proces distructiv, o continuă evaluare a ceea ce plăteşti. Nu cei care văd just conduc lumea. Marile înfăptuiri sunt îndeplinite în acea

era nefericit într-un fel necunoscut sufletelor mediocre. Pe mama lui, Heyst nu o cunoscuse, dar păstra cu drag în memorie chipul palid, distins, al tatălui. Și-l amintea în special într-un halat albastru larg, într-o casă mare dintr-o suburbie liniștită a Londrei. Timp de trei ani, după ce a terminat școala la optsprezece ani, a locuit cu bătrânul Heyst, care pe atunci își scria ultima carte. În ea, spre sfârșitul vieții, revendira pentru omenire acel drept la libertate morală și intelectuală absolută, pe care nu mai considera că l-ar merita.

Trei ani de astfel de întovărășire la acea vârstă maleabilă, impresionabilă, n-aveau cum să nu-i confere băiatului o profundă neîncredere în viață. A învățat să reflecteze, un proces distrugător, o continuă apreciere a costurilor. Nu cei cu mintea limpede conduc lumea. Realizările mărețe sunt înfăptuite într-o ceață caldă și

blessed, warm mental fog, which the pitiless cold blasts of the father's analysis had blown away from the son.

"I'll drift," Heyst had said to himself deliberately.

He did not mean intellectually or sentimentally or morally. He meant to drift altogether and literally, body and soul, like a detached leaf drifting in the wind-currents under the immovable trees of a forest glade; to drift without ever catching on to anything.

"This shall be my defence against life," he had said to himself with a sort of inward consciousness that for the son of his father there was no other worthy alternative.

He became a waif and stray, austerely, from conviction, as others do through drink, from vice, from some weakness of character—with deliberation, as others do in despair. This, stripped of its

negură caldă şi binecuvântată a minții, pe care răbufnirile reci şi neîndurătoare ale analizelor tatălui le spulberaseră din sufletul băiatului.

„Am să mă las dus în derivă," şi-a spus Heyst cu bună ştiință.

Nu intenționa să spună: din punct de vedere intelectual, sau sentimental, sau moral. Intenționa să spună: să se lase dus în derivă literalmente, cu trup şi suflet, ca o frunză purtată de vânt pe sub copacii imobili de la marginea unei poieni; dus în derivă fără să se prindă nicăieri şi de nimic.

„Asta va fi apărarea mea împotriva vieții", îşi spuse el cu un fel de conştiință lăuntrică după care, pentru fiul tatălui său, nu exista altă alternativă demnă de luat în seamă.

Deveni un om de pripas, rătăcitor dar într-un mod auster, din convingere, aşa cum alții ajung din beție, din viciu, din cine-ştie-ce slăbiciune de caracter—din propria sa hotărâre, când alții o fac din

binecuvântată a minții, pe care loviturile reci și fără milă ale analizei tatălui o risipiseră pentru fiu.

—Voi rătăci, a luat hotărârea Heyst.

Nu voia să zică intelectual sau sentimental sau chiar moral. Vorbise chiar literal, anume corp și suflet, voia să rătăcească precum o frunză căzută, purtată de curenți pe sub copacii statornici dintr-un luminiș; să rătăcească fără a se prinde de ceva vreodată.

—Asta va fi apărarea mea în fața vieții, își spusese cu un fel de conștiință internă că, pentru fiul tatălui său, nu exista nicio alternativă demnă.

A devenit un pribeag și un hoinar, în mod auster, din convingere, așa cum devin alții de la băutură, vicii, slăbiciuni—deliberat, așa cum o fac alții din disperare. Aceasta, redusă la esență, fusese viața lui

facts, had been Heyst's life up to that disturbing night. Next day, when he saw the girl called Alma, she managed to give him a glance of frank tenderness, quick as lightning, and leaving a profound impression, a secret touch on the heart. It was in the grounds of the hotel, about tiffin time, while the Ladies of the orchestra were strolling back to their pavilion after rehearsal, or practice, or whatever they called their morning musical exercises in the hall. Heyst, returning from the town, where he had discovered that there would be difficulties in the way of getting away at once, was crossing the compound, disappointed and worried. He had walked almost unwittingly into the straggling group of Zangiacomo's performers. It was a shock to him, on coming out of his brown study, to find the girl so near to him, as if one waking suddenly should see the figure of his dream turned into flesh and blood. She did not raise her shapely head, but her

disperare. Asta fusese, dezbrăcată de fapte, viața lui Heyst până în această noapte tulburătoare. A doua zi, când o întâlni pe fata numită Alma, ea reuşi să-i arunce o privire de tandrețe sinceră, scurtă ca un fulger, care-i lăsa o impresie profundă în inimă , o emoție tainică. Era în curtea hotelului, pe la ora prânzului, în timp ce doamnele din orchestră se îndreptau alene înapoi spre pavilionul lor, după repetiție sau studii sau cum le-or fi spus ele exercițiilor pe care le făceau dimineața în sală. Heyst, care se întorcea din oraş, unde constatase că va întâmpina dificultăți în calea plecării imediate, traversa curtea interioară dezamăgit şi îngrijorat. Intrase, fără să-şi dea seama, în grupul risipit de muzicante ale lui Zangiacomo. A fost un şoc pentru el când, trezit din gândurile-i negre, a dat peste fată atât de aproape, ca atunci când trezindu-te brusc vezi chipul din vis transformat în carne şi oase. Ea nu-şi ridică sculpturalu-i cap, dar privirea ei

Heyst până în acea seară tulburătoare. A doua zi, când a văzut-o pe fata căreia i se zicea Alma, ea a reușit să-i arunce o privire de o delicatețe pură, iute ca fulgerul, lăsându-i o profundă impresie ca o atingere secretă pe inimă. Era în curtea hotelului, pe la ora dejunului, în vreme ce doamnele din orchestră se îndreptau spre pavilionul lor după repetiție, sau după practică, sau cum și-or fi numit exercițiile muzicale matinale din sală. Heyst, întorcându-se din oraș, unde descoperise că va fi dificil să fugă rapid, trecea dezamăgit și îngrijorat prin clădire. Mersese aproape fără să-și dea seama în grupul răzleț al muzicantelor lui Zangiacomo. A fost un șoc pentru el, ieșind din acel birou maroniu, să o găsească atât de aproape pe fată, de parcă trezindu-se deodată, unui om i-ar apărea, în carne și oase, silueta din vis. Fata nu și-a ridicat capul armonios, dar privirea ei nu era o iluzie. Era reală, cea mai reală impresie din toată existența sa detașată—până acum.

glance was no dream thing. It was real, the most real impression of his detached existence—so far.

Heyst had not acknowledged it in any way, though it seemed to him impossible that its effect on him should not be visible to anyone who happened to be looking on. And there were several men on the verandah, steady customers of Schomberg's table d'hôte, gazing in his direction—at the ladies of the orchestra, in fact. Heyst's dread arose, not out of shame or timidity, but from his fastidiousness. On getting amongst them, however, he noticed no signs of interest or astonishment on their faces, any more than if they had been blind men. Even Schomberg himself, who had to make way for him at the top of the stairs, was completely unperturbed, and continued the conversation he was carrying on with a client.

Schomberg, indeed, had observed "that Swede" talking with the girl in the

nu era vis. Era reală, cea mai reală senzație din toată viața lui de izolare—până acum.

Heyst nu-i răspunse în nici un fel, deşi i se părea imposibil ca efectul asupra lui să nu fi fost vizibil pentru oricine s-ar fi uitat atunci din întâmplare la el. Şi pe verandă erau câțiva bărbați, clienți permanenți la prânz la Schomberg, privind spre el—de fapt spre doamnele din orchestră. Spaima lui Heyst izvorâse nu din ruşine sau timiditate, ci din delicatețea lui exagerată. Trecând printre ei însă, nu remarcă pe fețele lor semne de interes sau de mirare, cum n-ar fi remarcat dacă ar fi fost orbi. Chiar şi Schomberg, care era în capul scării şi trebui să-i facă loc, era complet impasibil şi continuă conversația cu un client.

Desigur că Schomberg îl observase pe „suedezu' ăla" vorbind cu fata în pauze.

Heyst n-o recunoscuse deloc, deși îi părea imposibil ca efectele pe care le suferea să nu fie vizibile oricărei persoane care s-ar fi uitat. Și pe verandă erau câțiva bărbați, clienți fideli ai lui Schomberg la *table d'hôte*, care-l priveau. De fapt, le priveau pe doamne. Groaza lui Heyst a crescut, nu din rușine ori timiditate, ci din cauza discreției sale. Alăturându-li-se, nu a observat niciun semn de interes sau uimire pe chipurile lor, ai fi putut zice că-s orbi. Schomberg însuși, care fusese nevoit să-i facă loc în capul scărilor, era complet netulburat, continuându-și conversația pe care o purta cu un client.

Schomberg îl observase pe „suedezul ăla" vorbind cu fata la interval.

intervals. A crony of his had nudged him; and he had thought that it was so much the better; the silly fellow would keep everybody else off. He was rather pleased than otherwise and watched them out of the corner of his eye with a malicious enjoyment of the situation—a sort of Satanic glee. For he had little doubt of his personal fascination, and still less of his power to get hold of the girl, who seemed too ignorant to know how to help herself, and who was worse than friendless, since she had for some reason incurred the animosity of Mrs. Zangiacomo, a woman with no conscience. The aversion she showed him as far as she dared (for it is not always safe for the helpless to display the delicacy of their sentiments), Schomberg pardoned on the score of feminine conventional silliness. He had told Alma, as an argument, that she was a clever enough girl to see that she could do no better than to put her trust in a man of

Un amic de-al lui îi şi făcuse semn cu cotul, şi el se gândi că-i mai bine aşa, zevzecul o să-i îndepărteze pe toți ceilalți. Mai curând îi făcea plăcere decât îl indispunea, şi-i urmărea cu coada ochiului cu o bucurie veninoasă—un fel de jubilare satanică. Pentru că nu se îndoia deloc de fascinația exercitată de persoana sa, şi mai puțin încă de puterea de a pune stăpânire pe fată, care părea mult prea neştiutoare în ceea ce priveşte propria ei apărare şi era mai rău decât lipsită de prieteni, întrucât stârnise dintr-un oarecare motiv animozitatea doamnei Zangiacomo, o femeie fără conştiință. Schomberg îi ierta fetei aversiunea pe care i-o arăta în măsura în care cuteza (pentru că nu totdeauna e sănătos pentru cei neputincioşi să-şi etaleze delicatețea sentimentelor), punând-o pe seama prostiei femeieşti, de toată lumea recunoscută. Almei îi spusese, ca argument în plus, că era o fată destul de deşteaptă ca să-şi dea seama că n-avea ceva mai bun de

Un apropiat îi atrăsese atenția; iar el considerase că era foarte bine; neghiobul îi va ține pe toți la distanță. Era destul de mulțumit de data asta și i-a privit cu coada ochiului, bucurându-se cu malițiozitate de situație—un fel de încântare satanică. Fiindcă se îndoia foarte puțin de fascinația personală și chiar mai puțin de puterea lui de a pune mâna pe fată, care părea prea ignorantă ca să știe să se apere și nu doar că n-avea prieteni, dar își și atrăsese, din cine știe ce motiv, animozitatea doamnei Zangiacomo, o femeie fără conștiință. Aversiunea pe care i-o purta, atât cât îndrăznea s-o arate, fiindcă nu este mereu sigur ca neajutorații să-și afișeze delicatețea sentimentelor, Schomberg o ierta, punându-o pe seama convenționalului absurd feminin. Îi spusese Almei, ca argument, că era o fată suficient de deșteaptă să vadă că e cel mai bine să-și pună încrederea într-un bărbat cu dare de mână, în floarea vârstei, care știe să se descurce. În ciuda vocii sale

substance, in the prime of life, who knew his way about. But for the excited trembling of his voice, and the extraordinary way in which his eyes seemed to be starting out of his crimson, hirsute countenance, such speeches had every character of calm, unselfish advice—which, after the manner of lovers, passed easily into sanguine plans for the future.

"We'll soon get rid of the old woman," he whispered to her hurriedly, with panting ferocity. "Hang her! I've never cared for her. The climate don't suit her; I shall tell her to go to her people in Europe. She will have to go, too! I will see to it. *Eins, zwei*, march! And then we shall sell this hotel and start another somewhere else."

He assured her that he didn't care what he did for her sake; and it was true. Forty-five is the age of recklessness for many men, as if in defiance of the decay

făcut decât să-şi pună toată nădejdea într-un om cu stare, în floarea vârstei, care ştia să-şi croiască drum în viață. Dar din tremurul tulburat al vocii şi din felul extraordinar cum o privea, cu nişte ochi ce păreau gata să iasă din orbite, după fața lui stacojie, ursuză, asemenea vorbe aveau exact acele caracteristici de calm, de sfat altruist—care, la amanți, lesne se transformă în sângeroase planuri de viitor.

„De bătrână o să scăpăm noi curând" îi şoptea el repezit, gâfâind, feroce. „Dracu s-o ia. N-am iubit-o niciodată. Clima de-aici nu-i convine; am să-i spun să se ducă-n Europa, la neamurile ei. Şi-o să trebuiască să se ducă. O să am eu grijă. *Eins, zwei,* marş! Pe urmă o să vindem hotelul ăsta şi deschidem altul, în altă parte."

O asigura că ar fi făcut orice de dragul ei, şi spunea adevărul. Patruzeci şi cinci de ani e pentru mulți bărbați vârsta nesocotinței, o sfidare a decrepitudinii şi a

ce tremura de emoție, și a manierei neobișnuite în care ochii păreau că-i ies din orbite, pe fața lui hirsută, roșiatică, asemenea discursuri aveau caracterul unor sfaturi calme, altruiste—care, la îndrăgostiți, devin cu ușurință planuri optimiste de viitor.

—Vom scăpa curând de bătrână, i-a șoptit într-un suflet cu ferocitate. S-o ia naiba! N-am ținut niciodată la ea. Clima nu-i priește; o să-i zic să plece la ai ei în Europa. Și chiar va trebui s-o facă! Mă ocup eu. *Eins, zwei,* marș! Și-apoi vom vinde hotelul și deschidem unul altundeva.

A asigurat-o că nu-i pasă ce face de dragul ei; și era adevărat. Patruzeci și cinci e vârsta nesăbuinței la bărbați, o sfidare a deteriorării și a morții care te așteaptă cu

and death waiting with open arms in the sinister valley at the bottom of the inevitable hill. Her shrinking form, her downcast eyes, when she had to listen to him, cornered at the end of an empty corridor, he regarded as signs of submission to the overpowering force of his will, the recognition of his personal fascinations. For every age is fed on illusions, lest men should renounce life early and the human race come to an end.

It's easy to imagine Schomberg's humiliation, his shocked fury, when he discovered that the girl who had for weeks resisted his attacks, his prayers, and his fiercest protestations, had been snatched from under his nose by "that Swede," apparently without any trouble worth speaking of. He refused to believe the fact. He would have it, at first, that the Zangiacomos, for some unfathomable reason, had played him a scurvy trick, but when no further doubt was possible, he

morții care aşteaptă cu brațele deschise în valea sinistră de la poalele coborâşului inevitabil. Fereala ei, ochii plecați când era silită să-l asculte, încolțită în vreun capăt de coridor gol, el le considera semne de supunere la forța copleşitoare a voinței lui, recunoaşterea farmecului său personal. Pentru că fiecare vârstă se hrăneşte cu iluzii, altminteri oamenii ar renunța curând la viață şi specia omenească s-ar stinge .

E uşor de imaginat umilința lui Schomberg, revolta, furia lui când a descoperit că fata, care săptămâni întregi rezistase atacurilor, rugăminților, declarațiilor lui înflăcărate, îi fusese suflată de sub nas de „suedezu'ăla", şi pare-se fără prea multă bătaie de cap. Refuza să creadă faptul împlinit. La început îşi băgase în cap că cei doi Zangiacomo, pentru cine ştie ce motiv de nepătruns, i-au jucat o farsă împuțită; dar când nici o îndoială nu mai era cu putință, şi-a schimbat punctul de

brațele deschise în valea sinistră de la poalele pantei de neocolit. Rezerva ei, ochii în podea în timp ce-l ascultase țintuită într-un coridor gol, le privea ca semne de supunere forței copleșitoare a voinței lui, o recunoaștere a fascinației sale. Căci fiecare vârstă se hrănește cu iluzii, altfel oamenii ar renunța de timpuriu la viață și umanitatea ar lua sfârșit.

Nu-i greu de imaginat cu câtă umilință și furie l-a surprins pe Schomberg descoperirea că fata, care îi rezistase săptămâni întregi avansurilor, rugăminților și declarațiilor, aprigi fusese înșfăcată sub ochii săi de „acel suedez", în aparență fără prea mare dificultate. Refuza s-o creadă. S-a gândit, la început, că din cine știe ce motiv nebunesc, soții Zangiacomo îi jucaseră un truc infam; dar când orice urmă de îndoială fusese înlăturată, părerea despre Heyst i s-a

changed his view of Heyst. The despised Swede became for Schomberg the deepest, the most dangerous, the most hateful of scoundrels. He could not believe that the creature he had coveted with so much force and with so little effect, was in reality tender, docile to her impulse, and had almost offered herself to Heyst without a sense of guilt, in a desire of safety, and from a profound need of placing her trust where her woman's instinct guided her ignorance. Nothing would serve Schomberg but that she must have been circumvented by some occult exercise of force or craft, by the laying of some subtle trap. His wounded vanity wondered ceaselessly at the means "that Swede" had employed to seduce her away from a man like him—Schomberg—as though those means were bound to have been extraordinary, unheard of, inconceivable. He slapped his forehead openly before his customers; he would sit brooding in silence or else would burst out

vedere cu privire la Heyst. Dispreţuitul suedez deveni pentru Schomberg cel mai mare, mai periculos, mai detestabil dintre ticăloşi. Nu putea să creadă că făptura la care râvnise cu-atât de mare pasiune şi-atât de puţin succes era în realitate tandră, docilă, cu propriile ei elanuri, şi că aproape se oferise singură lui Heyst, fără nici un sentiment de vinovăţie, ci din dorinţa de securitate, dintr-o adâncă nevoie de a-şi plasa încrederea acolo unde instinctul ei de femeie îi călăuzea ignoranţa. Nimic nu-l mai putea mulţumi pe Schomberg decât că ea trebuie să fi fost atrasă prin vreun mijloc ocult, printr-o vrăjitorie, prin cine ştie ce capcană întinsă cu viclenie. Vanitatea lui rănită se întreba fără-ncetare ce mijloace folosise „suedezu' ăla" ca s-o sufle de sub nas unui om ca el—Schomberg—ca şi cum aceste mijloace trebuiau să fie în mod obligatoriu extraordinare, nemaivăzute, nemaipomenite. Se plesnea peste frunte în faţa clienţilor, stătea frământând în tăcere

schimbat. Disprețuitul suedez a devenit pentru Schomberg cel mai rău, cel mai periculos și odios dintre ticăloși. Nu-i venea să creadă—ființa la care râvnise cu atâta patos și fără niciun efect era în realitate delicată, docilă impulsurilor sale și aproape i se oferise lui Heyst fără vreo vinovăție, din dorința de siguranță și dintr-o nevoie profundă de a-și pune încrederea unde instinctul femeiesc îi ghida ignoranța. Schomberg nu putea să creadă altceva, decât că fusese amăgită de vreo practică ocultă, de o capcană subtilă. Vanitatea-i rănită se întreba fără oprire ce mijloace folosise „suedezul ăla" să o seducă de sub nasul unui bărbat ca el—ca Schomberg—ca și cum acele mijloace nu puteau să nu fi fost extraordinare, nemaiauzite, de negândit. Își plesnea fruntea de față cu clienții; stătea cufundat în gânduri negre, sau izbucnea dintr-odată, pe neașteptate, hulindu-l fără măsură, fără jenă sau prudență pe Heyst, cu chipul fierbând de virtute scandalizată care

unexpectedly declaiming against Heyst without measure, discretion, or prudence, with swollen features and an affectation of outraged virtue which could not have deceived the most childlike of moralists for a moment—and greatly amused his audience.

It became a recognized entertainment to go and hear his abuse of Heyst, while sipping iced drinks on the verandah of the hotel. It was, in a manner, a more successful draw than the Zangiacomo concerts had ever been—intervals and all. There was never any difficulty in starting the performer off. Anybody could do it, by almost any distant allusion. As likely as not he would start his endless denunciations in the very billiard-room where Mrs. Schomberg sat enthroned as usual, swallowing her sobs, concealing her tortures of abject humiliation and terror under her stupid, set, everlasting grin, which, having been provided for her by

gânduri negre sau izbucnea pe neaşteptate perorând împotriva lui Heyst, fără măsură, fără discreție sau prudență, cu fața umflată şi afectând o virtute ultragiată care n-ar fi putut induce în eroare o clipă măcar nici pe cel mai pueril dintre moralişti—şi amuza teribil tot publicul asistent.

Devenise o distracție pentru toți să se ducă să-l asculte cum îl insulta pe Heyst, în timp ce-şi sorbeau băuturile la gheață pe veranda hotelului. Era, într-un fel, o atracție mai apreciată decât fuseseră vreodată concertele Zangiacomo—cu pauzele lor cu tot. Nu era niciodată vreo dificultate în a-l stârni pe maimuțoi. Oricine putea s-o facă, prin aproape orice aluzie, cât de vagă. Existau toate posibilitățile ca el să înceapă cu nesfârşitele-i acuzații în chiar sala de biliard unde doamna Schomberg trona ca de obicei înghițându-şi suspinele, camuflându-şi tortura şi umilința abjectă şi teroarea sub eternul ei zâmbet stupid, etern

însă n-ar fi putut păcăli vreun moment nici pe cel mai infantil moralist și care reușea să îi amuze grozav oaspeții.

Devenise o distracție consacrată să mergi să auzi cum îl insultă pe Heyst și să sorbi o băutură cu gheață pe veranda hotelului. Era, s-ar putea zice, o atracție mai de succes decât fuseseră vreodată concertele lui Zangiacomo—cu pauze cu tot. Era mereu ușor să-l pornești pe „executant”. Oricine o putea face, cu aproape orice aluzie îndepărtată. Din nimic putea începe cu acuzațiile interminabile în aceeași sală de biliard în care doamna Schomberg stătea urcată pe scaun ca întotdeauna, înfrânându-și suspinele, ascunzându-și tortura, umilințele abjecte și teroarea cu un interminabil zâmbet tâmp care, fiind dar de la natură, îi venea ca o

nature, was an excellent mask, inasmuch as nothing—not even death itself, perhaps—could tear it away.

But nothing lasts in this world, at least without changing its physiognomy. So, after a few weeks, Schomberg regained his outward calm, as if his indignation had dried up within him. And it was time. He was becoming a bore with his inability to talk of anything else but Heyst's unfitness to be at large, Heyst's wickedness, his wiles, his astuteness, and his criminality. Schomberg no longer pretended to despise him. He could not have done it. After what had happened he could not pretend, even to himself. But his bottled-up indignation was fermenting venomously. At the time of his immoderate loquacity one of his customers, an elderly man, had remarked one evening:

care, fiindu-i oferit de natura însăşi, era o excelentă mască, pentru că nimic—poate că nici chiar moartea—nu i-o putea smulge.

Dar nimic nu dăinuie pe lumea asta, cel puțin fără să-şi schimbe fizionomia. Aşa că, după vreo câteva săptămâni, Schomberg îşi recăpătă, cel puțin în înfățişare, calmul, ca şi cum indignarea îi secase. Era şi timpul. Devenise obositor cu inaptitudinea lui de a vorbi despre altceva decât despre riscul de a-l lăsa pe Heyst în libertate, despre mârşăvia lui, despre mişeliile lui, despre vicleniile lui, despre criminalul care zăcea în el. Acum Schomberg nu mai pretindea că-l disprețuieşte. Nici n-ar mai fi putut. După cele întâmplate, nici față de sine însuşi n-ar mai fi putut pretinde aşa ceva. Dar indignarea de care era plin până-n gât fermenta veninos. Pe vremea când locvacitatea lui era lipsită încă de orice măsură, unul dintre clienții lui, un bărbat mai în vârstă, spusese într-o seară:

mască excelentă, atât de tare încât nimic, poate că nici moartea însăși, n-ar fi putut să i-l răpească.

Dar nimic pe lume nu dăinuie, fără să-și schimbe caracterul, cel puțin. Așa că, după câteva săptămâni, Schomberg și-a recăpătat calmul exterior, ca și cum indignarea i-ar fi secat. Și era și vremea. Începea să plictisească, nefiind capabil să vorbească despre altceva decât de problema libertății lui Heyst, despre ticăloșia lui, despre tertipurile sale, despre viclenia și criminalitatea lui Heyst. Schomberg nu se mai prefăcea că-l disprețuiește. N-ar fi fost capabil. După ce se întâmplase, nu putea să se prefacă, nici pentru sine însuși. Dar indignarea pe care o ascundea îl rodea ca un venin. În timpul uneia din logoreile sale exagerate, unul din clienții săi, un om mai bătrân, remarcase într-o seară:

“If that ass keeps on like this, he will end by going crazy.”

And this belief was less than half wrong. Schomberg had Heyst on the brain. Even the unsatisfactory state of his affairs, which had never been so unpromising since he came out East directly after the Franco-Prussian War, he referred to some subtly noxious influence of Heyst. It seemed to him that he could never be himself again till he had got even with that artful Swede. He was ready to swear that Heyst had ruined his life. The girl so unfairly, craftily, basely decoyed away would have inspired him to success in a new start. Obviously Mrs. Schomberg, whom he terrified by savagely silent moods combined with underhand, poisoned glances, could give him no inspiration. He had grown generally neglectful, but with a partiality for reckless expedients, as if he did not care when and how his career as a hotel-keeper was to be

„Dacă dobitocul ăsta o mai ține mult aşa, o să-nnebunească de-a binelea.”

Şi părerea asta nu era nici pe jumătate greşită. Pentru Schomberg, Heyst devenise o idee fixă. Până şi starea nesatisfăcătoare a afacerilor sale, care niciodată de când venise el în Orient după războiul franco-prusac nu se prezentase mai puțin surâzătoare, el o atribuia unei subtile influențe nocive a lui Heyst. Avea impresia că n-o să mai poată fi din nou el însuşi până când n-o să se răfuiască cu vicleanul ăla de suedez. Era gata să jure că Heyst îi ruinase viața. Fata pe care-o momise atât de necinstit, de viclean, de josnic, l-ar fi inspirat către succes—pe el, pe Schomberg—dacă ar fi luat, cu ea, viața de la-nceput. Era evident că doamna Schomberg, pe care-o teroriza cu tăcerile lui feroce, combinate cu privirile perfide, otrăvite, nu-i putea oferi inspirație. Devenise, în general, lăsător, dar păstrase o înclinare către expediente nesăbuite, ca şi

—Dacă măgarul ăsta o ține tot așa, o să dea în demență.

Și nu era departe de adevăr ce zicea el. Schomberg nu și-l putea scoate pe Heyst din cap. Chiar și starea nesatisfăcătoare a afacerii sale, care nu mai fusese vreodată atât de descurajantă de când venise în Orient direct după războiul franco-prusac, o punea pe seama unei subtile influențe nocive a lui Heyst. Simțea că nu va mai putea fi același om până nu își va regla conturile cu șmecherul de suedez. Era gata să jure că Heyst i-a ruinat viața. Fata, atât de nedrept, mârșav și josnic ademenită de la el i-ar fi insuflat succes într-un nou început. Firește, doamna Schomberg, pe care o teroriza cu stări sălbatic de tăcute combinate cu clandestine priviri otrăvite, nu-l putea inspira. Devenise destul de neglijent, dar cu o înclinație către soluții nesăbuite, de parcă nu l-ar fi interesat când și cum se sfârșea cariera sa de hotelier. Această stare demoralizată era cauza a ceea

brought to an end. This demoralized state accounted for what Davidson had observed on his last visit to the Schomberg establishment, some two months after Heyst's secret departure with the girl to the solitude of Samburan.

The Schomberg of a few years ago—the Schomberg of the Bangkok days, for instance, when he started the first of his famed table d'hôte dinners—would never have risked anything of the sort. His genius ran to catering, "white man for white men" and to the inventing, elaborating, and retailing of scandalous gossip with asinine unction and impudent delight. But now his mind was perverted by the pangs of wounded vanity and of thwarted passion. In this state of moral weakness Schomberg allowed himself to be corrupted.

cum nu s-ar fi sinchisit când şi cum va lua sfârşit cariera lui de hotelier. Această stare de demoralizare explica cele observate de Davidson cu ocazia ultimei sale vizite la localul lui Schomberg, la vreo două luni după fuga tainică a lui Heyst cu fata, în solitudinea din Samburan.

Schomberg cel de câțiva ani mai înainte—al zilelor de la Bangkok de pildă, când începuse dineurile *table d'hôte*—n-ar fi riscat niciodată aşa ceva. Atunci geniul lui urmărea să fie „albul care hrăneşte albi" şi să inventeze, să complice, să răspândească bârfeli scandaloase cu o oncțiune stupidă şi o plăcere neruşinată. Dar acum mintea lui era pervertită de chinurile vanității rănite şi de eşecul pasiunii sale. În această stare de slăbiciune morală, Schomberg îşi permise să se lase corupt.

ce Davidson observase în decursul ultimei sale vizite la hotelul lui Schomberg, la vreo două luni după plecarea în taină a lui Heyst cu fata în solitudinea din Samburan.

Schomberg cel de câțiva ani înainte—cel de la Bangkok, de exemplu, când începuse prima din faimoasele sale *table d'hôte*—n-ar fi riscat nimic de felul acesta. Geniul său se pricepea să hrănească, „un alb în slujba albilor", și să inventeze, să elaboreze și să împrăștie bârfe scandaloase cu un stupid glas mieros și cu încântare nerușinată. Dar acum mintea-i era pervertită de durerea vanității rănite și de chinul pasiunii înfrânte. În această stare de slăbiciune morală, Schomberg s-a lăsat corupt cu ușurință.

CHAPTER FOUR

The business was done by a guest who arrived one fine morning by mail-boat—immediately from Celebes, having boarded her in Macassar, but generally, Schomberg understood, from up China Sea way; a wanderer clearly, even as Heyst was, but not alone and of quite another kind.

Schomberg, looking up from the stern-sheets of his steam-launch, which he used for boarding passenger ships on arrival, discovered a dark sunken stare plunging down on him over the rail of the first-class part of the deck. He was no great judge of physiognomy. Human beings, for him, were either the objects of scandalous gossip or else the recipients of narrow strips of paper, with proper bill-heads stating the name of his hotel.—"W.

Capitolul IV

Treaba i-a făcut-o un muşteriu sosit într-o bună dimineață cu pachebotul direct din Celebes, care însă se îmbarcase la Makasar. Dar din câte înțelesese Schomberg, venea de mai departe, de undeva de prin Marea Chinei; un vagabond, era limpede, ca şi Heyst, dar acesta nu era singur, şi de un gen cu totul diferit.

Schomberg, de le pupa şalupei cu abur pe care o folosea ca să abordeze vasele de călători la sosire, ridicându-şi ochii dădu peste o privire sumbră, cavernoasă, plonjând spre el peste copastia punții de la clasa întâi. Nu se pricepea cine-ştie-ce la fizionomii. Pentru el, făpturile omeneşti erau sau obiecte de bârfeală şi scandal, sau primitori de fițuici înguste de hârtie cu antet de factură cu numele hotelului; „W. Schomberg, proprietar; Conturile se achită

Capitolul IV

Asta s-a întâmplat din cauza unui oaspete care-a venit într-o dimineață frumoasă cu pachebotul direct din Celebes, după ce se urcase în Makasar, dar, înțelesese Schomberg, venea dinspre Marea Chinei; un hoinar, desigur, așa cum era și Heyst, dar nu era singur și era foarte diferit de acesta.

Schomberg, ridicându-și privirea de la pupa navei cu abur pe care o folosea pentru a primi pasagerii sosiți, a decoperit o privire întunecată care-l fixa de peste balustrada punții de la clasa întâi. Nu prea judeca bine omul după fizionomie. Oamenii, pentru el, erau fie obiectul bârfelor scandaloase, fie recipienții peticelor de hârtie cu antet de factură purtând numele hotelului său—„W. Schomberg, proprietar; Conturile se achită

Schomberg, proprietor; accounts settled weekly."

So in the clean-shaven, extremely thin face hanging over the mail-boat's rail Schomberg saw only the face of a possible "account." The steam-launches of other hotels were also alongside, but he obtained the preference.

"You are Mr. Schomberg, aren't you?" the face asked quite unexpectedly.

"I am, at your service," he answered from below; for business is business, and its forms and formulas must be observed, even if one's manly bosom is tortured by that dull rage which succeeds the fury of baffled passion, like the glow of embers after a fierce blaze.

Presently the possessor of the handsome but emaciated face was seated beside Schomberg in the stern-sheets of the launch. His body was long and loose-

săptămânal."

Aşa că pe faţa slabă, spână, care se plecase peste copastia pachebotului, Schomberg văzu doar o faţă a unui eventual „cont". Şalupele cu abur ale celorlalte hoteluri erau şi ele pe-aproape, dar fu preferat el.

„Dumneata ești domnul Schomberg, nu-i așa?" întrebă pe neașteptate fața.

„Da, domnule, la dispoziţia dumneavoastră," răspunse el de jos, pentru că afacerile sunt afaceri, şi formele şi formulele lor trebuie respectate, chiar şi atunci când inima virilă a omului este sfâşiată de furia aceea tristă care vine după isteria unei pasiuni înşelate, ca roşeaţa jarului după vâlvătaia violentă a flăcărilor.

Puţin după aceea, posesorul feţei emaciate şedea alături de Schomberg la pupa şalupei. Era lung şi deşirat, şi şedea picior peste picior, ţinându-şi mâinile cu

săptămânal."

Așa că în fața proaspăt rasă, extrem de subțire, aplecată deasupra balustradei pachebotului, Schomberg n-a văzut decât chipul unui posibil „cont". Vasele altor hoteluri erau și ele alături, dar el a fost ales.

—Tu ești domnul Schomberg, nu-i așa? a întrebat fața, în mod neașteptat.

—Da, la dispoziția dumneavoastră, a răspuns el de jos; căci afacerile-s afaceri, iar formele și formulările sale trebuie respectate, chiar dacă o inimă bărbătească se întâmplă să fie chinuită de acea furie surdă ce vine după mânia pasiunii zădărnicite, ca strălucirea tăciunilor după flăcări aprige.

Curând, posesorul feței chipeșe dar vlăguite era așezat lângă Schomberg la pupa navei. Corpul îi era lung și deșirat; ședea picior peste picior, iar degetele

jointed; his slender fingers, intertwined, clasped the leg resting on his knee, as he lolled back in a careless yet tense attitude. On the other side of Schomberg sat another passenger, who was introduced by the clean-shaven man as—

"My secretary. He must have the room next to mine."

"We can manage that easily for you."

Schomberg steered with dignity, staring straight ahead, but very much interested by these two promising "accounts." Their belongings, a couple of large leather trunks browned by age and a few smaller packages, were piled up in the bows. A third individual—a nondescript, hairy creature—had modestly made his way forward and had perched himself on the luggage. The lower part of his physiognomy was over-developed; his narrow and low forehead, unintelligently furrowed by horizontal wrinkles,

degete lungi încleştate pe genunchiul celui de deasupra, lăsându-se moale pe spate într-o atitudine în acelaşi timp şi nepăsătoare şi încordată. În cealaltă parte a lui Schomberg şedea un alt pasager, pe care spânul îl prezentase:

„Secretarul meu. Trebuie să aibă camera alături de a mea."

„Asta se poate aranja uşor."

Schomberg ținea cârma plin de demnitate, cu privirea ațintită drept înainte, dar preocupat foarte mult de aceste două promițătoare „conturi". Bagajele lor, două cufere mari de piele înnegrită de ani şi câteva pachete mai mici, fuseseră îngrămădite la provă. Un al treilea individ—o făptură păroasă greu de clasificat—se îndreptase cu modestie către provă şi se aşezase deasupra bagajelor. Partea inferioară a feței lui era hiperdezvoltată, fruntea era îngustă şi turtită, tăiată orizontal de brazde de om

subțiri încleștau piciorul ce se odihnea pe genunchi, în timp ce se sprijinea pe spate cu o atitudine lipsită de griji și totuși crispată. De cealaltă parte a lui Schomberg stătea un alt pasager, care a fost prezentat de bărbatul bine bărbierit drept:

—Secretarul meu. Trebuie să aibă camera de lângă a mea.

—Se poate rezolva cu ușurință, pentru dumneavoastră.

Schomberg naviga cu demnitate, privind drept înainte, dar fiind foarte interesat de aceste două „conturi" promițătoare. Bunurile lor, două valize mari din piele înnegrite de vreme și câteva pachete mai mici erau așezate la proră. Un al treilea individ—o creatură păroasă greu de descris—își croise modest drum spre bagaje, pe care se cocoțase. Partea inferioară a feței îi era prea dezvoltată, fruntea îi era subțire și joasă, brăzdată de riduri de om limitat, obrajii foarte păroși și nasul turtit cu nări largi ca de babuin. Era

surmounted wildly hirsute cheeks and a flat nose with wide, baboon-like nostrils. There was something equivocal in the appearance of his shaggy, hair-smothered humanity. He, too, seemed to be a follower of the clean-shaven man, and apparently had travelled on deck with native passengers, sleeping under the awnings. His broad, squat frame denoted great strength. Grasping the gunwales of the launch, he displayed a pair of remarkably long arms, terminating in thick, brown hairy paws of simian aspect.

"What shall we do with that fellow of mine?" the chief of the party asked Schomberg. "There must be a boarding-house somewhere near the port—some grog-shop where they could let him have a mat to sleep on?"

Schomberg said there was a place kept by a Portuguese half-caste.

"A servant of yours?" he asked.

mărginit, obrajii plini de păr zbârlit, şi nasul turtit, lat, cu nări mari de maimuță. Era ceva dubios în înfățişarea păroasă şi stufoasă a specimenului ăstuia. Părea să facă şi el parte din suita spânului şi călătorise, de bună seamă, pe punte, cu pasagerii indigeni, dormind sub prelate. Statura lui scurtă şi îndesată indica o vigoare fizică deosebită. Când se agățase de copastia şalupei, dăduse la iveală două brațe de o lungime remarcabilă, terminate cu nişte labe imense, ca de urangutan.

„Ce-o să facem cu tipul ăsta al meu?" îl întrebă pe Schomberg şeful expediției. „Trebuie să fie pe undeva pe-aproape de port vreun fel de pensiune—vreo cârciumă, ceva, unde să-i dea o saltea pe care să doarmă."

Schomberg spuse că exista un local ținut de un metis portughz.

„E-un servitor de-al dumitale?" întrebă el.

ceva straniu în apariția sufocată de păr a acestui individ. Și el părea să fie din grupul omului bine bărbierit, și se pare că ar fi călătorit pe punte cu nativii, dormind sub prelate. Corpul său larg, îndesat, denota multă forță. Strângând copastia vasului, dezvăluia o pereche remarcabilă de brațe lungi, încheiate de labe cu păr gros, mare, ca de maimuță.

—Ce să facem cu băiatul ăla al meu? l-a întrebat pe Schomberg liderul grupului. Trebuie să existe vreo pensiune pe lângă port—vreo crâșmă, să-i dea o saltea pe care să doarmă.

Schomberg a spus că exista un loc deținut de un portughez metis.

—Un servitor al dumitale? a întrebat el.

"Well, he hangs on to me. He is an alligator-hunter. I picked him up in Colombia, you know. Ever been in Colombia?"

"No," said Schomberg, very much surprised. "An alligator-hunter? Funny trade! Are you coming from Colombia, then?"

"Yes, but I have been coming for a long time. I come from a good many places. I am travelling west, you see."

"For sport, perhaps?" suggested Schomberg.

"Yes. Sort of sport. What do you say to chasing the sun?"

"I see—a gentleman at large," said Schomberg, watching a sailing canoe about to cross his bow, and ready to clear it by a touch of the helm.

The other passenger made himself heard suddenly.

"Hang these native craft! They always get in the way."

„Eh, se ține de mine. E vânător de crocodili. L-am găsit prin Columbia, știi... Ai fost vreodată în Columbia?"

„Nu," răspunse Schomberg, foarte surprins. „Vânător de crocodili? Nostimă treabă! Veniți din Columbia, va să zică?"

„Da, da-s plecat de multă vreme. Vin dintr-o mulțime de locuri. Călătoresc spre vest, înțelegi dumneata?"

„Ca sport, poate?" făcu Schomberg.

„Da. Un fel de sport. Ce-ai spune de vânat soarele?"

„Ah, înțeleg, un gentleman rentier," zise Schomberg, cu ochii la o canoe cu pânză care traversa pe la provă, gata s-o evite cu o mişcare de bară.

Celălalt pasager exclamă pe neaşteptate:

„Dracu să le ia, bărcile astea indigene! Totdeauna-ți ies în drum."

—Ei bine, stă după mine. E un vânător de aligatori. L-am luat din Columbia, știi. Ai fost vreodată?

—Nu, a zis Schomberg, foarte surprins. Un vânător de aligatori? Stranie meserie! Veniți din Columbia, așadar?

—Da, dar vin într-aci de multă vreme. Am fost în foarte multe locuri. Călătoresc înspre vest, vezi dumneata.

—Să fie de plăcere? a sugerat Schomberg.

—Da, ceva de genul. Cum ai numi goana după soare?

—Înțeleg... un gentleman călător, a zis Schomberg, privind o canoe cu pânză care se pregătea să-i treacă pe la proră, gata să o evite cu o atingere a cârmei.

Celălalt pasager s-a făcut auzit deodată:

—La naiba cu bărcile nativilor ăstora! Mereu se bagă în cale.

He was a muscular, short man with eyes that gleamed and blinked, a harsh voice, and a round, toneless, pock-marked face ornamented by a thin, dishevelled moustache sticking out quaintly under the tip of a rigid nose. Schomberg made the reflection that there was nothing secretarial about him. Both he and his long, lank principal wore the usual white suit of the tropics, cork helmets, pipe-clayed white shoes—all correct. The hairy nondescript creature perched on their luggage in the bow had a check shirt and blue dungaree trousers. He gazed in their direction from forward in an expectant, trained-animal manner.

"You spoke to me first," said Schomberg in his manly tones. "You were acquainted with my name. Where did you hear of me, gentlemen, may I ask?"

"In Manila," answered the gentleman at large, readily. "From a man with whom I had a game of cards one

Era un bărbat scund și musculos, cu ochii lucind şi clipind, cu voce aspră şi cu o față rotundă, smeadă, ciupită de vărsat, ornamentată cu o mustață subțire și țepoasă apărând bizar de sub un nas rigid. Schomberg constată în gând că n-avea deloc mutră de secretar. Şi el şi patronul lui cel lung şi deşirat purtau haine albe de la tropice, căști de plută, pantofi albi—totul în regulă. Ființa păroasă indefinisabilă, cățărată pe bagajele lor la provă, purta o cămaşă cu carouri şi pantaloni de doc albastru. El privea, de-acolo din față, în direcția lor, docil, ca un animal dresat.

„Dumneata mi-ai vorbit primul," zise Schomberg cu tonul lui bărbătesc. „Îmi ştiai numele. Unde l-ați auzit pomenit, dom'lor, dacă-mi dați voie să-ntreb?"

„La Manila," răspunse prompt gentlemanul rentier. „De la un bărbat cu care jucam într-o seară cărți la hotelul

Era un bărbat musculos și scund cu ochi strălucitori care tot clipeau, cu o voce răgușită și cu o față rotundă, ternă, marcată de vărsat, împodobită cu o mustață nepieptănată ieșindu-i bizar de sub vârful nasului rigid. Schomberg s-a gândit că n-avea aer de secretar. Atât el cât și șeful lui înalt și slab purtau costumul alb tipic tropicelor, căști de plută și pantofi—foarte corect. Creatura păroasă, greu de descris care era cocoțată pe bagaje la proră purta o cămașă în carouri și pantaloni albaștri de stambă. Se uita din față în direcția lor în maniera răbdătoare a unui animal dresat.

—Dumneata mi-ai vorbit primul, a zis Schomberg cu vocea sa masculină. Îmi cunoșteai numele. Unde ați auzit de mine, domnilor, dacă pot să-ntreb?

—La Manila, a dat pregătit răspunsul gentlemanul călător. De la un om cu care am jucat o partidă de cărți într-

evening in the Hotel Castille."

"What man? I've no friends in Manila that I know of," wondered Schomberg with a severe frown.

"I can't tell you his name. I've clean forgotten it; but don't you worry. He was anything but a friend of yours. He called you all the names he could think of. He said you set a lot of scandal going about him once, somewhere—in Bangkok, I think. Yes, that's it. You were running a table d'hôte in Bangkok at one time, weren't you?"

Schomberg, astounded by the turn of the information, could only throw out his chest more and exaggerate his austere Lieutenant-of-the-Reserve manner. A table d'hôte? Yes, certainly. He always—for the sake of white men. And here in this place, too? Yes, in this place, too.

"That's all right, then." The stranger turned his black, cavernous, mesmerizing glance away from the bearded Schomberg,

Castilla."

„Ce bărbat? N-am prieteni la Manila," se minuna Schomberg încruntându-se cu un aer grav.

„Nu mai ştiu cum îl cheamă. Am uitat complet; dar nu-ți face inimă rea. Ți-era orice, numai prieten nu. Îți spunea în fel şi chip, ce nici nu-ți poți imagina. Zicea c-ai provocat o dată un imens scandal pe socoteala lui, undeva la Bangkok, mi se pare. Da-da, asta-i. Ai ținut la Bangkok *table d'hôte* odată, nu-i așa?"

Schomberg, stupefiat de turnura pe care o lua informația, nu putu decât să-şi scoată şi mai mult înainte pieptul şi să-şi exagereze manierele austere de locotenent de rezervă. *Table d'hôte*, da, desigur. El totdeauna...în interesul albilor...Şi-aici, în oraşul acesta? Da, şi-n oraşul acesta.

„Atunci, e-n regulă." Străinul îşi întoarse privirea neagră, cavernoasă, hipnotizantă de la bărbosul Schomberg,

o seară la hotelul Castille.

—Ce om? N-am niciun prieten la Manila din câte știu, s-a mirat Schomberg, încruntându-se rău.

—Nu-ți pot spune numele. L-am uitat complet; dar nu-ți face griji. Numai prieten nu-ți era. Te-a făcut în toate felurile. A zis c-ai declanșat un scandal pe seama lui odată, pe undeva prin Bangkok, cred. Da, pe-acolo zicea. Ai servit un *table d'hôte* în Bangkok la un moment dat, așa-i?

Schomberg, uluit de informația primită, nu putea decât să-și umfle și mai tare pieptul și să-și exagereze purtarea austeră de locotenent de rezervă. Un *table d'hôte*? Da, cu siguranță. Mereu—de dragul albilor. Și aici, în oraș... Da, și aici la fel.

—Foarte bine atunci. Străinul și-a întors privirea întunecată, cavernoasă și hipnotică dinspre bărbosul de Schomberg,

who sat gripping the brass tiller in a sweating palm. “Many people in the evening at your place?”

Schomberg had recovered somewhat.

“Twenty covers or so, take one day with another,” he answered feelingly, as befitted a subject on which he was sensitive. “Ought to be more, if only people would see that it’s for their own good. Precious little profit I get out of it. You are partial to tables d’hôte, gentlemen?”

The new guest made answer that he liked a hotel where one could find some local people in the evening. It was infernally dull otherwise. The secretary, in sign of approval, emitted a grunt of astonishing ferocity, as if proposing to himself to eat the local people. All this sounded like a longish stay, thought Schomberg, satisfied under his grave air;

care-şi ținea crispată pe bară mâna transpirată. „Lume multă, seara, în localul dumitale?”

Schomberg își reveni în oarecare măsură.

„Douăzeci de tacâmuri, cam aşa ceva, una peste alta,” răspunse el oarecum cu căldură, după cum se şi cuvenea unei teme care-i stătea la inimă. „Ar trebui să fie mai mulți, dacă oamenii ar vrea să-nțeleagă că-i pentru binele lor. Cât câştig eu din afacerea asta e-aproape un fleac. Dumneavoastră, dom’lor, sunteți pentru *table d’hôte?”*

Noul oaspete îi răspunse că-i place un hotel unde seara să poți sta de vorbă cu câțiva localnici. Altminteri, e infernal de plicticos. În semn de aprobare, secretarul emise un mârâit de-o ferocitate surprinzătoare, ca şi cum şi-ar fi pus în cap să-i devore pe localnici. Par să aibă de gând să stea mai multă vreme, gândi Schomberg, satisfăcut dar păstrându-şi

care strângea cârma de aramă cu palmele transpirate. Sunt mulți în hotelul dumneavoastră?

Schomberg își revenise întrucâtva.

—În jur de douăzeci de tacâmuri, a răspuns cu pasiune, așa cum era normal pentru un subiect pe dragul lui. Ar fi și mai mulți, dacă oamenii ar înțelege doar că e spre binele lor. Nu prea fac profit din asta. Vă interesează *table d’hôte*, domnilor?

Clientul nou a răspuns că îi place un hotel la care găsești localnici seara. Altfel este infernal de plictisitor. Secretarul, în semn de aprobare, a emis un mormăit de o ferocitate uimitoare, ca și cum și-ar fi propus să-i mănânce pe localnici. Toate astea ar însemna o ședere mai lungă, s-a gândit Schomberg, satisfăcut în spatele minei sale grave; până când, amintindu-și

till, remembering the girl snatched away from him by the last guest who had made a prolonged stay in his hotel, he ground his teeth so audibly that the other two looked at him in wonder. The momentary convulsion of his florid physiognomy seemed to strike them dumb. They exchanged a quick glance. Presently the clean-shaven man fired out another question in his curt, unceremonious manner:

"You have no women in your hotel, eh?"

"Women!" Schomberg exclaimed indignantly, but also as if a little frightened. "What on earth do you mean by women? What women? There's Mrs. Schomberg, of course," he added, suddenly appeased, with lofty indifference.

"If she knows how to keep her place, then it will do. I can't stand women near me. They give me the horrors,"

aerul de gravitate; până când, amintindu-şi de fata ce-i fusese suflată de sub nas de ultimul client care locuise vreme mai îndelungată la hotel, scrâşni din dinţi atât de zgomotos, încât cei doi se uitară la el uimiţi. Crisparea de-o clipă a fizionomiei hotelierului păru să le ia graiul. Schimbară o privire între ei, repede. Şi imediat spânul puse brusc o altă întrebare, scurt, fără multă ceremonie:

„Ai cumva femei în hotelul dumitale?"

„Femei!'' excalmă Schomberg indignat şi puţin speriat. „Ce Doamne-iartă-mă vrei să-nţelegi prin femei? Ce femei? E doamna Schomberg, natural," adăugă el, liniştit deodată, cu o trufaşă nepăsare.

„Dacă ştie să rămână la locul ei, o să meargă. Nu pot să sufăr femei pe lângă mine. Am oroare de ele!" declară celălalt.

de fata care-i fusese smulsă de ultimul oaspete care stătuse mai mult la hotel, a scrâșnit atât de zgomotos din dinți, că restul l-au privit cu uimire. Zvâcnirea de moment a corpului său puternic i-a aiurit pe călători, care au schimbat priviri nedumerite. Apoi bărbatul proaspăt ras a aruncat o altă întrebare în felul său nepoliticos, fără ocoliș:

—N-aveți femei în hotel, așa-i?

—Femei! a exclamat Schomberg indignat, dar parcă speriat deasemenea. Ce Dumnezeu vrei să spui, femei? Ce femei? E doamna Schomberg, firește, a adăugat el, liniștit deodată, cu o indiferență nobilă.

—Dacă e la locul ei, e bine. Nu suport să fiu înconjurat de femei. Mă îngrozesc, a declarat celălalt. Sunt un

declared the other. "They are a perfect curse!"

During this outburst the secretary wore a savage grin. The chief guest closed his sunken eyes, as if exhausted, and leaned the back of his head against the stanchion of the awning. In this pose, his long, feminine eyelashes were very noticeable, and his regular features, sharp line of the jaw, and well-cut chin were brought into prominence, giving him a used-up, weary, depraved distinction. He did not open his eyes till the steam-launch touched the quay. Then he and the other man got ashore quickly, entered a carriage, and drove away to the hotel, leaving Schomberg to look after their luggage and take care of their strange companion. The latter, looking more like a performing bear abandoned by his showmen than a human being, followed all Schomberg's movements step by step, close behind his back, muttering to himself in a language

„Sunt o adevărată catastrofă!"

În timpul acestei izbucniri, secretarul rânjea sălbatic. Oaspetele pricipal îşi închise ochii înfundați, parc-ar fi fost epuizat, şi îşi rezemă capul de pontilul tendei. Atitudinea asta scotea în relief genele lui lungi şi feminine, trăsăturile regulate, linia pronunțată a fălcii şi bărbia voluntară, dându-i un aer de distincție obosită, uzată, depravată. Nu mai deschise ochii decât atunci când şalupa atinse debarcaderul. Dar atunci, şi el şi celălalt săriră sprinteni la uscat, se urcară într-o trăsură şi porniră spre hotel, lăsându-l pe Schomberg să vadă de bagaje şi de straniul lor tovarăş. Acesta din urmă, arătând mai mult a urs dresat, abandonat de artişti, decât a făptură omenească, îl urmărea pe Schomberg pas cu pas, călcând pe urmele lui şi murmurând ca pentru sine, într-o limbă care semăna oarecum cu o spaniolă necioplită. Chestia asta îl deranja

blestem, ce să mai!

În timpul acestei ieșiri, secretarul afișa un zâmbet de sălbatic. Oaspetele-șef și-a închis ochii căzuți de parcă ar fi fost extenuat, sprijinindu-și capul de stâlpul umbrarului. În postura asta, genele sale lungi, feminine, erau foarte vizibile, iar trăsăturile regulate, linia ascuțită a fălcii și bărbia puternică erau și mai proeminente, dându-i o distincție veche, obosită, depravată. Nu și-a deschis ochii până ce vasul n-a ajuns la debarcader. Apoi a coborât în grabă pe uscat alături de celălalt bărbat, s-a urcat într-o trăsură și a pornit înspre hotel, lăsându-l pe Schomberg în grija bagajelor și a straniului însoțitor. Acesta, mai degrabă cu aspectul unui urs de circ abandonat de dresori decât cu acela al unei ființe umane, îi urmărea mișcările lui Schomberg pas cu pas, de la apropiere, murmurând pentru sine într-o limbă ce suna ca un fel de spaniolă stricată. Pe

that sounded like some sort of uncouth Spanish. The hotel-keeper felt uncomfortable till at last he got rid of him at an obscure den where a very clean, portly Portuguese half-caste, standing serenely in the doorway, seemed to understand exactly how to deal with clients of every kind. He took from the creature the strapped bundle it had been hugging closely through all its peregrinations in that strange town, and cut short Schomberg's attempts at explanation by a most confident—

"I comprehend very well, sir."

"It's more than I do," thought Schomberg, going away thankful at being relieved of the alligator-hunter's company. He wondered what these fellows were, without being able to form a guess of sufficient probability. Their names he learned that very day by direct inquiry—"to enter in my books," he explained in his formal military manner, chest thrown out,

pe hotelier până când, în cele din urmă, scăpă de el la o speluncă obscură, unde un metis portughez foarte curat îmbrăcat şi impozant care stătea senin în prag păru să ştie precis cum să procedeze cu clienții de toate soiurile. Îi luă creaturii bocceaua legată cu o curea, pe care o ținuse strâns în brațe în toate peregrinările prin acest oraş ciudat, şi reteză scurt tentativele lui Schomberg de a-i explica, spunând plin de încredere:

„Înțeleg, domnule."

„Atunci pricepi mai multe decât mine," gândi Schomberg, plecând mai departe, recunoscător că-l scăpase de tovărăşia vânătorului de crocodili. Se întrebă ce fel de oameni or fi ăştia, fără să reuşească să-şi facă o părere verosimilă. Numele lor li-l află chiar în aceeaşi zi, întrebându-i de-a dreptul—„ca să-l trec în registru" le explică el ceremonios şi

hotelier l-a incomodat până când a scăpat de el într-o văgăună întunecată unde un metis portughez foarte curat și impunător, stând cu seninătate în ușă, părea să înțeleagă exact cum să se ocupe de clienți de acest fel. I-a luat creaturii bocceluța pe care o strânsese la piept de-a lungul peregrinărilor sale în straniul orășel și l-a oprit pe Schomberg care încerca să explice, cu un foarte încrezător:

—Înțeleg prea bine, domnule.

„Mai bine decât mine," s-a gândit Schomberg, plecând recunoscător că fusese eliberat de compania vânătorului de aligatori. S-a întrebat cine erau acei indivizi, fără a fi în stare să dea un răspuns suficient de plauzibil. Le-a aflat numele în aceeași zi, întrebându-i—„ca să vă trec în registru" le-a explicat în felul lui formal, milităresc, cu pieptul în afară, cu barba

beard very much in evidence.

The shaven man, sprawling in a long chair, with his air of withered youth, raised his eyes languidly.

“My name? Oh, plain Mr. Jones—put that down—a gentleman at large. And this is Ricardo.” The pock-marked man, lying prostrate in another long chair, made a grimace, as if something had tickled the end of his nose, but did not come out of his supineness. “Martin Ricardo, secretary. You don’t want any more of our history, do you? Eh, what? Occupation? Put down, well—tourists. We’ve been called harder names before now; it won’t hurt our feelings. And that fellow of mine—where did you tuck him away? Oh, he will be all right. When he wants anything he’ll take it. He’s Peter. Citizen of Colombia, Peter, Pedro—I don’t know that he ever had any other name. Pedro, alligator hunter. Oh, yes—I’ll pay his board with the half-caste.

milităros, cu pieptul umflat, cu barba împinsă mult înainte.

Spânul, lungit într-un şezlong, cu aerul său de tânăr veştijit, ridicându-şi galeş privirea:

„Numele meu? Oh, domnul Jones pur şi simplu—scrie-aşa: gentleman rentier. Iar el, Ricardo.” Ciupitul de vărsat, zăcând tolănit indolent pe-un alt şezlong, schiță o grimasă ca şi cum l-ar fi gâdilat ceva în vârful nasului, dar nu făcu niciun gest să iasă din inerție. „Martin Ricardo, secretar. Mai vrei să-ți spunem ceva? Da? Eh, cam ce? Ocupația? Scrie-acolo, eh, turiști. Ni s-a spus şi mai rău de-aşa, până azi. Nu ne pasă. Şi-amicul ăla al meu—ce-ai făcut cu el, unde l-ai vârât? Nu-i nimic, e-n regulă. Când o să vrea ceva, o să-şi ia singur. El e Peter. Cetățean al Columbiei, Peter. Pedro—nu știu să mai fi avut vreodată şi alt nume. Ah, da. Am să plătesc eu pensiunea lui la metis. N-am încotro. Mi-e atât de teribil de devotat, că dacă l-aş

ostentativ în față.

Bărbatul ras, întins într-un șezlong, cu aerul unei tinereți risipite, și-a ridicat fără vlagă privirea:

—Numele meu? O, domnul Jones, simplu—scrie: un gentleman călător. Iar ăsta-i Ricardo. Omul marcat de vărsat, așezat pe un alt șezlong, a făcut o grimasă, de parcă ceva i-ar fi gâdilat vârful nasului, dar nu s-a mișcat din loc. Martin Ricardo, secretar. Nu cumva vrei să știi și mai multe despre trecutul nostru, nu? Eh, cum? Ocupația? Păi, scrie—turiști. Ne-au spus și mai rău de-atât; nu ne jignești. Și băiatul ăla al meu, pe unde l-ai lăsat? O, se va descurca el. Dacă vrea ceva, va face rost. Peter îi zice. Cetățean al Columbiei, Peter. Pedro—nu știu să fi avut vreun alt nume. Pedro, vânător de aligatori. A, da, îi voi plăti cazarea la metis. Nu pot altfel. Îmi e atât de devotat că, dacă ar fi să-l concediez, mi-ar sări la beregată. Să îți spun cum i-am

Can't help myself. He's so confoundedly devoted to me that if I were to give him the sack he would fly at my throat. Shall I tell you how I killed his brother in the wilds of Colombia? Well, perhaps some other time—it's a rather long story. What I shall always regret is that I didn't kill him, too. I could have done it without any extra trouble then; now it's too late. Great nuisance; but he's useful sometimes. I hope you are not going to put all this in your book?"

concedia ar sări să mă sugrume. Să-ți povestesc cum l-am omorât pe frate-său în pădurile Columbiei? Eh, poate că altă dată—e o poveste cam lungă. Ce-am să regret toată viața e că nu l-am omorât şi pe el. Atunci aş fi putut s-o fac, fără niciun fel de bătaie de cap în plus; acuma-i prea târziu. Mare păcat, dar câteodată mi-e de folos. Sper că n-ai să treci toate astea în registrul dumitale."

ucis fratele în pădurile Columbiei? Ei bine, poate altădată—e o poveste cam lungă. Ce voi regreta mereu e că nu l-am ucis și pe el. Aș fi putut atunci s-o fac fără bătaie de cap în plus; acum e prea târziu. Mare neplăcere; dar e util, uneori. Sper că nu treci toate astea în registru?

The offhand, hard manner and the contemptuous tone of "plain Mr. Jones" disconcerted Schomberg utterly. He had never been spoken to like this in his life. He shook his head in silence and withdrew, not exactly scared—though he was in reality of a timid disposition under his manly exterior—but distinctly mystified and impressed.

Maniera asta directă, brutală şi tonul disprețuitor cu care spusese „scrie-acolo: domnul Jones pur şi simplu" l-a deconcertat teribil pe Schomberg. Nu i se vorbise astfel de când se ştia. Clătină din cap în tăcere şi se depărtă; nu chiar înspăimântat—cu toate că sub aspectul lui bărbătos era un timid—dar vădit perplex şi impresionat.

Atitudinea informală și tonul disprețuitor al lui „domnul Jones, simplu" l-au deconcertat complet pe Schomberg. Nu i se mai vorbise niciodată astfel. A clătinat din cap în tăcere și s-a retras, nu tocmai speriat—deși era în realitate o fire timidă sub exteriorul bărbătesc—dar vizibil mistificat și impresionat.

CHAPTER FIVE

Three weeks later, after putting his cash-box away in the safe which filled with its iron bulk a corner of their bedroom, Schomberg turned towards his wife, but without looking at her exactly, and said:

"I must get rid of these two. It won't do!"

Mrs. Schomberg had entertained that very opinion from the first; but she had been broken years ago into keeping her opinions to herself. Sitting in her night attire in the light of a single candle, she was careful not to make a sound, knowing from experience that her very assent would be resented. With her eyes she followed the figure of Schomberg, clad in his sleeping suit, and moving restlessly about the room.

He never glanced her way, for the

Capitolul V

Trei săptămâni mai târziu, după ce-şi pusese caseta cu numerar în casa de bani care umplea cu masa ei de fier colțul dormitorului lor, Schomberg se întoarse către nevasă-sa, fără să se uite însă la ea, şi zise:

„Trebuie să mă descotorosesc de ăştia doi. Nu mai merge!"

Doamna Schomberg fusese din capul locului de părerea asta; dar de ani de zile fusese dresată să-şi țină părerile pentru ea. Şedea îmbrăcată în cămaşa de noapte, la lumina unei singure lumânări, cu grijă să nu scoată nici măcar un murmur, ştiind din experiență că până şi asentimentul ei i-ar fi fost luat în nume de rău. Urmărea numai din ochi silueta lui Schomberg, în pijama, umblând agitat de acolo până colo prin odaie.

O dată măcar nu s-a uitat la ea,

Capitolul V

Trei săptămâni mai târziu, după ce și-a depozitat casa de bani în depozitul gros de fier ce ocupa un colț al dormitorului, Schomberg s-a întors către nevastă și, fără să o privească fix, a spus:

—Tre' să scap de ăștia doi! Nu se mai poate!

Doamna Schomberg avusese de la început aceeași părere; dar de ani de zile părerile și le păstra pentru ea. Stând în cămașa de noapte la lumina unei singure lumânări, era atentă să nu facă vreun sunet, știind din experiență că doar consimțământul ei ar stârni dispreț. Urmărea din ochi silueta lui Schomberg, îmbrăcat în pijama, umblând de colo colo, agitat.

Niciodată nu se uita la ea, fiindcă

reason that Mrs. Schomberg, in her night attire, looked the most unattractive object in existence—miserable, insignificant, faded, crushed, old. And the contrast with the feminine form he had ever in his mind's eye made his wife's appearance painful to his aesthetic sense.

Schomberg walked about swearing and fuming for the purpose of screwing his courage up to the sticking point.

"Hang me if I ought not to go now, at once, this minute, into his bedroom, and tell him to be off—him and that secretary of his—early in the morning. I don't mind a round game of cards, but to make a decoy of my table d'hôte—my blood boils! He came here because some lying rascal in Manila told him I kept a table d'hôte."

He said these things, not for Mrs. Schomberg's information, but simply thinking aloud, and trying to work his fury

pentru bunul motiv că, în cămaşă de noapte, doamna Schomberg avea cea mai puțin seducătoare înfățişare din lume—jalnică, neinteresantă, veştedă, zdrobită, bătrână. Şi contrastul cu silueta feminină pe care o avea veşnic în minte făcea ca înfățişarea neveste-si să fie o tortură pentru simțul său estetic.

Schomberg umbla înjurând şi spumegând ca să-şi dea curaj, să se monteze.

„Al dracului să fiu dacă n-ar trebui să mă duc acuma, chiar în minutul acesta, la el în dormitor şi să-i spun să se care-n zori—şi el şi secretarul ăla al lui. O partidă de cărți, mai treacă-meargă, dar să facă din localul meu un tripou—clocoteşte sângele-n mine! A venit aici pentru că un ticălos de mincinos din Manila i-a spus că am local cu meniu fix."

Spunea toate astea, nu pentru informarea doamnei Schomberg, ci pur şi simplu gândea cu glas tare încercând să se

doamna Schomberg, în haina ei de noapte, era cel mai neatrăgător lucru de pe lume—nefericită, neimportantă, ștearsă, măruntă și bătrână. Iar contrastul cu forma feminină la care el se gândea mereu făcea ca apartiția nevestei să-i rănească simțul estetic.

Schomberg se plimba înjurând și fumegând, cu scopul de a-și aduna curajul, de a se mobiliza.

—Să fiu al naibii dacă n-ar fi normal să mă duc în secunda următoare în dormitorul lui și să-i spun să plece—el și cu secretarul ăla—dis-de-dimineață. Nu mă deranjează un joc de cărți, dar să facă din localul meu o casă de jocuri—fierbe sângele-n mine! A venit aici fiindcă un nemernic mincinos din Manila i-a spus că am *table d'hôte*.

Spunea lucrurile astea, nu pentru doamna Schomberg, ci pur și simplu gândind cu voce tare și încercând să își facă

up to a point where it would give him courage enough to face “plain Mr. Jones.”

“Impudent overbearing, swindling sharper,” he went on. “I have a good mind to—”

He was beside himself in his lurid, heavy, Teutonic manner, so unlike the picturesque, lively rage of the Latin races; and though his eyes strayed about irresolutely, yet his swollen, angry features awakened in the miserable woman over whom he had been tyrannising for years a fear for his precious carcass, since the poor creature had nothing else but that to hold on to in the world. She knew him well; but she did not know him altogether. The last thing a woman will consent to discover in a man whom she loves, or on whom she simply depends, is want of courage. And, timid in her corner, she ventured to say pressingly:

“Be careful, Wilhelm! Remember

înfurie pe „domnul Jones pur şi simplu”.

„Trişor neruşinat şi arogant şi escroc,” continuă el, „îmi vine să...”

Îşi ieşise din fire, în felul lui grosolan, sinistru, teutonic, atât de altfel decât furia pitorească, vioaie, a neamurilor latine, şi cu toată nehotărârea din privirile care-i rătăceau în toate părțile, trăsăturile lui buhăite, furibunde, trezeau în nefericita femeie pe care-o tiraniza de ani de zile teamă pentru nepreţuitul lui stârv, deoarece sărmana femeie n-avea nimic altceva de care să se agaţe pe lumea asta. Îl ştia foarte bine, dar nu-l cunoştea până-n străfunduri. Ultimul lucru pe care o femeie va consimţi să-l descopere în bărbatul pe care-l iubeşte, sau de care pur şi simplu depinde, e lipsa de curaj. Şi, timidă, din colţul ei, riscă să articuleze pe un ton insistent:

„Ai grijă, Wilhelm! Adu-ţi aminte

curaj, înfuriindu-se, să îl înfrunte pe „domnul Jones, simplu”.

—Cartofor nerușinat, arogant și escroc, a continuat el. O să-i arăt eu...

Era depășit de maniera sa neplăcută, cumplită, teutonică, atât de nepotrivită furiei vioaie și pitorești a gintei latine; și, deși ochii îi umblau indeciși, totuși trăsăturile lui aprinse, furioase, trezeau în săraca femeie pe care-o tiraniza de ani buni o teamă pentru stârvul său prețios, din moment ce săraca ființă n-avea altceva de care să se lege pe lume. Îl cunoștea bine; dar nu-l cunoaștea în întregime. Ultimul lucru pe care o femeie acceptă să-l descopere la un bărbat pe care-l iubește, sau de care depinde pur și simplu, este lipsa curajului. Și, timidă într-un colț, a îndrăznit să spună:

—Ai grijă, Wilhelm! Nu uita de

the knives and revolvers in their trunks."

In guise of thanks for that anxious reminder, he swore horribly in the direction of her shrinking person. In her scanty nightdress, and barefooted, she recalled a mediaeval penitent being reproved for her sins in blasphemous terms. Those lethal weapons were always present to Schomberg's mind. Personally, he had never seen them. His part, ten days after his guests' arrival, had been to lounge in manly, careless attitudes on the verandah—keeping watch—while Mrs. Schomberg, provided with a bunch of assorted keys, her discoloured teeth chattering and her globular eyes absolutely idiotic with fright, was "going through" the luggage of these strange clients. Her terrible Wilhelm had insisted on it.

"I'll be on the look-out, I tell you," he said. "I shall give you a whistle when I

de cuțitele şi de revolverele din cuferele lor."

Drept muțumire pentru cele ce-i amintea îngrijorată, făptura ei pirpirie şi chinuită fu copleşită sub un torent de înjurături. În cămaşa ei de noapte, puțintică şi desculță, ea lăsa impresia unei penitente din evul mediu, admonestată pentru păcatele ei cu vorbe de ocară. Din mintea lui Schomberg armele acelea ucigaşe nu dispăruseră nicio clipă. Nu le văzuse niciodată cu ochii lui. Rolul lui, atunci la zece zile după sosirea oaspeților, fusese să se fâțâie, cu atitudine maiestuoasă şi nepăsătoare—pândind în timp ce doamna Schomberg, prevăzută cu o trusă de chei potrivite, cu dinții cenuşii clănțănindu-i şi cu ochii holbați şi idiotizați de frică, „inspectase" bagajele acestor stranii clienți. Fusese voința teribilului ei Wilhelm.

„Am să stau eu de gardă, îți spun" făcea el. „Dac-am să-i vad întorcându-se,

cuțitele și de revolverele din cuferele lor.

Sub forma unei mulțumiri pentru grija cu care-i amintise, el a înjurat îngrozitor în direcția femeii, care se făcea mică. În cămașa ei de noapte neîncăpătoare, cu picioarele goale, amintea de un penitent medieval osândit pentru păcatele sale cu vorbe de hulă. Armele acelea letale erau mereu prezente în mintea lui Schomberg. Personal, nu le văzuse vreodată. Rolul său, la zece zile după sosirea clienților, fusese să trândăvească, comportându-se bărbătește și degajat pe verandă—stând de strajă—în timp ce doamna Schomberg, cu mai multe chei asemănătoare, cu dinții îngălbeniți clănțănindu-i în gură, iar ochii rotunzi prostiți de spaimă, „umbla" prin bagajele straniilor oaspeți. Terifiantul ei Wilhelm insistase s-o facă.

—Voi sta de strajă, îți zic, îi spunea el. O să fluier când îi văd că se-ntorc. Tu n-

see them coming back. You couldn't whistle. And if he were to catch you at it, and chuck you out by the scruff of the neck, it wouldn't hurt you much; but he won't touch a woman. Not he! He has told me so. Affected beast. I must find out something about their little game, and so there's an end of it. Go in! Go now! Quick march!"

It had been an awful job; but she did go in, because she was much more afraid of Schomberg than of any possible consequences of the act. Her greatest concern was lest no key of the bunch he had provided her with should fit the locks. It would have been such a disappointment for Wilhelm. However, the trunks, she found, had been left open; but her investigation did not last long. She was frightened of firearms, and generally of all weapons, not from personal cowardice, but as some women are, almost superstitiously, from an abstract horror of violence and murder. She was out again on

fluier. Tu nu ştii să fluieri. Şi dac-ar fi să pună mâna pe tine şi să te dea de ceafă-afară, n-o să te doară cine-ştie-ce; doar n-o să se-atingă de o femeie. Nu-i omul! Mi-a spus-o. E o bestie închipuită. Trebuie să dau de ceva, în chestia asta a lor cu jocul, şi-atunci îi pun eu capăt! Acum du-te, şterge-o! Fuga-marş!"

Fusese o treabă oribilă; dar se dusese pentru că o înspăimânta mult mai mult Schomberg decât orice consecință posibilă a faptului. Marea ei grijă era ca nu cumva, din toată trusa de chei pe care i-o dăduse el, să nu se potrivească nici una. Ar fi fost o atât de mare dezamăgire pentru Wilhelm. Cuferele însă fuseseră lăsate descuiate. A terminat repede cu investigațiile. Îi era frică de arme de foc, şi în general de orice fel de arme, nu din laşitate ci, ca la multe femei, aproape dintr-un fel de teroare mistică, dintr-o oroare în sine de violență şi de ucidere. Până să fi avut Wilhelm motiv să fluiere, ea era din

ai fi în stare să fluieri. Nici dac-ar fi să te prindă și să te ia de ceafă să te-arunce afară, nu te-ar durea prea tare; dar nu se va atinge el de-o femeie. El nu! Așa mi-a spus. Bestie prefăcută. Trebuie să aflu ceva despre ce pun la cale, și asta-i metoda. Du-te, du-te acum! Fuga-marș!

Fusese o sarcină groaznică; și totuși femeia a intrat, fiindcă-i era mult mai tare frică de Schomberg decât de vreo consecință a acțiunilor ei. Cea mai mare frică a ei era ca niciuna din cheile de pe mănunchi să nu se potrivească încuietorilor. Ar fi fost așa o dezamăgire pentru Wilhelm. Însă a descoperit cuferele lăsate deschise. Investigația ei nu a durat mult, totuși. Se temea de armele de foc și în general de toate armele, nu din lașitate ci, așa cum sunt unele femei, dintr-o groază abstractă, aproape superstițioasă, de violență și crimă. Ieșise din nou pe verandă cu mult înainte ca Wilhelm să aibă ocazia

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

the verandah long before Wilhelm had any occasion for a warning whistle. The instinctive, motiveless fear being the most difficult to overcome, nothing could induce her to return to her investigations, neither threatening growls nor ferocious hisses, nor yet a poke or two in the ribs.

"Stupid female!" muttered the hotel-keeper, perturbed by the notion of that armoury in one of his bedrooms. This was from no abstract sentiment; with him it was constitutional. "Get out of my sight!" he snarled. "Go and dress yourself for the table d'hôte."

Left to himself, Schomberg had meditated. What the devil did this mean? His thinking processes were sluggish and spasmodic; but suddenly the truth came to him.

"By heavens, they are desperadoes!" he thought.

Just then he beheld "plain Mr. Jones" and his secretary with the

nou afară pe verandă. Frica instinctivă, nemotivată fiind cea mai greu de învins, nimic n-a putut-o determina să se întoarcă la investigațiile ei, nici mârâitul lui amenințător, nici şuierăturile lui feroce, nici chiar câte un ghiont în coaste.

„Muiere tâmpită!" mormăi hotelierul tulburat de ideea arsenalului într-una din camerele hotelului său. Acuma nu mai era vorba de niciun sentiment abstract; era în firea lui. „Piei din ochii mei!" se răsti el. „Du-te şi te-mbracă pentru masă!"

Rămas singur, Schomberg medită. Ce dracu putea să-nsemne asta? La el procesul de gândire era greoi şi spasmodic; dar brusc sesiză adevărul.

„Dumnezeule, ăştia-s nişte *desperados*!" îşi zise el.

Chiar în clipa aceea îl zări pe „domnul Jones pur şi simplu" şi pe

să îi fluiere de avertizare. Frica instinctivă și nefondată fiind cea mai dificil de potolit, nimic n-ar fi putut s-o facă să-și reia investigațiile, nici mârâieli amenințătoare, nici șuierături feroce, nici chiar un ghiont sau două-n coaste.

—Femeie proastă! a mormăit hotelierul, deranjat de noțiunea acelui arsenal într-una din camerele sale. Acum nu mai era un sentiment abstract; îl trăia. Piei din ochii mei! a mârâit el. Mergi și te-mbracă pentru *table d'hôte*!

Lăsat de unul singur, Schomberg a început să mediteze. Ce naiba putea să-nsemne și asta? Gândirea îi era lentă și spasmodică; dar deodată, adevărul l-a izbit.

—Dumnezeule, sunt *desperados*! și-a spus el.

Chiar atunci i-a zărit pe „domnul Jones, simplu" și pe secretarul său cu

ambiguous name of Ricardo entering the grounds of the hotel. They had been down to the port on some business, and now were returning; Mr. Jones lank, spare, opening his long legs with angular regularity like a pair of compasses, the other stepping out briskly by his side. Conviction entered Schomberg's heart. They were two desperadoes—no doubt about it. But as the funk which he experienced was merely a general sensation, he managed to put on his most severe Officer-of-the-Reserve manner, long before they had closed with him.	secretarul său cu numele echivoc de Ricardo intrând în curtea hotelului. Fuseseră jos în port cu nu-ştiu-ce afacere, şi-acum se întorceau; domnul Jones, deşirat, costeliv, mişcându-şi picioarele lungi cu o rigiditate angulară parc-ar fi fost un compas, celălalt călcând grăbit pe-alături. Pe inima lui Schomberg puse stăpânire convingerea. Erau doi desperados—nu mai încăpea nicio îndoială. Dar cum spaima care-l apucase era doar un sentiment general, nu se concretiza în nimic precis, izbuti să-şi ia aerul cel mai grav în genul ofițer de rezervă, cu mult înainte ca ei să se fi apropiat de el.	straniul nume de Ricardo intrând în curtea hotelului. Fuseseră în port cu afaceri, iar acum se întorceau; domnul Jones deșirat și uscățiv, pășind într-un unghi regulat cu picioarele ca brațele unui compas, iar celălalt urmându-l sprinten. Schomberg nu mai avea îndoială. Chiar *erau* doi desperados—fără-ndoială. Cum, însă, spaima pe care o trăia era doar o senzație generală, a reușit să adopte ținuta cea mai severă de ofițer de rezervă cu mult înainte ca ei să se fi apropiat de el.
"Good morning, gentlemen." Being answered with derisive civility, he became confirmed in his sudden conviction of their desperate character. The way Mr. Jones turned his hollow eyes on one, like an incurious spectre, and the way the other, when	„Bună dimineața, dom'lor." Politețea batjocoritoare cu care i se răspunse îi confirmă subita convingere că-s nişte oameni în stare de orice. Felul în care domnul Jones arunca privirile-i cavernoase asupra ta, ca un spectru impasibil, şi felul în care celălalt, când îi	—Bună dimineața, domnilor. Fiindcă i s-a răspuns cu amabilitate batjocoritoare, a devenit convins dintr-odată de caracterul disperat al celor doi. Felul în care domnul Jones își întorcea ochii către tine, ca un spectru nepăsător, și felul în care celălalt, când îi ziceai ceva, își

addressed, suddenly retracted his lips and exhibited his teeth without looking round—here was evidence enough to settle that point. Desperadoes. They passed through the billiard-room, inscrutably mysterious, to the back of the house, to join their violated trunks.

"Tiffin bell will ring in five minutes, gentlemen." Schomberg called after them, exaggerating the deep manliness of his tone.

He had managed to upset himself very much. He expected to see them come back infuriated and begin to bully him with an odious lack of restraint. Desperadoes! However they didn't; they had not noticed anything unusual about their trunks and Schomberg recovered his composure and said to himself that he must get rid of this deadly incubus as soon as practicable. They couldn't possibly want to stay very long; this was not the town—the colony—for desperate characters. He

spuneai ceva, îşi întindea buzele şi-şi arăta dinţii fără să se uite la tine, erau dovezi suficiente care tranşau chestiunea, *Desperados*. Misterioşi şi impenetrabili, ei traversară sala de biliard spre partea din dos a imobilului, la cuferele lor violate.

„Clopotul pentru prânz va suna în cinci minute, dom'lor," strigă Schomberg după ei, exagerând maiestatea tonului.

Reuşise să ajungă într-o stare de tulburare destul de intensă. Se aştepta să-i vadă întorcându-se furioşi şi să-l terorizeze în mod odios. *Desperados!* Oameni în stare de orice. Dar nu s-au întors; nu remarcaseră nimic deosebit la cuferele lor, şi Schomberg îşi recăpătă calmul şi-şi zise că trebuie să se descotorosească cât mai curând posibil de coşmarul ăsta. De altfel, era puţin probabil ca ei să vrea să stea prea mult; ăsta nu era un oraş—o colonie—pentru nişte oameni gata de orice.

retrăgea deodată buzele expunând un zâmbet cu dinți fără a privi în jur—astea erau dovezi suficiente. *Desperados*. Cei doi au trecut misterioși prin sala de biliard înspre spatele casei pentru a se alătura cuferelor profanate.

—Clopoțelul va suna dejunul în cinci minute, domnilor, le-a strigat Schomberg, exagerând tonul bărbătesc.

Reuşise să se tulbure foarte tare. Se aștepta să-i vadă întorcându-se înfuriați și să înceapă să-l atace fără nicio reținere. *Desperados*! Însă n-au făcut-o; nu observaseră nimic neobișnuit la cuferele lor, iar Schomberg și-a redobândit calmul spunându-și că trebuie să scape de acest coșmar de moarte cât mai repede cu putință. Doar n-or vrea să stea foarte mult; nu era ăsta orașul—colonia—pentru genul desperados. Dar se ferea să treacă la acțiune. Îi era groază de orice formă de

shrank from action. He dreaded any kind of disturbance—"fracas," he called it—in his hotel. Such things were not good for business. Of course, sometimes one had to have a "fracas"; but it had been a comparatively trifling task to seize the frail Zangiacomo—whose bones were no larger than a chicken's—round the ribs, lift him up bodily, dash him to the ground, and fall on him. It had been easy. The wretched, hook-nosed creature lay without movement, buried under its purple beard.

Suddenly, remembering the occasion of that "fracas," Schomberg groaned with the pain as of a hot coal under his breastbone, and gave himself up to desolation. Ah, if he only had that girl with him he would have been masterful and resolute and fearless—fight twenty desperadoes—care for nobody on earth! Whereas the possession of Mrs. Schomberg was no incitement to a display of manly

Schomberg şovăia să treacă la acțiune. Îi era frică de orice perturbare—de „tărăboi'", cum zicea el—în hotelul său. Lucrurile astea nu fac bine afacerilor. Natural, s-a întâmplat uneori să fi trebuit să facă tărăboi; dar comparativ fusese un fleac să-l apuce de brâu pe firavul Zangiacomo—care n-avea oasele mai mari decât un pui—să-l ridice-n sus şi să dea cu el de pământ căzându-i deasupra. Fusese uşor. Nenorocitul cu nas coroiat zăcea nemişcat, înmormântat sub propria lui barbă.

Deodată, amintindu-şi de acest „tărăboi" şi de ceea ce l-a prilejuit, Schomberg gemu de durere, ca și cum cărbuni încinşi i-ar fi stat pe coşul pieptului, şi se lăsă în voia disperării. Ah, să fi avut fata cu el, s-ar fi simțit plin de autoritate, hotărât, neînfricat—s-ar fi luat la luptă cu douăzeci de *desperados*—nu s-ar fi sinchisit de nimeni pe lumea asta. Pe când doamna Schomberg nu constituia o

deranj—îi zicea „zarvă"—în hotelul său. Lucruri ca astea nu fac bine la afacere. Fireşte, uneori era nevoie de o „zarvă"; dar fusese o chestiune mult mai măruntă să îl apuce de coaste pe bolnăviciosul de Zangiacomo—cu niște oase cât ale unei găini—să-l ridice cu totul și să-l azvârle la podea, să sară pe el. Fusese ușor. Sărmana creatură cu nasul coroiat zăcea nemișcată, îngropată de barba-i purpurie.

Amintindu-și deodată acea „zarvă", Schomberg a gemut de durere ca și cum un cărbune încins i-ar fi ars pieptul, apoi a căzut în dezolare. Ah, dac-ar fi avut-o pe fata aia cu el, ar fi fost maiestuos, hotărât și neînfricat—s-ar lua la trântă cu douăzeci de desperados—și nu i-ar păsa de nimeni pe lume! În vreme ce posesia doamnei Schomberg nu îl incita în vreun fel să-și etaleze virtuțile masculine. În loc să nu-i

virtues. Instead of caring for no one, he felt that he cared for nothing. Life was a hollow sham; he wasn't going to risk a shot through his lungs or his liver in order to preserve its integrity. It had no savour—damn it!

In his state of moral decomposition, Schomberg, master as he was of the art of hotel-keeping, and careful of giving no occasion for criticism to the powers regulating that branch of human activities, let things take their course; though he saw very well where that course was tending. It began first with a game or two after dinner—for the drinks, apparently—with some lingering customer, at one of the little tables ranged against the walls of the billiard-room. Schomberg detected the meaning of it at once. That's what it was! This was what they were! And, moving about restlessly (at that time his morose silent period had set in), he cast sidelong

incitare la desfăşurare de virtuți bărbăteşti. În loc să nu-i pese de nimeni, avea sentimentul că nu-i pasă de nimic. Viața era o iluzie deşartă. N-avea de gând să rişte-un glonte-n piept sau în ficat de dragul probității. N-avea nici un haz—să fie-a dracului de treabă!

În starea asta de descompunere morală, Schomberg, maestru în arta de a ține un hotel şi grijuliu în a nu da prilej de critică puterilor care dirijează această ramură de activitate omenească, lăsă lucrurile să-şi urmeze cursul, cu toate că vedea foarte bine pe ce drum se îndreptau. Începuse mai întâi cu câte o partidă sau două după cină—aparent, pe-un rând de băuturi—cu câte un client întârziat, la vreuna dintre mesele mici aşezate lângă perete în sala de biliard. Schomberg îşi dădu imediat seama despre ce-i vorba. Va să zică, asta era! Va să zică, aici voiseră s-ajungă! Şi tot umblând agitat de acolo până acolo (în această perioadă intrase în

pese de nimeni, simțea că nu-i pasă de nimic. Viața era o impostură amăgitoare. N-avea de gând să riște o împușcătură-n plămâni sau în ficat ca să-și apere integritatea. N-avea haz—la naiba!

În starea asta de degradare morală, fiind maestru în arta administrării de hotel și atent să nu dea ocazia vreunei critici puterilor ce reglementează acest domeniu al activităților omenești, Schomberg a lăsat lucrurile să-și urmeze cursul, cu toate că vedea prea bine încotro se-ndreptau ele. A început cu unul-două jocuri după cină—aparent, pe băuturi—cu câte un client care întârzia, la una din mesele mici aliniate de-a lungul pereților sălii de biliard. Schomberg a priceput imediat sensul acestei acțiuni. Deci asta era, cu asta se ocupau! Și, agitându-se (la acea vreme perioada sa de liniște ursuză se statornicise), arunca priviri piezișe înspre

looks at the game; but he said nothing. It was not worth while having a row with men who were so overbearing. Even when money appeared in connection with these postprandial games, into which more and more people were being drawn, he still refrained from raising the question; he was reluctant to draw unduly the attention of "plain Mr. Jones" and of the equivocal Ricardo, to his person. One evening, however, after the public rooms of the hotel had become empty, Schomberg made an attempt to grapple with the problem in an indirect way.

In the distant corner the tired China boy dozed on his heels, his back against the wall. Mrs. Schomberg had disappeared, as usual, between ten and eleven. Schomberg walked about slowly, in and out of the room and the verandah, thoughtful, waiting for his two guests to go to bed. Then suddenly he approached them, militarily, his chest thrown out, his voice

mutismul lui morocănos), arunca priviri piezişe spre masa de joc; dar nu spunea nimic. N-avea rost să işte un scandal cu oameni atât de aroganți. Chiar când începură să apară şi bani la jocurile astea de după desert, la care acuma participa lume din ce în ce mai multă, el continuă să se abțină de a pune chestiunea; ezita să atragă asupra persoanei sale atenția „domnului Jones pur şi simplu" şi a echivocului Ricardo. Într-o seară, totuşi, după ce saloanele comune ale hotelului se goliseră, Schomberg făcu o tentativă de ataca problema pe cale indirectă.

Într-un colț îndepărtat, chelnerul chinez moțăia pe picioare, cu spinarea de perete. Doamna Schomberg dispăruse, ca de obicei, între zece şi unsprezece. Schomberg, pe gânduri, umbla încet încoace şi-ncolo, între sală şi verandă, aşteptând ca cei doi clienți să se ducă să se culce. Când, brusc, se apropie de ei, milităreşte, cu pieptul înainte, cu vorba

masa de joc; dar nu spunea nimic. Nu merita să se certe cu bărbați care erau atât de autoritari. Chiar și când banii au apărut în tabloul acestor jocuri postprandiale, care atrăgeau tot mai mulți oameni, s-a abținut în continuare să ridice problema; era reticent să atragă excesiv atenția lui „domnul Jones, simplu" și a ciudatului Ricardo asupra persoanei sale. Însă într-o seară, după ce sălile publice ale hotelului se goliseră, Schomberg a avut o tentativă de a înfrunta problema într-o manieră indirectă.

În colțul îndepărtat, chelnerul chinez istovit dormea pe picioare cu spatele la zid. Doamna Schomberg dispăruse, ca de obicei, pe la zece, unsprezece. Schomberg se plimba încet, mai pe verandă, mai în sală, gânditor, așteptând să plece în camere cei doi oaspeți. Apoi i-a abordat dintr-odată, militărește, cu pieptul împins în față, cu

curt and soldierly.

"Hot night, gentlemen."

Mr Jones, lolling back idly in a chair, looked up. Ricardo, as idle, but more upright, made no sign.

"Won't you have a drink with me before retiring?" went on Schomberg, sitting down by the little table.

"By all means," said Mr. Jones lazily.

Ricardo showed his teeth in a strange, quick grin. Schomberg felt painfully how difficult it was to get in touch with these men, both so quiet, so deliberate, so menacingly unceremonious. He ordered the Chinaman to bring in the drinks. His purpose was to discover how long these guests intended to stay. Ricardo displayed no conversational vein, but Mr. Jones appeared communicative enough. His voice somehow matched his sunken eyes. It was hollow without being in the least mournful; it sounded distant,

scurtă, ostăşească:

„Caldă noapte, dom'lor."

Domnul Jones, lungit alene într-un fotoliu, ridică privirea. Ricardo, tot atât de alene, dar mai vertcial, nu se clinti.

„Nu vreți să bem ceva înainte de culcare?" urmă Schomberg, luând loc lângă măsuță.

„Desigur că da," rosti domnul Jones cu indolență.

Ricardo îşi arătă dinții într-un rânjet straniu, scurt. Schomberg îşi dădu seama, cu durere, cât era de greu să intri în contact cu oamenii ăştia, amândoi atât de placizi, atât de hotărâți, de-o trufaşă lipsă de maniere. Porunci chelnerului s-aducă băuturile. Scopul lui era să afle cât aveau de gând să stea aceşti doi clienți. Ricardo nu manifestă nicio poftă de conversație, dar domnul Jones păru destul de comunicativ. Vocea lui se potrivea oarecum cu ochii înfundați în orbite. Era cavernoasă fără să fie câtuşi de puțin

voce tăioasă de soldat.

—Toridă noapte, domnilor.

Domnul Jones, lungit alene pe un scaun, l-a privit, în vreme ce Ricardo, la fel de absent dar mai drept, n-a mișcat.

—Vreți să beți ceva cu mine înainte de culcare? a continuat Schomberg, așezându-se lângă măsuță.

—Sigur că da, a spus domnul Jones, leneș.

Ricardo a zâmbit straniu și scurt. Schomberg a simțit cu durere cât de greu este să intri în contact cu acești oameni, amândoi atât de tăcuți, atât de informali într-un mod deliberat și amenințător. I-a ordonat chinezului să aducă de băut. Scopul lui era să afle cât de mult intenționau oaspeții să stea. Ricardo nu afișa niciun interes în a conversa, dar domnul Jones părea destul de vorbăreț. Vocea i se potrivea cumva cu ochii afundați. Era goală, fără a fi deloc îndoliată; suna distantă, dezinteresată, de

uninterested, as though he were speaking from the bottom of a well. Schomberg learned that he would have the privilege of lodging and boarding these gentlemen for at least a month more. He could not conceal his discomfiture at this piece of news.

“What’s the matter? Don’t you like to have people in your house?” asked plain Mr. Jones languidly. “I should have thought the owner of a hotel would be pleased.”

He lifted his delicate and beautifully pencilled eyebrows. Schomberg muttered something about the locality being dull and uninteresting to travellers—nothing going on—too quiet altogether; but he only provoked the declaration that quiet had its charm sometimes, and even dullness was welcome as a change.

“We haven’t had time to be dull for the last three years,” added plain Mr.

sumbră; suna distantă, plictisită, parc-ar fi vorbit din fundul unui puţ. Schomberg află că se va bucura de favoarea de a găzdui şi hrăni pe-aceşti doi gentlemani cel puţin încă o lună de zile. La vestea asta nu-şi putu ascunde deruta.

„Ce s-a-ntâmplat? Nu-ţi face plăcere să ai clienţi?” întrebă fără vlagă „domnul Jones pur şi simplu”. „Mi-aş fi închipuit că proprietarul unui hotel s-ar fi bucurat.”

Îşi ridică sprâncenele delicate şi frumos arcuite, Schomberg mormăi nu-ştiu-ce localitate, că-i tristă şi neinteresantă pentru călători... nu se petrece nimic în ea... mult prea liniştită. Dar cu asta nu făcu decât să provoace declaraţia că liniştea îşi avea uneori farmecul ei şi chiar şi plictiseala era bine-venită, aşa, ca o schimbare.

„De trei ani încoace n-am avut timp să ne plictisim,” adăugă domnul Jones

parc-ar fi vorbit din fundul unei fântâni. Schomberg a aflat că va avea privilegiul de a-i găzdui și hrăni pe cei doi gentlemani pentru cel puțin încă o lună de zile. N-a reușit să-și ascundă disconfortul la aflarea veștii.

—Ce s-a-ntâmplat? Nu-ți place să ai clienți la hotel? a întrebat „domnul Jones, simplu” cu apatie. Aș fi crezut că hotelierii se bucură.

Și-a ridicat sprâncenele delicate și atent înnegrite. Schomberg a murmurat ceva despre zona plictisitoare, că nu atrage călătorii—nu se-ntâmplă mai nimic—că e în general prea tăcută; dar n-a făcut decât să stârnească declarația că liniștea are șarmul ei câteodată și chiar și plictiseala e binevenită câteodată—e altceva.

—În ultimii ani n-am avut timp să ne plictisim, a mai spus „domnul Jones,

Jones, his eyes fixed darkly on Schomberg whom he further more invited to have another drink, this time with him, and not to worry himself about things he did not understand; and especially not to be inhospitable—which in a hotel-keeper was highly unprofessional.

"I don't understand," grumbled Schomberg. "Oh, yes, I understand perfectly well. I—"

"You are frightened," interrupted Mr. Jones. "What *is* the matter?"

"I don't want any scandal in my place. That's what's the matter."

Schomberg tried to face the situation bravely, but that steady, black stare affected him. And when he glanced aside uncomfortably, he met Ricardo's grin uncovering a lot of teeth, though the man seemed absorbed in his thoughts all the time.

"And, moreover," went on Mr.

fixându-l cu nişte ochi tenebroşi pe Schomberg, pe care acum îl invită el la rândul său să bea ceva şi să nu-şi bată capul cu lucruri pe care nu le pricepe; în special să nu se dovedească inospitalier—ceea ce la un hotelier ar fi o mare eroare profesională.

„Nu înțeleg," mormăi Schomberg. „Oh, ba da, înțeleg foarte bine. Eu..."

„Dumneata eşti înspăimântat," îl întrerupse domnul Jones. „Care-i motivul?"

„Nu vreau scandal la mine-n local. Ăsta-i motivul."

Schomberg încerca să facă față situației cu bravură, dar privirea aceea stăruitoare, tenebroasă, îl tulbura. Şi când îşi întoarse ochii neliniştiți, dădu peste rânjetul lui Ricardo ce-i dezgolea un şir de dinți, cu toate că omul părea tot timpul absorbit de gândurile sale.

„Şi, ceva mai mult," continuă

simplu", fixându-l misterios cu ochii pe Schomberg, pe care, mai mult, l-a invitat să mai bea ceva, de data asta cu el, și să nu-și bată capul cu lucruri pe care nu le-nțelegea; dar mai ales să nu fie neospitalier—lucru care, pentru un hotelier, este foarte neprofesionist.

—Nu-nțeleg, a bombănit Schomberg. Oh, ba da, înțeleg perfect. Eu...

—Ești speriat, l-a întrerupt domnul Jones. Ce s-a întâmplat?

—Nu vreau scandal în hotelul meu. Asta-i problema.

Schomberg a încercat să înfrunte cu curaj problema, dar acea privire fixă, întunecată, îl afecta. Și când și-a mutat incomodat privirea, a întâlnit rânjetul lui Ricardo care-i dezvelea dinții, deși omul păruse mereu absorbit de propriile gânduri.

—Și, mai mult, a continuat domnul

Jones in that distant tone of his, "you can't help yourself. Here we are and here we stay. Would you try to put us out? I dare say you could do it; but you couldn't do it without getting hurt—very badly hurt. We can promise him that, can't we, Martin?"

The secretary retracted his lips and looked up sharply at Schomberg, as if only too anxious to leap upon him with teeth and claws.

Schomberg managed to produce a deep laugh.

"Ha! Ha! Ha!"

Mr Jones closed his eyes wearily, as if the light hurt them, and looked remarkably like a corpse for a moment. This was bad enough; but when he opened them again, it was almost a worse trial for Schomberg's nerves. The spectral intensity of that glance, fixed on the hotel-keeper (and this was most frightful), without any definite expression, seemed to dissolve the last grain of resolution in his character.

domnul Jones pe tonul lui distant, „n-ai încotro. Aici suntem, aici rămânem. Ai să-ncerci să ne dai afară? Se prea poate, dar n-ai să fii în stare s-o faci fără să te usture—şi încă rău de tot. Atâta lucru-i putem promite, Martin, nu?"

Secretarul îşi trase buzele şi ridică spre Schomberg o privire sfredelitoare, parc-ar fi avut chef să sară la el cu dinții și cu ghearele.

Schomberg izbuti să scoată un hohot de râs cavernos.

„Ha! Ha! Ha!"

Domnul Jones închise ochii cu un aer obosit, ca şi cum lumina i-ar fi făcut rău, şi pentru o clipă semănă foarte bine cu un cadavru. Ăsta nu era deloc un semn bun; dar când îi deschise iar, nervii lui Schomberg fură puşi la o încercare şi mai grea. Intensitatea spectrală a privirii fixate pe hotelier (şi ăsta era lucrul cel mai îngrozitor), fără vreo expresie bine definită, părea să dizolve şi ultimul

Jones tonul lui distant, n-ai de ales. Aici suntem și-aici vom rămâne. O să-ncerci să ne alungi? Îndrăznesc să spun c-ai fi-n stare; dar nu fără să suferi mult—foarte mult. Asta ți-o promitem, nu-i așa, Martin?

Secretarul și-a supt buzele și l-a privit aspru pe Schomberg, de parcă ar fi fost nerăbdător să sară la el cu dinții și cu ghearele.

Schomberg a reușit să râdă grav.

—Ha! Ha! Ha!

Domnul Jones și-a închis istovit ochii, de parcă lumina le-ar fi făcut rău, iar pentru un moment a semănat bine cu un cadavru. Asta, în sine, era destul de rău; dar când i-a deschis din nou a fost o înfruntare și mai grea pentru nervii lui Schomberg. Intensitatea fantomatică a privirii fixate pe hotelier (iar asta era foarte înfricoșător), fără vreo expresie clară, părea să-i dizolve ultimul grăunte de hotărâre

“You don’t think, by any chance, that you have to do with ordinary people, do you?” inquired Mr. Jones, in his lifeless manner, which seemed to imply some sort of menace from beyond the grave.

“He’s a gentleman,” testified Martin Ricardo with a sudden snap of the lips, after which his moustaches stirred by themselves in an odd, feline manner.

“Oh, I wasn’t thinking of that,” said plain Mr. Jones, while Schomberg, dumb and planted heavily in his chair looked from one to the other, leaning forward a little. “Of course I am that; but Ricardo attaches too much importance to a social advantage. What I mean, for instance, is that he, quiet and inoffensive as you see him sitting here, would think nothing of setting fire to this house of entertainment of yours. It would blaze like a box of matches. Think of that! It wouldn’t advance your affairs much, would it?—

grăunte de hotărâre din firea lui.

„Nu cumva îți închipui că ai de-a face cu oameni obişnuiți, eh?” îl întrebă domnul Jones în felul lui tărăgănat, fără viață, în care părea că planează un soi de amenințare ca de dincolo de mormânt.

„E-un gentleman,” certifică Martin Ricardo cu un plescăit brusc din buze, după care mustața lui se zbârli într-un mod straniu, felin.

„Oh, nu la asta mă gândeam,” zise domnul Jones, în timp ce Schomberg, amețit şi încremenit în fotoliu, privea, plecat puțin înainte, de la unul la altul. „Fireşte că sunt, dar Ricardo acordă prea mare importanță acestui avantaj social. Ce vreau să spun e că el, aşa liniştit şi inofensiv cum îl vezi şezând aici, nu şi-ar face nicio problemă din a da foc acestui local al dumitale. Ar arde ca o cutie de chibrituri. Ia imaginează-ți, puțin. N-ai avea mare lucru de câştigat, nu-i aşa? Indiferent de ce s-ar întâmpla cu noi.”

din caracter.

—Nu crezi, cumva, că ai de-a face cu oameni de rând, nu-i așa? s-a interesat domnul Jones în maniera sa fără vlagă, ce părea să poarte un fel de amenințare de după mormânt.

—E un gentleman, a declarat Martin Ricardo cu o iute întâlnire a buzelor, după care mustățile i-au tremurat într-o manieră stranie, pisicească.

—O, nu la asta mă refeream, a zis „domnul Jones, simplu”, în vreme ce Schomberg, amuțit și înțepenit în scaun, se uita de la unul la altul, ușor înclinat înainte. Sigur că sunt gentleman; dar Ricardo acordă prea multă importanță poziției sociale. Ce vreau să zic, spre exemplu, este că el, tăcut și inofensiv așa cum îl vezi tu aici, nu s-ar gândi de două ori înainte să îți ardă casa asta de distracții. Ar lua foc ca o cutie de chibrituri. Gândește-te la asta! Nu te-ar ajuta prea mult cu afacerile, nu-i așa? Indiferent ce-am păți noi doi.

whatever happened to us."

"Come, come, gentlemen," remonstrated Schombergin a murmur. "This is very wild talk!"

"And you have been used to deal with tame people, haven't you? But we aren't tame. We once kept a whole angry town at bay for two days, and then we got away with our plunder. It was in Venezuela. Ask Martin here—he can tell you."

Instinctively Schomberg looked at Ricardo, who only passed the tip of his tongue over his lips with an uncanny sort of gusto, but did not offer to begin.

"Well, perhaps it would be a rather long story," Mr. Jones conceded after a short silence.

"I have no desire to hear it, I am sure," said Schomberg. "This isn't Venezuela. You wouldn't get away from here like that. But all this is silly talk of the worst sort. Do you mean to say you would

„Ei, dom'lor, dom'lor," protestă Schomberg murmurat. „Ce fel de vorbe-s astea?"

„Şi dumneata eşti deprins să ai de-a face cu oameni domesticiți, nu-i aşa? Dar noi nu suntem domesticiți. Odată am ținut în şah un întreg oraş furibund, şi-am plecat cu prada noastră. Era în Venezuela. Uite, întreabă-l pe Martin—să-ți spună el."

Instinctiv, Schomberg se întoarse spre Ricardo, care doar îşi trecu vârful limbii peste buze cu un fel de voluptate stranie, dar nu se apucă să povestească.

„Deh, poate c-ar fi cam lungă, povestea," admise domnul Jones după o tăcere scurtă.

„N-am niciun chef s-o ascult, vă asigur," zise domnul Schomberg. „Aici nu-i Venezuela. De-aici n-ați scăpa aşa uşor. Dar toate astea sunt prostii, absolut prostii. Vrei să spui c-ai fi în stare să rişti o

—Hai domnilor, vă rog, a obiectat Schomberg într-o șoaptă. Astea-s vorbe?

—Dumneata ești obișnuit să ai de-a face numai cu oameni domesticiți, nu-i așa? Dar noi nu suntem așa. Odată, am ținut în șah un întreg orășel nervos timp de două zile, după care am scăpat cu prada. Asta era în Venezuela. Întreabă-l pe Martin—îți va spune.

Schomberg s-a uitat instinctiv la Ricardo, care doar și-a trecut vârful limbii peste buze cu un fel de plăcere neobișnuită, dar nu s-a oferit să înceapă povestea.

—Ei, poate c-ar fi o poveste prea lungă, a renunțat domnul Jones după o scurtă tăcere.

—Sunt sigur că nu vreau s-o aud, a zis Schomberg. Aici nu-i Venezuela. N-ați scăpa cu una ca asta de aici. Dar astea-s vorbe prostești. Chiar vrei să spui că mi-ai crea așa necazuri de dragul câtorva

make deadly trouble for the sake of a few guilders that you and that other"—eyeing Ricardo suspiciously, as one would look at a strange animal—"gentleman can win of an evening? 'Tisn't as if my customers were a lot of rich men with pockets full of cash. I wonder you take so much trouble and risk for so little money."

Schomberg's argument was met by Mr. Jones's statement that one must do something to kill time. Killing time was not forbidden. For the rest, being in a communicative mood, Mr. Jones said languidly and in a voice indifferent, as if issuing from a tomb, that he depended on himself, as if the world were still one great, wild jungle without law. Martin was something like that, too—for reasons of his own.

All these statements Ricardo confirmed by short, inhuman grins. Schomberg lowered his eyes, for the sight

asemenea încurcătură absurdă numai de dragul a câțiva guldeni pe care dumneata şi celălalt...."—privind bănuitor la Ricardo, cum te-ai uita la un animal ciudat—„gentleman i-ați putea câştiga într-o seară? Ca şi cum clienții mei ar fi nişte bogătaşi cu buzunarele doldora de parale. Mă şi mir că vă dați atâta osteneală şi vă luați atâtea riscuri pentru parale atât de puține."

La argumentele lui Schomberg, domnul Jones ripostă că trebuie totuşi să faci ceva ca să omori timpul. Nu era interzis să omori timpul. Cât despre rest, având chef de vorbă, domnul Jones spuse moale, cu o voce nepăsătoare, ca din mormânt, că nu se bizuia în viață decât pe sine însuşi, ca şi cum lumea n-ar fi şi-acum decât o unică şi imensă junglă sălbatică, fără nicio lege. Martin era şi el cam la fel—pentru motivele lui proprii.

Toate aceste declarații, Ricardo le confirmă prin rânjete scurte care n-aveau nimic omenesc în ele. Schomberg îşi plecă

guldeni pe care tu și acest—uitându-se cu la Ricardo cu suspiciune, cum te-ai uita la un animal sălbatic—gentleman îi puteți câștiga într-o seară? Nu-i ca și cum clienții mei ar fi numai bogătași cu buzunarele doldora de bani. Mă miră că vă dați atâta peste cap, riscând pentru așa puțini bani.

Argumentul lui Schomberg a fost întâlnit de afirmația domnului Jones că omul trebuie să facă ceva să omoare vremea. S-omori vremea nu-i interzis. Cât despre restul, fiind într-o stare comunicativă, domnul Jones a spus cu apatie și cu indiferență în vocea care-i venea parcă din mormânt, că se descurca singur, ca și cum lumea ar mai fi și azi o junglă lipsită de legi. Și Martin era cam tot așa—din motive proprii.

Ricardo a confirmat toate aceste afirmații cu rânjete scurte, animalice. Schomberg și-a coborât privirea, fiindcă

of these two men intimidated him; but he was losing patience.

"Of course, I could see at once that you were two desperate characters—something like what you say. But what would you think if I told you that I am pretty near as desperate as you two gentlemen? 'Here's that Schomberg has an easy time running his hotel,' people think; and yet it seems to me I would just as soon let you rip me open and burn the whole show as not. There!"

A low whistle was heard. It came from Ricardo, and was derisive. Schomberg, breathing heavily, looked on the floor. He was really desperate. Mr. Jones remained languidly sceptical.

"Tut, tut! You have a tolerable business. You are perfectly tame; you—" He paused, then added in a tone of disgust: "You have a wife."

Schomberg tapped the floor angrily with his foot and uttered an indistinct,

ochii, pentru că vederea ăstor doi oameni îl intimida; dar îşi pierdea răbdarea.

„Fireşte, am văzut eu imediat că sunteți doi oameni disperați—ceva cam aşa cum povestiți. Dar ce-ați zice dacă v-aş mărturisi că şi eu sunt aproape tot atât de disperat ca şi dumneavoastră, dom'lor? Îşi zic oamenii: Ia te uită la Schomberg acesta, trăieşte bine de pe urma hotelului—şi cu toate astea mai că-mi vine să zic c-aş prefera să dărâmați toată şandramaua asta şi să-i dați foc! Asta-i!"

Se auzi un fluierat în surdină. Era Ricardo, şi era batjocoritor. Schomberg, gâfâind, privea în podea. Era realmente disperat. Domnul Jones rămânea apatic şi sceptic.

„Țț, țț, țț! Ai o afacere care merge destul de bine. Eşti un om perfect domesticit. Ai..." se opri, apoi adăugă, pe un ton dezgustat: „Ai nevastă."

Schomberg bătu furios cu piciorul în duşumea şi scoase furibund o înjurătură,

priveliştea celor doi oameni îl intimida; dar își pierdea răbdarea.

—Bineînțeles, am văzut de la început că sunteți doi oameni disperați—cam cum spui și dumneata. Dar ce-ați zice dacă v-aș spune că sunt cam tot la fel de disperat ca și voi doi, domnilor? Schomberg ăsta n-are nicio grijă conducând hotelul său, crede lumea; și totuși n-aș pierde multe dacă v-aș lăsa să mă ciuruiți și să-mi ardeți toată casa. Poftim!

S-a auzit un fluierat încet. Ricardo fluierase batjocoritor. Schomberg, răsuflând, era cu ochii în podea. Era efectiv disperat. Domnul Jones rămânea sceptic și apatic.

—Tț-tț-tț! Ai o afacere bunicică. Ești perfect domesticit; ai... S-a oprit, iar apoi a zis, cu o voce dezgustată: Ai nevastă.

Schomberg a lovit furios cu piciorul în podea și a blestemat sardonic, în șoaptă.

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

laughing curse.

"What do you mean by flinging that damned trouble at my head?" he cried. "I wish you would carry her off with you somewhere to the devil! I wouldn't run after you."

The unexpected outburst affected Mr. Jones strangely. He had a horrified recoil, chair and all, as if Schomberg had thrust a wriggling viper in his face.

"What's this infernal nonsense?" he muttered thickly. "What do you mean? How dare you?"

Ricardo chuckled audibly.

"I tell you I am desperate," Schomberg repeated. "I am as desperate as any man ever was. I don't care a hang what happens to me!"

"Well, then"—Mr. Jones began to speak with a quietly threatening effect, as if the common words of daily use had some other deadly meaning to his mind—

a batjocură.

„Ce vrei sâ-mi spui zvârlindu-mi în față năpasta asta blestemată?" strigă el. „Tare-aş vrea s-o luați cu voi, undeva, la dracu! N-am să alerg să v-o cer înapoi!"

Izbucnirea asta neaşteptată avu un straniu efect asupra domnului Jones. Se trase-napoi, cu scaun cu tot, îngrozit, ca şi cum Schomberg i-ar fi zvârlit în obraz o viperă zvârcolindu-se.

„Ce prostie infernală mai e şi asta?" mormăi el încâlcit. „Ce vrei să spui? Cum îndrăzneşti?"

Ricardo chicoti audibil.

„Vă spun că sunt disperat," repetă Schomberg. „Sunt mai disperat decât a fost cineva vreodată. Puțin îmi pasă ce s-o alege de mine!"

„Păi atunci," începu domnul Jones pe un ton de calmă amenințare, ca şi cum cuvintele banale, de toate zilele, aveau în mintea lui un alt înțeles, sinistru, „păi

—Ce vrei să spui de-mi trântești de neplăcerea asta afurisită? a strigat el. Luați-o și duceți-vă dracu' cu ea. N-o să vă opresc.

Ieșirea neașteptată l-a afectat straniu pe domnul Jones. S-a retras îngrozit, cu tot cu scaun, de parcă Schomberg i-ar fi aruncat în față o viperă agitată.

—Ce-s balivernele astea infernale? a bombănit îngroșându-și vocea. Ce-nseamnă asta, cum îndrăznești?

Ricardo a chicotit zgomotos.

—Îți spun că-s disperat, a repetat Schomberg. Mai disperat nu se poate să fiu. Nu-mi pasă câtuși de puțin ce pățesc!

—Păi atunci, a început domnul Jones încet, amenințător, ca și cum cuvintele obișnuite ar fi avut un alt înțeles, mai terifiant, în mintea lui, păi, atunci, de

"well, then, why should you make yourself ridiculously disagreeable to us? If you don't care, as you say, you might just as well let us have the key of that music-shed of yours for a quiet game; a modest bank—a dozen candles or so. It would be greatly appreciated by your clients, as far as I can judge from the way they betted on a game of écarté I had with that fair, baby-faced man—what's his name? They just yearn for a modest bank. And I am afraid Martin here would take it badly if you objected; but of course you won't. Think of the calls for drinks!"

atunci, de ce ții să te faci dezagreabil până la ridicol în ochii noştri? Dacă nu-ți pasă, aşa cum spui, ai putea foarte bine să ne dai nouă cheia hambarului ăluia de muzică al dumitale, să facem liniştiți o partidă de cărți, una mică, o bancă de vreo douăsprezece fişicuri sau cam aşa ceva. Clienții dumitale ar fi foarte încântați, din câte pot să-mi dau eu seama, după felul cum pariau la o partidă de ecarté pe care am făcut-o cu blondul acela cu mutră de copil...cum îl cheamă? Ăştia tânjesc după o bacara, una mică. Şi tare mă tem ca Martin cel aici de față să n-o ia în nume de rău dacă faci obiecții; dar fireşte că n-ai să faci. Gândește-te la câtă băutură s-ar consuma!"

ce ni te faci incredibil de dezagreabil? Dacă nu-ți pasă, cum spui, ai putea prea bine să ne dai cheia de la cabana aia cu muzică a dumitale să jucăm în liniște; o măsuță—o duzină de lumânări. Clienții tăi ar aprecia mult gestul, din câte pot vedea eu, după felul în care au pariat la un joc de ecarté pe care-l jucam cu blondul ăla cu față de bebeluș—cum îi zice? Oamenii tânjesc după un un mic joc. Și mă tem că Martin n-ar primi bine dacă te-ai opune; dar cu siguranță că n-o vei face. Gândește-te la comenzi doar!

Schomberg, raising his eyes at last, met the gleams in two dark caverns under Mr. Jones's devilish eyebrows, directed upon him impenetrably. He shuddered as if horrors worse than murder had been lurking there, and said, nodding towards Ricardo:

Schomberg, ridicând ochii, dădu în fine peste cele două licăriri tenebroase de sub sprâncenele diavoleşti pe care domnul Jones le îndrepta, impenetrabil, spre el. Îl trecură fiorii, ca şi cum orori mai rele decât moartea stăteau în ei la pândă, şi zise, făcând cu capul un semn spre Ricardo:

Schomberg, ridicându-și în cele din urmă privirea, a întâlnit cele două sclipiri cavernoasede sub sprâncenele diabolice ale domnului Jones, fixate impenetrabil pe el. S-a cutremurat ca și cum orori mai mari decât crima ar fi pândit acolo și a spus, dând din cap către Ricardo:

"I dare say he wouldn't think twice about sticking me, if he had you at his back! I wish I had sunk my launch, and gone to the bottom myself in her, before I boarded the steamer you came by. Ah, well, I've been already living in hell for weeks, so you don't make much difference. I'll let you have the concert-room—and hang the consequences. But what about the boy on late duty? If he sees the cards and actual money passing, he will be sure to blab, and it will be all over the town in no time."

A ghastly smile stirred the lips of Mr. Jones.

"Ah, I see you want to make a success of it. Very good. That's the way to get on. Don't let it disturb you. You chase all the Chinamen to bed early, and we'll get Pedro here every evening. He isn't the conventional waiter's cut, but he will do to run to and fro with the tray, while you sit here from nine to eleven serving out drinks and gathering the money."

„Nici vorbă că n-ar sta o clipă la-ndoială să bage cuțitu-n mine, dacă i-ai spune o vorbă! Mai bine mi-aş fi scufundat şalupa, să mă fi dus la fund cu ea o dată, în loc să fi acostat la vaporul care v-a adus. Eh, tot trăiesc ca-n iad de-atâtea săptămâni, aşa că n-ați schimbat mare lucru. O să vă dau sala de concert—şi dracu să le ia de consecințe. Dar ce facem cu chelnerul de noapte? Dac-o să vadă cărți şi bani, cu siguranță c-o să ducă vorba, şi-o să afle tot oraşu'!"

Un surâs sinistru întinse buzele domnului Jones.

„Ah, văd că te trage inima. Vrei să iasă treaba bine. Aşa trebuie să procedezi când vrei să faci treabă bună. Lasă, nu-ți bate capul. Trimite-ți chinejii la culcare devreme, şi-o să-l aducem pe Pedro în fiecare seară. Nu-i chiar un chelner stilat, dar ca să meargă cu tava de acolo până colo o să fie în stare, şi dumneata ai să stai aici între nouă şi unsprezece, să serveşti

—Sunt sigur că n-ar gândi de două ori să mă înjunghie, dacă te-ar avea pe tine în spate! Mai bine mă duceam la fund cu nava în loc să mă opresc la vasul cu care treceați voi doi. Ah, oricum trăiesc un iad de săptămâni întregi, așa că nu-i mare diferență cu voi aici. Vă dau sala de concerte—și la naiba cu consecințele. Dar ce fac cu băiatul care servește noaptea? Dacă vede cărți de joc și bani, sigur va ciripi și se va afla în tot orașul imediat.

Un zâmbet oribil a apărut pe buzele domnului Jones.

—Ah, văd că vrei să ne iasă treaba. Foarte bine. Așa mai merge. Nu-ți bate tu capul. Trimite-i la culcare devreme pe toți chinezii ăia, și-l aducem pe Pedro aici în fiecare seară. N-are el stofă de chelner, dar se va descurca să fugă de colo colo cu tava, cât tu stai aici de la nouă la unșpe, să servești băuturi și să strângi banii.

“There will be three of them now,” thought the unlucky Schomberg.

But Pedro, at any rate, was just a simple, straightforward brute, if a murderous one. There was no mystery about him, nothing uncanny, no suggestion of a stealthy, deliberate wildcat turned into a man, or of an insolent spectre on leave from Hades, endowed with skin and bones and a subtle power of terror. Pedro with his fangs, his tangled beard, and queer stare of his little bear’s eyes was, by comparison, delightfully natural. Besides, Schomberg could no longer help himself.

“That will do very well,” he asserted mournfully. “But mind, gentlemen, if you had turned up here only three months ago—ay, less than three months ago—you would have found somebody very different from what I am now to talk to you. It’s true. What do you think of that?”

băuturi şi să-ncasezi gologanii.”

„Acum or să fie trei,” îşi zise nefericitul Schomberg.

Dar Pedro, în orice caz, nu era decât o brută mărginită, necomplicată, chiar dacă sângeroasă. Nu prezenta niciun mister, nimic sinistru, nimic din perfidia deliberată a unei pisici sălbatice cu chip de om, sau a unui spectru insolent venit din infern, înzestrat cu piele şi oase şi cu o rafinată forță de terorizare. Pedro, cu colții lui, cu barba încâlcită şi privirea stranie a ochilor mici de urs, era prin comparație de o naturalețe fermecătoare. Şi, în afară de asta, Schomberg tot nu avea-încotro.

„E-n regulă,’” acceptă el, lugubru. „Dar, dom’lor, ascultați ce vă spun, dac-ați fi venit acum trei luni—ba nu, mai puțin chiar de trei luni—ați fi fost primiți de cineva cu totul altul decât cel pe care-l vedeți acum. Acesta-i adevărul. Ce spuneți de asta?”

M-am mai pricopsit cu unul, s-a gândit ghinionistul Schomberg.

Dar Pedro, în orice caz, era doar o brută limitată, directă, chiar dacă ucigașă. N-avea o aură de mister, nimic straniu, nimic care să trimită la o felină șireată, atentă, devenită om, sau la un spectru indolent, apărut din Hades, înzestrat cu piele și oase și cu o subtilă putere de a teroriza. Pedro, cu colții lui, cu barba încurcată și cu ochii de urs cu privire fixă, stranie, era prin comparaţie încântător de natural. Și-apoi, Schomberg nu mai avea de ales.

—Va fi bine așa, a căzut el de acord îndurerat. Să știți însă, domnilor, că dac-ați fi apărut cu doar trei luni în urmă, chiar mai puțin de fapt, ați fi găsit un om foarte diferit decât cel care vă vorbește acum. Așa e. Ce ziceți de asta?

"I scarcely know what to think. I should think it was a lie. You were probably as tame three months ago as you are now. You were born tame, like most people in the world."

Mr Jones got up spectrally, and Ricardo imitated him with a snarl and a stretch. Schomberg, in a brown study, went on, as if to himself:

"There has been an orchestra here—eighteen women."

Mr Jones let out an exclamation of dismay, and looked about as if the walls around him and the whole house had been infected with plague. Then he became very angry, and swore violently at Schomberg for daring to bring up such subjects. The hotel-keeper was too much surprised to get up. He gazed from his chair at Mr. Jones's anger, which had nothing spectral in it, but was not the more comprehensible for that.

„Nu ştiu ce să spun. Aş zice că nu-i adevărat. Că probabil erai şi-acum trei luni tot atât de domesticit ca şi-acum. Domesticit te-ai născut. Ca aproape toţi oamenii de pe lumea asta."

Domnul Jones se ridică în picioare ca o fantomă, şi Ricardo îl imită mârâind şi întinzându-se. Schomberg, pierdut în gânduri, continuă ca pentru sine:

„Aveam şi o orchestră aici—optsprezece femei.'"

Domnul Jones scoase o exclamaţie de spaimă şi aruncă o privire, ca şi cum pereţii din jur şi casa toată ar fi fost contaminaţi de ciumă. Apoi se-nfurie şi începu să-l înjure vehement pe Schomberg pentru că îndrăznise să pomenească despre asemenea subiecte. Hotelierul era mult prea uluit ca să se mai ridice în picioare. Privea, de pe scaun, la mânia domnului Jones, care n-avea nimic fantomatic în ea, dar asta nu-nsemna c-o făcea mai de înţeles.

—Nu prea știu ce să zic. O minciună. Probabil că erai la fel de docil acum trei luni cât ești și acum. Te-ai născut docil, ca majoritatea oamenilor.

Domnul Jones s-a ridicat spectral iar Ricardo l-a imitat cu un mârâit, întinzându-se. Schomberg, absorbit de gânduri, a continuat mai mult pentru el:

—Am avut o orchestră aici—optsprezece femei.

Domnul Jones a exclamat cu stupoare și a privit în jur de parcă pereţii și toate casa fuseseră infectaţi de ciumă. Apoi s-a enervat vizibil și l-a înjurat cu brutalitate pe Schomberg fiindcă îndrăznise să discute așa un subiect. Hotelierul era prea surprins pentru a se mai ridica. Se holba de pe scaun la furia domnului Jones, o furie care n-avea nimic spectral, ceea ce însă n-o făcea mai inteligibilă.

“What’s the matter?” he stammered out. “What subject? Didn’t you hear me say it was an orchestra? There’s nothing wrong in that. Well, there was a girl amongst them—” Schomberg’s eyes went stony; he clasped his hands in front of his breast with such force that his knuckles came out white. “Such a girl! Tame, am I? I would have kicked everything to pieces about me for her. And she, of course... I am in the prime of life... Then a fellow bewitched her—a vagabond, a false, lying, swindling, underhand, stick-at-nothing brute. Ah!”

His entwined fingers cracked as he tore his hands apart, flung out his arms, and leaned his forehead on them in a passion of fury. The other two looked at his shaking back—the attenuated Mr. Jones with mingled scorn and a sort of fear, Ricardo with the expression of a cat which sees a piece of fish in the pantry out of reach. Schomberg flung himself backwards. He was dry-eyed, but he

„Dar ce s-a-ntâmplat?” bâgui el. „Ce subiect? Nu m-ați auzit spunând că am avut o orchestră? Ce-i rău în asta? Ei, şi era printre ele o fată...” Ochii lui Schomberg se făcură ca de gheață. Îşi încleştă mâinile în dreptul pieptului cu atâta putere, încât i se albiră încheieturile degetelor. „Ah, ce fată! Zice-ți că-s domesticit? Aş fi făcut bucăți totul în jurul meu, de dragul ei. Și ea, natural...Sunt în floarea vârstei...Şi a vrăjit-o atunci un individ, un vagabond, un prefăcut, o brută de mincinos şi hoț şi escroc fără scrupule...ah!”

Degetele lui încleştate trosniră când îşi desfăcu mâinile, îşi întinse brațele şi-şi aplecă fruntea pe ele cu o furie paroxistică. Cei doi se uitau la spinarea lui zguduită de spasme—firavul domn Jones cu un dispreț amestecat cu spaimă, Ricardo cu expresia unei mâțe care vede o bucată de peşte în cămară şi nu poate ajunge la ea. Schomberg se lăsă brusc pe spate. Ochii îi erau uscați, dar horcăia de parcă şi-ar fi înghițit

—Care-i problema? s-a bâlbâit. Care subiect? N-ai auzit c-am spus că am avut o orchestră? Nu-i nimic neobișnuit. Și, ei bine, printre ele era o fată... Ochii lui Schomberg au devenit de piatră; și-a strâns mâinile la piept cu așa o forță că articulațiile degetului i s-au înălbit. Așa o femeie! Docil, ai? Aș fi făcut totul bucăți pentru ea. Și ea, normal... Eu sunt în floarea vârstei... Apoi un individ a vrăjit-o—un vagabond, un fățarnic, un mincinos, escroc, o brută vicleană, fără scrupule. Ah!

Degetele-i încleștate au pocnit când și-a desfăcut mâinile, aruncându-le în aer ca apoi să-și cuprindă fruntea cu ele într-o izbucnire furioasă. Ceilalți doi îi priveau spatele tremurând—delicatul domn Jones cu un dispreț amestecat cu un fel de teamă, iar Ricardo cu expresia unei pisici care vede un pește în cămară și nu-l poate apuca. Schomberg s-a dat repede în spate. Avea ochii uscați, dar încerca să se

gulped as if swallowing sobs.

"No wonder you can do with me what you like. You have no idea—just let me tell you of my trouble—"

"I don't want to know anything of your beastly trouble," said Mr. Jones, in his most lifelessly positive voice.

He stretched forth an arresting hand, and, as Schomberg remained open-mouthed, he walked out of the billiard-room in all the uncanniness of his thin shanks. Ricardo followed at his leader's heels; but he showed his teeth to Schomberg over his shoulder.

hohotele de plâns.

„Nicio mirare că puteți face din mine ce vreți. N-aveți idee...dați-mi voie să vă povestesc nenorocirea mea..."

„N-am chef s-ascult nimic despre blestemata dumitale de nenorocire," zise domnul Jones cu vocea sa cea mai atonă şi mai categorică.

Întinse o mână parc-ar fi vrut să-l oprească şi, pe când Schomberg rămăsese cu gura căscată, ieşi din sala de biliard cu mersul cel mai straniu şi mai neliniştitor pe care-l puteau oferi picioarele lui subțiri. Ricardo îl urmă călcându-i pe urme, dar peste umăr îi arătă lui Schomberg dinții într-un rânjet.

stăpânească de parcă și-ar fi înghițit suspinele.

—Nu-i de mirare că puteți face ce vreți cu mine. N-aveți idee... să vă spun doar ce necaz am avut...

—Nu vreau să aflu nimic despre prostia ta de necaz, a zis domnul Jones, cu cea mai fermă voce plictisită.

A întins o mână parcă să-l țintuiască și, cum Schomberg rămăsese cu gura deschisă, a ieșit din sala de biliard cu picioarele lui subțiri, nepricepute. Ricardo i-a urmat șefului; dar i-a rânjit lui Schomberg peste umăr.

CHAPTER SIX

From that evening dated those mysterious but significant phenomena in Schomberg's establishment which attracted Captain Davidson's casual notice when he dropped in, placid yet astute, in order to return Mrs. Schomberg's Indian shawl. And, strangely enough, they lasted some considerable time. It argued either honesty and bad luck or extraordinary restraint on the part of "plain Mr. Jones and Co." in their discreet operations with cards.

It was a curious and impressive sight, the inside of Schomberg's concert-hall, encumbered at one end by a great stack of chairs piled up on and about the musicians' platform, and lighted at the other by two dozen candles disposed about a long trestle table covered with green cloth. In the middle, Mr. Jones, a starved

Capitolul VI

Din seara aceea datau fenomenele misterioase dar semnificative din localul lui Schomberg, care întâmplător atrăseseră atenția căpitanului Davidson când, placid dar isteț, trecu pe-acolo ca să-i restituie doamnei Schomberg şalul indian. Şi, lucru destul de straniu, fenomenele astea au persistat timp îndelungat. Ele demonstrau, din partea „domnului Jones pur şi simplu", fie onestitate şi ghinion, fie o remarcabilă discreție în operațiile lui la jocurile de cărți.

Era un spectacol ciudat şi impresionant, interiorul ăsta al sălii de concert a lui Schomberg, unde într-un colț, pe estrada orchestrei, erau stivuite grămadă o mulțime de scaune, iar într-altul, luminat de vreo douăzeci de lumânări, o masă lungă pusă pe capre şi acoperită cu postav verde. La mijlocul ei

Capitolul VI

În acea seară începuseră toate acele fenomene misterioase dar semnificative din hotelul lui Schomberg, care-i atrăseseră întâmplător atenția căpitanului Davidson când, calm dar viclean, sosise pentru a-i returna doamnei Schomberg șalul indian. Și, straniu, fenomenele au durat ceva timp. Ceea ce-nsemna fie onestiate și ghinion, fie extraordinară reținere din partea lui „domnul Jones, simplu" și a companiei în operațiunile lor discrete cu jocuri de cărți.

Interiorul sălii de concerte a lui Schomberg era o priveliște aparte, impresionantă; într-un capăt, pe platforma muzicienilor, erau îngrămădite scaune, iar în celălalt, luminată de două duzini de lumânări, o masă demontabilă, lungă, învelită cu o pâslă verde. În mijloc, domnul Jones ca o fantomă lihnită devenită

spectre turned into a banker, faced Ricardo, a rather nasty, slow-moving cat turned into a croupier. By contrast, the other faces round that table, anything between twenty and thirty, must have looked like collected samples of intensely artless, helpless humanity—pathetic in their innocent watch for the small turns of luck which indeed might have been serious enough for them. They had no notice to spare for the hairy Pedro, carrying a tray with the clumsiness of a creature caught in the woods and taught to walk on its hind legs.

As to Schomberg, he kept out of the way. He remained in the billiard-room, serving out drinks to the unspeakable Pedro with an air of not seeing the growling monster, of not knowing where the drinks went, of ignoring that there was such a thing as a music-room over there under the trees within fifty yards of the

domnul Jones, spectru famelic, ținea banca, avându-l în față pe Ricardo, tip de mâță scârboasă şi indolentă transformat în crupier. Prin contrast, celelalte mutre din jurul mesei, cam între douăzeci şi trezeci, trebuie să fi arătat ca nişte specimene culese la întâmplare dintr-o omenire candidă şi neajutorată—patetice în inocența cu care urmăreau modestele fluctuații ale norocului, care fără îndoială că puteau avea consecințe destul de grave. N-aveau timp să acorde vreo atenție părosului Pedro, purtând tava cu o stângăcie de făptură prinsă în pădure şi învățată să meargă pe picioarele dindărăt .

Cât despre Schomberg, li se ferea din cale. Stătea în sala de biliard întinzând băuturile indescriptibilului Pedro, cu aerul că nici pe monstrul ce mormăia nu-l vedea, nici unde se duceau băuturile nu ştia, şi nici c-ar fi avut habar că la cincizeci de metri de-acolo era ceva, aşa, ca o sală de concert, printre copaci. Se lăsa în voia

bancher, stătea întors către Ricardo, un fel de motan neplăcut și lent devenit crupier. În comparație, celelalte chipuri din jurul mesei, între douăzeci și treizeci, arătau ca niște tipare ale unei umanități naive, neajutorate—așa patetic era felul în care urmăreau cu candoare un posibil strop de noroc care lor chiar le-ar fi fost de ajuns. N-aveau răgaz să-l vadă și pe părosul de Pedro, cărând o tavă cu stângăcia unei creaturi pe picioarele din urmă din fundul pădurii.

Cât despre Schomberg, el își păstra distanța. Stătea în sala de biliard, dându-i băuturi unui Pedro indescriptibil, ca și cum nu l-ar fi văzut pe monstru mârâind, n-ar fi știut destinația băuturilor, sau măcar că există o sală de concerte la cincizeci de metri de hotel, acolo sub copaci. Se preda cu un stoicism descurajat, creat din frică și

hotel. He submitted himself to the situation with a low-spirited stoicism compounded of fear and resignation. Directly the party had broken up, (he could see dark shapes of the men drifting singly and in knots through the gate of the compound), he would withdraw out of sight behind a door not quite closed, in order to avoid meeting his two extraordinary guests; but he would watch through the crack their contrasted forms pass through the billiard-room and disappear on their way to bed. Then he would hear doors being slammed upstairs; and a profound silence would fall upon the whole house, upon his hotel appropriated, haunted by those insolently outspoken men provided with a whole armoury of weapons in their trunks. A profound silence. Schomberg sometimes could not resist the notion that he must be dreaming. Shuddering, he would pull himself together, and creep out, with movements strangely inappropriate to the Lieutenant-

soartei cu un stoicism deprimat, un amestec de frică şi resemnare. Îndată ce se termina partida (putea să vadă siluetele sumbre ale bărbaților strecurându-se câte unul sau în grupuri pe poartă) se ascundea după o uşă nu de tot închisă, ca să evite întâlnirea cu cei doi stranii clienți, dar zărea prin deschizătură siluetele lor contrastante trecând prin sala de biliard şi dispărând în drum spre camerele de culcare. Apoi auzea, sus, uşi trântindu-se, după care o tăcere profundă se aşternea peste toată casa—hotelul ăsta, proprietatea lui, pe care căzuseră ca o năpastă cei doi neobrăzați cu un întreg arsenal în cuferele lor. O tăcere profundă. Lui Schomberg, uneori, i se părea că nu poate fi adevărat, că visează. Il treceau fiori, apoi se stăpânea şi pleca, târându-se cu mişcări cu totul nepotrivite ținutei de locotenent de rezervă cu care încerca să-şi păstreze în fața lumii respectul de sine.

resemnare. Când partida se sfârșea (putea să vadă siluetele oamenilor ieșind, câte unul sau câte doi, pe poartă), el se ascundea în spatele unei uși crăpate, ca să evite să dea ochii cu cei doi oaspeți neobișnuiți; dar prin deschizătură privea cum siluetele contrastante străbat sala de biliard și dispar înspre dormitor. Apoi auzea, sus, cum se trântesc ușile, iar o tăcere profundă se așternea în local și în tot hotelul lui luat în primire, bântuit de cei doi impertinenți cu un întreg arsenal în cufere. O tăcere adâncă. Uneori Schomberg avea impresia că visează. Scuturându-se, se aduna și ieșea afară, cu niște mișcări neadecvate ținutei unui locotenent de rezervă, de care își lega stima de sine în ochii lumii.

of-the-Reserve bearing by which he tried to keep up his self-respect before the world.

A great loneliness oppressed him. One after another he would extinguish the lamps, and move softly towards his bedroom, where Mrs. Schomberg waited for him—no fit companion for a man of his ability and "in the prime of life." But that life, alas, was blighted. He felt it; and never with such force as when on opening the door he perceived that woman sitting patiently in a chair, her toes peeping out under the edge of her night-dress, an amazingly small amount of hair on her head drooping on the long stalk of scraggy neck, with that everlasting scared grin showing a blue tooth and meaning nothing—not even real fear. For she was used to him.

Sometimes he was tempted to screw the head off the stalk. He imagined himself doing it—with one hand, a twisting movement. Not seriously, of course. Just a

Îl copleşea un imens sentiment de singurătate, stingea una după alta lămpile şi se îndrepta, încet, spre dormitorul în care-l aştepta doamna Schomberg—tovarăşă deloc convenabilă pentru un om „în floarea vârstei" de valoarea lui. Dar floarea asta, vai, era veştejită acum! îşi dădea seama; şi mai mult ca oricând atunci când, deschizând uşa, dădea peste femeia şezând cu răbdare într-un fotoliu, cu degetele de la picioare văzându-i-se pe sub marginea cămăşii de noapte, cu un conci de păr ridicul de mic, căzut pe gâtul lung şi slăbănog ca un ţăruş, cu eternul ei rânjet speriat arătându-i un dinte stricat, înnegrit, şi neexprimând nimic—nici măcar frică. Pentru că se obişnuise cu el.

Uneori, se simţea tentat să-i deşurubeze capul de pe ţăruş. Se imagina făcând treaba asta—cu o singură mână, o mişcare de răsucire. Nu în serios, bine-

O grozavă singurătate îl copleșea. Stingea, una după alta, toate lămpile și se îndrepta fără grabă în dormitor, unde îl aștepta doamna Schomberg—o companie nepotrivită unui om cu abilitățile lui, un om „în floarea vârstei". O floare, din nefericire, ofilită. Simțea asta; și niciodată atât de puternic ca atunci când, deschizând ușa, o zărea pe femeia aia șezând răbdătoare pe scaun, numai degetele de la picioare răsărindu-i de sub rochia de noapte și cu o cantitate uluitor de mică de păr atârnându-i peste gâtul scheletic ca un țăruș, cu infinitul zâmbet înspăimântat ce lăsa să se vadă un dinte bolnav și nimic altceva—nici chiar teamă autentică. Fiindcă femeia se obișnuise.

Era tentat uneori să desprindă capul de pe țăruș. Își imagina c-o face—cu o mână, răsucindu-l. Nu era hotărât, firește. Numai un mic răsfăț pentru sentimentele

simple indulgence for his exasperated feelings. He wasn't capable of murder. He was certain of that. And, remembering suddenly the plain speeches of Mr. Jones, he would think: "I suppose I *am* too tame for that"—quite unaware that he had murdered the poor woman morally years ago. He was too unintelligent to have the notion of such a crime. Her bodily presence was bitterly offensive, because of its contrast with a very different feminine image. And it was no use getting rid of her. She was a habit of years, and there would be nothing to put in her place. At any rate, he could talk to that idiot half the night if he chose.

That night he had been vapouring before her as to his intention to face his two guests and, instead of that inspiration he needed, had merely received the usual warning: "Be careful, Wilhelm." He did not want to be told to be careful by an imbecile

nțeles. Simplă îngăduință pentru sentimentele sale exasperate. Nu era în stare să ucidă. De asta era sigur. Şi, amintidu-şi deodată de vorbele fără ocol ale domnului Jones, îşi zicea: Probabil că-s realmente prea domesticit pentru aşa ceva...fără să-şi dea seama c-o ucisese, moralmente, pe biata femeie, de ani de zile. Prea era lipsit de inteligență pentru ca să aibă noțiunea unei crime de genul ăsta. Prezența ei fizică îi era o amară jignire, din cauza contrastului, cu altă imagine feminină, cu totul diferită. Şi n-ar fi folosit la nimic să scape de ea. Devenise de ani de zile un obicei, şi n-ar avea ce pune în loc. În orice caz, idioatei ăsteia putea să-i vorbească toată noaptea, dac-avea poftă.

În noaptea aceea făcu pe grozavul în fața ei cu intenția lui de a-i înfrunta pe cei doi clienți şi, în loc de inspirația de care avea nevoie, căpătă doar un avertisment banal: „Ai grijă, Wilhelm!" N-avea chef să i se spună să aibă grijă de către o muiere

sale exasperate. Nu era în stare să omoare. De asta era sigur. Și, amintindu-și subit de discursurile directe ale domnului Jones, se gândea: „Chiar sunt prea docil pentru asta"—inconștient, desigur, că o ucisese sufletește pe săraca femeie în urmă cu ani buni. Inteligența lui nu avea noțiunea unei astfel de crime. Prezența ei trupească era prea supărătoare, din cauza contrastului pe care-l provoca o imagine feminină foarte diferită. Și n-avea sens să scape de ea. Se obișnuise, n-avea cine să-i țină locul. Și oricum, putea s-o țină trează jumătate de noapte pe imbecilă, vorbind cu ea.

În acea noapte, s-a dat mare în fața ei cu de intențiile lui de-ai înfrunta pe cei doi oaspeți și, în locul inspirației prea necesare, a primit averismentul obișnuit: „Ai grijă, Wilhelm!" Nu voia să-i spună o imbecilă de femeie să aibă grijă. Ce-i

female. What he needed was a pair of woman's arms which, flung round his neck, would brace him up for the encounter. Inspire him, he called it to himself.

He lay awake a long time; and his slumbers, when they came, were unsatisfactory and short. The morning light had no joy for his eyes. He listened dismally to the movements in the house. The Chinamen were unlocking and flinging wide the doors of the public rooms which opened on the verandah. Horrors! Another poisoned day to get through somehow! The recollection of his resolve made him feel actually sick for a moment. First of all the lordly, abandoned attitudes of Mr. Jones disconcerted him. Then there was his contemptuous silence. Mr. Jones never addressed himself to Schomberg with any general remarks, never opened his lips to him unless to say "Good morning"—two simple words which,

imbecilă. De ce-avea el nevoie erau două brațe de femeie care, îmbrățişându-i gâtul, l-ar fi îmbărbătat pentru înfruntare. L-ar fi inspirat, cum zicea el.

Rămânea treaz multă vreme, şi când ațipea câte puțin, dormea prost. Lumina zorilor n-aducea nicio bucurie ochilor lui. Trăgea trist cu urechea la mişcările din clădire. Chinezii descuiau şi deschideau larg uşile saloanelor care dădeau spre verandă. Oribil! Încă o zi otrăvită prin care, într-un fel sau altul, o să trebuiască să treacă. Amintirea hotărârii lui îl făcea să se simtă o clipă efectiv bolnav. În primul rând atitudinile trufaşe, nepăsătoare ale domnului Jones îl descumpăneau, îl tulburau. Apoi era tăcerea lui disprețuitoare. Niciodată domnul Jones nu i se adresa lui Schomberg cu vreo remarcă de ordin general, niciodată nu deschidea gura decât ca să zică „Bună dimineața"—două simple vorbe care, rostite de omul

trebuia lui era o pereche de brațe femeiești care, azvârlite în jurul gâtului său, să-l pregătească pentru înfruntare. Să-l inspire, cum își imagina el.

Rămânea multă vreme treaz; iar somnul, când îl ajungea, era nesatisfăcător și scurt. Lumina dimineții nu îi bucura ochii. Asculta mohorât mișcarea din casă. Chinezii descuiau și deschideau larg ușile sălilor ce dădeau înspre verandă. Oribil! Încă o zi otrăvită pe care va trebui, cumva, s-o înfrunte. Amintirea determinării l-a scârbit. În primul rând, purtările de lord, nepăsătoare, ale domnului Jones îl deconcertau. În al doilea rând era tăcerea lui disprețuitoare. Domnul Jones nu îi adresa niciodată lui Schomberg vreo remarcă generală, nu-și deschidea gura decât pentru a spune „Bună dimineața"—două cuvinte simple care, rostite de acel om, păreau o batjocură chiar amenințătoare. Și-n al treilea rând, nu

uttered by that man, seemed a mockery of a threatening character. And, lastly, it was not a frank physical fear he inspired—for, as to that, even a cornered rat will fight—but a superstitious shrinking awe, something like an invincible repugnance to seek speech with a wicked ghost. That it was a daylight ghost surprisingly angular in his attitudes, and for the most part spread out on three chairs, did not make it any easier. Daylight only made him a more weird, a more disturbing and unlawful apparition. Strangely enough in the evening when he came out of his mute supineness, this unearthly side of him was less obtrusive. At the gaming-table, when actually handling the cards, it was probably sunk quite out of sight; but Schomberg, having made up his mind in ostrich-like fashion to ignore what was going on, never entered the desecrated music-room. He had never seen Mr. Jones in the exercise of his vocation—or perhaps

ăsta, păreau mai curând o batjocură sau o amenințare. Şi în fine, frica pe care i-o inspira nu era o frică fizică, directă—pentru că, dac-ar fi fost vorba de-aşa ceva, chiar şi-un şobolan încolțit ar fi luptat—ci o spaimă superstițioasă, respingătoare, ceva ca o silă insurmontabilă de a sta de vorbă cu o stafie ticăloasă. Că era de fapt o stafie diurnă, surprinzător de colțuroasă în atitudinile sale, şi că stătea mai tot timpul lungită pe trei scaune, nu facilita cu nimic situația. Doar că lumina zilei făcea din el o apariție şi mai sinistră, şi mai neliniştitoare, şi mai ilicită. Destul de ciudat, dar seara, când ieşea din muțenia indolenței lui, această latură extrapământeană era mai puțin iritantă. La masa de joc, când lua cărțile-n mână şi începea să le-mpartă, probabil că dispărea cu totul, dar Schomberg, care-şi pusese-n cap, ca struțul, să ignore tot ce se petrecea, nu intra niciodată în sala de concert profanată. Nu-l văzuse niciodată pe domnul Jones în

inspira o frică fizică, onestă—fiindcă dac-ar fi fost asta, și un șobolan încolțit ar fi luptat—ci o copleșire superstițioasă, ceva ca o aversiune de neînvins de a schimba o vorbă cu o fantomă jalnică. Faptul că era o fantomă în timpul zilei, cu un corp surprinzător de osos și de cele mai multe ori tolănită pe trei scaune, nu făcea lucrurile mai ușoare. Lumina zilei nu-l făcea decât o apariție mai ciudată, mai deranjantă și mai necurată. Straniu, în timpul serii, când ieșea din leneveala tăcută, latura asta nepământeană ieșea mai puțin în evidență. La masa de joc, când împărțea cărțile, era probabil departe de văzul oamenilor; dar Schomberg, care se hotărâse să ignore ce se întâmpla cu încăpățânarea unui catâr, nu intra niciodată în sala de concerte pângărită. Nu-l văzuse niciodată pe domnul Jones exercitându-și vocația—sau, poate, meseria.

it was only his trade.

“I will speak to him to-night,” Schomberg said to himself, while he drank his morning tea, in pyjamas, on the verandah, before the rising sun had topped the trees of the compound, and while the undried dew still lay silvery on the grass, sparkled on the blossoms of the central flower-bed, and darkened the yellow gravel of the drive. “That’s what I’ll do. I won’t keep out of sight to-night. I shall come out and catch him as he goes to bed carrying the cash-box.”

After all, what was the fellow but a common desperado? Murderous? Oh, yes; murderous enough, perhaps—and the muscles of Schomberg’s stomach had a quivering contraction under his airy attire. But even a common desperado would think twice or, more likely, a hundred times, before openly murdering an inoffensive citizen in a civilized, European-

exercițiul vocației sale—sau poate că nu era decât un meşteşug.

„Am să-i vorbesc astă-seară,” îşi zicea în gând Schomberg în timp ce, în pijama, îşi bea ceaiul de dimineață pe verandă până a nu apuca soarele să se ridice peste vârfurile copacilor din curte şi cât roua argintată mai umezea încă iarba, mai scânteia prin florile straturilor din mijloc şi adumbrea prundişul galben pe alei. Asta am să fac. N-am să mă mai ascund. Am să ies şi-am să-l opresc când se duce la culcare, cu caseta de bani.

La urma urmei, ce era individul ăsta altceva decât un simplu *desperado*? Asasin? Da, desigur, asasin fără-ndoială... Şi Schomberg simți un fior trecându-i prin măruntaie, pe sub pijamaua subțire. Dar chiar şi un simplu *desperado* o să se gândească de două ori, sau foarte probabil de-o sută de ori, înainte de a asasina în plin public un cetățean inofensiv într-un oraş

Voi vorbi cu el astă-seară, își zicea în gând Schomberg bând ceaiul de dimineață pe verandă în pijama înainte ca răsăritul soarelui să treacă de coroanele copacilor din curte și în vreme ce roua dimineții încă mai strălucea argintie din iarbă, scânteia de pe florile stratului din mijloc și închidea la culoare pietrișul galben de pe alee. Asta voi face. Nu voi sta deoparte astă-seară. Voi ieși și-l voi prinde când merge la culcare cu banii.

În definitiv, ce era individul, dacă nu un desperado de rând? Un ucigaș? Da, sigur un ucigaș... Iar Schomberg a fost trecut de un fior pe sub pijamaua subțire. Dar și un desperado de rând s-ar gândi de două ori, sau, mai degrabă de o sută de ori, înainte să ucidă fățiș un cetățean nevinovat dintr-un oraș civilizat, sub europeni. Și-a scuturat umerii. Așa e! Din nou l-au trecut

ruled town. He jerked his shoulders. Of course! He shuddered again, and paddled back to his room to dress himself. His mind was made up, and he would think no more about it; but still he had his doubts. They grew and unfolded themselves with the progress of the day, as some plants do. At times they made him perspire more than usual, and they did away with the possibility of his afternoon siesta. After turning over on his couch more than a dozen times, he gave up this mockery of repose, got up, and went downstairs.

It was between three and four o'clock, the hour of profound peace. The very flowers seemed to doze on their stalks set with sleepy leaves. Not even the air stirred, for the sea-breeze was not due till later. The servants were out of sight, catching naps in the shade somewhere behind the house. Mrs. Schomberg, in a dim upstairs room with closed jalousies,

civilizat, cu administrație europeană. Dădu din umeri. Vezi bine! Din nou îl trecură fiorii. Apoi se bălăbăni pînă-n casă, să se îmbrace. Hotărârea lui era luată, şi n-o să se mai gândească la ea; dar mai avea, totuşi, unele şovăieli. Şi ele creşteau şi se desfăşurau pe măsură ce ziua înainta, cum fac unele plante. Uneori îndoielile astea făceau să-l treacă năduşelile, mai mult ca de obicei, şi-i tăiau pofta de siestă. După ce se suci şi se răsuci în pat pe toate părțile de mai bine de zece-douăzeci de ori, renunță la batjocura asta de odihnă, şi se sculă şi se duse jos.

Era între trei şi patru, oră de linişte profundă. Până şi florile păreau că ațipiseră pe tulpinile lor pline de frunze somnoroase. Nici măcar aerul nu mişca, pentru că briza mării urma să sufle ceva mai târziu. Chelnerii nu se zăreau; trăgeau câte un pui de somn pe undeva la umbră, în dosul casei. Doamna Schomberg, într-o odăiță de la etaj, în care jaluzelele trase

fiorii și s-a împleticit înapoi în cameră să se-mbrace. Era decis și nu voia să se mai gândească; dar tot avea îndoieli. Creșteau și se întindeau cu trecerea ceasurilor, ca unele plante. Uneori îl făceau să asude mai mult ca de obicei, și-l lăsau fără siesta de după-amiază. După ce s-a întors în pat de zece ori, a renunțat la imitația nereușită de odihnă, s-a ridicat și s-a dus jos.

Era între trei și patru, un ceas de profundă liniște. Chiar și florile păreau să moțăie pe tulpinile cu frunze adormite. Și aerul era calm, pentru că briza de pe mare era așteptată abia mai târziu. Servitorii nu se vedeau, trăgând un pui de somn în spatele casei la umbră. Doamna Schomberg, într-o cameră întunecoasă de la etaj, cu jaluzelele trase, lucra la acele

was elaborating those two long pendant ringlets which were such a feature of her hair-dressing for her afternoon duties. At that time no customers ever troubled the repose of the establishment. Wandering about his premises in profound solitude, Schomberg recoiled at the door of the billiard-room, as if he had seen a snake in his path. All alone with the billiards, the bare little tables, and a lot of untenanted chairs, Mr. Secretary Ricardo sat near the wall, performing with lightning rapidity something that looked like tricks with his own personal pack of cards, which he always carried about in his pocket. Schomberg would have backed out quietly if Ricardo had not turned his head. Having been seen, the hotel-keeper elected to walk in as the lesser risk of the two. The consciousness of his inwardly abject attitude towards these men caused him always to throw his chest out and assume a severe expression. Ricardo watched his

făceau întuneric, elabora cele două bucle lungi ce constituiau o parte deloc lipsită de importanță din coafatul ei pentru îndatoririle de după-amiază. La ora asta nici un client nu tulbura vreodată liniştea localului. Rătăcind prin solitudinea profundă a saloanelor, la uşa sălii de biliard, Schomberg sări înapoi parc-ar fi fost cât p-aci să calce pe-un şarpe. Singur-singurel între biliarde, măsuțe goale şi o grămadă de scaune neocupate, domnul secretar Ricardo şedea lângă perete şi, cu o pereche de cărți proprietate personală pe care le-avea totdeauna la el în buzunar, executa cu iuțeala fulgerului ceva care avea aerul unor scamatorii. Schomberg ar fi şters-o fără zgomot dacă Ricardo n-ar fi întors capul. Văzându-se descoperit, hotelierul socoti că, între două rele, a intra era cel mai puțin periculos. Conştiința propriei sale atitudini lăuntrice abjecte față de aceşti doi oameni îl făcea totdeauna să-şi umfle pieptul şi să afişeze o expresie

două bucle care erau o importantă trăsătură a coafurii de după-amiază pentru ea. La acea oră niciun client nu deranja odihna localului. Plimbându-se prin clădire într-o profundă singurătate, Schomberg s-a dat înapoi în grabă din fața ușii de la sala de biliard, de parc-ar fi văzut un șarpe la picioare. Singur-singurel numai cu mesele de biliard, cu măsuțele goale și cu multe scaune neocupate, domnul secretar Ricardo stătea lângă un perete, făcând cu o rapiditate fulgerătoare ceea ce păreau a fi trucuri cu pachetul personal de cărți, pe care-l purta mereu în buzunar. Schomberg s-ar fi retras încet dacă Ricardo nu și-ar fi întors capul. Fiind văzut, hotelierul a ales să intre, asta fiind opțiunea mai puțin riscantă. Conștiința atitudinii interioare abjecte față de acești oameni îl făcea să-și arunce mereu pieptul înainte și să aibă o expresie severă pe chip. Ricardo l-a urmărit apropiindu-se, strângând cu ambele mâini pachetul de

approach, clasping the pack of cards in both hands.

"You want something, perhaps?" suggested Schomberg in his Lieutenant-of-the-Reserve voice.

Ricardo shook his head in silence and looked expectant. With him Schomberg exchanged at least twenty words every day. He was infinitely more communicative than his patron. At times he looked very much like an ordinary human being of his class; and he seemed to be in an amiable mood at that moment. Suddenly spreading some ten cards face downward in the form of a fan, he thrust them towards Schomberg.

"Come, man, take one quick!"

Schomberg was so surprised that he took one hurriedly, after a very perceptible start. The eyes of Martin Ricardo gleamed phosphorescent in the half-light of the room screened from the heat and glare of

gravă. Ricardo, ținând pachetul de cărți cu amândouă mâinile, îl urmărea apropiindu-se.

„Doreşti poate ceva?" întrebă Schomberg cu glasul de locotenent de rezervă.

Ricardo clătină din cap fără să articuleze o vorbă şi păru că aşteaptă. Cu el cel puțin, Schomberg tot mai schimba vreo douăzeci de cuvinte pe zi. Era incomparabil mai comunicativ decât patronul lui. Erau momente când arăta chiar ca un om obişnuit din categoria lui, iar acum părea să fie într-o dispoziție amicală. Deocamdată, etalând vreo zece cărți cu fața-n jos, în formă de evantai, le împinse către Schomberg.

„Hai, omule, trage una, repede!"

Schomberg fu atât de surprins, încât ridică în grabă una, nu fără să tresară mai întâi destul de vizibil. Ochii lui Ricardo sclipeau fosforecent în semiobscuritatea camerei ferite de căldură şi de lumina

cărți.

—Ai nevoie de ceva, poate? i-a sugerat Schomberg cu vocea de locontent în rezervă.

Ricardo a scuturat din cap în tăcere și arăta de parcă ar aștepta. Cu el, Schomberg schimba măcar douăzeci de cuvinte pe zi. Era mult mai comunicativ ca patronul său. Uneori arăta foarte mult ca un om obișnuit de teapa lui; și acum părea a fi într-o dispoziție amicală. Etalând deodată sub formă de evantai vreo zece cărți cu fața în jos, i le-a pus lui Schomberg în față.

—Hai omule, ia una repede!

Schomberg a fost așa surprins, că, după sperietura vizibilă, a ales una fără să se uite. Ochii lui Martin Ricardo au lucit fosforescenți în penumbra camerei ferite de căldură și de soarele tropicelor.

the tropics.

"That's a king of hearts you've got," he chuckled, showing his teeth in a quick flash.

Schomberg, after looking at the card, admitted that it was, and laid it down on the table.

"I can make you take any card I like nine times out of ten," exulted the secretary, with a strange curl of his lips and a green flicker in his raised eyes.

Schomberg looked down at him dumbly. For a few seconds neither of them stirred; then Ricardo lowered his glance, and, opening his fingers, let the whole pack fall on the table. Schomberg sat down. He sat down because of the faintness in his legs, and for no other reason. His mouth was dry. Having sat down, he felt that he must speak. He squared his shoulders in parade style.

orbitoare a tropicelor .

„Ai tras un rigă de cupă," rânji el, arătându-şi dinţii într-o străfulgerare.

Schomberg se uită la carte, admise că aşa era, şi o puse la loc pe masă.

„De nouă ori din zece pot să te fac să tragi cartea care vreau," se făli secretarul, vesel, cu o strâmbătură ciudată a buzelor şi o scăpărare verzuie în ochii cu care privea în sus.

Schomberg se uita în jos la el fără să scoată o vorbă. Câteva secunde nici unul dintre ei nu se clinti din loc, apoi Ricardo coborî ochii în jos şi, desfăcând degetele, lăsă tot pachetul de cărţi să cadă pe masă. Schomberg se aşeză şi el. Se aşeză pentru că, pur şi simplu, nu-l mai ţineau picioarele; pentru nici un alt motiv. I se uscase gura. O dată aşezat, îşi dădu seama că trebuie să spună ceva. Îşi îndreptă spinarea, ca la paradă.

—Ai un rege de inimă roșie acolo, a râs arătându-și imediat dinții.

Schomberg, după ce s-a uitat la carte, a admis că era adevărat și a așezat-o pe masă.

—Pot să te fac să alegi ce carte vreau, de nouă ori din zece, a jubilat secretarul, cu o stranie răsucire a buzelor și un licăr verde în ochii ridicați spre Schomberg.

Schomberg se uita prostit în jos. Câteva secunde niciunul n-a mișcat; apoi Ricardo și-a coborât privirea și deschizându-și degetele, a lăsat întregul pachet să cadă pe masă. Schomberg s-a așezat. S-a așezat din cauza oboselii din picioare și din niciun alt motiv. Avea gura uscată. Fiindcă se așezase, a simțit că trebuie să zică ceva. Și-a îndreptat umerii ca la paradă.

"You are pretty good at that sort of thing," he said.

"Practice makes perfect," replied the secretary.

His precarious amiability made it impossible for Schomberg to get away. Thus, from his very timidity, the hotel-keeper found himself engaged in a conversation the thought of which filled him with apprehension. It must be said, in justice to Schomberg, that he concealed his funk very creditably. The habit of throwing out his chest and speaking in a severe voice stood him in good stead. With him, too, practice made perfect; and he would probably have kept it up to the end, to the very last moment, to the ultimate instant of breaking strain which would leave him grovelling on the floor. To add to his secret trouble, he was at a loss what to say. He found nothing else but the remark:

"I suppose you are fond of cards."

"What would you expect?" asked

„Eşti tare de tot, la lucruri d-astea," zise.

„Chestie de antrenament," răspunse secretarul.

Cordialitatea asta precară nu-i permitea hotelierului să plece. Aşa că propria lui bicisnicie îl făcu pe Schomberg să se pomenească angajat într-o conversație, când altădată numai gândul la ea l-ar fi umplut de groază. Trebuie spus însă, spre lauda lui Schomberg, că îşi ascundea destul de lesne spaima. Îi venea în ajutor obiceiul lui de a-şi umfla pieptul şi de a vorbi cu voce gravă. Şi la el era chestie de antrenament, şi probabil că ar fi ținut-o aşa până la capăt, până-n ultimul moment, până-n clipa finală-n care-ar fi căzut jos grămadă gâfâind, zdrobit de efort. La tulburarea lui se mai adăuga şi faptul că nu ştia ce să spună. Nu găsi altceva decât:

„Presupun că-ți plac cărțile."

„Ce-ai fi crezut?" întrebă Ricardo pe

—Te pricepi la așa ceva, a zis.

—Toate se-nvață, a răspuns secretarul.

Amabilitatea lui precară îi făcea imposibilă plecarea lui Schomberg. Astfel, propria neputință l-a împins pe hotelier într-o conversație care în trecut l-ar fi umplut de spaimă. Trebuie spus, în apărarea lui Schomberg, că își ascundea lăudabil teama. Obiceiul de a-și scoate pieptul înainte și de a vorbi pe un ton sever îl puneau într-o poziție bună. Și pentru el toate se-nvățau; și-ar fi ținut-o așa probabil până în ultimul moment, până când presiunea l-ar fi frânt și l-ar fi întins la podea. Mai mult, nici nu știa ce să spună. N-a găsit de cuviință decât să remarce:

—Îmi imaginez că îți plac cărțile.

—Ce crezi? a întrebat Ricardo pe un

Ricardo in a simple, philosophical tone. "It is likely I should not be?" Then, with sudden fire: "Fond of cards? Ay, passionately!"

The effect of this outburst was augmented by the quiet lowering of the eyelids, by a reserved pause as though this had been a confession of another kind of love. Schomberg cudgelled his brains for a new topic, but he could not find one. His usual scandalous gossip would not serve this turn. That desperado did not know any one anywhere within a thousand miles. Schomberg was almost compelled to keep to the subject.

"I suppose you've always been so—from your early youth."

Ricardo's eyes remained cast down. His fingers toyed absently with the pack on the table.

"I don't know that it was so early. I first got in the way of it playing for

un ton simplu, filozofic. „S-ar fi putut să nu-mi placă?" Apoi brusc, cu aprindere: „Dacă-mi plac cărțile? Ah! Cu pasiune!"

Efectul acestei izbucniri fu sporit de coborârea lentă a pleoapelor, de o pauză plină de discreție, ca şi cum ar fi fost o mărturisire de dragoste de alt gen. Schomberg îşi scormoni creierul să descopere o nouă temă de conversație, dar nu găsi nici una. Obişnuita lui pălăvrăgeală dezgustătoare nu-i era bună la nimic de data asta. Acest *desperado* din fața lui nu cunoştea pe nimeni nicăieri pe-o rază de-o mie de mile-n jur. Aşa că Schomberg fu aproape silit să revină la acelaşi subiect.

„Bănuiesc că dintotdeauna ți-au plăcut—din tinerețe, vreau să zic."

Ricardo rămase cu ochii plecați. Degetele lui se jucau, distrate, cu pachetul de cărți de pe masă.

„N-a fost chiar atât de devreme. La început jucam pentru tutun—în sala

ton simplu, filosofic. Se putea altfel? Apoi, deodată cu entuziasm: Dacă-mi plac? Cu pasiune!

Efectul acestei izbucniri a fost amplificat de coborârea înceată a pleoapelor, de o pauză rezervată de parcă ar fi făcut o mărturisire de dragoste neconvențională. Schomberg și-a stors creierii în căutarea unui subiect nou, dar n-a fost în stare să-l găsească. Obișnuita lui bârfă scandaloasă nu l-ar fi ajutat de data asta. Acel desperado nu știa pe nimeni pe o rază de o mie de mile. Schomberg era aproape forțat să nu schimbe subiectul.

—Bănuiesc că mereu a fost așa, din tinerețe?

Ochii lui Ricardo au rămas în jos. Se juca absent cu pachetul de cărți de pe masă.

—Nu știu să fi fost așa devreme. Mai întâi m-am apucat jucând pe tutun. În

tobacco—in forecastles of ships, you know—common sailor games. We used to spend whole watches below at it, round a chest, under a slush lamp. We would hardly spare the time to get a bite of salt horse—neither eat nor sleep. We could hardly stand when the watches were mustered on deck. Talk of gambling!" He dropped the reminiscent tone to add the information, "I was bred to the sea from a boy, you know."

Schomberg had fallen into a reverie, but without losing the sense of impending calamity. The next words he heard were:

"I got on all right at sea, too. Worked up to be mate. I was mate of a schooner—a yacht, you might call her—a special good berth too, in the Gulf of Mexico, a soft job that you don't run across more than once in a lifetime. Yes, I was mate of her when I left the sea to follow

echipajului, pe vapoare, ştii, jocuri vulgare de marinari. Pierdeam câte-un cart întreg stând jos şi jucând pe-un cufăr, sub un felinar cu ulei. De-abia dacă ne-nduram să ne oprim să-mbucăm o-nghițitură de pastramă de cal. Nici nu mâncam, nici nu dormeam. De-abia dacă ne puteam ține pe picioare când ne venea rândul de cart şi ieşeam la raport pe punte. Ăla joc!" Şi lăsă tonul de reminiscențe, ca să adauge, informativ: „Am fost crescut pentru mare, de copil... ştii."

Schomberg căzuse într-un fel de reverie, fără să piardă însă sentimentul calamității iminente. Îl auzi pe Ricardo reluând firul:

„Îmi mergea bine, şi pe mare. Ajunsesem să fiu şef de echipaj pe un schooner—un fel de yacht, dacă vrei—în Golful Mexic, straşnică slujbă, un post comod, peste care nu dai de două ori într-o viață. Da, eram şef de echipaj, când m-am lăsat de mare ca să-l urmez pe el."

castelul navelor, știi, jocuri de marinari. Obișnuiam să stăm cu orele în jurul unui cufăr, sub lampa de gaz, jucând. Abia dacă aveam timp să mai mâncăm niște pastramă—nici să mâncăm, nici să dormim. Greu ne mai țineam pe picioare când eram adunați la datorie pe punte. Joc serios, ce să mai! A renunțat apoi la tonul evocator pentru a mai adăuga: am crescut pe mare de mic copil, știi.

Schomberg căzuse într-o reverie, dar fără să-l părăsească sentimentul unei calamități iminente. Următoarele cuvinte pe care le-a auzit au fost:

—M-am și descurcat bine pe mare. Am ajuns marinar. Eram ofițer secund pe o goeletă—un iaht, i-ai putea zice—în Golful Mexic, o slujbă ușoară de care nu dai decât o dată în viață. Da, eram ofițer secund pe vasul ăsta când am plecat de pe mare ca să-l urmez pe el.

him."

Ricardo tossed up his chin to indicate the room above; from which Schomberg, his wits painfully aroused by this reminder of Mr. Jones's existence, concluded that the latter had withdrawn into his bedroom. Ricardo, observing him from under lowered eyelids, went on:

"It so happened that we were shipmates."

"Mr Jones, you mean? Is he a sailor too?"

Ricardo raised his eyelids at that.

"He's no more Mr. Jones than you are," he said with obvious pride. "He a sailor! That just shows your ignorance. But there! A foreigner can't be expected to know any better. I am an Englishman, and I know a gentleman at sight. I should know one drunk, in the gutter, in jail, under the gallows. There's a something—it isn't exactly the appearance, it's a—no use me

Ricardo ridică scurt bărbia spre camera de sus, de unde Schomberg deduse, dureros trezit de rememorarea existenței domnului Jones, că acesta se retrăsese în camera de culcare. Ricardo, observându-l pe sub sprâncene, adăugă:

„Întâmplarea a făcut să fiu în echipaj pe acelaşi vapor."

„Domnul Jones, vrei să spui? Şi el e marinar?"

La cuvintele astea Ricardo ridică ochii:

„E tot atât de domnul Jones cât eşti şi dumneata," zise el cu vădită mândrie. „El, şi marinar! Asta arată cât eşti de ignorant. Păi, deh! De la un străin nici nu poți să te-aştepți la mai mult. Eu sunt englez, şi-ți cunosc un gentleman dintr-o privire. Îl recunosc şi dacă-i beat mort căzut în rigolă, în puşcărie, sub spânzurătoare. E ceva în el—nu-i chiar

Ricardo a făcut un gest din bărbie ca să indice camera de sus. Din asta Schomberg, cu simțurile dureros deșteptate la amintirea exitenței domnului Jones, a conchis că respectivul se retrăsese în dormitor. Ricardo, urmărindu-l pe sub pleoape, a continuat:

—Am și fost colegi de vas.

—Cu domnul Jones, vrei să zici? E și el marinar?

Ricardo și-a ridicat privirea la auzul vorbelor.

—E domnul Jones cum ești și tu domnul Jones, a zis cu mândrie fățișă. El, marinar! Ca să vezi ce ignorant ești. Dar asta e, nu te poți aștepta ca un străin să înțeleagă. Eu sunt englez, și văd cu ochiul liber un gentleman. L-aș recunoaște și beat mort în șanț, la închisoare sau la spânzurătoare. Au ei un ceva anume—nu chiar aspectul, este... n-are sens să încerc

trying to tell you. You ain't an Englishman; and if you were, you wouldn't need to be told."

An unsuspected stream of loquacity had broken its dam somewhere deep within the man, had diluted his fiery blood and softened his pitiless fibre. Schomberg experienced mingled relief and apprehension, as if suddenly an enormous savage cat had begun to wind itself about his legs in inexplicable friendliness. No prudent man under such circumstances would dare to stir. Schomberg didn't stir. Ricardo assumed an easy attitude, with an elbow on the table. Schomberg squared his shoulders afresh.

"I was employed, in that there yacht—schooner, whatever you call it—by ten gentlemen at once. That surprises you, eh? Yes, yes, ten. Leastwise there were nine of them gents good enough in their way, and one downright gentleman, and that

ținuta, e... n-are rost să-ncerc să-ți explic. Nu eşti englez. Dac-ai fi, n-ai avea nevoie să-ți explic..."

Un torent nebănuit de locvacitate rupsese undeva în adâncul acestui om zăgazul, îi diluase sângele focos şi-i muiase fibra neîndurătoare. Schomberg simțea o uşurare amestecată cu spaimă, ca şi cum deodată o pisică sălbatică enormă ar fi început să se-nvârtească printre picioarele lui cu o inexplicabilă prietenie. În asemenea clipe, orice om prudent n-ar cuteza să facă nici cea mai mică mişcare. Schomberg nu făcu nici cea mai mică mişcare. Ricardo se aşeză comod, cu un cot pe masă. Schomberg îşi îndreptă din nou spinarea.

„Pe yachtul ăla—sau schooner, cum vrei să-i zici—eu eram în serviciul a zece gentlemeni deodată. Te miră, nu? Da-da, zece. Sau, în orice caz, nouă erau tipi destul de bine în felul lor, şi unul era gentleman veritabil: ăsta era..."

să-ți explic ție. Tu nu ești englez; și dac-ai fi, n-ai mai avea nevoie de explicație.

Un șuvoi neașteptat de logoree ieșise din matcă într-un cotlon al sufletului secretarului, îi diluase sângele pătimaș și îi domolise natura nemiloasă. Schomberg a simţit o uşurare amestecată cu teamă nedeslușită, ca și cum deodată o pisică sălbatică enormă ar fi început să se încolăcească la picioarele lui cu o prietenie inexplicabilă. Niciun om prudent, în aceste circumstanțe, n-ar îndrăzni să mai miște. Schomberg nu s-a mișcat. Ricardo a luat o poziție destinsă, cu un cot pe masă. Schomberg s-a îndreptat iar de umeri.

—Pe iahtul ăla—goeletă, cum vrei să-i spui—serveam zece gentlemani deodată. Te surprinde, nu? Da, da, chiar zece. Sau, oricum, măcar nouă erau domni ei așa, iar unul era chiar gentleman, și-ăsta era chiar...

was...”

Ricardo gave another upward jerk of his chin as much as to say: He! The only one.

“And no mistake,” he went on. “I spotted him from the first day. How? Why? Ay, you may ask. Hadn’t seen that many gentlemen in my life. Well, somehow I did. If you were an Englishman, you would—”

“What was your yacht?” Schomberg interrupted as impatiently as he dared; for this harping on nationality jarred on his already tried nerves. “What was the game?”

“You have a headpiece on you! Game! ‘Xactly. That’s what it was—the sort of silliness gentlemen will get up among themselves to play at adventure. A treasure-hunting expedition. Each of them put down so much money, you understand, to buy the schooner. Their agent in the city engaged me and the

Din nou Ricardo făcu un semn în sus cu bărbia, ceea ce ar fi trebuit să însemne: El! Unicul!

„Şi-am mers la sigur,” continuă el. „Din prima zi l-am simțit. Cum? De ce? Mă-ntreb şi eu. Nu văzusem atâția gentlemeni în viața mea. În fine, cum-necum, l-am simțit. Dac-ai fi englez, ai...”

„Şi yachtul ăla al dumitale, ce făcea?” întrerupse Schomberg cu nerăbdarea pe care şi-o putea permite, pentru că pisălogeala asta cu naționalitatea îl călca pe nervii şi-aşa destul de obosiți. „Ce-nvârtea?”

„Ai şi dumneata cap! Joc! Chiar aşa! Asta-nvârtea—soiul de aiureli pe care gentlemenii le fac între ei când se joacă de-a aventura. O expediție în căutare de comori. Fiecare dintre ei a pus jos o sumă de bani, înțelegi, pentru cumpărat schoonerul. Agentul lor din oraş m-a angajat pe mine şi pe căpitan. Totul în cel

Ricardo a arătat iar în sus cu bărbia, de unde să se-nțeleagă: El! Singurul.

—Și, fără greșeală, l-am reperat din prima zi. Cum? De ce? Oho, bună întrebare. Nu văzusem mulți gentlemani la viața mea. Dar totuși l-am reperat. Dac-ai fi și tu englez, ai...

—Și ce făcea iahtul dumitale? l-a întrerupt Schomberg, atât de nerăbdător pe cât a îndrăznit să fie,pentru că toată vorba asta despre naționalitate îi fierbea nervii și-așa greu încercați. Ce afacere?

—Ai minte nu glumă! Joc—fix astea erau afacerile, chestiile de care se țin gentlemanii, aventura lor. O vânătoare de comori. Fiecare pusese jos bani să ia goeleta, mă-nțelegi. Agentul lor în oraș m-a angajat pe mine și pe căpitan. În mare secret, tot ce-a fost nevoie. Îi scânteiau ochii tot timpul, am observat. Dar nu era treaba

skipper. The greatest secrecy and all that. I reckon he had a twinkle in his eye all the time—and no mistake. But that wasn't our business. Let them bust their money as they like. The pity of it was that so little of it came our way. Just fair pay and no more. And damn any pay, much or little, anyhow—that's what I say!"

He blinked his eyes greenishly in the dim light. The heat seemed to have stilled everything in the world but his voice. He swore at large, abundantly, in snarling undertones, it was impossible to say why; then calmed down as inexplicably, and went on, as a sailor yarns.

"At first there were only nine of them adventurous sparks; then, just a day or two before the sailing date, *he* turned up. Heard of it somehow, somewhere—I would say from some woman, if I didn't know him as I do. He would give any

mai mare secret, mă rog, cum se fac treburile astea. Mi-am dat eu seama că tot timpul îi luceau ochii într-un anume fel—nu puteam să mă-nşel. Dar nu era treaba noastră. N-au decât să-şi zvârle banii cum le place. Păcatul era că prea puţin din ei ne picau nouă-n palmă. Doar o leafă bună, şi-atât. Să fie-a dracului de leafă, mare sau mică—eu aşa zic!"

În semiobscuritate, ochii lui scânteiau verzui. Căldura părea să fi făcut să amuţească totul pe lume, numai glasul lui nu. Înjura degajat, din belşug, cu glas scăzut, rânjit, greu de spus de ce; apoi se potoli, tot atât de inexplicabil precum începuse, şi însăilă povestirea mai departe, marinăreşte.

„La început fuseseră numai nouă cavaleri d-ăştia, aventuroşi; pe urmă, doar cu o zi sau două înainte de data plecării, apăru *el*. Aflase de chestia asta, cine ştie cum, pe cine ştie unde—aş fi zis prin vreo femeie, dacă nu l-aş cunoaşte aşa cum îl

noastră. Să-și arunce banii pe geam cum or dori. Păcat că noi nu puneam mâna pe ei. Doar leafa și nimic pe lângă. Și la naiba cu leafa, mare, mică, cum o fi—la naiba!

Ochii verzui îi licăreau în lumina slabă. Căldura părea să fi potolit totul în camera, mai puțin vocea lui. Înjura cu prisosință, mormăind, era imposibil de spus de ce. Apoi s-a calmat la fel de iute și inexplicabil și a continuat cu firul poveștii ca un marinar.

—La început nu erau decât nouă crai aventuroși; apoi, cu doar o zi sau două înainte de plecare, a apărut *el*. Auzise cumva, pe undeva, de la o femeie, aș crede, dacă nu l-aș cunoaște așa bine. Nu s-ar apropia nici la zece mile de-o femeie. Nu le

woman a ten-mile berth. He can't stand them. Or maybe in a flash bar. Or maybe in one of them grand clubs in Pall Mall. Anyway the agent netted him in all right—cash down, and only about four and twenty hours for him to get ready; but he didn't miss his ship. Not he! You might have called it a pier-head jump—for a gentleman. I saw him come along. Know the West India Docks, eh?"

Schomberg did not know the West India Docks. Ricardo looked at him pensively for a while, and then continued, as if such ignorance had to be disregarded.

"Our tug was already alongside. Two loafers were carrying his dunnage behind him. I told the dockmen at our moorings to keep all fast for a minute. The gangway was down already; but he made nothing of it. Up he jumps, one leap,

cunosc. E-n stare să facă un ocol de zece mile ca să se ferească de-o femeie. Sau poate prin vreun bar de lux. Sau poate în vreunul din cluburile de pe Pall Mall. Cum-necum, agentul l-a îmbrobodit cum e mai bine—banii jos, şi numai douăzeci şi patru de ore ca să se pregătească. Dar n-a scăpat vaporul. Nu-i el omu'! Poți zice c-a sărit direct din capul cheului pe vapor—pentru un gentleman ca el, e ceva. Îl vazusem venind. Ştii docurile West India, nu?"

Schomberg nu ştia docurile West India. O vreme Ricardo îl privi gânditor, apoi continuă, ca şi cum o asemenea ignoranță nici nu trebuia luată în considerare.

„Remorcherul nostru abordase. Doi derbedei veneau după el cu bulendrele. Le-am spus docherilor da la parâme să le mai țină un minut. Pasarela fusese ridicată, dar el nu s-a sinchisit. Hop, şi sus a fost, dintr-o singură săritură şi-a aruncat cataligele

suportă. Aș zice poate într-un bar, sau în vreunul din cluburile alea importante de pe Pall Mall. Oricum, agentul l-a luat la bord cu banii jos și cu termen de doar douăzeci și patru de ore. Dar n-a ratat. Nu el! Parc-ar fi sărit de pe chei pe vapor—un gentleman, pe deasupra. Îl văzusem că se apropie. Știi docurile West India, da?

Schomberg nu știa docurile West India. Ricardo l-a privit gânditor o vreme, iar apoi a continuat, ca și cum asemenea ignoranță trebuia trecută cu vederea.

—Remorcherul era deja lângă noi. Doi derbedei îl urmau cu catrafusele. Le-am spus docherilor de la parâme să le mai țină încă un minut. Pasarela era ridicată deja, dar el nu s-a sinchisit de asta. Cu un salt a și intrat, cu picioarele peste

swings his long legs over the rail, and there he is on board. They pass up his swell dunnage, and he puts his hand in his trousers pocket and throws all his small change on the wharf for them chaps to pick up. They were still promenading that wharf on all fours when we cast off. It was only then that he looked at me—quietly, you know; in a slow way. He wasn't so thin then as he is now; but I noticed he wasn't so young as he looked—not by a long chalk. He seemed to touch me inside somewhere. I went away pretty quick from there; I was wanted forward anyhow. I wasn't frightened. What should I be frightened for? I only felt touched—on the very spot. But Jee-miny, if anybody had told me we should be partners before the year was out—well, I would have—"

He swore a variety of strange oaths, some common, others quaintly horrible to Schomberg's ears, and all mere innocent exclamations of wonder at the shifts and

peste copastie şi gata, era la bord. I-au aruncat valizele elegante, şi el şi-a băgat mâna în buzunarul pantalonilor şi le-a aruncat pe cheu tot mărunţişul pe care-l avea. Încă mai alergau în patru labe, când ne-am desprins de cheu. De-abia atunci s-a uitat la mine—calm, îl ştii cum, fără grabă. Pe-atunci nu era atât de slab ca acuma, dar am băgat de seamă că nu era nici chiar atât de tânăr cât părea—de loc. Parcă m-a pătruns până-n adâncul sufletului, nu ştiu cum. Am şters-o repede de lângă el; tot era nevoie de mine la provă. Nu-mi era frică. De ce să-mi fi fost frică? Simţeam doar că mă nimerise—chiar la punctul sensibil. Dar să fiu al dracului: dacă mi-ar fi spus atunci cineva că n-o să treacă anu' şi-o să fim tovarăşi de afaceri, zău dacă n-aş fi..."

Şi Ricardo dădu drumul la un tacâm de-njurături, unele obişnuite, altele de-o stranie şi oribilă ciudăţenie pentru urechile lui Schomberg, toate nefiind în fond decât

balustradă. I-au aruncat valizele spilcuite iar el și-a băgat mâna în buzunarul pantalonilor și și-a aruncat tot mărunțișul pe chei să-l ia băieții. Încă se-nvârteau în patru labe când am plecat de la chei. Doar atunci s-a uitat la mine. Încet, știi, nu se grăbea. Pe-atunci nu era așa de slab ca acum. Dar am observat că nici nu era așa de tânăr pe cât părea, din contra. Mi s-a părut că mă înțelege, cumva. Am plecat de acolo destul de repede, eram oricum căutat la provă. Nu-mi era teamă. De ce să-mi fi fost? M-am simțit doar înțeles—a mers la țintă. Dar, fii atent, dacă mi-ar fi spus careva că vom fi parteneri până la sfârșitul anului—ei, aș fi...

Și a înjurat în tot soiul de feluri, unele obișnuite, altele oribile urechilor lui Schomberg, și toate doar exclamații de uimire în fața schimbărilor pe care le suferă

changes of human fortune. Schomberg moved slightly in his chair. But the admirer and partner of "plain Mr. Jones" seemed to have forgotten Schomberg's existence for the moment. The stream of ingenuous blasphemy—some of it in bad Spanish—had run dry, and Martin Ricardo, connoisseur in gentlemen, sat dumb with a stony gaze as if still marvelling inwardly at the amazing elections, conjunctionsand associations of events which influence man's pilgrimage on this earth.

At last Schomberg spoke tentatively:

"And so the—the gentleman, up there, talked you over into leaving a good berth?"

Ricardo started.

"Talked me over! Didn't need to talk me over. He just beckoned to me, and

simple şi inocente exclamaţii de minunare în faţa nestatorniciei şi schimbărilor în soarta omului. Schomberg se mişcă puţin în scaun. Dar admiratorul şi tovarăşul „domnului Jones pur şi simplu" părea, pentru moment, să fi uitat de existenţa lui Schomberg. Torentul blasfematoriu şi sincer—parte într-o spaniolă stricată—secase, şi Martin Ricardo, expert în gentlemeni, rămase mut, cu o privire împietrită, ca şi cum încă s-ar fi minunat lăuntric de uluitoarele opţiuni şi apropieri şi asocieri ale evenimentelor care influenţează pelerinajul omului pe-acest pământ.

În cele din urmă Schomberg aruncă o vorbă:

„Va să zică, domnul de colo de sus te-a convins să renunţi la un post bun."

Ricardo tresări.

„M-a convins?! N-a avut nevoie să mă convingă. Doar mi-a făcut semn, şi-a

norocul omului. Schomberg s-a sucit ușor în scaun. Dar admiratorul și partenerul lui „domnul Jones, simplu " părea să fi uitat pe moment de existența lui Schomberg. Șuvoiul de blasfemii inedite—unele în spaniolă stricată—secase, iar Martin Ricardo, expert în gentlemani, fusese lăsat mut, cu o privire de gheață ca și cum încă s-ar fi minunat în sinea sa de alegerile, conjuncturile și asocierile extraordinare de evenimente ce influențează pelerinajul omului pe-acest pământ.

În cele din urmă Schomberg a grăit timid:

—Prin urmare gentlemanul de sus, el te-a convins să pleci din postul bun?

Ricardo a tresărit.

—Să mă convingă? N-a fost nevoie să-mi vorbească! Mi-a făcut semn și asta a

that was enough. By that time we were in the Gulf of Mexico. One night we were lying at anchor, close to a dry sandbank—to this day I am not sure where it was—off the Colombian coast or thereabouts. We were to start digging the next morning, and all hands had turned in early, expecting a hard day with the shovels. Up he comes, and in his quiet, tired way of speaking—you can tell a gentleman by that as much as by anything else almost—up he comes behind me and says, just like that into my ear, in a manner: 'Well, and what do you think of our treasure hunt now?'

"I didn't even turn my head; 'xactly as I stood, I remained, and I spoke no louder than himself:

"'If you want to know, sir, it's nothing but just damned tom-foolery.'

"We had, of course, been having short talks together at one time or another during the passage. I dare say he had read

fost de-ajuns. Eram în Golful Mexic, pe-atunci. Într-o noapte eram la ancoră, lângă un banc de nisip—nici până-n ziua de azi nu ştiu bine cam pe unde era asta—prin dreptul coastei Columbiei sau cam pe-acolo. Trebuia să-ncepem săpăturile a doua zi de dimineaţă şi tot echipajul se dusese la culcare devreme, pentru că se aştepta la o zi grea la lopată. Şi unde apare el, şi în felul lui de a vorbi, obosit—îţi dai seama că ai de-a face c-un gentleman după vorbă aproape la fel de bine ca după orice—vine în spatele meu şi zice, uite-aşa, la ureche parcă: „Ei, ce părere ai despre căutatul ăsta de comori?"

Nici nu mi-am întors capul; aşa cum stăteam, aşa am rămas, şi-am vorbit tot atât de încet ca şi el :

„Dacă vreţi să ştiţi, sir, nu-i decât o aiureală."

Fireşte, în timpul voiajului noi mai schimbasem din când în când câte o vorbă-două. Bănuiesc că citea-n mine ca-ntr-o

fost. La vremea aceea eram în golful Mexic. Într-o noapte eram la ancoră lângă un banc de nisip—nici azi nu-s sigur unde era exact—undeva aproape de coasta Columbiei, așa ceva. Trebuia să începem săpăturile a doua zi de dimineață și toți oamenii se culcaseră devreme, așteptându-se la o zi grea de dat la lopată. Apare el și, în felul leneș de a vorbi—asta demască cel mai mult pe gentleman—apare în spatele meu și-mi spune pur și simplu la ureche:—Ei, ce părere ai de vânătoarea noastră de comori?

Nici nu mi-am întors capul; așa cum eram am rămas, și-am vorbit nu mai tare ca el:

—Dacă vreți să știți, sir, e o nebunie și nimic mai mult.

—Schimbaserăm, desigur, câteva vorbe la un moment dat în timpul călătoriei. Îndrăznesc să spun că m-a citit

me like a book. There ain't much to me, except that I have never been tame, even when walking the pavement and cracking jokes and standing drinks to chums—ay, and to strangers, too. I would watch them lifting their elbows at my expense, or splitting their sides at my fun—I *can* be funny when I like, you bet!"

A pause for self-complacent contemplation of his own fun and generosity checked the flow of Ricardo's speech. Schomberg was concerned to keep within bounds the enlargement of his eyes, which he seemed to feel growing bigger in his head.

"Yes, yes," he whispered hastily.

"I would watch them and think: 'You boys don't know who I am. If you did—!' With girls, too. Once I was courting a girl. I used to kiss her behind the ear and say to myself: 'If you only knew who's kissing you, my dear, you would scream

carte. Nu c-ar fi mare lucru de citit în mine, afară doar că nu m-a-mblânzit nimic niciodată. Nici când merg pe trotuar sau trântesc câte-o glumă sau cinstesc frații cu câte-o băutură —sau şi străinii, da-da... Îmi place să-i văd ridicând paharul pe banii mei, sau ținându-se de burtă de râs din cauza mea—eu *pot* să fiu hazos când vreau, să ştii!"

Şi discursul lui Ricardo se întrerupse, pentru ca să facă o pauză de autocontemplare încântată de propriul său haz şi de propria sa generozitate. Shomberg îşi dădea silința să pună stavilă holbatului ochilor, pe care-i simțea umflându-i-se-n cap.

„Da, da," şopti el, nervos.

„Mă uit la ei, şi-mi zic: Măi băieți, voi habar n-aveți cine-s eu. Dac-ați şti... Şi cu fetele, la fel. Odată făceam curte unei fete. O sărutam după ureche şi-mi ziceam: Dac-ai şti tu cin' te sărută, fată dragă, ai țipa şi-ai fugi! Ha-ha! Nu c-aş fi avut de

ca pe o carte. Nu-s multe de citit la mine, doar că niciodată n-am fost docil. Nici când merg pe jos sau fac vreo glumă sau fac cinste cu un pahar amicilor, chiar și străinilor, de ce nu? Îi privesc cum dau peste cap pe cheltuiala mea sau cum se rup de râs la glumele mele. Chiar sunt amuzant, când am chef, să știi!

O pauză pentru o contemplare mulțumită de sine a hazului și a generozității sale a oprit discursul lui Ricardo. Schomberg era preocupat să nu-și umfle ochii în cap de uimire.

—Da, da, sigur, a șoptit în grabă.

—Îi priveam și mă gândeam: „Băieți, nu știți cine sunt. Dac-ați ști..." Și cu fetele, la fel. Odată, o curtam pe una. O sărutam după ureche și-mi ziceam: „Dac-ai ști tu doar cine te sărută, draga mea, ai zbiera și-ai șterge-o de-aici! Ha, ha!" Nu c-

and bolt!’ Ha! ha! Not that I wanted to do them any harm; but I felt the power in myself. Now, here we sit, friendly like, and that’s all right. You aren’t in my way. But I am not friendly to you. I just don’t care. Some men do say that; but I really don’t. You are no more to me one way or another than that fly there. Just so. I’d squash you or leave you alone. I don’t care what I do.”

If real force of character consists in overcoming our sudden weaknesses, Schomberg displayed plenty of that quality. At the mention of the fly, he re-enforced the severe dignity of his attitude as one inflates a collapsing toy balloon with a great effort of breath. The easy-going, relaxed attitude of Ricardo was really appalling.

“That’s so,” he went on. “I am that sort of fellow. You wouldn’t think it, would you? No. You have to be told. So I am telling you, and I dare say you only half

gând să-i fac vreun rău. Dar simţeam în mine că-s în stare. Uite, noi, acuma, şedem ca doi prieteni, şi nu-i cu supărare. Nu-mi stai în drum. Dar nu-ţi sunt prieten. Pur şi simplu nu-mi pasă de dumneata. Sunt unii oameni care fac declaraţii; eu nu. Pentru mine dumneata nu însemni nici mai mult nici mai puţin decât, uite, musca aia de colo. Exact atât. Pot să te strivesc, pot să te las în pace. Mi-e totuna.”

Dacă adevărata forţă de caracter constă în a-ţi domina slăbiciunile subite, Schomberg a dovedit această trăsătură cu prisosinţă. Când s-a pomenit de muscă, şi-a accentuat atitudinea de gravă demnitate, aşa cum umfli un balon de jucărie când se dezumflă; cu un mare efort de suflare. Nepăsarea lui Ricardo, ţinuta lui degajată, inspirau realmente groază.

„Asta-i,” continuă el. „Aşa-s eu. N-ai crede, nu-i aşa? Nu. Trebuie să ţi se spună. Aşa că-ţi spun, şi s-ar zice că dumneata nu crezi decât pe jumătate. Dar

aș fi vrut să-i fac vreun rău, dar mă simțeam capabil. Acuma noi doi stăm aici, ca prietenii, și e-n regulă. Nu-mi stai în cale. Dar eu nu-ți sunt prieten. Mie nu-mi pasă. Unii mai zic lucruri de-astea, dar mie chiar nu-mi pasă. Pentru mine nu-nsemni nici mai mult nici mai puțin decât musca aia de-acolo. Chiar așa. Te-aș putea strivi, te-aș putea lăsa în pace. Chiar nu-mi pasă.

Dacă tăria de caracter veritabilă înseamnă să îți depășești slăbiciunile neașteptate, Schomberg făcea dovada acestei calități din plin. La mențiunea muștei, și-a reliefat demnitatea severă a poziției cum ar umfla cineva un balon de jucărie care tocmai se dezumflă, suflând cu mult efort. Atitudinea relaxată, indolentă a lui Ricardo era cu adevărat îngrozitoare.

— Așa e, a continuat. Sunt genul ăla. N-ai crede, așa-i? Nu. Trebuie să ți se zică. Așa că-ți zic, și îndrăznesc să spun că mă crezi doar pe jumătate. Dar nu-ți poți

believe it. But you can't say to yourself that I am drunk, stare at me as you may. I haven't had anything stronger than a glass of iced water all day. Takes a real gentleman to see through a fellow. Oh, yes—he spotted me. I told you we had a few talks at sea about one thing or another. And I used to watch him down the skylight, playing cards in the cuddy with the others. They had to pass the time away somehow. By the same token he caught me at it once, and it was then that I told him I was fond of cards—and generally lucky in gambling, too. Yes, he had sized me up. Why not? A gentleman's just like any other man—and something more."

It flashed through Schomberg's mind that these two were indeed well matched in their enormous dissimilarity, identical souls in different disguises.

"Says he to me"—Ricardo started again in a gossiping manner—'I'm packed

n-ai să poți să-ți spui în gând că-s beat, oricât te-ai zgâi la mine. N-am băut, în toată ziua de azi, decât un pahar cu apă de la gheață. Trebuie să fii un adevărat gentleman ca să simți ce zace-ntr-un om. Da-da, m-a simțit. Ți-am spus că, pe mare, stătusem de câteva ori de vorbă, ba de una ba de alta. Şi mă uitam la el prin supirai cum juca într-una cărți cu ceilalți în salonul de la pupă. Trebuiau să-şi omoare vremea într-un fel, nu? M-a prins o dată, şi i-am spus atunci că îmi plăceau cărțile—şi că-n general aveam noroc la joc. Da, m-a cântărit. De ce nu? Un gentleman e la fel cu orice alt om...şi ceva în plus."

Lui Schomberg i-a trecut ca un fulger prin cap ideea că ăştia doi realmente se potriveau foarte bine în enorma lor deosebire, suflete identice diferit deghizate.

„Face el către mine," reia Ricardo firul pe ton de conversație: „Eu m-am

spune că-s beat, oricât te-ai holba la mine. N-am băut nimic mai tare toată ziua decât niște apă cu gheață. E nevoie de un adevărat gentleman să-nțeleagă omul. O da, m-a reperat. Ți-am zis c-am vorbit una, alta pe mare. Și-l urmăream prin lucarnă cum joacă în cabină cărți cu ceilalți. Trebuia să treacă cumva timpul pe vas. În același fel m-a prins el o dată și atunci i-am mărturisit că-mi plac cărțile. Și că-n general am și noroc. Da, mă măsurase bine. De ce nu? Un gentleman e ca orice alt om și mai are ceva pe deasupra.

I-a trecut prin minte lui Schomberg că cei doi erau într-adevăr o pereche pe cinste cu tot cu uriașele lor diferențe. Erau suflete identice sub măști diferite.

—Îmi zice, a început iar Ricardo, bârfitor, mi-am făcut bagajele. A sosit

up. It's about time to go, Martin.'

"It was the first time he called me Martin. Says I:

"'Is that it, sir?'

"'You didn't think I was after that sort of treasure, did you? I wanted to clear out from home quietly. It's a pretty expensive way of getting a passage across, but it has served my turn.'

"I let him know very soon that I was game for anything, from pitch and toss to wilful murder, in his company.

"'Wilful murder?' says he in his quiet way. 'What the deuce is that? What are you talking about? People do get killed sometimes when they get in one's way, but that's self-defence—you understand?'

"I told him I did. And then I said I would run below for a minute, to ram a few of my things into a sailor's bag I had. I've

săturat. A venit momentul s-o ştergem, Martin.'"

Era prima oară că-mi zicea Martin. Eu zic:

„Socotiți, sir?"

„Nu ți-ai închipuit, sper, că umblu după comori de felul ăsta, nu? Voiam s-o şterg din țară discret. E cam scump, pentru o traversare, dar uite că mi-a prins bine."

Nu mi-a trebuit mare lucru ca să-i spun că-s omu' lui, c-alături de el sunt gata de orice, de la cu soț ori făr'de' până la asasinat.

„Asasinat?" a făcut el, în felul lui calm. „Ce dracu-i asta? Despre ce vorbeşti? Se-ntâmplă, e drept, câteodată ca vreunul să fie ucis dacă-i stă cuiva în cale, dar asta se cheamă „legitimă apărare"—ai priceput?"

„I-am spus că da. Şi pe urmă i-am spus că dau o fugă până jos, să-mi strâng într-un sac de matelot cele câteva

vremea să mergem, Martin.

—A fost prima dată când mi-a zis Martin. Zic eu:

—Asta-i tot, sir?

—Doar n-ai crezut că umblu după comori de felul ăsta, nu? Voiam să fug din țară fără scandal. E un transport cam scump, dar și-a făcut datoria.

—I-am spus foarte repede că sunt pregătit pentru orice, de la dat cu banul la luat capete, în compania lui.

—Luat capete? zice el în maniera lui tăcută. Ce dracu' mai e și asta? Despre ce vorbești? Oamenii mai sunt uciși uneori când stau cuiva în cale, dar asta-i legitimă apărare, mă-nțelegi?

—I-am zis că da. Și-apoi am zis că mă duc în cabină un minut, să îndes câteva lucruri într-o geantă de marinar pe care-o

never cared for a lot of dunnage; I believed in going about flying light when I was at sea. I came back and found him strolling up and down the deck, as if he were taking a breath of fresh air before turning in, like on any other evening.

"'Ready?'

"'Yes, sir.'

"He didn't even look at me. We had had a boat in the water astern ever since we came to anchor in the afternoon. He throws the stump of his cigar overboard.

"'Can you get the captain out on deck?' he asks.

"That was the last thing in the world I should have thought of doing. I lost my tongue for a moment.

"'I can try,' says I.

"'Well, then, I am going below. You get him up and keep him with you till I come back on deck. Mind! Don't let him go below till I return.'

lucruşoare pe care le-aveam. Niciodată nu mi-a plăcut să am multe bulendre; îmi plăcea, când eram pe mare, să mă simt liber ca o pasăre. Când m-am întors, l-am găsit plimbându-se în sus şi-n jos, ca şi cum ar fi luat puțin aer înainte de-a se duce la culcare, ca-n orice altă seară.

„Gata?"

„Da, sir."

„Nici măcar nu s-a uitat la mine. Aveam o barcă la apă, la pupă, încă de când lăsasem ancora, după-masă. Şi-a aruncat chiştocul de țigări peste bord."

„Poți să-l scoți pe căpitan pe punte?" zice.

„Era cel din urmă lucru din lume pe care m-aş fi gândit să-l fac. O clipă am rămas mut."

„Pot să-ncerc," am zis.

„Bine. Atunci eu mă duc jos. Îl scoți pe punte şi-l ții acolo lîngă tine până când mă întorc. Bagă de seamă! Nu-l laşi să coboare până nu mă întorc!"

aveam. N-am luat niciodată cu mine prea multe boarfe. Când eram pe mare credeam în călătoria liberă, fără balast. Am revenit ca să-l găsesc învârtindu-se pe punte, de parc-ar fi luat o gură de aer proaspăt înainte de culcare, ca în orice altă seară.

—Gata?

—Da, sir.

—Nici nu s-a uitat la mine. Avuseserăm o barcă în apă la pupa încă de când am venit la ancoră după-amiaza. Și-a aruncat chiștocul țigării peste bord.

—Poți chema căpitanul pe punte? întreabă.

—Era ultimul lucru pe care m-aș fi gândit să-l fac. Un moment, n-am știut ce să zic.

—Pot să încerc, zic eu.

—În regulă, atunci mă duc jos. Adu-l sus și ține-l cu tine până mă întorc pe punte. Ai grijă! Să nu-l lași să coboare până mă-ntorc.

"I could not help asking why he told me to rouse a sleeping man, when we wanted everybody on board to sleep sweetly till we got clear of the schooner. He laughs a little and says that I didn't see all the bearings of this business.

"'Mind,' he says, 'don't let him leave you till you see me come up again.' He puts his eyes close to mine. 'Keep him with you at all costs.'

"'And that means?' says I.

"'All costs to him—by every possible or impossible means. I don't want to be interrupted in my business down below. He would give me lots of trouble. I take you with me to save myself trouble in various circumstances; and you've got to enter on your work right away.'

"'Just so, sir,' says I; and he slips down the companion.

"With a gentleman you know at once where you are; but it was a ticklish

„Nu m-am putut opri şi l-am întrebat de ce-mi cere să trezesc un om din somn, când noi avem nevoie ca toată lumea de la bord să doarmă cât mai liniştită până ce-o ştergem de pe schooner. A râs încetişor şi mi-a spus că eu n-am priceput încă toate implicaţiile afacerilor lui."

„Bagă de seamă!" zice. „Nu-l lăsa să se depărteze până nu mă vezi venind." Şi privindu-mă drept în ochi: „Ţine-l lângă tine cu orice preţ!"

„Adică ?'" fac eu.

„Cu orice preţ pentru el—prin toate mijloacele posibile şi imposibile. Nu vreau să fiu deranjat în treaba pe care o am jos. Ar fi în stare să-mi creeze o mulţime de greutăţi. Te iau cu mine ca să mă fereşti, în diferite împrejurări, de greutăţi. Şi trebuie să te-apuci de treabă chiar acum."

„Perfect, sir," zic eu. Şi imediat a dispărut pe scară în jos.

„Când ai de-a face c-un gentleman, ştii imediat cum stai, dar era o treabă cam

—N-am putut să nu întreb de ce mi-a zis să scol pe unul care doarme, când noi voiam ca toți de la bord să doarmă cât ne îndepărtăm de goeletă. A râs puțin și a zis că n-am înțeles toate aspectele meseriei.

—Ia aminte, a zis, să nu-l lași să plece de lângă tine până urc eu. Se uită la mine și zice: Ține-l cu orice preț.

—Și asta înseamnă...? am zis eu.

—Cu orice preț pentru el, cu orice mijloc posibil sau imposibil. Nu vreau să fiu întrerupt în afacerea din cabină. Mi-ar da multe bătăi de cap. Te iau cu mine să mă scapi din anumite belele și trebuie să treci la treabă chiar de-acum.

—Prea bine, sir, zic eu, iar el trece jos.

—Cu un gentleman știi imediat unde te afli, dar a fost o treabă alunecoasă.

job. The skipper was nothing to me one way or another, any more than you are at this moment, Mr. Schomberg. You may light your cigar or blow your brains out this minute, and I don't care a hang which you do, both or neither. To bring the skipper up was easy enough. I had only to stamp on the deck a few times over his head. I stamped hard. But how to keep him up when he got there? '

"'Anything the matter; Mr. Ricardo?' I heard his voice behind me.

"There he was, and I hadn't thought of anything to say to him; so I didn't turn round. The moonlight was brighter than many a day I could remember in the North Sea.

"'Why did you call me? What are you staring at out there, Mr. Ricardo?'

"He was deceived by my keeping

spinoasă. Căpitanul nu-nsemna nimic pentru mine, nici într-un sens nici într-altul, nu-nsemna mai mult decât însemni dumneata acum, domnule Schomberg. Poți să-ți aprinzi țigara sau să-ți zbori creierii acum, în minutul ăsta, şi mie puțin îmi pasă şi de una şi de alta, sau de-amândouă sau de nici una; doi bani nu dau. Să-l scot pe căpitan era lesne. N-aveam decât să bat cu piciorul de câteva ori pe puntea de comandă, deasupra capului lui. Am bătut, tare. Dar cum să-l țin, după ce-o veni?"

„Ce s-a-ntâmplat, domnule Ricardo?" i-am auzit vocea în spatele meu.

Uite-l că apăruse, şi eu nu găsisem încă nimic ce să-i spun, aşa că nici nu m-am întors. Luna strălucea mai tare decât tot ce-mi aduceam eu aminte din Marea Nordului.

„De ce m-ai chemat? La ce te uiți acolo, domnule Ricardo?"

Pe el îl inducea în eroare faptul că

De căpitan nu-mi păsa, nu mai mult decât îmi pasă acuma de tine, domnule Schomberg. Poți să-ți aprinzi trabucul sau să-ți zbori creierii în fața mea, și nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de le faci pe ambele sau deloc. Să-l aduc pe căpitan nu era greu. Trebuia doar să dau cu piciorul pe punte de câteva ori, deasupra capului lui. Am lovit bine. Dar cum aveam să-l țin pe punte când va fi venit?

— S-a întâmplat ceva, domnule Ricardo? i-am auzit vocea în spatele meu.

— Venise, și eu încă nu mă gândisem ce să-i zic, așa că nu m-am întors. Luna lucea mai tare ca multe alte zile din Marea Nordului pe care mi le puteam aminti.

— De ce m-ai chemat? La ce te holbezi, domnule Ricardo?

— A fost păcălit de faptul că eram cu

my back to him. I wasn't staring at anything, but his mistake gave me a notion.

"'I am staring at something that looks like a canoe over there,' I said very slowly.

"The skipper got concerned at once. It wasn't any danger from the inhabitants, whoever they were.

"'Oh, hang it!' says he. 'That's very unfortunate.' He had hoped that the schooner being on the coast would not get known so very soon. 'Dashed awkward, with the business we've got in hand, to have a lot of niggers watching operations. But are you certain this is a canoe?'

"'It may be a drift-log,' I said; 'but I thought you had better have a look with your own eyes. You may make it out better than I can.'

"His eyes weren't anything as good as mine. But he says':

"'Certainly. Certainly. You did

stăteam cu spatele la el. Nu mă uitam la nimic, dar eroarea lui mi-a dat o idee.

„Mă uit la ceva care seamănă-a canoe, acolo...” am spus eu, foarte încet.

Căpitanul se îngrijoră imediat. Din partea băştinaşilor nu era nici un fel de pericol, oricine-ar fi fost ei.

„Oh, să fie-al dracului,” făcu el. „E tare neplăcut.” Sperase ca prezența schoonerului să nu fie descoperită de pe coastă atât de repede. „Teribil de neplăcut, cu treaba pe care-o avem noi de făcut, să-i avem pe toți negrii ăştia cu ochii pe noi. Dar eşti sigur că-i o canoe?”

„Ar putea fi şi-un copac în derivă,” zic. „Dar m-am gândit că-i mai bine să vedeți cu ochii dumneavoastră. Poate vă lămuriți mai bine.”

Ochii lui nu erau nici pe departe atât de buni ca ai mei. Dar, zice:

„Desigur, desigur. Foarte bine-ai

spatele întors la el. Nu mă holbam la nimic, dar greșeala lui mi-a dat o idee.

—Mă tot uit la ceva care arată ca o canoe, acolo, am zis eu foarte lent.

—Căpitanul s-a îngrijorat imediat. Nu se punea problema să ne amenințe băștinașii, oricine ar fi fost ei.

—Of, la dracu'! zice. Ce neplăcut. Sperase ca goeleta să nu fie aflată de pe coastă prea curând. Ce neplăcut, cu toată afacerea cu care ne ocupăm, să se uite la noi toți negrii ăștia. Dar ești sigur că-i o canoe?

—Ar putea fi un buștean luat de curent, am zis. Dar mi-am zis că mai bine te uiți și dumneata. Poate-l dibuiești mai bine decât mine.

—N-avea ochii nicidecum la fel de buni ca ai mei. Dar zice:

—Sigur, sigur, bine-ai făcut.

quite right.'

"And it's a fact I had seen some drift-logs at sunset. I saw what they were then and didn't trouble my head about them, forgot all about it till that very moment. Nothing strange in seeing drift-logs off a coast like that; and I'm hanged if the skipper didn't make one out in the wake of the moon. Strange what a little thing a man's life hangs on sometimes—a single word! Here you are, sitting unsuspicious before me, and you may let out something unbeknown to you that would settle your hash. Not that I have any ill-feeling. I have no feelings. If the skipper had said, 'Oh, bosh!' and had turned his back on me, he would not have gone three steps towards his bed; but he stood there and stared. And now the job was to get him off the deck when he was no longer wanted there.

"'We are just trying to make out if

făcut!"

Şi, drept e că, spre asfinţitul soarelui, zărisem câţiva copaci în derivă. Văzusem de-atunci despre ce era vorba, şi nu mi-am bătut capul pe chestia asta, o uitasem cu totul până-n clipa aia. Nimic neobişnuit, să vezi nişte copaci în derivă în dreptul unei coaste. Şi să fiu al dracului dacă n-a văzut şi căpitanul unul, în bătaia lunii. Straniu lucru, de cât de puţin atârnă uneori viaţa unui om—de-un singur cuvânt! Uite, dumneata şezi acum în faţa mea încrezător, şi poţi să spui fără să-ţi dai seama o vorbă, şi eu să-ţi fac de petrecanie. Nu că aş avea ceva cu dumneata. Eu n-am sentimente. Dacă i-ar fi venit căpitanului să zică: „Eh, e-un fleac!" şi s-ar fi întors cu spatele la mine, n-ar fi apucat să mai facă trei paşi; dar a rămas locului să se uite şi el. Şi-acuma chestia era cum să scăpăm mai repede de el de pe punte, că nu mai aveam nevoie de el acolo.

„Tocmai încercăm să ne dăm seama

—Și chiar văzusem niște bușteni la apus. I-am văzut bine atunci și nu mi-am mai bătut capul cu ei până în acel moment. Nu-i nimic straniu să vezi bușteni luați de curent pe lângă coastă, așa. Și să fiu al naibii dacă căpitanul n-a văzut și el unul la lumina lunii. Ciudat de ce se atârnă viața unui om uneori—de-un cuvânt doar! Tu stai nebănuitor în fața mea, și-ai putea să zici ceva care, fără să bănuiești, ți-ar pecetlui soarta. Nu că aș avea vreun gând negru. Nu am niciun sentiment. Dacă căpitanul ar fi zis: E, pe dracu'! și mi-ar fi întors spatele, n-ar fi făcut nici trei pași înspre pat; dar a rămas acolo, holbându-se. Și-acum treaba era să-l fac să plece de pe punte când nu mai era dorit acolo.

—Încercăm să ne dăm seama dacă

Contemporary
Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

that object there is a canoe or a log,' says he to Mr. Jones.

"Mr Jones had come up, lounging as carelessly as when he went below. While the skipper was jawing about boats and drifting logs, I asked by signs, from behind, if I hadn't better knock him on the head and drop him quietly overboard. The night was slipping by, and we had to go. It couldn't be put off till next night no more. No. No more. And do you know why? "

Schomberg made a slight negative sign with his head. This direct appeal annoyed him, jarred on the induced quietude of a great talker forced into the part of a listener and sunk in it as a man sinks into slumber. Mr. Ricardo struck a note of scorn.

"Don't know why? Can't you guess? No? Because the boss had got hold of the skipper's cash-box by then. See?"

dacă ce vedem acolo e o canoe sau un copac," zice el către domnul Jones.

Domnul Jones apăruse tot atât de nepăsător precum coborâse. În timp ce căpitanul trăncănea despre canoe şi copaci în derivă eu, de la spate, prin semne, l-am întrebat dacă n-ar fi mai bine să-i dau una-n cap şi să-l arunc frumuşel peste bord. Noaptea trecea şi noi trebuia s-o ştergem. Nu se mai putea amâna pe noaptea viitoare. Nu. Nu se mai putea. Şi ştii de ce?"

Schomberg făcu din cap un scurt semn negativ. Întrebarea asta directă îl plictisea, întrerupea tăcerea impusă acestui mare palavragiu redus la rolul de auditor şi care se lăsase cuprins de amețire cum te laşi cuprins de somn. Domnul Ricardo emise un sunet de dispreț.

„Nu ştii de ce? Nu poți să ghiceşti? Nu? Pentru că şeful umflase caseta de bani a căpitanului. Pricepi?"

obiectul de acolo e o canoe sau un buștean, îi zice el domnului Jones.

—Domnul Jones urcase, la fel de nepăsător cum coborâse. În vreme ce căpitanul îi dădea înainte cu bărci și bușteni, am întrebat prin semne, din spate, dacă nu-i mai bine să-l pocnesc în cap și să-l arunc în liniște peste bord. Se făcea de ziuă și trebuia să plecăm. Nu mai puteam aștepta o zi. Nu, nu suporta amânare. Și știi de ce?

Schomberg a făcut un mic semn din cap că nu. Întrebarea asta directă îl enerva, afecta liniștea impusă marelui palavragiu forțat să facă pe ascultător și care era cufundat în reverie cum se lasă omul purtat la somn. Domnul Ricardo a scos un sunet disprețuitor.

—Nu știi de ce? Nu poți să ghicești? Nu? Fiindcă șeful deja șterpelise cutia cu bani a căpitanului. Înțelegi?

CHAPTER SEVEN

"A common thief!"

Schomberg bit his tongue just too late, and woke up completely as he saw Ricardo retract his lips in a cat-like grin; but the companion of "plain Mr. Jones" didn't alter his comfortable, gossiping attitude.

"Garn! What if he did want to see his money back, like any tame shopkeeper, hash-seller, gin-slinger, or ink-spewer does? Fancy a mud-turtle like you trying to pass an opinion on a gentleman! A gentleman isn't to be sized up so easily. Even I ain't up to it sometimes. For instance, that night, all he did was to waggle his finger at me. The skipper stops his silly chatter, surprised.

"'Eh? What's the matter?' asks he.

"The matter! It was his reprieve—

Capitolul VII

„Un hoț ordinar!"

Schomberg îşi muşcă limba o clipă prea târziu şi se trezi de-a binelea când îl văzu pe Ricardo întinzându-şi buzele într-un rânjet de pisică; dar tovarăşul de afaceri al domnului Jones nu-şi modifică atitudinea sa confortabilă de stat la taifas.

„Haida-de! Ce-ar fi fost dacă şi-ar fi vrut banii-napoi, ca orice negustoraş domesticit, ca orice cârciumar sau funcționăraş? Ce idee, o broască țestoasă ca dumneata să rişte să-şi dea cu părerea despre un gentleman! Un gentleman nu-l măsori chiar atât de uşor. Câteodată nici chiar eu nu-s în stare. De pildă atunci, în noaptea aia, tot ce-a făcut a fost să ridice degetul la mine. Căpitanul, surprins, s-a oprit din trăncăneală.

„Ce. Ce s-a-ntâmplat?"

„Ce se-ntâmplase? Scăpase cu

Capitolul VII

—Un pungaș ordinar!

Schomberg s-a mușcat o secundă prea târziu de limbă și s-a trezit complet văzându-l pe Ricardo cum își trage buzele într-un rânjet de pisică; dar tovarășul lui „domnul Jones, simplu" nu și-a schimbat atitudinea directă, flecară.

—Aiurea! Și dacă ar fi vrut să-și ia înapoi banii, ca orice negustor docil, ca orice cârciumar sau slujbaș? Auzi, o broască țestoasă ca tine să-și dea cu părerea despre un gentleman! Un gentleman nu se măsoară așa ușor. Nici eu nu-s în stare uneori. Spre exemplu, în noaptea aia, n-a făcut decât să dea din deget spre mine. Căpitanul, surprins, s-a oprit din sporovăială.

—Ce, care-i treaba? întreabă.

—Treaba! Era că fusese păsuit—asta

that's what was the matter.

"'Oh, nothing, nothing,' says my gentleman. 'You are perfectly right. A log—nothing but a log.'

"Ha, ha! Reprieve, I call it, because if the skipper had gone on with his silly argument much longer he would have had to be knocked out of the way. I could hardly hold myself in on account of the precious minutes. However, his guardian angel put it into his head to shut up and go back to his bed. I was ramping mad about the lost time."

"'Why didn't you let me give him one on his silly coconut, sir?' I asks.

"'No ferocity, no ferocity,' he says, raising his finger at me as calm as you please.

"You can't tell how a gentleman takes that sort of thing. They don't lose their temper. It's bad form. You'll never see him lose his temper—not for anybody to

viață—asta se-ntâmplase."

„Oh, nimic, nimic," a făcut patronul. „Aveți perfectă dreptate. Un copac—asta e, un copac."

„Ha-ha! Scăpase cu viață, nu zic altfel, pentru că dac-ar fi continuat cine-ştie-cât căpitanul cu discuțiile lui prosteşti, ar fi trebuit să-i dau una în cap, să scăpăm de el. De-abia mă țineam când mă gândeam la minutele prețioase care se pierdeau. Dar îngerul lui păzitor i-a băgat în cap să tacă din gură şi să se ducă să se culce. Eu turbam gândindu-mă la timpul pe care-l pierdeam."

„De ce nu m-ați lăsat să-i dau una-n dovleacul lui ăla prost, sir?" am întrebat.

„Fără ferocități, fără ferocități," a zis el, ridicând degetul la mine mai calm ca oricând.

„Nu poți să ştii niciodată cum o să reacționeze un gentleman la chestii de-astea. Nu se enervează niciodată. Că nu-i distins. În orice caz, n-ai să-l vezi niciodată

era treaba.

—O, nimic, nimic, zice gentlemanul meu. Ai perfectă dreptate. Un buștean—doar un buștean.

—Ha, ha! Păsuit, zic, că dacă ar mai fi continuat căpitanul mult cu argumentul lui stupid, ar fi trebuit să-l dăm la o parte cu forța. Abia mă puteam abține, gândindu-mă la minutele prețioase. Însă îngerul lui păzitor i-a zis să tacă și să plece la culcare. Eram nebun de furie din cauza timpului pierdut.

—De ce nu m-ați lăsat să-i ard una peste căpățână, sir? am întrebat eu.

—Fără sălbăticii, fără sălbăticii, zice el, ridicând cu mult calm degetul la mine.

—Nu poți ști cum va reacționa un gentleman la așa ceva. Nu-și pierd capul. Nu se cade. N-o să-l vezi niciodată că-și iese din fire—nu în văzul lumii, oricum.

see, anyhow. Ferocity ain't good form, either—that much I've learned by this time, and more, too. I've had that schooling that you couldn't tell by my face if I meant to rip you up the next minute—as of course I could do in less than a jiffy. I have a knife up the leg of my trousers."

"You haven't!" exclaimed Schomberg incredulously.

Mr. Ricardo was as quick as lightning in changing his lounging, idle attitude for a stooping position, and exhibiting the weapon with one jerk at the left leg of his trousers. Schomberg had just a view of it, strapped to a very hairy limb, when Mr. Ricardo, jumping up, stamped his foot to get the trouser-leg down, and resumed his careless pose with one elbow on the table.

"It's a more handy way to carry a tool than you would think," he went on, gazing abstractedly into Schomberg's

că se enervează—adică nimeni n-o să poată băga de seamă. Şi nici ferocitatea nu-i distinsă, atâta lucru am învățat şi eu până acum, şi încă şi-altele. Am învățat destul ca să nu poți să vezi pe fața mea dacă am de gând ca-n clipa următoare să-ți scot mațele-afară—şi-o pot face cât ai zice peşte. Am un cuțit sub cracul pantalonului."

„Nu se poate!" exclamă domnul Schomberg incredul.

Ca fulgerul, domnul Ricardo îşi schimbă poziția indolentă de trândăveală într-una încovoiată, încordată şi, dintr-o smucitură, trase-n sus cracul stâng al pantalonului şi scoase arma. Schomberg doar o zări, prinsă cu o curea de pulpa foarte păroasă, când domnul Ricardo sări în sus, bătu cu piciorul în pământ să-i cadă pantalonul la loc şi-şi reluă poza nepăsătoare cu cotul pe masă.

„E mai la-ndemână să ții o sculă aşa decât ți-ar veni să crezi," continuă el privind absent la ochii căscați ai lui

Ferocitatea nu dă bine nici ea—atâta am învățat până acum și multe altele. Am învățat destul cât să nu-mi citești pe față dacă peste un minut o să te fac bucăți—cum, bineînțeles, aș putea s-o fac într-o clipită. Am un cuțit sub cracul pantalonilor.

—N-ai! a exclamat Schomberg incredul.

Domnul Ricardo și-a schimbat iute ca fulgerul poziția plictisită, de trândav, s-a aplecat și a tras repede de cracul stâng al pantalonilor ca să arate arma. Schomberg a văzut-o doar, legată de un picior păros, când domnul Ricardo, sărind în picioare, a bătut cu piciorul să-și coboare cracul la loc și a reluat poziția lipsită de griji, cu un cot pe masă.

—E o metodă mult mai la îndemână de a purta o unealtă decât ai crede, a continuat, holbându-se abstract în ochii

wide-open eyes. "Suppose some little difference comes up during a game. Well, you stoop to pick up a dropped card, and when you come up—there you are ready to strike, or with the thing up you sleeve ready to throw. Or you just dodge under the table when there's some shooting coming. You wouldn't believe the damage a fellow with a knife under the table can do to ill-conditioned skunks that want to raise trouble, before they begin to understand what the screaming's about, and make a bolt—those that can, that is."

The roses of Schomberg's cheek at the root of his chestnut beard faded perceptibly. Ricardo chuckled faintly.

"But no ferocity—no ferocity! A gentleman knows. What's the good of getting yourself into a state? And no shirking necessity, either. No gentleman ever shirks. What I learn I don't forget. Why! We gambled on the plains, with a damn lot of cattlemen in ranches; played

Schomberg. „Ia închipuieşte-ţi că la un joc de cărţi se iscă o mică discuţie. Te pleci să apuci o carte căzută şi când te ridici—gata eşti de lovitură, sau îl ai în mânecă, pregătit să-l arunci. Sau pur şi simplu te bagi sub masă când încep împuşcăturile. Nici nu-ţi dai seama ce ravagii poate face un individ sub masă cu un cuţit când are de-a face cu nişte ticăloşi puşi pe rele care caută ceartă cu lumânarea, până să-nceapă să priceapă de ce se-aud ţipete şi să-ncerce să se care—ăia care mai pot, adică."

Bujorii din obrajii lui Schomberg, acolo unde-ncepea barba lui castanie, păliră vizibil. Ricardo schiţă un rânjet.

„Dar, fără ferocitate—fără ferocitate! Un gentleman îşi dă seama. La ce bun să te pui în situaţii de-astea? Şi nu-i nevoie nici să te eschivezi. Un gentleman nu se eschivează niciodată. Ce-nvăţ o dată nu mai uit. Uite, de pildă, jucam la câmpie, pe la ferme, cu nişte nenorociţi de

larg deschiși ai lui Schomberg. Să zicem că apare o mică divergență într-un joc. Ei, te-apleci să iei o carte de pe jos și când ai venit sus, ești gata să lovești sau să arunci arma din mânecă. Sau doar te-arunci sub masă când se trage. N-ai crede cât rău poate să facă un individ pe sub masă cu un cuțit unor nemernici aroganți puși pe scandal, înainte să apuce să priceapă de ce se țipă și s-o șteargă—ăia care pot, desigur.

Roșul din obrajii lui Schomberg, unde întâlneau barba castanie, a pălit vizibil. Ricardo a râs ușor.

—Dar fără sălbăticii, fără sălbăticii! Un gentleman știe. Ce folos să te agiți? Și nici să te dai înapoi. Niciun gentleman nu se ferește. Ce învăț, nu uit. Să vezi, jucam pe câmpie, cu afurisiți de văcari pe la ferme; jucam cinstit, să știi—și-apoi trebuia să ne mai și batem pentru câștiguri cinstite.

fair, mind—and then had to fight for our winnings afterwards as often as not. We've gambled on the hills and in the valleys and on the sea-shore, and out of sight of land—mostly fair. Generally it's good enough. We began in Nicaragua first, after we left that schooner and her fool errand. There were one hundred and twenty-seven sovereigns and some Mexican dollars in that skipper's cash-box. Hardly enough to knock a man on the head for from behind, I must confess; but that the skipper had a narrow escape, the governor himself could not deny afterwards.

crescători de vite. Jucam cinstit, bagă de seamă—şi-aproape totdeauna trebuia să ne batem cu ei pe câştigurile noastre. Am jucat la munte, am jucat pe văi şi pe coastă, şi-am jucat şi-acolo unde nu se mai vede pământul—de cele mai multe ori cinstit. În general rentează destul de bine. Începutul-începutului l-am făcut în Nicaragua, după ce-am plecat de pe schoonerul zăpăciților ălora care umblau după cai verzi. În caseta căpitanului fuseseră o sută douăzeci şi șapte de piese de aur şi vreo câțiva dolari mexicani. Mai că n-ar fi meritat să-i dai omului una-n cap pe la spate pentru atâta lucru, recunosc. Dar c-a scăpat, căpitanul, ca prin urechile acului, nici patronul n-a putut spune nu, după aia.

Am jucat pe dealuri și în văi și pe plaje și departe de țărm—de obicei cinstit. În general, ajunge. Am început în Nicaragua după ce-am părăsit goeleta și misiunea aia prostească. Găsiserăm o sută douăzeci și șapte de monede de aur și niște dolari mexicani în cutia cu bani. Chiar că nu era destul să merite să-i dai omului în cap, mărturisesc; dar căpitanul ăla a scăpat ca prin urechile acului, patronul a zis și el că așa este.

"'Do you want me to understand, sir, that you mind there being one life more or less on this earth?' I asked him, a few hours after we got away.

"'Certainly not,' says he.

"'Well, then, why did you stop me?'

„Vreți să mă faceți să cred, sir, că vă pasă dacă pe lumea asta e un om mai mult sau mai puțin?" l-am întrebat la câteva ceasuri după ce-am şters-o.

„Desigur că nu,'" a zis.

„Păi, atunci de ce m-ați oprit?"

—Vreți să înțeleg, sir, că vă interesează dacă pe pământ e o viață-n plus sau în minus? l-am întrebat eu la câteva ore de la plecarea noastră.

—Sigur că nu, zice el.

—Și-atunci de ce m-ați oprit?

"'There's a proper way of doing things. You'll have to learn to be correct. There's also unnecessary exertion. That must be avoided, too—if only for the look of the thing.' A gentleman's way of putting things to you,—and no mistake!

"At sunrise we got into a creek, to lie hidden in case the treasure-hunt party had a mind to take a spell hunting for us. And dash me if they didn't! We saw the schooner away out, running to leeward, with ten pairs of binoculars sweeping the sea, no doubt, on all sides. I advised the governor to give her time to beat back again before we made a start. So we stayed up that creek something like ten days, as snug as can be. On the seventh day we had to kill a man, though—the brother of this Pedro here. They were alligator-hunters, right enough. We got our lodgings in their hut. Neither the boss nor I could *habla Español*—speak Spanish, you know—much then. Dry bank, nice shade, jolly

„Există manieră şi manieră. Trebuie să te-nveți să fii corect. Mai e şi chestia eforturilor inutile. Trebuiesc evitate—dacă n-ar fi decât pentru aspectul lucrurilor." Explicație de gentleman—ce mai vorbă.

„În zori am intrat într-un golf, să ne ținem ascunşi în cazul că vânătorilor de comori le-ar fi dat prin cap să ne vâneze pe noi. Şi-al dracului să fiu dacă n-au făcut-o! Am văzut schoonerul navigând contra vântului şi zece perechi de binocluri cu siguranță că măturau marea în toate părțile. L-am sfătuit pe şef să le lase timp să se sature şi să se care, înainte de a porni noi la drum. Aşa c-am stat în golful ăla cam vreo zece zile, comod cât se putea. Dar în a şaptea zi a trebuit să omorâm un om—pe fratele lui Pedro, acesta de-aici. Erau vânători de crocodili, e-adevărat. Ne instalasem în coliba lor. Nici patronul, nici eu nu ştiam *hablar español*—să vorbim spanioleşte adică—cine-ştie-ce, pe-atunci.

—Există un mod corect de a face lucrurile. Trebuie să-nveți să fii corect. Există și eforturi inutile. Trebuie și ele evitate, doar de dragul figurii. O viziune de gentleman, să fii sigur, a conchis Ricardo.

—La răsăritul soarelui ne-am ascuns într-un golf, în caz că cineva din grupul vânătorilor de comori avea de gând să ne vâneze și pe noi. Și să fiu al naibii dacă n-au făcut-o! Am văzut goeleta în larg, mergând contra vântului, cu zece perechi de binocluri întorcând marea pe toate părțile, fără-ndoială. L-am sfătuit pe șef să-i lăsăm să se îndepărteze înainte de a porni din nou. Așa că am stat în golful ăla vreo zece zile, cât puteam de pitiți. Într-a șaptea zi a trebuit să-l omorâm însă pe unul—fratele lui Pedro, ăsta. Erau vânători de aligatori, da. Ne-am cazat în cabana lor. Nici șeful, nici eu, nu puteam să *habla Español* prea bine—să vorbim spaniolă, înțelegi. Un mal uscat, umbră frumoasă,

hammocks, fresh fish, good game, everything lovely. The governor chucked them a few dollars to begin with; but it was like boarding with a pair of savage apes, anyhow. By and by we noticed them talking a lot together. They had twigged the cash-box, and the leather portmanteaus, and my bag—a jolly lot of plunder to look at. They must have been saying to each other:

"'No one's ever likely to come looking for these two fellows, who seem to have fallen from the moon. Let's cut their throats.'

"Why, of course! Clear as daylight. I didn't need to spy one of them sharpening a devilish long knife behind some bushes, while glancing right and left with his wild eyes, to know what was in the wind. Pedro was standing by, trying the edge of another long knife. They thought we were away on our lookout at the mouth of the river, as was usual with us during the day. Not that

Malul uscat, umbra răcoroasă, hamacuri faine, peşte proaspăt, vânat bun, o încântare! Patronul, la început, le-a dat câțiva dolari; dar parcă eram în gazdă la nişte maimuțe sălbatice. N-a trecut mult şi am băgat de seamă că vorbeau o mulțime între ei. Giniseră caseta cu bani şi valizele de piele şi sacul meu—pradă frumoasă, la prima vedere. Trebuie că-şi ziceau între ei:

„N-o să vină nimeni niciodată să-i mai caute pe ăştia doi. Parc-au picat din cer. Ce-ar fi să le tăiem beregata?"

„Natural. Clar ca lumina zilei. N-am avut nevoie să-i spionez ca să-l văd pe unul dintre ei ascuțind un cuțit al dracului de lung, în timp ce ochii lui de sălbatic căutau pe furiş şi-n stânga şi-n dreapta, pentru ca să-mi dau seama ce se punea la cale. Pedro era şi el acolo şi încerca tăişul altui cuțit. Credeau că suntem plecați la locul nostru de pândă, la gura râului, cum făceam de

hamacuri bune, pește proaspăt, vânat bun, minunat, ce să mai. Patronul le-a azvârlit câțiva dolari, pentru început, dar parc-am fi locuit cu două maimuțe sălbatice. După o vreme i-am văzut vorbind unul cu altul. Puseseră ochii pe cutia cu bani, pe geamantanele de piele și pe geanta mea—o groază de pradă. Trebuie să-și fi zis:

—Probabil că n-o să vină nimeni să-i caute pe ăștia doi căzuți de pe lună. Să le tăiem beregata.

—Păi, bineînțeles! Clar ca bună ziua! N-a fost nevoie să-l spionez pe unul ascunțind un cuțit al naibii de lung în niște tufișuri, uitându-se în stânga și-n dreapta cu ochii lui sălbatici, ca să înțeleg cam ce plutea-n aer. Pedro-i era alături, testând lama altui cuțit lung. Credeau că suntem plecați la postul nostru de supraveghere la gura râului, cum obișnuiam în timpul zilei.

we expected to see much of the schooner, but it was just as well to make certain, if possible; and then it was cooler out of the woods, in the breeze. Well, the governor was there right enough, lying comfortable on a rug, where he could watch the offing, but I had gone back to the hut to get a chew of tobacco out of my bag. I had not broken myself of the habit then, and I couldn't be happy unless I had a lump as big as a baby's fist in my cheek."

At the cannibalistic comparison, Schomberg muttered a faintsickly "don't." Ricardo hitched himself up in his seat and glanced down his outstretched legs complacently.

"I am tolerably light on my feet, as a general thing," he went on. "Dash me if I don't think I could drop a pinch of salt on a sparrow's tail, if I tried. Anyhow, they didn't hear me. I watched them two brown, hairy brutes not ten yards off. All they had

obicei în timpul zilei. Nu că ne-am fi aşteptat să ne mai pomenim cu schoonerul, dar nu strica să fim siguri, dacă se putea, şi-apoi acolo, afară din pădure, era mai răcoare, adia briza. Da, patronul chiar acolo era, lungit confortabil pe-o pătură, într-un loc de unde vedea în larg, dar eu mă întorsesem la colibă să-mi iau din sac nişte tutun de mestecat. Pe vremea aia nu mă lasasem încă de obiceiul acesta şi nu mă simțeam bine când n-aveam în gură un ghem cât un pumnişor de copil."

La comparația asta de canibal, Schomberg scoase un fel de mormăit slab, îngrețoşat: „te rog..." Ricardo se săltă în scaun privindu-şi satisfăcut picioarele.

„În general am mersul destul de uşor", continuă el. „Al dracului să fiu dacă n-aş fi în stare să pun un pic de sare şi pe-o coadă de vrabie, dac-aş încerca." În orice caz, nu m-au auzit. Le pândeam pe cele două brute negre şi păroase, de la mai

Nu că ne-am fi așteptat să reperăm goeleta, dar era bine să fim siguri, cât se putea; și-apoi, era mai răcoare ieșind din pădure, la briză. Da, patronul chiar era acolo, întins comod pe o pătură, de unde vedea largul mării, dar eu mă întorsesem la cabană, să iau niște tutun de mestecat din sac. Nu mă lăsasem atunci de obicei și nu puteam sta liniștit fără să țin în gură un bulgăre cât pumnul unui bebeluș.

La această comparație antropofagă, Schomberg a murmurat un „Nu..." becisnic. Ricardo s-a aranjat pe scaun și s-a uitat în jos la picioarele întinse, mulțumit de sine.

—Calc foarte ușor, în general, a continuat. Cred c-aș putea să torn sare pe coada unei vrăbii dac-aș încerca. Oricum, nu m-au auzit. Am urmărit brutele alea maronii și păroase de la nici zece iarzi. Nu purtau decât pantaloni de in alb suflecați.

on was white linen drawers rolled up on their thighs. Not a word they said to each other. Antonio was down on his thick hams, busy rubbing the knife on a flat stone; Pedro was leaning against a small tree and passing his thumb along the edge of his blade. I got away quieter than a mouse, you bet.

"I didn't say anything to the boss then. He was leaning on his elbow on his rug, and didn't seem to want to be spoken to. He's like that—sometimes that familiar you might think he would eat out of your hand, and at others he would snub you sharper than a devil—but always quiet. Perfect gentleman, I tell you. I didn't bother him then; but I wasn't likely to forget them two fellows, so business-like with their knives. At that time we had only one revolver between us two—the governor's six-shooter, but loaded only in five chambers; and we had no more cartridges. He had left the box behind in a

puţin de zece metri. Erau îmbrăcaţi doar cu nişte pantaloni de in alb, suflecaţi până pe coapse. Nu scoteau un cuvânt. Antonio, lăsat pe şuncile lui groase, freca cuţitul de o piatră plată, Pedro sta rezemat de un copac subţire şi-şi trecea buricul degetului gros peste tăişul cuţitului. Am şters-o mai uşurel decât un şoarece, îţi dai seama.

„Nu i-am spus nimic patronului, atunci. Sta pe ţoala lui, rezemat în cot, şi lăsa impresia că n-are poftă să i se vorbească. Aşa-i el—câteodată-i atât de familiar de-ţi vine să crezi că ţi-ar mânca din palmă, şi altădată te pune la locul tău ca dracu—da' totdeauna cu duhul blândeţii. Un gentleman din cap până în picioare, ce mai! L-am lăsat în pace atunci, dar n-aveam de gând să-i uit pe ăi doi indivizi trebăluind atât de „tehnic" cu cuţitele lor. Pe vremea aia n-aveam decât un singur revolver pentru noi amândoi—al patronului, cu butoiaş cu şase focuri, dar numai cinci încărcate—alte cartuşe n-

Nu scoteau o vorbă. Antonio era jos pe pulpanele lui, ocupat să frece cuțitul de o piatră netedă. Pedro se sprijinea de un copac mic trecându-și degetul pe tăișul lamei. M-am dus de-acolo mai încet ca un șoarece, normal.

—Nu i-am zis nimic șefului atunci. Stătea cu bărbia în cot pe pătură și nu părea să vrea să fie deranjat. Așa e—uneori atât de intim că ai crede că e-n stare să-ți mănânce din palmă, iar alteori îți dă peste nas mai tare ca un drac—dar mereu calm. Un gentleman perfect, îți zic. Atunci nu l-am deranjat; dar nu puteam să-i uit pe ăia doi, atât de ocupați cu cuțitele lor. La vreme aia n-aveam decât un revolver—cel cu șase gloanțe al patronului, dar încărcat doar cu cinci; și nu mai avea muniție. Patronul lăsase cutia în urmă într-un sertar din cabina lui. Neplăcut! Eu n-aveam decât un briceag—inutil pentru treburi serioase.

drawer in his cabin. Awkward! I had nothing but an old clasp-knife—no good at all for anything serious.

"In the evening we four sat round a bit of fire outside the sleeping-shed, eating broiled fish off plantain leaves, with roast yams for bread—the usual thing. The governor and I were on one side, and these two beauties cross-legged on the other, grunting a word or two to each othernow and then, hardly human speech at all, and their eyes down, fast on the ground. For the last three days we couldn't get them to look us in the face. Presently I began to talk to the boss quietly, just as I am talking to you now, careless like, and I told him all I had observed. He goes on picking up pieces of fish and putting them into his mouth as calm as anything. It's a pleasure to have anything to do with a gentleman. Never looked across at them once.

"'And now,' says I, yawning on

aveam. Uitase cutia într-un sertar din cabină. Neplăcut lucru! Eu n-aveam nimic decât un briceag mai vechi, bun de nimic la ceva mai serios.

„Seara eram toți patru în jurul unui pic de foc în fața colibei şi mâncam peşte fript pe foi de bananier, cu igname coapte în loc de pâine—masa noastră obişnuită. Patronul şi cu mine de o parte, ăi doi feți-frumoşi, aşezați turceşte, de cealaltă parte, mormăind din când în când câte o vorbă unul către altul, care parcă nu era grai omenesc, şi cu ochii numai în pământ, neliniştiți. În ultimile trei zile nu-i putusem face să ni se uite în față. Imediat am început să vorbesc cu şeful, calm, aşa cum vorbesc cu dumneata acuma, cu un aer nepăsător, şi i-am povestit tot ce observasem. El ciugulea mai departe bucățile de peşte şi le ducea la gură, mai calm ca niciodată. E o plăcere să ai de-a face cu un gentleman. Nici măcar o dată nu s-a uitat la ei.

„Şi acuma," am zis eu căscând

—Seara, toți patru ne-am așezat în jurul unui mic foc în fața cabanei și-am mâncat pește fript pe frunze de bananier, cu cartofi dulci copți pe post de pâine—ca de obicei. Patronul și cu mine eram de-o parte, și ăștia doi, cu picioarele încrucișate, de partea cealaltă, mormăind între ei din când în când, chestii care nu sunau a grai omenesc, și cu ochii în pământ. În ultimele trei zile nu reușiserăm să-i facem să ne privească în ochi. Atunci, am început să vorbesc încet cu șeful, așa cum îți vorbesc ție acum, degajat, și i-am zis tot ce văzusem. El ia mai departe bucăți de pește și le bagă în gură, foarte liniștit. E o plăcere să ai de-a face cu un gentleman. Nu le-a aruncat nicio privire.

—Și-acum, zic eu, căscând special,

purpose, 'we've got to stand watch at night, turn about, and keep our eyes skinned all day, too, and mind we don't get jumped upon suddenly.'

"'It's perfectly intolerable,' says the governor. 'And you with no weapon of any sort!'

"'I mean to stick pretty close to you, sir, from this on, if you don't mind,' says I.

"He just nods the least bit, wipes his fingers on the plantain leaf, puts his hand behind his back, as if to help himself to rise from the ground, snatches his revolver from under his jacket, and plugs a bullet plumb centre into Mr. Antonio's chest. See what it is to have to do with a gentleman. No confounded fuss, and things done out of hand. But he might have tipped me a wink or something. I nearly jumped out of my skin. Scared ain't in it! I didn't even know who had fired. Everything had been

dinadins, „trebuie să stăm noaptea de pândă pe rând, şi ziua să fim tot timpul cu ochii-n patru, să nu cumva să ne sară-n spate pe negândite."

„E absolut insuportabil," face patronul. „Şi dumneata, care nu ai nici un fel de armă...!"

„Am de gând, sir, dacă n-aveți nimic de obiectat, din momentul ăsta să nu mă mai dezlipesc de dumneavoastră," am zis eu.

El doar ce-a dat puțin din cap, şi-a şters degetele pe frunza de bananier, şi-a dus mâinile la spate ca şi cum ar fi vrut să se scoale, şi-a apucat revolverul de sub haină şi-a înfipt un glonț drept în pieptul domnului Antonio. Vezi ce-nseamnă să ai de-a face c-un gentleman. Nici tu tămbălău, nici nimic. Dar ar fi putut să-mi facă un semn sau ceva. Aproape că am sărit în sus. Nu că m-aş fi speriat! Nici măcar n-am ştiut cine-a tras. Pân-atunci fusese atâta linişte, că împuşcătura mi s-a părut cel mai

trebuie să stăm de veghe la noapte, cu rândul, și să nu ne-nchidem ochii toată ziua, ca să nu sară pe noi deodată.

—Greu de înghițit una ca asta, a zis patronul. Iar tu n-ai niciun fel de armă!

—Intenționez să vă stau aproape, sir, de-acum înainte, dacă nu vă supărați, zic eu.

—El dă ușor din cap, își șterge degetele pe frunza de bananier, își pune mâna la spate, cum ar veni, ca să se ridice de la pământ, înșfacă revolverul de sub haină și-i face-o gaură de glonte în piept domnului Antonio. Așa-i să ai de-a face cu un gentleman. Fără vreo zarvă, fără treburi scăpate de sub control. Dar putea să-mi facă măcar un semn. M-a trecut așa un fior; nu de spaimă, că nici n-am știut cine trage. Totul fusese atât de liniștit, încât împușcătura a părut cel mai zgomotos

so still just before that the bang of the shot seemed the loudest noise I had ever heard. The honourable Antonio pitches forward—they always do, towards the shot; you must have noticed that yourself—yes, he pitches forward on to the embers, and all that lot of hair on his face and head flashes up like a pinch of gunpowder. Greasy, I expect; always scraping the fat off them alligators' hides—"

"Look here," exclaimed Schomberg violently, as if trying to burst some invisible bonds, "do you mean to say that all this happened?"

"No," said Ricardo coolly. "I am making it all up as I go along, just to help you through the hottest part of the afternoon. So down he pitches, his nose on the red embers, and up jumps our handsome Pedro and I at the same time, like two Jacks-in-the-box. He starts to bolt away, with his head over his shoulder, and

puternic zgomot pe care l-am auzit în viața mea. Şi onorabilul Antonio a picat cu nasu-nainte—totdeauna aşa cad, înspre împuşcătură, trebuie să fi observat şi dumneata asta—da, a picat cu nasu-n jăratic şi toată grămada aia de păr de pe față şi de pe cap s-a aprins parc-ar fi fost un pumn de praf de puşcă. Grăsimea, pesemne. Toată vremea răzuiau grăsimea de pe pieile de crocodil..."

„Ascultă," izbucni Schomberg parc-ar fi încercat să se smulgă din nişte legături invizibile, „n-ai pretenția să susții că astea toate-s adevărate?!"

„Nu," făcu Ricardo rece. „Le inventez, aşa, una câte una, ca să te fac să uiți de căldură. Aşa c-a picat cu nasu-n jăratic, şi hop! sare şi frumosul Pedro, şi eu cu el odată, ca două paiațe cu resort. Încerca s-o şteargă, cu capul spre noi, peste umăr, şi eu, aproape fără să-mi dau seama, ce fac? Îi sar în spate. Am avut atâta bun-

lucru pe care-l auzisem vreodată. Onorabilul Antonio cade înainte—toți fac așa, înspre pistol; trebuie să fi observat și tu asta—da, cade înainte peste tăciuni și tot părul ăla de pe față și de pe cap îi ia foc ca o grămăjoară de praf de pușcă. Era unsuros, cred, răzuind continuu untoarea de pe pieile alea de aligator...

—Ascultă, a strigat Schomberg violent, de parc-ar fi încercat să rupă niște lanțuri invizibile, tu chiar vrei să spui că toate astea s-au întâmplat?

—Nu, a zis Ricardo calm. Inventez totul pe parcurs, ca să te trec prin cea mai fierbinte parte a după-amiezii. Deci cade înainte cu nasul în tăciuni și dragul nostru de Pedro sare-n picioare, odată cu mine, amândoi ca o jucărie cu arcuri. O ia la goană, uitându-se peste umăr la noi, iar eu, aiurit și neștiind ce să fac, îi sar în spate.

I, hardly knowing what I was doing, spring on his back. I had the sense to get my hands round his neck at once, and it's about all I could do to lock my fingers tight under his jaw. You saw the beauty's neck, didn't you? Hard as iron, too. Down we both went. Seeing this the governor puts his revolver in his pocket.

"'Tie his legs together, sir,' I yell. 'I'm trying to strangle him.

"There was a lot of their fibre-lines lying about. I gave him a last squeeze and then got up.

"'I might have shot you,' says the governor, quite concerned.'

"'But you are glad to have saved a cartridge, sir,' I tell him.

"My jump did save it. It wouldn't have done to let him get away in the dark like that, and have the beauty dodging around in the bushes, perhaps, with the rusty flint-lock gun they had. The governor owned up that the jump was the correct

simț să-l apuc imediat cu mâinile de gât, să-l sugrum, dar aproape tot ce-am putut face a fost să-mi înfig degetele strâns sub falca lui. Ai văzut gâtul ipochimenului, nu? Tare ca fierul. Am căzut amândoi grămadă. Când a văzut asta, şeful a băgat revolverul în buzunar."

„Legați-l de picioare, sir," am urlat. „Încerc să-l strâng de gât."

„Erau o groază de liane pe-acolo pe jos. L-am mai strâns o dată zdravăn, şi m-am ridicat."

„Puteam să te fi împuşcat," a zis şeful destul de îngrijorat.

„Dar sunteți bucuros c-ați făcut economie de-un cartuş, sir" i-am zis.

Săritul meu a salvat situația. N-ar fi fost nicio afacere să-l fi lăsat s-o şteargă aşa, în beznă, şi să ne ştim cu podoaba ascunzându-se pe după tufişuri, poate cu puşcociul acela ruginit pe care-l aveau. Patronul a recunoscut că săritul meu a fost

Mi-am pus mâinile în jurul gâtului și mi-am fixat degetele strâns sub falca lui. I-ai văzut gâtul individului? Tare ca fierul. Am căzut amândoi. L-am văzut pe patron că-și pune revolverul în buzunar.

—Legați-i picioarele, sir, urlu eu. Încerc să-l strâng de gât.

—Erau multe fibre lemnoase pe jos. L-am mai strâns o dată și m-am ridicat.

—Puteam să te-mpușc, zice patronul, îngrijorat tare.

—Dar vă bucurați că ați salvat un cartuş, sir, îi zic eu.

—Săritura mea a salvat situația. N-ar fi fost bine să-l lăsăm să scape în întuneric așa, și apoi să stea la pândă prin tufișuri, cu pistolul cu cremene ruginit pe care-l aveau. Patronul a recunoscut că săritura a fost decizia corectă.

thing.

"'But he isn't dead,' says he, bending over him.

"Might as well hope to strangle an ox. We made haste to tie his elbows back, and then, before he came to himself, we dragged him to a small tree, sat him up, and bound him to it, not by the waist but by the neck—some twenty turns of small line round his throat and the trunk, finished off with a reef-knot under his ear. Next thing we did was to attend to the honourable Antonio, who was making a great smell frizzling his face on the red coals. We pushed and rolled him into the creek, and left the rest to the alligators.

"I was tired. That little scrap took it out of me something awful. The governor hadn't turned a hair. That's where a gentleman has the pull of you. He don't get excited. No gentleman does—or hardly ever. I fell asleep all of a sudden and left

cel mai nimerit lucru.

„Dar nu-i mort," a zis şeful, plecându-se peste el.

„Era ca şi cum ai fi încercat să sugrumi un bou. Ne-am grăbit să-i legăm coatele la spate, şi pe urmă, înainte de a-şi fi revenit în fire, l-am târât la un copac mai mic, l-am proptit în picioare şi l-am legat de copac; nu de mijloc: de gât—de vreo douăzeci de ori am învârtit o liană subțire în jurul gâtului şi-al copacului şi-am făcut un nod drept sub ureche. Primul lucru după asta a fost să ne ocupăm de onorabilul Antonio, care puțea groaznic prăjindu-și obrazul pe jăratic. L-am rostogolit şi l-am împins în apă, lăsând restul pe seama crocodililor.

„Obosisem. Afacerea asta mă sleise de puteri într-un hal fără hal. Şefului, nici un fir de păr nu i se clintise din loc. Uite-aşa te face praf un gentleman. Nu se pierde cu firea. Niciodată un gentleman nu face una ca asta—sau, în orice caz, aproape

—Dar nu-i mort, zice el, aplecându-se peste individ.

—Mai ușor sugrumi un bou. Ne-am grăbit să-i legăm brațele la spate și-apoi, înainte să se trezească, l-am târât lângă un copac subțire, l-am ridicat în picioare și l-am priponit, nu de mijloc, ci de gât—de douăzeci de ori am răsucit fibra în jurul gâtului și al copacului, terminând cu un nod sub ureche. Apoi ne-am ocupat de onorabilul Antonio, care, prăjindu-și fața pe tăcinii încinși, degaja un miros oribil. L-am rostogolit și i-am dat drumul în golf să-l termine aligatorii.

—Eram obosit. Păruiala aia mă secase ceva de speriat. Patronul era încă rece. În treburi de-astea un gentleman are avantajul. Nu se frământă. Mai niciodată, ca toți gentlemanii. Am adormit imediat și l-am lăsat fumând lângă focul pe care-l

him smoking by the fire I had made up, his railway rug round his legs, as calm as if he were sitting in a first-class carriage. We hardly spoke ten words to each other after it was over, and from that day to this we have never talked of the business. I wouldn't have known he remembered it if he hadn't alluded to it when talking with you the other day—you know, with regard to Pedro."

"It surprised you, didn't it? That's why I am giving you this yarn of how he came to be with us, like a sort of dog—dashed sight more useful, though. You know how he can trot around with trays? Well, he could bring down an ox with his fist, at a word from the boss, just as cleverly. And fond of the governor! Oh, my word! More than any dog is of any man."

Schomberg squared his chest.

"Oh, and that's one of the things I wanted to mention to Mr. Jones," he said.

niciodată. Am adormit brusc, şi l-am lăsat lângă focul pe care-l ațâțasem, fumând, cu picioarele înfăşurate în pledul de voiaj, calm de parc-ar fi şezut într-un vagon de clasa-ntâi. Nici zece vorbe poate că nu schimbasem de când se terminase chestia, şi de-atunci şi până astăzi nici n-a mai pomenit vreodată de afacerea asta. N-aş fi ştiut că o mai ține minte dacă n-ar fi făcut aluzie la ea vorbind cu dumneata, zilele trecute, ştii, când a venit vorba de Pedro.

„Te miră, nu-i aşa? De asta ți-am înşirat toată povestea, despre cum a ajuns să se țină de noi, ca un câine—dar al dracului să fiu, mult mai de folos decât un câine. Îl ştii cum umblă cu tăvile. Ei bine, ar putea să doboare un bou cu pumnul, numai o vorbă să-i spună şeful. Şi tot atât de lesne. Şi ține la patron! Pe cuvântul meu! Mai mult decât orice câine la orice stăpân."

Schomberg îşi umflă pieptul:

„Oh, asta-i una din chestiile despre care doream să-i pomenesc domnului

pornisem, cu pătura peste picioare, relaxat de parc-ar fi călătorit la clasa înâi. N-am schimbat multe vorbe după ce s-a terminat și de atunci și până azi nu am vorbit niciodată de afaceri. Aș fi zis c-a și uitat, dacă n-ar fi adus vorba când discuta cu tine ieri—știi, despre Pedro.

—Te-a surprins, nu-i așa? De-aia-ți zic povestea asta despre cum ni s-a alăturat, ca un câine—dar face cât zece. Știi ce bun e cu tăvile? E-n stare să doboare un bou cu pumnul dacă-i cere șeful, la fel de iscusit. Și ține la patron! Pe legea mea! Mai mult decât ține câinele la stăpân.

Schomberg și-a scos pieptul în față:

—Ah, dar asta-i una din lucrurile pe care voiam să i le zic domnului Jones, a

"It's unpleasant to have that fellow round the house so early. He sits on the stairs at the back for hours before he is needed here, and frightens people so that the service suffers. The Chinamen—"

Ricardo nodded and raised his hand.

"When I first saw him he was fit to frighten a grizzly bear, let alone a Chinaman. He's become civilised now to what he once was. Well, that morning, first thing on opening my eyes, I saw him sitting there, tied up by the neck to the tree. He was blinking. We spent the day watching the sea, and we actually made out the schooner working to windward, which showed that she had given us up. Good! When the sun rose again, I took a squint at our Pedro. He wasn't blinking. He was rolling his eyes, all white one minute and black the next, and his tongue was hanging out a yard. Being tied up

Jones. E neplăcut să-l vezi pe individul acesta învârtindu-se prin jurul casei atât de devreme. Se-aşază pe trepte, în dos, cu orenainte de-a fi nevoie de el, şi bagă spaima-n oameni, aşa că serviciul suferă. Chinejii..."

Ricardo dădu din cap ridicând mâna:

„Când l-am văzut eu prima oară, era-n stare să sperie şi-un urs cenuşiu american, ce să mai vorbim de-un chinez. Față de ce-a fost înainte, acum-i civilizat. Ei, şi-n dimineța aia, primul lucru când am deschis ochii a fost să-l văd pe el, stând acolo, legat de copac, la gât. Clipea. Toată ziua ne-am trecut-o supraveghind marea şi am văzut schoonerul căutând să prindă vântul, de unde am dedus că renunțaseră la noi. Buuun. A doua zi, la răsăritul soarelui, mi-am aruncat ochii la Pedro al nostru. Nu mai clipea. Dădea ochii peste cap; când erau albi de tot, când erau negri, şi-i atârna limba de-un cot. Legat aşa de

spus el. E neplăcut ca individul ăla să umble prin casă atât de devreme. Stă pe scările din spate cu orele înainte de a fi nevoie de el acolo, și-i sperie pe oameni, stricându-mi afacerea. Chinezii...

Ricardo a încuviințat și și-a ridicat mâna.

—Când l-am văzut prima dată, băga spaima și-ntr-un urs grizzly, d-apăi într-un chinez. S-a civilizat acuma, față de cum era înainte. Ei, și în dimineața aia, cum am deschis ochii, l-am văzut stând acolo, legat la gât de copac. Clipea. Am petrecut ziua privind marea și chiar am văzut goeleta mergând în direcția vântului, semn că renunțaseră să ne mai caute. Bun! Când a răsărit soarele, m-am uitat la Pedro al nostru. Nu clipea. Își agita ochii, un minut erau albi, altul, negri, iar limba-i atârna la un metru. Să fie strâns așa, și arhidracul s-ar fi sfârșit până la urmă, crede-mă! Poate că nici un gentleman veritabil nu ar fi în

short by the neck like this would daunt the arch devil himself—in time—in time, mind! I don't know but that even a real gentleman would find it difficult to keep a stiff lip to the end. Presently we went to work getting our boat ready. I was busying myself setting up the mast, when the governor passes the remark:

"'I think he wants to say something.'

"I had heard a sort of croaking going on for some time, only I wouldn't take any notice; but then I got out of the boat and went up to him, with some water. His eyes were red—red and black and half out of his head. He drank all the water I gave him, but he hadn't much to say for himself. I walked back to the governor.

"'He asks for a bullet in his head before we go,' I said. I wasn't at all pleased.

"'Oh, that's out of the question altogether,' says the governor.

gât, scurt şi strâns, s-ar fi muiat şi starostele dracilor în persoană—cu timpul—cu timpul, nu uita! Nu ştiu dacă nu cumva şi-un gentleman veritabil ar fi în stare să se ţină băţos, aşa, până la sfârşit. Ne-am pus îndată pe treabă, să pregătim barca. Puneam catargul, când patronul face:

„Am impresia că vrea să-ți spună ceva."

„Auzeam de la o vreme un fel de croncănit, dar nu voiam să-l iau în seamă; pe urmă însă am ieşit din barcă şi m-am dus la el, cu ceva apă. Ochii-i erau înroşiţi—înroşiţi şi înnegriţi şi aproape ieşiţi din orbite. A băut toată apa pe care i-am dat-o, dar de spus n-a avut prea mare lucru de spus. M-am întors la şef.

„Vrea un glonte-n cap înainte de plecare," zic. Nu-mi făcea nicio plăcere.

„Absolut exclus," face șeful.

stare să rămână demn până la capăt, ținut așa. Atunci am trecut la treabă, să pregătim barca. Mă ocupam să așez catargul, când patronul îmi spune:

—Cred că vrea să ne zică ceva.

—Auzisem un fel de orăcăit ceva vreme, dar nu fusesem atent. Dar apoi am ieșit din barcă și m-am dus la el cu niște apă. Avea ochii roșii—roșii cu negru, ieșiți din orbite. A băut toată apa pe care i-am dat-o, dar n-a avut prea multe de zis în rest. M-am întors la patron.

—Vrea să-i tragem un glonț în cap înainte de plecare, am zis. Nu eram deloc convins.

—O, nici vorbă, a zis patronul.

"He was right there. Only four shots left, and ninety miles of wild coast to put behind us before coming to the first place where you could expect to buy revolver cartridges.

"'Anyhow,' I tells him, 'he wants to be killed some way or other, as a favour.'

"And then I go on setting the boat's mast. I didn't care much for the notion of butchering a man bound hand and foot and fastened by the neck besides. I had a knife then—the honourable Antonio's knife; and that knife is this knife.

Ricardo gave his leg a resounding slap.

"First spoil in my new life," he went on with harsh joviality. "The dodge of carrying it down there I learned later. I carried it stuck in my belt that day. No, I hadn't much stomach for the job; but when you work with a gentleman of the real right sort you may depend on your feelings

„Avea dreptate. Nu ne mai rămăseseră decât patru cartușe și nouăzeci de mile de coastă sălbatică de lăsat în urmă până s-ajungem în primul loc unde să poți cumpăra cartușe de revolver."

„Oricum, vrea să-l omorâm într-un fel sau altul, să ne facem pomană cu el."

„Și pe urmă m-am întors la barcă, să pun catargul. Ideea de-a măcelări un om legat de mâini și de picioare, și pe deasupra și cu funia-n jurul gâtului strânsă de un trunchi de copac, nu-mi zicea mare lucru. Cuțit aveam—cuțitul onorabilului Antonio, ăsta pe care l-ai văzut..."

Ricardo se plesni răsunător cu palma peste picior.

„Primul trofeu din noua mea viață," continuă el cu o jovialitate discordantă. „Șmecheria de a-l purta fixat aici, am învățat-o mai târziu. Atunci îl purtam la brâu. Nu, nu mă trăgea inima la o asemenea treabă. Dar când lucrezi cu un gentleman veritabil, trebuie să te-aștepți

—Avea dreptate. Mai aveam patru gloanțe și nouăzeci de mile de coastă sălbatică de parcurs până la primul loc în care puteam cumpăra cartușe de revolver.

—Oricum, îi zic, vrea să-l omorâm, într-un fel sau altul. Așa ne roagă.

—Și-apoi mă întorc la catargul bărcii. Nu prea voiam să măcelăresc un om legat la mâini și la picioare, și la gât pe deasupra. Aveam atunci un cuțit, pe cel al onorabilului Antonio. E ăsta de aici.

Ricardo și-a plesnit tare piciorul.

—Prima pradă din noua mea viață, a continuat cu o jovialitate aspră. Trucul de-al purta aici l-am deprins mai târziu. În ziua aia îl purtam la centură. Nu, n-aș fi putut să fac una ca asta; dar când lucrezi cu un gentleman din cei adevărați, poți fi sigur că te va gini. Deodată, face patronul:

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

being seen through your skin. Says the governor suddenly:

"'It may even be looked upon as his right'—you hear a gentleman speaking there?—'but what do you think of taking him with us in the boat?'

"And the governor starts arguing that the beggar would be useful in working our way along the coast. We could get rid of him before coming to the first place that was a little civilised. I didn't want much talking over. Out I scrambled from the boat.

"'Ay, but will he be manageable, sir?'

"'Oh, yes. He's daunted. Go on, cut him loose—I take the responsibility.'

"'Right you are, sir.'

"He sees me come along smartly with his brother's knife in my hand—I wasn't thinking how it looked from his side of the fence, you know—and jiminy, it

să-ți citească-n suflet. Și deodată-l aud pe patron:

„S-ar putea zice că-i „dreptul" lui..."—ăsta era gentlemanul din el care vorbea—„dar ce-ai zice să-l luăm cu noi în barcă?"

Și patronul începu să-mi demonstreze că nenorocitul o să ne poată fi de folos când o să trebuiască să ne deschidem drum de-a lungul coastei. O să putem scăpa de el înainte de-a ajunge în primul loc cât de cât civilizat. N-a fost nevoie de mare lucru ca să mă convingă. Am ieșit din barcă.

„Dar credeți c-o să fie destul de docil, sir?"

„Oh, da. S-a-mblânzit. Hai, dezleagă-l—pe răspunderea mea."

„Am înțeles, sir."

Pedro mă vede venind repede spre el cu cuțitul lui frate-său în mână—eu nu mă gândisem la cum mă va vedea el, dinspre partea lui, știi—și-al dracului să

—Ar putea chiar să fie considerat dreptul său—nu că-s vorbe de gentleman?—dar ce zici să-l luăm cu noi în barcă?

—Și patronul a început să zică c-ar fi bun amărâtul până ajungem pe coastă. Puteam să scăpăm de el înainte de a intra în primul loc mai civilizat. Imediat m-a convins. M-am dat jos din barcă.

—Bine, sir, dar se va controla?

—O, da. E speriat. Fugi, taie-i sforile. Îmi asum eu.

—Prea bine, sir.

—Vede că mă apropii elegant cu cuțitul lui frati-su—nu mă gândeam cum arată pentru el, știi—și, zău dacă n-a murit pe loc! Se holba ca un taur nebun și-

nearly killed him! He stared like a crazed bullock and began to sweat and twitch all over, something amazing. I was so surprised that I stopped to look at him. The drops were pouring over his eyebrows, down his beard, off his nose—and he gurgled. Then it struck me that he couldn't see what was in my mind. By favour or by right he didn't like to die when it came to it; not in that way, anyhow. When I stepped round to get at the lashing, he let out a sort of soft bellow. Thought I was going to stick him from behind, I guess. I cut all the turns with one slash, and he went over on his side, flop, and started kicking with his tied legs. Laugh! I don't know what there was so funny about it, but I fairly shouted. What between my laughing and his wriggling, I had a job in cutting him free. As soon as he could feel his limbs he makes for the bank, where the governor was standing, crawls up to him on his hands and knees, and embraces his

fiu, aproape că era să moară. Se zgâia la mine ca un bivol înnebunit și-a-nceput sudoarea să picure de pe el, și tremura din cap până-n picioare, era ceva de speriat. De uimire, m-am oprit să mă uit la el. Îi curgea sudoarea de pe sprâncene-n barbă, de pe vârful nasului—și nu știu ce bolborosea. Atunci mi-am dat seama că nu putea ști ce-aveam de gând. Pomană sau drept, când era vorba să moară nu-i prea venea la-ndemână; în orice caz, nu așa. Când am trecut în spatele lui să-i tai legăturile, a scos ca un fel de muget. Credea c-am să bag cuțitu-n el pe la spate, pesemne. Am tăiat toate lianele dintr-o lovitură și, flop, a căzut pe-o parte; a-nceput să dea din picioarele legate. Ce-am mai râs! Nu știu ce-o fi fost de râs, dar râdeam în hohote! El se zvârcolea, și eu râdeam, și să-i tai legăturile nu era glumă. Îndată ce și-a putut simți picioarele, a luat-o la goană spre țărm, unde era patronul, s-a târât spre el în patru labe, și i-a îmbrățișat picioarele.

ncepuse să tremure și să aibă convulsii în tot corpul, ceva de speriat. Am fost așa surprins, că m-am oprit să îl observ. Îi curgeau broboane de pe sprâncene în barbă, de pe nas—și bolborosea ceva. Apoi mi-am dat seama că nu știe ce vreau să fac. Că era o favoare, că era dreptul lui, el de fapt nu voia să moară; nu în felul ăla, oricum. Când m-am dus în spate să încep tăiatul, a zbierat puțin. Credea că-l înjunghii în spate, probabil. Am tăiat toate nodurile dintr-o lovitură, și-a căzut pe-o parte, poc, dând ca nebunul din picioarele încă legate. Ce haz! Nu știu ce era așa de amuzant, dar am râs cu lacrimi. Dar cu tot râsul meu și convulsiile lui, treaba mea era să-i eliberez și picioarele. Imediat ce și-a simțit membrele, a șters-o înspre mal, unde stătea patronul, s-a târât în genunchi la el și l-a cuprins de picioare. Patronul s-a eliberat cu delicatețe și mi-a șoptit:

legs. Gratitude, eh? You could see that being allowed to live suited that chap down to the ground. The governor gets his legs away from him gently and just mutters to me:

"'Let's be off. Get him into the boat.'

"It was not difficult," continued Ricardo, after eyeing Schomberg fixedly for a moment. "He was ready enough to get into the boat, and—here he is. He would let himself be chopped into small pieces—with a smile, mind; with a smile!—for the governor. I don't know about him doing that much for me; but pretty near, pretty near. I did the tying up and the untying, but he could see who was the boss. And then he knows a gentleman. A dog knows a gentleman—any dog. It's only some foreigners that don't know; and nothing can teach them, either."

"And you mean to say," asked Schomberg, disregarding what might have been annoying for himself in the emphasis

Recunoștință, ai? Se vedea cât de acolo că-i convenea să fie lăsat în viață. Patronul și-a ferit picioarele încetișor și mi-a șoptit:

„Hai să pornim. Suie-l în barcă."

„N-a fost greu," continuă Ricardo, după ce o clipă se uitase fix la Schomberg. „El n-aștepta decât asta, să se urce-n barcă, și—uite, și azi e cu noi. S-ar lăsa tocat bucățele—și încă zâmbind, bagă de seamă ce-ți spun, zâmbind—pentru patron. Nu știu dac-ar face asta și pentru mine, dar nici departe nu-i; nu, nu-i departe. Eu l-am legat, eu l-am dezlegat, dar cine-i șeful, a priceput și el. Și pe urmă, simte gentlemanul. Și-un câine simte gentlemanul—orice câine. Numai niște străini nu-și dau seama; dar nimeni și nimic nu-i poate-nvăța un lucru ca ăsta."

„Și dumneata vrei să spui," interveni Schomberg, ignorând ceea ce ar fi putut fi considerat jignitor pentru el în

—Hai s-o ștergem. Urcă-l în barcă.

—N-a fost dificil, a continuat Ricardo, după ce l-a fixat din priviri pe Schomberg un moment. Era gata să se urce în barcă și... iată-l acum aici. S-ar lăsa hăcuit—cu zâmbetul pe buze, bagă de seamă—pentru patron. Nu știu dac-ar face la fel pentru mine; dar ceva pe-acolo. M-am ocupat eu de legat și de dezlegat, dar își dădea el seama cine-i șeful. Și-apoi, cunoaște și el un gentleman când vede unul. Un câine cunoaște un gentleman. Numai unii străini nu-s în stare și nici nu-i va învăța nimic.

—Și vrei să spui, l-a întrebat Schomberg trecând cu vederea ce l-ar fi putut enerva din ultima remarcă, vrei să

of the final remark, "you mean to say that you left steady employment at good wages for a life like this?"

"There!" began Ricardo quietly. "That's just what a man like you would say. You are that tame! I follow a gentleman. That ain't the same thing as to serve an employer. They give you wages as they'd fling a bone to a dog, and they expect you to be grateful. It's worse than slavery. You don't expect a slave that's bought for money to be grateful. And if you sell your work—what is it but selling your own self? You've got so many days to live and you sell them one after another. Hey? Who can pay me enough for my life? Ay! But they throw at you your week's money and expect you to say, 'thank you' before you pick it up."

He mumbled some curses, directed at employers generally, as it seemed, then blazed out:

observația finală, „dumneata vrei să spui că ai lăsat o slujbă sigură, cu leafă bună, pentru o viață ca asta?"

„Uite, vezi," începu Ricardo cu vorbă rară, „ai spus exact ce-i în stare să spună un om ca dumneata. În așa hal ești de domesticit! Însoțesc un gentleman. Asta nu-i același lucru cu a sluji la stăpân. Ăia-ți dau leafă cum ar arunca un ciolan unui câine, și mai și așteaptă să le fii recunoscător. E mai rău decât sclavia. De la un sclav pe care-l cumperi pe bani nu te-aștepți să-ți fie recunoscător. Și când îți vinzi munca—nu-i ca și cum te-ai vinde pe tine? Ai de trăit un număr de zile, atâtea-și-atâtea, și le vinzi una câte una. Este? Cine poate să-mi plătească viața mea atâta cât face? Cine? Îți zvârlă banii pe-o săptămână și vor să le zici mulțumesc încă-nainte de a-i ridica."

Mormăi câteva înjurături la adresa patronilor în general, pare-se, apoi izbucni:

spui că ai părăsit un post bun pentru o viață ca asta?

—Poftim! a început Ricardo încet. Exact ce ar spune unul ca tine. Așa de docil ești! Eu urmez un gentleman. Nu-i la fel cu a servi un angajator. Ei îți dau salariul cum aruncă unui câine osul și se-așteaptă să fii recunoscător. E mai rău decât sclavia. De la un sclav cumpărat cu bani nu te aștepți să fie recunoscător. Și dacă-ți vinzi munca, nu cumva te vinzi pe tine însuți? Ai un număr de zile de trăit și le vinzi, una câte una. Ei? Cine mă poate plăti pentru viața mea? Nu? Îți aruncă plata pe-o săptămână și te așteaptă să zici „merci" înainte să pui mâna.

A mormăit niște blesteme, cu privire la angajatori în general, după câte se părea, și apoi a izbucnit:

"Work be damned! I ain't a dog walking on its hind legs for a bone; I am a man who's following a gentleman. There's a difference which you will never understand, Mr. Tame Schomberg."

He yawned slightly. Schomberg, preserving a military stiffness reinforced by a slight frown, had allowed his thoughts to stray away. They were busy detailing the image of a young girl—absent—gone—stolen from him. He became enraged. There was that rascal looking at him insolently. If the girl had not been shamefully decoyed away from him, he would not have allowed any one to look at him insolently. He would have made nothing of hitting that rogue between the eyes. Afterwards he would have kicked the other without hesitation. He saw himself doing it; and in sympathy with this glorious vision Schomberg's right footand arm moved convulsively.

„Dracu s-o ia de muncă! Ce-s eu, câine să fac sluj pentr-un ciolan? Sunt un om care-nsoțesc un gentleman. E-o deosebire pe care dumneata n-ai s-o pricepi niciodată, domnule Schomberg-domesticitule."

Căscă. Schomberg, păstrându-și o înțepeneală militară accentuată printr-o ușoară încremenire, își lăsase gândurile să rătăcească în voie. Ele urmăreau în amănunțime imaginea unei tinere—absentă—dusă—furată de lângă el. Îi venea să turbeze. Și ticălosul ăsta, care-l privea insolent. Dacă fata n-ar fi fost momită cu-atâta nerușinare, el n-ar fi permis nimănui să-l privească cu atâta insolență. Ce-mare-lucru ar fi fost atunci pentru el să-i trântească bădăranului ăstuia un pumn între ochi? După care, l-ar fi lovit și pe celălalt fără nicio ezitare. Se și vedea făcând-o. Și, în comuniune de sentimente cu această glorioasă viziune, piciorul drept și brațul drept al lui Schomberg se agitau

—La naiba cu munca! Nu-s un câine care stă pe picioarele dindărăt pentru un os, sunt un om care urmează un gentleman. E o diferență pe care dumneata, domnule Docil Schomberg, n-o vei înțelege niciodată.

A căscat ușor. Schomberg, cu o rigiditate militară dublată de o ușoară încruntare, se lăsase purtat de gânduri. Era ocupat să creioneze imaginea unei fete tinere: absentă, dusă, furată. S-a înfuriat. Și nemernicul ăla se uita la el cu impertinență. Dacă fata nu i-ar fi fost furată în mod josnic, n-ar fi permis nimănui să-l privească așa impertinent. L-ar fi lovit fără tăgadă între ochi pe pungaș. Și după l-ar fi lovit pe celălalt fără ezitare. Se imagina făcând-o. Simpatizând cu această viziune glorioasă, piciorul drept și mâna dreaptă ale lui Schomberg se mișcau convulsiv.

At this moment he came out of his sudden reverie to note with alarm the wide-awake curiosity of Mr. Ricardo's stare.

"And so you go like this about the world, gambling," he remarked inanely, to cover his confusion. But Ricardo's stare did not change its character, and he continued vaguely:

"Here and there and everywhere." He pulled himself together, squared his shoulders. "Isn't it very precarious?" he said firmly.

The word precarious seemed to be effective, because Ricardo's eyes lost their dangerously interested expression.

"No, not so bad," Ricardo said, with indifference. "It's my opinion that men will gamble as long as they have anything to put on a card. Gamble? That's nature. What's life itself? You never know what may turn up. The worst of it is that you

convulsiv.

În clipa asta se trezi din reverie, ca să constate cu oarecare neliniște curiozitatea nespus de vie din privirea domnului Ricardo.

„Și, va să zică, cutreieri lumea jucând," zise el prostește, ca să-și ascundă zăpăceala. Dar privirea lui Ricardo nu se schimbă deloc, și el continuă, confuz:

„Azi aici, mâine colea." Își reveni, își îndreptă spinarea. „Nu-i cam riscant?" spuse el mai hotărât.

Cuvântul riscant păru să-și producă efectul, pentru că ochii lui Ricardo pierdură primejdioasa expresie de interes.

„Nu, nu cine-știe-ce," zise Ricardo cu indiferență. „Părerea mea e că oamenii or să joace câtă vreme or să aibă ceva de pus pe-o carte. Jocul? E-n firea omului. Și viața, ce-i? Nu știi niciodată ce te-așteaptă. Și ce-i mai prost e că niciodată nu știi exact

În acest moment a ieșit din reveria lui spontană pentru a observa alarmat curiozitatea alertă a privirii domnului Ricardo.

—Așadar umbli în lume jucând, a remarcat el simplu, ca să-și voaleze confuzia. Dar privirea lui Ricardo nu s-a schimbat, iar el ca continuat neclar:

—În lung și-n lat. Și-a revenit și s-a îndreptat de umeri. Așa existență nesigură? a zis el cu fermitate.

Cuvântul „nesigur" a părut să fie eficient, fiindcă ochii lui Ricardo și-au pierdut expresia de un interes periculos.

—Nu, nu-i așa rău, a zis Ricardo indiferent. Părerea mea e că oamenii joacă cât timp au ceva de pus pe cărți. Să joc? Ăsta-i omul. Viața, ce-i? Nu știi niciodată ce-o să apară. Cel mai rău e că niciodată nu știi exact ce fel de cărţi ţi s-au dat. Care-i

never can tell exactly what sort of cards you are holding yourself. What's trumps?—that is the question. See? Any man will gamble if only he's given a chance, for anything or everything. You too—"

"I haven't touched a card now for twenty years," said Schomberg in an austere tone.

"Well, if you got your living that way you would be no worse than you are now, selling drinks to people—beastly beer and spirits, rotten stuff fit to make an old he-goat yell if you poured it down its throat. Pooh! I can't stand the confounded liquor. Never could. A whiff of neat brandy in a glass makes me feel sick. Always did. If everybody was like me, liquor would be going a-begging. You think it's funny in a man, don't you?"

Schomberg made a vague gesture of toleration. Ricardo hitched up his chair and

ce carte ai în mână. Care-i atu-ul?—asta-i întrebarea. Pricepi? Orice om joacă, dacă-i dai ocazia. Pe-un ban, sau pe tot ce are. Și dumneata..."

„Eu? De douăzeci de ani n-am mai pus mâna pe-o carte," rosti domul Schomberg pe un ton auster.

„Păi, dacă ți-ai câștiga viața din cărți, nu ți-ar merge mai prost decât îți merge-acum vânzând băutură la oameni, bere scârboasă și alcooluri, otrăvuri nenorocite, bune să facă și-un țap bătrân să urle dacă-i torni pe gât. Uf! Nu pot să sufăr băuturile astea blestemate. Niciodată n-am putut. Numai să miros un pic de rachiu într-un pahar, și mi se face rău. Totdeauna am fost așa. Dac-ar fi toți ca mine, ar fi vai de capul băuturii. Ți se pare caraghios la un bărbat, nu?"

Schomberg făcu un vag gest de indulgență. Ricardo se săltă din nou în

atuul?—asta-i întrebarea. Vezi? Orice om joacă dacă i se dă ocazia, pe puțin sau pe tot. Și tu...

—N-am atins o carte de douăzeci de ani, a zis Schomberg pe un ton auster.

—Ei, dacă ți-ai câștiga așa existența, nu ți-ar fi mai rău decât îți e acum, că vinzi băuturi la oameni—bere ieftină și spirtoase, putregaiuri ce ar scârbi și un țap bătrân dacă i le-ai vărsa pe gât. Ptiu! Nu suport băuturile astea blestemate. Niciodată n-am putut. Un damf de brandy scump în pahar îmi face rău, mereu mi-a făcut. Dac-ar fi toți ca mine, s-ar duce pe apa sâmbetei băutura. Ți se pare ciudat la un bărbat, nu?

Schomberg a făcut un vag gest tolerant. Ricardo s-a aranjat în scaun și și-a

settled his elbow afresh on the table.

"French siros I must say I do like. Saigon's the place for them. I see you have siros in the bar. Hang me if I ain't getting dry, conversing like this with you. Come, Mr. Schomberg, be hospitable, as the governor says."

Schomberg rose and walked with dignity to the counter. His footsteps echoed loudly on the floor of polished boards. He took down a bottle, labelled *Sirop de Groseille*. The little sounds he made, the clink of glass, the gurgling of the liquid, the pop of the soda-water cork had a preternatural sharpness. He came back carrying a pink and glistening tumbler. Mr. Ricardo had followed his movements with oblique, coyly expectant yellow eyes, like a cat watching the preparation of a saucer of milk; and the satisfied sound after he had drunk might have been a slightly modified form of purring, very soft and deep in his

scaun, puse iar cotul pe masă.

„Ce-mi place mie, trebuie să recunosc, e siropul franțuzesc. La Saigon, acolo găsești berechet. Văd că ai siropuri la bar. Al dracului să fiu dacă nu mi s-a uscat gâtul tot vorbind așa cu dumneata. Hai, dom'le Schomberg, fii gazdă bună, cum zice șeful."

Schomberg se ridică și, plin de demnitate, porni spre tejghea. Pe scândurile lustruite ale dușumelei ecoul pașilor lui se auzea puternic. Luă o sticlă cu eticheta *Sirop de Groseille.* Micile zgomote pe care le făceau clinchetul paharului, gâlgâitul lichidului, pocnitura dopului de la sticla de apă gazoasă aveau o acuitate supranaturală. Se întoarse cu un pahar de lichid roz și strălucitor. Domnul Ricardo îi urmărise mișcările cu o privire oblică, pofticioasă și timidă din ochii săi galbeni, ca o pisică ce urmărește cum i se umple o farfurioară cu lapte, și exclamația de satisfacție pe care o scoase, după ce bău, ar

pus iar cotul pe masă.

—Îmi place siropul franțuzesc, trebuie să mărturisesc. La Saigon îl găsești. Văd că aveți siropuri la bar. Să fiu al naibii dacă nu mi s-a uscat gura vorbind cu dumneata. Hai, domnule Schomberg, fii ospitalier, cum zice patronul.

Schomberg s-a ridicat și s-a apropiat de tejghea cu demnitate. Pașii aveau un ecou ferm pe podeaua de parchet lustruit. A dat jos o sticlă pe care scria *Sirop de Groseille*. Sunetele mici pe care le făcea, clinchetul paharului, gâlgâitul licorii, pocnetul dopului de la apa gazoasă aveau o ascuțime nenaturală. S-a întors cu un pahar mare, lucios, cu băutură roz înăuntru. Domnul Ricardo îi urmărise mișcările cu ochi galbeni pieziși așteptând lacom, cum urmărește o pisică pregătirea unui bol cu lapte; iar sunetul satisfăcut după ce a băut se poate să fi fost o variantă ușor modificată a torsului, dulce și din

throat. It affected Schomberg unpleasantly as another example of something inhuman in those men wherein lay the difficulty of dealing with them. A spectre, a cat, an ape—there was a pretty association for a mere man to remonstrate with, he reflected with an inward shudder; for Schomberg had been overpowered, as it were, by his imagination, and his reason could not react against that fanciful view of his guests. And it was not only their appearance. The morals of Mr. Ricardo seemed to him to be pretty much the morals of a cat. Too much. What sort of argument could a mere man offer to a... or to a spectre, either! What the morals of a spectre could be, Schomberg had no idea. Something dreadful, no doubt. Compassion certainly had no place in them. As to the ape—well, everybody knew what an ape was. It had no morals. Nothing could be more hopeless.

fi putut fi luată drept o formă de tors, uşor modificat, blând şi profund. Lui Schomberg îi cree o senzaţie dezagreabilă, ca un alt exemplu de ceva neomenesc în cei doi oameni, cu care era aşa de greu să ai de-a face. O fantomă, o pisică, o maimuţă—frumoasă asociaţie căreia să-i faci faţă, să i te opui, tu, un om normal, îşi zise el înfiorându-se lăuntric. Pentru că Schomberg fusese covârşit, precum se vedea, de propria sa imaginaţie, şi raţiunea lui nu mai putea reacţiona împotriva vederilor fanteziste ale clienţilor săi. Şi nu era vorba numai de înfăţişarea lor. Morala domnului Ricardo îi părea foarte apropiată de morala unei pisici. Prea apropiată. Ce argumente putea oferi un om normal unui... sau unei fantome, dacă-i vorba! Cam care-ar fi morala unei fantome, Schomberg nici idee n-avea. Ceva oribil, fără-ndoială. Îndurarea, cu siguranţă că nu-şi avea nici un loc. Cât despre maimuţă... toată lumea ştie ce-i aia o

adâncul gâtlejului. L-a impresionat neplăcut pe Schomberg, ca o altă trăsătură inumană a acestor doi domni, din care năștea dificultatea de a te înțelege cu ei. Un spectru, o pisică și-o maimuță—asta era o priveliște pe cinste împotriva căruia să se ridice omul, s-a gândit înfiorându-se, fiindcă Schomberg fusese de fapt depășit de imaginația sa, iar rațiunea nu putea să acționeze împotriva acelei viziuni capricioase a oaspeților săi. Și nu era doar aspectul lor. Moravurile domnului Ricardo îi semănau tare cu cele ale unei pisici. Prea tare. Ce fel de argument putea un om de rând să-i ofere unei... și nici unui spectru! Care puteau să fie moravurile unui spectru, Schomberg habar n-avea. Ceva îngrozitor, fără-ndoială. Compasiunea cu siguranță nu-și avea locul. Cât despre maimuță, ei bine, toată lumea știa ce-i aia o maimuță. Lucru lipsit de conduită morală. Situația nici că putea fi mai disperată.

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

maimuță. N-are nicio morală. Nimic nu putea fi mai dezolant.

Outwardly, however, having picked up the cigar which he had laid aside to get the drink, with his thick fingers, one of them ornamented by a gold ring, Schomberg smoked with moody composure. Facing him, Ricardo blinked slowly for a time, then closed his eyes altogether, with the placidity of the domestic cat dozing on the hearth-rug. In another moment he opened them very wide, and seemed surprised to see Schomberg there.

Aparent însă, după ce apucase cu degetele-i groase, dintre care unul era împodobit cu un inel de aur, trabucul pe care-l pusese deoparte când se dusese s-aducă siropul, Schomberg fuma prost dispus. În fața lui Ricardo clipi rar o vreme, apoi închise ochii de tot, cu o placiditate de pisică domestică dormind pe covorul din fața căminului. Dar după o clipă îi deschise mari, părând surprins să-l vadă pe Schomberg tot acolo.

La exterior, însă, după ce cu degetele lui groase, unul din ele ornat cu un inel de aur, apucase trabucul pe care-l lăsase deoparte ca să aducă băutura, Schomberg fuma indispus. Cu fața la el, Ricardo a clipit încet de câteva ori, apoi și-a închis ochii cu totul, cu calmul unei pisici domestice care trage un pui de somn în fața șemineului. În următorul moment îi avea larg deschiși, și a părut surprins să-l vadă acolo pe Schomberg.

"You're having a very slack time to-day, aren't you?" he observed. "But then this whole town is confoundedly slack, anyhow; and I've never faced such a slack party at a table before. Come eleven o'clock, they begin to talk of breaking up. What's the matter with them? Want to go to bed so early, or what?"

„Cam mort, deverul, astăzi, nu-i aşa?" remarcă el. „Dar, dacă-i vorba, tot oraşul ăsta-i mort, să fie-al dracului. Şi de când sunt n-am văzut la o masă de joc partide atât de moarte. Cum se face unsprezece, încep să vorbească despre făcut ultimul tur. Ce-i cu ei? Vor să se ducă să se culce atât de devreme, sau ce?"

—Cam slabă vânzarea azi, nu? a observat el. De fapt tot orașul ăsta-i lipsit de viață. Și n-am mai jucat niciodată partide așa de lente. La ora unșpe' deja vorbesc că vor să plece. Care-i problema lor? Vor degrabă la culcare sau ce?

"I reckon you don't lose a fortune by

„Socot că nu pierdeți cine ştie ce

—Bănuiesc că nu pierzi mare lucru

their wanting to go to bed," said Schomberg, with sombre sarcasm.

"No," admitted Ricardo, with a grin that stretched his thin mouth from ear to ear, giving a sudden glimpse of his white teeth. "Only, you see, when I once start, I would play for nuts, for parched peas, for any rubbish. I would play them for their souls. But these Dutchmen aren't any good. They never seem to get warmed up properly, win or lose. I've tried them both ways, too. Hang them for a beggarly, bloodless lot of animated cucumbers!"

"And if anything out of the way was to happen, they would be just as cool in locking you and your gentleman up," Schomberg snarled unpleasantly.

"Indeed!" said Ricardo slowly, taking Schomberg's measure with his eyes. "And what about you?"

avere pentru că ei se duc la culcare devreme," făcu Schomberg cu sarcasm amar.

„Nu", admise Ricardo, cu un zâmbet care-i întinse gura de la o ureche la alta, lăsând să i se vadă o clipă albul dinților. „Numai că, vezi dumneata, eu dacă încep, vreau să joc. Pe nuci, pe boabe de mazăre, pe-orice fleac. Aş juca şi pe sufletele lor. Dar olandezii ăştia nu-s buni de nimic. Nu par să se-ncingă vreodată, nici la pagubă, nici la câştig. Am încercat cu ei şi aşa, şi aşa. Dracu să-i ia de calici nenorociți, de castraveți cu suflet!"

„Dac-ar fi să se-ntâmple ceva mai puțin obişnuit, v-ar închide, şi pe dumneata şi pe gentlemanul dumitale, tot atât de placid," mârâi Schomberg duşmănos.

„Nu mai spune!" rosti rar Ricardo, măsurându-l pe Schomberg din cap până-n picioare. „Şi-atunci, de dumneata ce s-ar alege?"

dacă se duc ei să se culce, a zis Schomberg, sarcastic.

—Nu, a recunoscut Ricardo cu un zâmbet care-i întindea gura subțire de la o ureche la alta, dezvăluindu-i dinții albi. Doar că, vezi tu, dacă încep, joc pe orice porcărie, pe nuci, pe boabe de mazăre. Aș juca și pe sufletele lor. Dar olandezii ăștia nu-s buni de nimic. Parcă nu-și intră niciodată-n rol, că înving, că pierd. I-am și luat în ambele feluri. Să-i ia naiba de adunătură de castraveți caliciți!

—Și dacă s-ar întâmpla ceva neobișnuit, la fel de liniștiți v-ar închide pe tine și pe gentlemanul tău, a mârâit Schomberg supărat.

—Ți-ai găsit! a zis Ricardo lent, măsurându-l pe Schomberg din ochi. Dar pe tine?

"You talk mighty big," burst out the hotel-keeper. "You talk of ranging all over the world and doing great things, and taking fortune by the scruff of the neck, but here you stick at this miserable business!"

"It isn't much of a lay—that's a fact," admitted Ricardo unexpectedly.

Schomberg was red in the face with audacity.

"I call it paltry," he spluttered.

"That's how it looks. Can't call it anything else." Ricardo seemed to be in an accommodating mood. "I should be ashamed of it myself, only you see the governor is subject to fits—"

"Fits!" Schomberg cried out, but in a low tone. "You don't say so!" He exulted inwardly, as if this disclosure had in some way diminished the difficulty of the situation. "Fits! That's a serious thing, isn't it? You ought to take him to the civil

„Te grozăveşti," explodă hotelierul. „Vorbeşti de vânturat lumea, de isprăvi teribile, de-apucat norocul de guler, dar stați amândoi aici, împotmoliți în afaceri de-astea de mizerie!"

„Nu-i cine ştie ce afacere—asta-i drept," admise Ricardo, lucru la care nu te-ai fi aşteptat.

Schomberg se făcu roşu la față de îndrăzneală.

„Eu aş zice că-i o mizerie," bolborosi el.

„Cam aşa arată. Nu văd cum să-i spui altfel." Ricardo părea într-o dispoziție concesivă. „Ar trebui să-mi fie ruşine de mine, numai că, vezi dumneata, şeful are şi el accesele lui..."

„Accese!" exclamă Schomberg, dar fără să ridice tonul. „Nu mai spune!" Exulta, lăuntric, ca şi cum aceste dezvăluiri ar fi redus din dificultatea situației. „Accese! Asta-i grav, nu-i aşa? Ar fi bine să-l duci la spitalul de stat—e foarte

—Ce grozăvii vorbești, a izbucnit hotelierul. Vorbești de hoinărit în toată lumea și de alte orori, și de luat la trântă cu destinul, dar vii și te ocupi cu mizeriile astea!

—Nu-i cine știe ce câștig, așa e, a admis Ricardo din senin.

Schomberg era roșu la față de curaj.

—Eu aș zice că-i chiar josnic, a îngăimat.

—Așa pare. Altfel nu știu cum să-i zic. Ricardo părea să fie într-o dispoziție îngăduitoare. Ar trebui să-mi fie rușine de mine, doar că, vezi tu, patronul are unele accese...

—Accese! a scos Schomberg un răcnet înăbușit. Nu zău! Jubila în sinea lui, ca și cum această mărturisire simplifica în vreun fel situația. Accese! Asta-i treabă serioasă, nu? Ar trebui să-l duci la spitalul de stat—loc a-ntâia.

hospital—a lovely place."

Ricardo nodded slightly, with a faint grin.

"Serious enough. Regular fits of laziness, I call them. Now and then he lays down on me like this, and there's no moving him. If you think I like it, you're a long way out. Generally speaking, I can talk him over. I know how to deal with a gentleman. I am no daily-bread slave. But when he has said, 'Martin, I am bored,' then look out! There's nothing to do but to shut up, confound it!"

Schomberg, very much cast down, had listened open-mouthed.

"What's the cause of it?" he asked. "Why is he like this? I don't understand."

"I think I do," said Ricardo. "A gentleman, you know, is not such a simple person as you or I; and not so easy to manage, either. If only I had something to lever him out with!"

frumos, acolo."

Ricardo dădu din cap, lent, cu un rânjet abia schițat.

„Destul de grav. Are accese regulate de lenevie, aş zice eu. Din când în când se lasă-n seama mea, ca acuma, şi nu-i chip să-l urneşti din loc. Dacă-ți închipui că-mi face plăcere, greşeşti amarnic. În general vorbind, ne înțelegem. Ştiu cum să mă port cu un gentleman. Nu sunt un sclav de rând, pe casă şi pe masă. Dar dacă-mi spune: „Martin, m-am plictisit" atunci s-a zis! Nu mai am nimic de făcut decât să-mi țin gura, fir-ar a dracului de treabă."

Schomberg, deprimat rău, ascultase cu gura căscată.

„Dar din ce cauză?" întrebă el. „De ce-i aşa? Nu-nțeleg."

„Eu îl înțeleg," zise Ricardo. „Ştii, un gentleman nu-i un om obişnuit, ca dumneata sau ca mine, şi nici nu-i uşor să te-mpaci cu el. Dac-aş fi avut măcar ceva, un levier, cu care să-l salt în sus."

Ricardo a dat ușor din cap cu un zâmbet vag.

—Destul de serioasă. Accese regulate de lenevează, le numesc eu. Din când în când se lasă-n grija mea și nu-l mai miști de-acolo. Dacă crezi că-mi convine, te-nșeli. De obicei, îl pot convinge. Știu cum să vorbesc cu un gentleman. Nu-s vreun sclav cu ziua. Dar când a zis „Martin, m-am plictisit", păzea! Nu poți decât să taci din gură, drăcia dracului!

Schomberg, foarte nefericit, ascultase cu gura căscată.

—Și care-i cauza? a întrebat. De ce se poartă așa? Nu înțeleg.

—Cred că eu înțeleg. Un gentleman, să știi, nu-i unu' atât de simplu ca noi doi—și nici la fel de ușor de condus. Numai de-aș avea un levier cu care să-l smulg.

"What do you mean, to lever him out with?" muttered Schomberg hopelessly.

Ricardo was impatient with this denseness.

"Don't you understand English? Look here! I couldn't make this billiard table move an inch if I talked to it from now till the end of days—could I? Well, the governor is like that, too, when the fits are on him. He's bored. Nothing's worth while, nothing's good enough, that's mere sense. But if I saw a capstan bar lying about here, I would soon manage to shift that billiard table of yours a good many inches. And that's all there is to it."

He rose noiselessly, stretched himself, supple and stealthy, with curious sideways movements of his head and unexpected elongations of his thick body, glanced out of the corners of his eyes in the direction of the door, and finally leaned back against the table, folding his arms on

„Ce vrei să spui cu să-l salți în sus?" mormăi Schomberg descurajat.

Pe Ricardo, faptul că Schomberg era atât de greu de cap îl enerva.

„Nu pricepi englezeşte? Ascultă-ncoa'! Uită-te la biliardul ăsta. Pot să-i vorbesc şi până-n ziua de apoi, tot nu-l pot mişca din loc—nu-i aşa? Ei, patronu-i la fel când îl apucă criza. E plictisit. Nimic nu face două parale, nimic nu-i bun de ceva—ăsta-i lucru de-nțeles. Dar dac-aş avea un levier de cabestan, n-ar fi mare lucru să-l urnesc, biliardul dumitale, din loc. Asta-i tot ce-am vrut să spun."

Se ridică fără zgomot, se întinse suplu, cu mişcări stranii ale capului şi cu alungiri neaşteptate ale trupului său scurt şi-ndesat, privi cu coada ochiului înspre uşă şi, în fine, se rezemă de masă încrucişându-şi brațele pe piept, confortabil, într-o atitudine omenească

—Ce vrei să zici să-l smulgi? a murmurat Schomberg deznădăjduit.

Ricardo n-avea răbdare cu obtuzitatea lui Schomberg.

—Nu-nțelegi engleza? Fii atent, n-aș putea mișca masa asta de biliard nici un centimetru, nici dacă i-aș vorbi până la sfârșitul lumii, nu? Ei, așa e și patronul, când are accese. Se plictisește. Nimic nu merită, nimic nu-i destul de bun, asta-i clar. Dar dacă aș avea un levier de cabestan, aș reuși în cele din urmă să mișc masa asta a ta de biliard câțiva centimetri. Și asta-i toată istoria.

S-a ridicat fără zgomot, s-a întins, suplu și tăcut, cu stranii mișcări laterale din cap și întinderi neașteptate ale trupului gras, s-a uitat cu coada ochiului în direcția ușii și s-a aplecat în cele din urmă peste masă, încrucișându-și comod brațele, cu o purtare complet umană.

his breast comfortably, in a completely human attitude.

"That's another thing you can tell a gentleman by—his freakishness. A gentleman ain't accountable to nobody, any more than a tramp on the roads. He ain't got to keep time. The governor got like this once in a one-horse Mexican pueblo on the uplands, away from everywhere. He lay all day long in a dark room—"

"Drunk?" This word escaped Schomberg by inadvertence at which he became frightened. But the devoted secretary seemed to find it natural.

"No, that never comes on together with this kind of fit. He just lay there full length on a mat, while a ragged, bare-legged boy that he had picked up in the street sat in the *patio*, between two oleanders near the open door of his room, strumming on a guitar and singing *tristes*

fără cusur.

„Asta-i încă o chestie după care poţi să recunoşti un gentleman—capriciile. Un gentleman n-are de dat socoteală nimănui—cum n-are un vagabond de pe drumuri. Nu-i obligat să fie exact la întâlniri. Aşa, o dată, patronul a nimerit într-un *pueblo* mexican nenorocit, undeva sus la munte, foarte izolat. Şedea toată ziua lungit într-o odaie întunecoasă...”

„Beat?” Lui Schomberg vorba îi scăpase din inadvertență, şi se sperie. Iar devotatul secretar păru să găsească lucrul ăsta firesc.

„Nu, nu se-mbată niciodată când are crize de-astea. Doar că zăcea pe-o saltea, cât îi el de lung, în timp ce un băietan desculț, pe care-l culesese din drum, stătea în *patio*, între doi leandri, aproape de uşa odăii pe care-o ținea deschisă, şi-i cânta zdrăngănind la chitară

—Încă un lucru după care poți distinge un gentleman—toanele. Un gentleman, ca și vagabonzii de pe drumuri, nu dă socoteală nimănui. Nu trebuie să fie punctual. Patronul a devenit așa o dată într-un *pueblo* Mexican ca vai de el, într-o regiune muntoasă, departe de tot. A zăcut toată ziua într-o cameră întunecoasă...

—Beat? Cuvântul i-a scăpat lui Schomberg din neatenție, lucru ce l-a înspăimântat. Dar secretarul devotat a părut să-l găsească normal.

—Nu, asta nu se leagă niciodată de accese de felul ăsta. Stătea doar întins pe o saltea, câtă vreme un băiat zdrențuit cu picioarele goale pe care-l ridicase de pe stradă stătea în curte, între doi leandri lângă ușa deschisă a camerei, zdrăngănind la chitară și cântându-i *tristes* de dimineață

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017

to him from morning to night. You know *tristes*—twang, twang, twang, aouh, hoo! Chroo, yah!”

Schomberg uplifted his hands in distress. This tribute seemed to flatter Ricardo. His mouth twitched grimly.

“Like that—enough to give colic to an ostrich, eh? Awful. Well, there was a cook there who loved me—an old fat, negro woman with spectacles. I used to hide in the kitchen and turn her to, to make me *dulces*—sweet things, you know, mostly eggs and sugar—to pass the time away. I am like a kid for sweet things. And, by the way, why don’t you ever have a pudding at your tablydott, Mr. Schomberg? Nothing but fruit, morning, noon, and night. Sickening! What do you think a fellow is—a wasp?”

Schomberg disregarded the injured tone.

“And how long did that fit, as you

tristes, de dimineață până seara. Le ştii, *tristes* de-alea—tuang, tuang, tuang, auu, huu! Ohruu, jah!”

Schomberg îşi ridică brațele-n sus a disperare. Ricardo păru măgulit de acest omagiu. Gura i se crispă sinistru.

„Asta-i—destul ca să strice şi-un stomac de struț, ai? Oribil. Ei bine, aveau acolo o bucătăreasă care ținea la mine—o negresă bătrână, grasă, cu ochelari. Mă ascundeam la ea în bucătărie şi mă țineam de capul ei să-mi facă *dulces*—prăjituri, ştii, cu ouă şi cu zahăr—ca să-mi treacă timpul. Când e vorba de prăjituri, parc-aş fi copil, sunt mort după ele. Şi, pentru că veni vorba, domnule Schomberg, de ce nu dai şi-un dulce la „table d’hote”-ul dumitale? Numai fructe, dimineața, la prânz şi seara. Ți se face rău! Ce-ți închipui că suntem, viespi?”

Schomberg nu ținu seama de tonul de om jignit.

„Şi cât ține o criză de-astea, cum îi

până seara. Știi *tristes*—tuang, tuang, tuang, auh, huu! Hruu, jaa!

Schomberg și-a ridicat mâinile-n aer de neputință. Tributul a părut că-l flatează pe Ricardo. Buzele i s-au strâns cumplit.

—Cam așa—destul să strice până și-un struț, nu? Groaznic. Ei, și-era acolo o bucătăreasă care mă iubea—o negresă bătrână și grasă cu ochelari. Mă ascundeam în bucătărie și-o puneam să-mi facă *dulces*—știi, chestii dulci, cu ouă și zahăr în principal—să mai treacă timpul. Sunt ca un copil cu dulciurile astea. Și, apropo, de ce nu servești niciodată o budincă la „tabli d’ot”, domnule Schomberg? Doar fructe, dimineață, la prânz și seara. Revoltător! Ce crezi că-i omul—viespe?

Schomberg a ignorat tonul jignit.

—Și cât a durat accesul, cum îl

call it, last?" he asked anxiously.

"Weeks, months, years, centuries, it seemed to me," returned Mr. Ricardo with feeling. "Of an evening the governor would stroll out into the sala and fritter his life away playing cards with the juez of the place—a little Dago with a pair of black whiskers—ekarty, you know, a quick French game, for small change. And the comandante, a one-eyed, half-Indian, flat-nosed ruffian and I, we had to stand around and bet on their hands. It was awful!"

"Awful," echoed Schomberg, in a Teutonic throaty tone of despair. "Look here, I need your rooms."

"To be sure. I have been thinking that for some time past," said Ricardo indifferently.

"I was mad when I listened to you. This must end!"

zici dumneata?" întrebă el îngrijorat.

„Săptămâni, luni, ani, secole, dacă te iei după cât mi se pare mie," răspunse Ricardo plin de compătimire. „Seara, patronul ieşea, se ducea în *sala* să-şi piardă timpul jucând cu *juez*-ul târguşorului—un metec cu favoriți negri—ecarté, ştii, un joc franțuzesc, iute, pe nimica toată. Şi el *comandante*, un bădăran de corcitură de indian cu nas turtit, şi cu mine trebuia să chibițăm şi să pariem pe mâna lor. Era oribil!"

„Oribil," repetă ca un ecou Schomberg, cu o notă de disperare teutonică în gât. „Ascultă, am nevoie de camerele voastre!"

„Fireşte. Mă gândeam la asta, de câtăva vreme," făcu Ricardo cu indiferență.

„Am fost nebun că te-am ascultat. Trebuie să se isprăvească cu astea!"

numești dumneata? a întrebat el nerăbdător.

—Săptămâni, luni, ani, secole mi s-a părut, a răspuns Ricardo cu pasiune. Seara, patronul ieșea în *sala* să joace cărți cu *juez*-ul locului—un mexican c-o pereche de mustăți negre—ecarté jucau, știi tu, un joc franțuzesc scurt, pe mărunțiș. Și *comandante*, un metis indian fără un ochi, bandit cu nasul plat și cu mine, trebuia să stăm pe-acolo să pariem pe mâinile lor. A fost oribil!

—Oribil, a răsunat și Schomberg, pe un disperat ton teutonic, gutural. Să știi că am nevoie de camerele voastre.

—Sigur. M-am gândit la asta deja, a zis Ricardo indiferent.

—Am fost nebun că te-am ascultat. Trebuie să punem capăt!

"I think you are mad yet," said Ricardo, not even unfolding his arms or shifting his attitude an inch. He lowered his voice to add: "And if I thought you had been to the police, I would tell Pedro to catch you round the waist and break your fat neck by jerking your head backward—*snap*! I saw him do it to a big buck nigger who was flourishing a razor in front of the governor. It can be done. You hear a low crack, that's all—and the man drops down like a limp rag."

Not even Ricardo's head, slightly inclined on the left shoulder, had moved; but when he ceased the greenish irises which had been staring out of doors glided into the corners of his eyes nearest to Schomberg and stayed there with a coyly voluptuous expression.

„Cred că mai eşti nebun şi-acuma," zise Ricardo, fără să-şi ia mâinile de la piept, fără să clintească un deget din loc. Şi coborî tonul, ca să adauge: „Şi dacă aş crede că te-ai dus la poliție, i-aş spune lui Pedro să te-apuce de brâu şi să-ți rupă gâtul ăla gros dându-ți capul peste ceafă—*snap!* L-am văzut cum i-a făcut figura asta unui afurisit de negru care tot gesticula cu un brici pe la nasul şefului. Se-aude o trosnitură uşoară, asta-i tot—şi tipu' cade jos ca o zdreanță."

Ricardo nici capul—puțin aplecat pe umărul stâng—nu şi-l clintise, dar când tăcu, irişii verzui care priviseră pe uşă-afară alunecară în coada ochiului, spre Schomberg, şi rămaseră fixați pe el cu o expresie de voluptate feroce.

—Cred că ești încă nebun, a zis Ricardo, fără să-și miște mâinile sau să-și schimbe poziția. Și-a coborât vocea pentru a mai spune: Și dacă te bănuiesc c-ai fost la poliție, îl pun pe Pedro să te prindă de mijloc și să-ți răsucească capul până-ți rupe gâtul ăla grăsan—*snap!* Am văzut cum i-a făcut asta unui marțafoi de negru care flutura un brici prin fața patronului. Se face, da. Auzi un trosnet surd numai—și omul cade ca o cârpă.

Nici capul, ușor înclinat spre umărul stâng, Ricardo nu și-l mișcase. Dar când a terminat, ochii verzui care priveau afară pe ușă au alunecat în coadă și au rămas fixați pe Schomberg cu o expresie de voluptate teribilă.

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017